

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه تهران

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه زبان و ادبیات فارسی

پایان نامه دوره دکتری

نسخه های خطی فارسی در کتابخانه های شمال هندوستان

نگارش:

برنا کاراگوزاوغلو

استاد راهنما:

دکتر عبدالرضا سیف

استادان مشاور:

دکتر علیرضا حاجیان نژاد

دکتر سید محمد منصور

۱۳۹۱

تقدیم به:

خانواده مهربانم

که در ایام سفر پنج دوری مرا تحمل کردند و با

دکرمی دادن و همکاری آنان توانستم این

پایان نامه را به اتمام رسانم.

تقدیر و تشکر

اکنون که این پایان‌نامه به یاری یزدان به انجام رسیده، بر خویش واجب می‌دانم از تمامی کسانی که در این مدت با اینجانب همکاری کرده‌اند و موجب شدند این پایان‌نامه آنچنان که باید به اتمام رسد، تشکر کنم.

نخست از جناب آقای دکتر عبدالرضا سیف که راهنمایی این رساله بر عهده ایشان بود متشکرم. از جناب آقای دکتر سید محمد منصور (طباطبایی) و دکتر علیرضا حاجیان‌نژاد که مشاوره این رساله را پذیرا شدند، سپاسگزارم. از آقای دکتر قهرمان شیرینی داور مدعو از دانشگاه بوعلی سینا همدان نیز متشکرم.

در اینجا بر خویش واجب می‌بینم از جناب آقای دکتر علی‌محمد مؤذنی که از ابتدای ورودم به دانشگاه تهران با ایشان آشنا شدم و ایشان شوق بی‌حد من به زبان و ادبیات پارسی را ستایش کرد و موجب شد که در پناه مهربانی‌های او اشتیاقم به زبان و ادب پارسی دوچندان شود، بسیار سپاسگزارم. همچنین از آقای اسماعیل حیدرپناه که بارها به یاری‌ام شتافتند، تشکر و قدرانی می‌کنم. از دوست محترم آقای راجنش ویج که بیشترین کمک را در یادگیری زبان پارسی و گذراندن واحدهای درسی به اینجانب کرده‌اند، متشکرم. از آقای سید حسن عباس رئیس گروه زبان و ادبیات پارسی در دانشگاه بنارس که در دستیابی نسخه‌های موجود در هندوستان و دسترسی به کتابخانه‌های ایالات هندوستان بیشترین کمک و راهنمایی را به اینجانب کردند، صمیمانه سپاسگزارم. در پایان از کلیه دست‌اندرکاران دانشگاه تهران و ایرانیانی که مرا یاری نمودند، متشکرم.

چکیده:

ایران و هند، دو کشور کهنسال و سرشناس شرق، از قرون متمادی با یکدیگر در ارتباط بوده‌اند و هیچ دو کشوری را نمی‌توان یافت که در طول قرون، اصل و ریشه‌ای نزدیکتر و ارتباطی پیوسته‌تر از مردم هند و ایران داشته باشند. بعد از اسلام روابط بین این دو کشور به اوج رسیده است و به جرأت می‌توان گفت که کشور و مردم ایران بودند که اسلام را به هند بردند و سهم بزرگی برای گسترش و پیشرفت اسلام در این سرزمین پهناور داشتند. به همین دلیل بسیاری از نشانه‌های اسلامی هندوستان، رنگ و تأثیر ایرانی دارند؛ از جمله نسخه‌های خطی فارسی که در طول حکومت‌های اسلامی در سرزمین پهناور هند کتابت شده‌اند؛ زیرا در آن زمان در این سرزمین زبان فارسی، زبان درباری و علمی بود.

پس نسخه‌های خطی فارسی برجای مانده، خدمات علما و فضایی مسلمان هند را بازگو می‌کنند که نقطه جالب و پرازش برای محققان و عاشقان زبان و ادب فارسی است. رساله دکتري حاضر هم تأثیر پذیرفته از همین نکته است؛ اینجانب در توان خود به بررسی پنج کتابخانه شمال هند که در آن نسخه‌های خطی فارسی وجود داشتند، پرداختم و نسخه‌های خطی منشور و منظوم ادب فارسی را معرفی کردم.

واژگان کلیدی: نسخه‌های خطی فارسی، اسلام در هند، هند و ایران، تأثیر ایران بر هند، کتابخانه‌های هند، میراث اسلامی در هند.

فهرست:

- مقدمه: ۱
- ۱. روابط فرهنگی ایران و هند ۳
- ۱.۲ روابط هند و ایران پیش از اسلام ۳
- ۱.۳ روابط هند و ایران بعد از اسلام ۱۱
- ۲. پیشینه زبان فارسی در هند ۱۶
- ۳-۱ آشنایی با برخی از پژوهشگران معروف نسخه خطی فارسی در هند ۲۴
- کتابخانه مرکزی جامعه ملیه اسلامی (دانشکده ملی اسلامی) ۷۱
- کتابخانه مرکزی دانشگاه همدرد ۷۷
- کتابخانه مرکزی حکیم محمد سعید جامعه همدرد: ۸۰
- کتابخانه مرکزی دانشگاه بنارس هندو (BHU) ۸۴
- کتابخانه مرکزی سایا جی رائو گاک وارد ۸۶
- کتابخانه دکتر ذاکر حسین (کتابخانه مرکزی دانشکده ملی اسلامی) ۸۸
- کتابخانه مرکزی دانشگاه دهلی ۹۲
- ۴.۱ نسخ فارسی در کتابخانه رضا رامپور ۹۷
- ۴.۲ کتابخانه ذاکر حسین، جامعه ملیه اسلامی، دهلی نو. ۱۷۹
- ۴.۳ کتابخانه جامعه همدرد، دهلی نو. ۲۰۳
- ۴.۴ کتابخانه هندوی بنارس ۲۲۲
- ۴.۵ کتابخانه ذاکر حسین، دهلی کهنه. ۲۸۶
- منابع: ۲۸۹

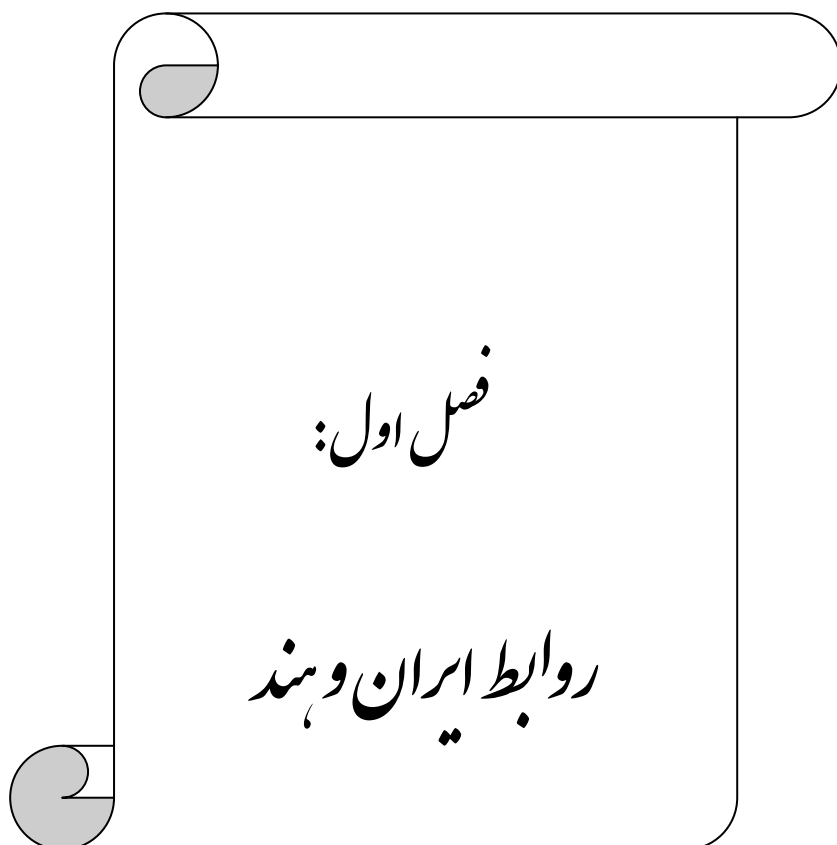
◆ مقدمه:

زبان و ادب فارسی از عصر غزنویان و با یورش‌های سلطان محمود غزنوی به سرزمین هند راه یافته و از آن زمان تاکنون شاعران و نویسندگانی در آن سرزمین به رواج و گسترش زبان و ادبیات فارسی یاری رسانده‌اند. از آغاز صفویه نیز با مهاجرت تعداد زیادی از عالمان و شاعران بدان سرزمین و حمایت حکومت از آنان، زبان فارسی گستره و غنای بیشتری پیدا کرد. نزدیک به ده قرن است که فارسی در تمام شئون زندگی طبقات گوناگون هند از سلاطین و عارفان گرفته تا نویسندگان، دانشجویان، هنرمندان و شعرا جای باز کرده و به دیده احترام به آن نگریسته شده است. آنان به وسیله این زبان منظور خود را بیان کرده‌اند. میراث زبان و ادب فارسی در هندوستان بسیار غنی است و نسخه‌های خطی فراوانی به این زبان در این کشور موجود می‌باشد.

نسخه‌های متعدد خطی به زبان فارسی که در کتابخانه‌های مختلف، در گوشه و کنار هند مضبوطند، بیانگر این نکته است که زبان و ادب فارسی در هندوستان مورد پسند مردم این کشور پهناور قرار گرفته بود. پادشاهان دستور دادند که کاتبان معروف کتاب‌های مشهور فارسی مانند دیوان حافظ، مثنوی مولانا، گلستان و بوستان سعدی، شاهنامه فردوسی و دیگر گنجینه‌های علمی به زبان فارسی را برای آنان استنساخ کنند تا در کتابخانه‌های آنها نگهداری شود. صاحبان علم و فضل و دولتمردانی که از ایران به هند مهاجرت کردند، نسخه‌های فارسی را شایسته آن دیدند که به عنوان ارمغانی قیمتی به پادشاهان تقدیم کنند. بنابراین وجود هزاران نسخه‌های خطی فارسی در کتابخانه‌های رسمی، شخصی و موقوفات نشانگر چنین حقایقی است و تأثیر فرهنگ ایران‌زمین بر آن دیار را می‌رساند.

اینجانب شخصاً به زبان و فرهنگ شرق به‌خصوص ایران، هند، چین و... علاقه بسیاری دارم و از این روی موضوع پایان‌نامه خود را در این زمینه برگزیدم؛ تا سفری علمی به دیار هند داشته باشم و آن سرزمین شگفت‌انگیز را که بسیاری از آثار و میراث اسلامی ایرانیان و ترک‌ها در آن برجای است، بازدید کنم، رتبه شایان فارسی در هند را به چشم خویش بنگرم و خدمات هندیان به زبان فارسی را بررسی کنم؛ به‌درستی که تجربه‌ای بس فوق‌العاده بود.

بررسی من در هندوستان حاکی از وجود تعداد زیادی نسخه‌های خطی به‌خصوص نسخه‌های خطی فارسی در کتابخانه‌ها، موزه‌ها و حتی کتابخانه‌های شخصی بود؛ مع‌الاسف این حقیقت تلخ را نیز به همراه داشت که بسیاری از این نسخه‌های سامان نیافته و مرتب نشده‌اند و روی در تباهی دارند. اینجانب به عنوان یک مسلمان و یک دانشجوی زبان و ادب فارسی خود را موظف دیدم که برای حفظ این میراث اسلامی و ایرانی دیار هند، در حد توان بکوشم و موضوع رساله خود را "**نسخه‌های خطی فارسی در کتابخانه‌های شمال هندوستان**" قرار دهم. امیدوارم که این سهم ناچیز من برای پژوهشگران آینده و نسل جدید مفید باشد.

فصل اول:

روابط ایران و هند

۱. روابط فرهنگی ایران و هند

ایران و هند دو کشور کهنسال و سرشناس شرق از قرون متمادی باهم مربوط بوده‌اند و جای شگفتی است که طی این دوران بسیار طولانی هیچگاه برخوردهای سخت و غیر انسانی نداشته‌اند. اینان هردو با سرنوشتی مشترک مورد حمله اقوام دیگر قرار گرفته‌اند ولی خود با درهم آمیزی فرهنگی و تمدنی، موجودیت درخشان خویش را حفظ کرده و گسترش داده‌اند. این پیوند ایران با هند از زمانی شروع می‌شود که افراد خانواده هند و ایرانی از هم جدا شدند و گروهی در خاک ایران و گروه دیگر در هند سکونت اختیار کردند. اولین نخست وزیر هند "پاندیت جواهر لعل نهرو"^۱ ضمن اشاره به این روابط کهنسال هند و ایران در کتاب خویش "کشفِ هند"^۲ گفته است:

"هیچ دو کشوری را نمی‌توان یافت که در طول قرون اصل و ریشه‌ای نزدیکتر و ارتباطی پیوسته‌تر از مردم هند و ایران داشته باشند."

جای دیگر هم پاندیت نهرو اشاره به روابط هند و ایران می‌گوید:

"روابط هند و ایران به زمان‌های خیلی دور می‌رسد."^۳ چون که ایران و هند چه از حیث زبان، چه از حیث نژاد و چه از حیث دین متحد بوده‌اند ولی پس از جدائی دینی باز میتولوژی و اساطیر الاولین و کهنه خدایان آنان یکی بوده است. بنابراین حتی بسیار زودتر از ورود غزنوی‌ها به هند، زبان و فرهنگ سرزمین ایران در هند یک زبان و فرهنگ آشنا و مانوس بود و تأثیرات ایران روی هند و تأثیر هند روی ایران کم و بیش دیده می‌شد. ایرانیان هم در طول زمان به این سرزمین مسافرت و مهاجرت می‌کرده‌اند و در طول زمان میان دو کشور روابط علمی و فرهنگی استوار بود، چنان‌که داستان برزویه طبیب و رفتن او به هند در طلب و تلاش کتاب بیدپای معروف به "کلیله و دمنه" مثال واضح و روشنی برای نشان دادن شوق و علاقه ایرانیان به آثار دانش هندی می‌باشد. بنابراین معلوم می‌شود که رابطه فرهنگی ایران با هند پیش از اسلام هم وجود داشت و پس از ظهور اسلام استوارتر گردید.

۱.۲ روابط هند و ایران پیش از اسلام

زبان زند یا اوستا که در ادبیات فارسی به "زند اوستا" یا "زند واستا" یا "زند واست" یا "استا و زند" تعبیر می‌شود، با زبان "سانسکریت" که زبان صرفی و نحوی و علمی و ادبی هندوستان است توأمان هست و هر دو از یک اصل به وجود آمده‌اند و امروز اوستا را به مدد کتب قدیم سانسکریت حل می‌کنند و دانشمندان به این نتیجه رسیده‌اند که اگر "ودا" کتاب دینی هندوان به زبان زند ترجمه

1. Pandit Jawaharlal Nehru.

پاندیت نهرو اولین نخست‌وزیر جمهوری هند بعد از استقلال یافتن از انگلیسیان بود.

2. Discovery of India.

۳. کشفِ هند.

شود به کتاب دینی زرتشتیان "زند اوستا" تبدیل خواهد شد و همان طور اگر کتاب دینی زرتشتیان "زند اوستا" به زبان سانسکریت برگردانیده شود به "ودا" در می آید.

در اوستا کتاب مقدس زرتشتیان نام هند بارها آمده است. در وندیداد، فرگرد اول، یک نوع اشارات و توصیف‌هایی از نواحی شمالی هند، پنجاب هم شده است. در این کتاب از شانزده محل بسیار خوش بحث شده است که پانزدهمین بخش آن جزو هپتهیندو^۴ است که از خاور هند به سوی باختر امتداد دارد. این هپتهیندو، سرزمین حوزه رودخانه‌ای است که در اوستا راجع به پنجاب و سند نام برده شده است^۵ در وندیداد یک جایی دیگر در ستایش هند اهورامزدا می‌گوید: "پانزدهمین جا و روستا که من، اهورامزدا، بهترین بیافریدم، هفت هند است، هپتهیندو، در آنجا اهریمن برگزند به ستیزه، دشمنان ناهنگام و گرمای ناهنگام پدید آورد".^۶ در مقابل، در ریگ‌ودا^۷ که کتاب مقدس هندوان و یادگار دوران باستانی ودائی هست درباره ایران و پادشاه ایران کوروش و ایرانیان چندین جا ذکر و اشاراتی شده است و ایرانیان نخست به نام پرشوه و بعد پرشیکه خوانده شده اند و پرتیهو پرشوه مذکور در ریگ ودا، ظاهراً پارت‌ها و پارس‌ها هستند.^۸ "پارشوا" و بعدها "پاراسیکاها" نامیده شده‌اند که کلمه جدید "پارسی‌ها" از همین کلمات ناشی و مشتق شده است، از پارتیه‌ها کلمه‌ای بنام "پارتاواها" یاد شده است.^۹

آئین مهرپرستی که ریشه ایرانی دارد هم در اوستا و هم در ریگ‌ودا از آن یاد شده است در این زمان پیروان بسیاری در سرزمین هند پیدا کرد. دین بودا نیز در ایران رواج و رونق بسیار یافته بود. علت آن رسمی شمردن این دین در هندوستان بوسیله آشوکا از سلسله موری پادشاه بزرگ این کشور بود که از دیدن صحنه بعد از جنگ پیروزی در منطقه کالینگا^{۱۰} از جنگ توبه کرد و رو به دین بودا آورد و تمام عمر باقی در تبلیغ دین بودا گذراند.

با کشف آثار تاریخی موهنجودارو و هاراپا در هند این مدعا تا حدی تأیید می‌شود که از سده هفتم پیش از میلاد میان ایران و هند روابط بازرگانی برقرار بوده است و هندیان نه تنها با ایرانیان بلکه با بابلیان از راه خلیج فارس در تماس بودند و کالاهای تجارتي خود را توسط ایرانیان تا آنجا می‌رسانیدند.

درباره روابط سلاطین ماد (۵۵۰-۷۰۸ ق. م) با هندیان در زمان اردشیر دوم هخامنشی (۴۰۴-۳۵۸ ق. م) از قول گزنفون (خسنوفن) مطالبی شبیه به افسانه وجود دارد که ذکر می‌شود:

4. Hapt Hindu.

۵. (وندیداد، ۱۳۷۶: ۱۹۶، و ۱۹۷).

۶. پور داوود، ۱۳۴۲: ۱۱۹. نیز نک: وندیداد، ۱۳۷۶: ۱۹۶ و ۱۹۷.

۷. ودا چهار بخش دارد که ریگ ودا یکی از آنان هست.

۸. جلالی نایینی، ۱۳۶۹: ۷۳۰.

۹. تاریخ تمدن ایران باستان تألیف مهرداد مهرین ص ۱۲۸-۱۲۷

10. Kaling(a).

آمدن سفرای هند به دربار پادشاه ماد کیاکسار: روزی که کوروش به سان قشون مشغول بود رسولی نزد او آمد و اطلاع داد که چون سفرائی از طرف هندیها نزد پادشاه ماد آمده‌اند، او کورش را می‌طلبد و تقاضا می‌کند که بی‌درنگ نزد وی رود. رسول را مأمور کرده بودند لباس فاخری به کورش بدهد که او با این لباس به قصر پادشاه درآید. کورش قسمتی از قشون خود را برداشته نزد کیاکسار رفت و چون پادشاه او را در لباس ساده دید ایراد گرفت که چرا لباس ارغوانی او را نپوشیده است و این رفتار باعث سرافکندگی او پیش سفرای هند خواهد شد. کورش جواب داد اگر لباس ارغوانی پوشیده طوق و یاره استعمال می‌کردم و دیر فرمان ترا به جای می‌آوردم آیا بهتر از آن بود که همین امروز با قشونی که حاضر است اوامر تو را فوراً انجام داده آمده‌ام. کیاکسار را این جواب خوش آمد و امر کرد در حال سفرای هند را داخل کنند. سفرا گفتند که از طرف پادشاه‌اند آمده‌اند تا بپرسند که چرا ماد می‌خواهد با آشور بجنگد؟ و بعد همین سؤال را از پادشاه آشور خواهند کرد. هندی‌ها بر مخالف طرفی خواهند بود که آغازگر جنگ است، کیاکسار جواب داد ما نسبت به آشوریها دشمنی نکرده‌ایم حالا لازم است بروید نزد پادشاه آشور و ببینید چه می‌گوید، کوروش در این وقت رو به کیاکسار کرده پرسید آیا اجازه می‌دهی که من هم چند کلمه بگویم؟ و پس از تحصیل رخصت به سفرا گفت: اگر کیاکسار اجازه داد شما به پادشاه هندیها خواهید گفت که ما تعدی نکرده‌ایم و اگر آشوری‌ها می‌گویند که تعدی کرده‌ایم ما حاضریم پادشاه هند را حکم قرار دهیم تا رسیدگی کرده حکم عادلانه بدهد".

زمانی که کوروش بزرگ به پادشاهی رسید، آن زمان ارتباط سیاسی و فرهنگی ایران با هند به اوج خود رسید. شاهنشاه هخامنشی کوروش با دولت هند روابط دوستانه برقرار کرده بود آن زمان که این شهریار نامدار عزم تسخیر سرزمین لیدی (لودی-لیدیا) و جنگ با پادشاه ثروتمند و معروف آن کرزوس را داشت، پادشاه هند نمایندگان به نزد کوروش گسیل داشت، گزنفون گوید: "در این احوال سفرای هند وارد شده پول آوردند و به کوروش از طرف پادشاه خودشان چنین گفتند، "کوروش بسیار خوش وقتم که تو مرا از حوائج خود آگاه کردی، می‌خواهم میزبان تو باشم و برای تو پول بفرستم، اگر باز به پول احتیاج داری از من بخواه، سفرای من مأمورند آنچه را که تو امر کنی، انجام دهند. "کوروش جواب داد: "من امر می‌کنم که عده‌ای از رسولان در خیمه مانده پول را نگاه دارند و به خوشی اوقات خود را بگذرانند، سه نفر از شما به میان دشمنان ما روند، ظاهراً با این مقصود که می‌خواهند عهدهی بین آنها و پادشاه هند برقرار کنند، ولی باطناً با این نیت، که ببینند دشمن چه می‌گوید، و چه می‌کند و پس از آن نتیجه اطلاعات خود را به ما بگویند. اگر این اشخاص مأموریتشان را خوب انجام دهند، از این کار آنها بیش از پولی که آورده‌اند سپاسگزار خواهیم بود. زیرا جاسوسان من که به لباس بندگان درآمده‌اند نمی‌توانند اخباری جز آنچه همه می‌دانند به دست آورند، ولی کسانی

مانند شما می‌توانند فکر و خیال دشمن را در یابند. " سفرا این پیشنهاد را فوراً با میل پذیرفتند. کوروش آنها را مانند میهمان‌های واقعی نواخت. ^{۱۱}"

داریوش بزرگ (۴۸۶-۵۲۲ ق. م) شاهنشاه هخامنشی در سال ۵۱۲ ق. م. به منطقه شمال هند اراضی حاصلخیز پنجاب (منطقه پنجاب و سند امروزی) را به قلمرو ایران ضمیمه کرد. با لشکرکشی به این منطقه هند خراج دادن به ایران را آغاز کرد. تاریخ نویس یونانی هرودوت اشاره به خراج گزاف هندیان می‌کند: "جمعیت هندیان از دیگر اقوامی که می‌شناسیم بیشتر است و در مقایسه با ایشان خراج ایشان (به ایران) سنگین‌تر. خراج ایشان ششصد قنطار خرده زر است و اینان بیستمین ساتراپ‌نشین هخامنشی هستند. ^{۱۲} با این لشکرکشی تأثیر ایران به هند این شد که هندیان کار ستون ساختن و روی آن پیام نوشتن را از ایرانیان که معروف‌ترین کشف ایرانیان در آن زمان بود را یاد گرفتند که بعداً پادشاه معروف هند آشوکا بعد از رو آوردن به دین بودا بعد از جنگ کالینگا برای تبلیغ و پخش پیام‌های دین بودا و فرمان‌های خود همین روش ایرانی را استفاده کرد. از هند به ایران این تأثیر رسید که دین بودا که قبلاً هم در ایران کم و بیش وجود داشت دیگر با این ارتباط هند و ایران پر رنگ‌تر گشت و تأثیر خودش را در ایران نمایان ساخت ^{۱۳} و تجارت هند و ایران افزایش یافت و تاجرهای هند از راه ایران به مناطق دیگر در آسیای مرکزی تجارت خودشان را گسترش دادند. داریوش برای آشنائی بیشتر با اوضاع جغرافیائی هند و استفاده از طریق آبی آن هیأتی را به سرپرستی یکی از دریانوردان یونانی موسوم به اسکیلاکس ^{۱۴} به این سرزمین گسیل داشت، هرودوت مورخ یونانی در این باره می‌نویسد: "داریوش می‌خواست بداند رود سند در کجا به دریا می‌ریزد پس اسکیلاکس را که از مردم کاریاندا ^{۱۵} بود در کشتی نشانده و با هیأتی باین مأموریت فرستاد. " ^{۱۶}

نام هند در سنگ نوشته‌های پارسی و اوستا هیندو ^{۱۷} و در سانسکریت سیندهو ^{۱۸} و در ایلامی خی-این-دو-ایش ^{۱۹} آمده است. داریوش بزرگ در سنگ نوشته‌های خود دوبار از هند یاد می‌کند که یکی در سنگ نوشته تخت جمشید و دیگری در سنگ نوشته نقش رستم که در آن سنگ نوشته منطقه پنجاب را یکی از بیست و چهارم استانی که زیر فرمان او است می‌شمارد. ^{۲۰}

۱۱. کتاب دوم فصل چهارم.

۱۲. کتاب سوم هرودت، بند- ۹۴

۱۳. تاریخ ایران سرپرسی سایکس، جلد اول، ص- ۱۲۶

14. Skylax.

15. Caryanda

۱۶. کتاب چهارم هرودت، بند ۴۴

17. Hindu.

18. Sindhu.

19. KHI-IN-DU-ISH.

۲۰. تاریخ اجتماعی ایران در عهد باستان از دکتر مشکور، ص- ۴۵۰-۴۵۲.

زمانی که ارتش نیرومند خشایارشا برای گوشمالی یونانیان به سوی یونان عزیمت می‌کرد، تعداد زیادی هندیان هم در ارتش خشایارشا به عنوان سربازان و فیل سوار وجود داشتند و شمشیر و تیرهای زهر آلود مار را از هند تهیه کرده بودند.

شهر تاکشیل در زمان چاندرا گوپتا دارای دانشگاه معتبری بوده که از سراسر هند و جهان برای کسب دانش به آن رو می‌آوردند و اینجا اساتید و دانشجویان ایرانی هم به تعداد زیادی وجود داشتند.^{۲۱} در تاکشیل تاریخ، جغرافیا، سیاست، ادب و علوم ایران را هم تدریس می‌کردند.

از طرف سلوکوس نیکاتور، مردی یونانی بنام مگاستنس به عنوان سفیر به هند رفت و در شهر پاتالی پوترا به حضور پادشاه موریایار یافت. مگاستنس در سفرنامه خود از ترقیات هندیان به شگفتی و حیرت یاد کرده است: "به اندازه کافی سعادت‌مندانه زندگی می‌کنند، و در سلوک و رفتار ساده‌اند و بسیار صرفه‌جو، هرگز شراب نمی‌نوشند مگر به هنگام قربانی دادن..."

کالاهای که از چین و هند به سوی یونان و روم می‌رفت از سرزمین ایران می‌گذشت و در اینجا بوسیله بازرگانان ایرانی که گاهی خریدار و زمانی واسطه معاملات بودند با قیمت بیشتر تحویل تجار غربی می‌شد، هر زمان که جنگ و ستیزی بین ایران و روم در می‌گرفت رومیان از امتعه شرق محروم می‌شدند.

مروجین مذهب بودائی در ایران عصر اشکانی، که خالی از تعصبات خشک‌مذهبی بودند به موفقیت‌های چشمگیری نایل آمدند غیر از مردم عادی تنی چند از بزرگان و شاهزادگان اشکانی باین کیش گرویده و هم خویش را مصروف ترویج و نشر آن نمودند.

ساسانیان که بیش از چهار سده بر ایران فرمانروائی کرده‌اند (از ۲۲۶ تا ۶۵۱ م) با سلاطین هند از جمله پادشاهان سلسله گوپتا (از ۲۳۰ تا ۵۳۰ م) مناسبات دوستانه داشته‌اند، در این دوره تماس ادبی و هنری ایران و هند بیش از هر زمان دیگر بوده است.

فردوسی در شاهنامه خود آورده است که وقتی دارا (داریوش سوم) در نتیجه هجوم اسکندر مقدونی به ایران و خیانت برخی از سرداران خود، به هلاکت رسید یکی از فرزندان او به نام ساسان به هند گریخت و در آنجا ماندگار شد اخلاف او تا چهار پشت همه ساسان نام داشتند آخرین ساسان یعنی ساسان پنجم که روزگار را به شبانی می‌گذراند از هند به ایران آمد و به شهری در سوریه در ساحل فرات استخر فارس نزد امیر آن پاپک نام رفت و به خدمت او درآمد، چون پاپک از نسب عالی او باخبر شد دختر خویش را بوی داد، از این وصلت کمی بعد اردشیر به دنیا آمد.

۲۱. تاریخ تمدن ویل دورانت-هند و همسایگانش، ص- ۶۴۰

در زمان سلطنت اردشیر بابکان (از ۲۲۶ تا ۲۴۱ م) شهریار با کفایت ساسانی آئین زرتشتی رسمیت یافت ولی با این حال در بعضی از نواحی شرقی ایران مانند سرزمین کوشان^{۲۲} (کوشانا) آیین بودائی رواج و رونق بسزائی داشت.^{۲۳}

مانی پیامبر ایرانی که در زمان شاپور اول ساسانی (۲۷۳-۲۴۱) دعوت خود را آشکار کرده بود، نقش مهمی در گسترش فرهنگ و زبان ایران در هند داشته است. مانی، خود در زمان حکومت اردشیر اول سفری به هند کرده، مردم را به دین خویش فراخوانده و پیروان چند به دست آورد و چون خبر مرگ اردشیر و جلوس شاهپور را شنیده، به ایران بازگشته و در خوزستان به حضور شاهپور بار یافته است.^{۲۴}

پس از اعدام مانی و قتل عام همراهان وی، که هم زمان با سلطنت بهرام اول ساسانی بود، عده زیادی از هواخواهان او، از بیم جان، راه هند را در پیش گرفتند و به آن نواحی روی آوردند و در ترویج دین و فرهنگ ایرانی در آن مناطق نقش درخوری ایفا کردند.

بهرام دوم (۲۹۳-۲۷۶) شاهنشاه ساسانی پس از اینکه بر سیستان مسلط شد، فرمانروایان کاتیاوار او را شاهنشاه خود دانستند. در این زمان نفوذ و تسلط ایران در جنوب خاوری به کاتیاوار و گجرات بلکه مالوا رسیده بود و این استان‌ها گرچه در زمان چندرا گوپتای دوم (۴۰۰-۳۹۰) باز به فرمان شاهان هند درآمد ولی بخشی از سند که جانب مغرب رود سند بود همچنان در حدود ایران پاینده ماند. از سنگ نوشته پایکولی پروفیسور ارنست هرتسفلد استنباط کرده است که در تاجگذاری نرسی (۳۵۳-۲۹۳) شتر بهای سکائی کاتیاوار نیز آمده بودند، تا اینکه چندرا گوپتا دوم مدعی شد و یک بهره شرقی سند را بگرفت.^{۲۵}

شاپور ذوالاکتاف (۳۷۹-۳۱۰) یکی از پزشکان معروف هند را به ایران خواست و او را در کاخ شوش جای داد. معلوم می‌شود که پزشک مزبور گذشته از معالجه، طب را نیز تدریس می‌کرد، از این رو پزشکی هندی در خوزستان انتشار یافت.^{۲۶} در بیمارستان گندی شاپور گروهی از پزشکان هندی گرد آمده بودند که دوش به دوش همکاران ایرانی و یونانی خود در مداوای مریض‌ها می‌کوشیدند، گاهی ریاست این بیمارستان بر عهده هندیان هم قرار می‌گرفت.^{۲۷} یکی دیگر از پزشکان هندی که در مدرسه جندی شاپور وجود داشت، کنکه یا کنکا^{۲۸} نام داشت که در اوایل دوره اسلامی می‌زیست.

22. Kushaan(a).

۲۳. خلاصه شاهنامه فردوسی از محمدعلی فروغی، اسفندماه ۱۳۱۲ ص- ۵۹۱-۵۹۰.

۲۴. کریستین سن، ۱۳۹۷:۲۰۶.

۲۵. ایران نامه تألیف پرفیسور عباس شوشتری، ص- ۳۱۵-۳۱۴.

۲۶. همان، ص- ۱۰۶.

۲۷. تاریخ تمدن اسلام، جلد سوم، ص- ۲۸۲-۲۸۱.

28. Kanaka.

بهرام گور (۴۲۱-۴۳۸) شاهنشاه معروف ساسانی برطبق نوشته مورخان اسلامی که به افسانه شباهت دارد از سرزمین هند به طور ناشناس بازدید کرده است. خلاصه آنچه را که بلعمی آورده است ذیل نقل می‌شود.^{۲۹}

"بهرام وزیر را گفت: "مرا آرزوست که از شهر هندوستان و زمین سند و هند و هرچه گرداگرد زمین مملکت منست و مرا بودی، من می‌خواهم که بزمین هندوستان اندر شوم تنها و آن شهرها را بنگرم..."

پس آنگاه برخاست و تنها با اسبی و سلاح خویش به هندوستان اندر شد... به شهر هند شد و آنجا فرود آمد. مردمان او را نشناختند لیکن همی دیدند آن سواری و مردی او، شگفت داشتند که هندوان از شگفتی و حیرت شروع کردند تیر انداختن و حرب به شمشیر کنند و او را پیاده کنند و اسیر کنند.

پس از آن از نبرد بهرام با پیل بزرگی که هندوان را بستوه آورده بود سخن می‌راند. پیل هندی که از شجاعت و بی‌باکی بهرام به هراس افتاده بود به دست بهرام کشته می‌شود و سرانجام این چنین به داستان پایان می‌بخشد: ملک دختر خویش به او داد و خواست مُلک به او سپارد و خلق را گواه کند، بهرام خویشان را آشکار کرد و گفت: "من بهرامم، ملک عجم..." . ملک هند شهرهای سند و زمین مکران و هر پادشاهی که نزدیک به زمین مُلک عجم بود همه با بهرام داد و همه مهتران بر خویش گواه کرد و در زمان بهرام گور به عیش و عشرت میلی وافر داشت.^{۳۰}

بهرام گور پنجم عده‌ای از طوایف خنیاگران و موسیقی‌سازان را برای تفریح و خوش‌آمد مردم کشور خود از هندوستان به ایران آورد و در هر صورت شکی نیست که این هنر از ایران به کشورهای دیگر جهان رفته است و نیز مسلم است که موسیقی ایرانی ترکیبی از موسیقی هندی و یونانی است و پیداست که در زمان ساسانیان یا این طوایف موسیقی هند را با خود بایران آورده‌اند و یا اینکه بوسیله دیگر آمده و با موسیقی یونانی که در زمان مقدونیان و سلوکیان بایران آمده است در این سرزمین ترکیب شده و موسیقی ایرانی که هنوز باقیست در زمان ساسانیان بدین‌گونه فراهم شده است.

قدیمی‌ترین کتاب که در زبان پارسی از نویسندگان هند در زبان فارسی شناخته شده است و نشانگر تبادل فرهنگی بین این دو سرزمین به شمار می‌آید، ترجمه فارسی رساله‌ای است به نام زهر، به قلم

^{۲۹} تاریخ بلعمی، ص- ۹۴۷-۹۴۵.

^{۳۰} خلاصه شاهنامه فردوسی، ص- ۶۶۰-۶۶۸.

چاندرا گوپته^{۳۱}. وی این کتاب را به سال ۳۲۲-۲۹۳ ق. م. هنگامی که وزیر اعظم چاناکیا ۳۲ بود تألیف کرد.^{۳۳}

ارتباط علمی و ادبی بین هند و ایران، در زمان ساسانیان زیادتر شد. علمای ریاضی، منجمان و پزشکان هند و کتب آنها مورد استفاده ایرانیان قرار می‌گرفت و گروه موسیقی‌دان از هند به ایران دعوت شده‌اند و از این حیث ارتباط موسیقی و شعر بین دو قوم برقرار بوده است. ابوریحان بیرونی پس از تحقیق بر روی عروض هندی می‌گوید: "بنای اشعار آنها (هندیها) بر هجاها (سیلابها) مخصوص و بر اشعار "سه لختی" بوده است" و این اشعار "سه لختی" است که در اواخر ساسانیان در "ترانه‌های هشت هجائی" و با قافیه مشهور شده بود و نمونه آنها قطعه سه لختی "یزید بن مفرغ" و سه لختی اهالی بلخ در هجو "اسد بن مسلم" است که در وزن هشت هجائی با قافیه است و غالب عبارات مسجع سه قرینه‌ای "خواجه عبد الله انصاری" هم یادگار همین ابیات هشت هجائی و سه لختی است و امروز هم در میان گیلک‌ها و کردهای خراسان ازین سه لختی‌های هجائی موجود است.^{۳۴}

از ترجمه کتب دینی هندوان در عهد ساسانیان خبر نیست و شاید اختلاف معکوس دو مذهب این اجازه را نمی‌داده است که اشعار "والمیکی ۳۵" یا سرودهای "مهابهارتا" در ایران زردشتی که از "دیو" خوشش نمی‌آید، ترجمه شود اما می‌بینیم که همین کتب و آثار در دوره اسلامی مکرر به فارسی ترجمه می‌شود.

در زمان ساسانیان کتاب‌هایی از هندی به پهلوی ترجمه می‌شد که روشنترین گواه برقراری روابط ادبی و اخلاقی بین دو ملت بود. یکی از این کتاب‌ها "کلیله و دمنه" بود که پس از آمدن به ایران است به زبانهای پهلوی و سریانی که هر دو در ایران رواج کامل داشته است ترجمه شد. کلیله و دمنه کتابی است که در زمان انوشیروان و توسط برزویه طبیب، از زبان سانسکریت به پهلوی برگردانده شد و چون نوبت به کسری نوشیروان رسید... مثال داد تا آن را به حیل‌ها از دیار هند به ممالک پارس آوردند و از زبان سانسکریت، به زبان پهلوی ترجمه کردند. ابن مقفع این کتاب را در قرن دوم هجری از پهلوی به عربی برگرداند و در قرن هفتم توسط نصرالله منشی از عربی به فارسی ترجمه شد.

کتاب دیگری که می‌توان از آن یاد کرد بلوهر و بوذاسف است که نخست به پهلوی و سپس به سریانی ترجمه شد. این کتاب سرگذشت سیدارته، شاهزاده هندی است که بعدها احوالش دگرگون می‌شود و

31. Chandr(a) gupt(a).

32. Chanakya.

چاناکیا را به نام کوتیلیا Kautaliyya هم می‌شناسند که معروف به پدر سیاست هند هست.

۳۳. محمد باقر ۲۹۷.

۳۴. مقالات شعر در ایران سال پنجم مجله مهر، جلد دوم، سبک‌شناسی فصل نثر فنی.

۳۵. نویسنده حماسه معروف رمایانا.

به بودا شهرت می‌یابد بودا و کوروش تقریباً معاصر بوده‌اند. دانشمندان بر این باورند که زندگانی ابراهیم ادوم، عارف معروف ایرانی با زندگی بودا همسانی بسیار نزدیکی دارد.

کتاب هزار افسون یا هزار افسان که بعد ها در دوره خلافت بنی عباس با تغییرات و افزایشهایی به نام الف لیل و لیل یا هزار و یک شب معروف می‌شودف گویا اصلی هندی داشته است و در زمان ساسانیان از سانسکریت به پهلوی بر گردانده شده است.

سندباد نامه نیز از جمله کتابهایی است همسان کلیله و دمنه که در زمان ساسانیان از سانسکریت به پهلوی ترجمه شده است. اینها نمونه‌های اندکی از آثاری است که تبادلات فرهنگی بین این دو سرزمین را نشان می‌دهد.

قدیمترین آثار تمدن که در درهٔ سند از هزارهٔ سوم قبل از میلاد اخیراً کشف شده نمایندهٔ ارتباط فرهنگی ساکنین آن سرزمین با فرهنگ ساکنین فلات ایران می‌باشد و هزار سال بعد از آن که نوبت به عصر مهاجمین آریایی رسید از حفاری‌های اکتشافی در شمال غربی هندوستان باز آثار همین رابطه از اعماق خاک بیرون آمد و نمایان گردید. در ۵۱۸ ق. م. یعنی در عصر سلطنت هخامنشیان کوروش کبیر و داریوش اول این ارتباط به حد کمال رسید. پس از آن، حملهٔ اسکندر کبیر به هند که در ۳۲۹ ق. م روی داده است موجب تشدید این رابطه گشت.

۱.۳ روابط هند و ایران بعد از اسلام

پس از فتوحات خیره کنندهٔ اسلام و ظهور دین جدید تمدن بزرگی در آسیای میانه برقرار و روابط دیگری میان دو کشور هند و ایران ایجاد شد که از لحاظ تاریخ سیاسی و فرهنگی، بسیار بسیار قابل مطالعه و بحث و گفتگو است. تمدن "ایرانی اسلامی" یا تمدن "مسلمانان" که اصلاً خاص ایران است تا کوه‌های سند و تنگه خیبر و پنجاب امتداد داشت و ادبیاتی پر دامنه و لطیف به همراهی غازیان ترک و تاجیک و سیستانی و زاولی به آن حدود راه یافته بود. تا قرن سوم دولت بودائی "ربتیل‌ها" تمامی سند و زایل را در دست داشت و ادبیات هندی به همراه دین مزبور در آن مرز و بوم غلبه داشت اما از اواسط قرن سوم این حکومت به وسیله "صفاریان" منقرض گردید در حالی ربتیل‌ها تا آنروز با اعراب به هر نحوی که بود گاه با جنگ و گاه با صلح کنار آمده بودند. چیزی نگذشت شهر "غزنین" به دست "عمرو لیث" آباد شد و در اندک مدتی آن شهر مرکز بزرگترین فعالیت‌های سیاسی و دینی و ادبی گردیده و پایتخت یکی از مقتدرترین پادشاهان ایران "محمود زاولی" پسر سبکتکین واقع شد. محمود و جانشینان او تمدن خراسان (تمدن سامانیان) را تا ساحل محیط هند جلو بردند و آبادترین سرزمین‌های هند را زیر سلطهٔ فرهنگی و سیاسی خویش در آوردند شهرهای پیشاور، لاهور، دهلی، و ملتان مرکز بزرگ و پر ثروتی برای ترویج تجارت و بسط علوم دینی و ادبی و اخلاقی و فرهنگ فارسی شد، نظم قوی و احتساب مقتدرانهٔ دولت طولانی محمود و اعقاب او غوریان مدت سه قرن از قرن چهارم تا هفتم در پنجاب و کشمیر و قسمت بزرگی از هند به تربیت و تهذیب اسلامی و فرهنگ

عظیم فارسی را که زائیده دولت سامانی و جانشینان او بود، بسط و توسعه داد و از این وقت ادبیات فارسی طوری در هندوستان استقرار یافت که بزودی توانست از خود مکتب جدیدی به وجود بیاورد که تا امروز به همان استواری و محکمی و زیبایی پابرجاست و هنوز پایه و مایه آن محو نشده است و می‌تواند با ادبیات انگلیسی که طبعاً زبان علمی هند شده رقابت نماید.

در دربار خلفای عباسی حکما و پزشکان و منجمان و اهل هیات و ریاضی‌دانان بزرگ بودند که بعضی از آنها را پادشاهان سند و هند رسماً انتخاب کرده و فرستاده و گروهی خود باین ممالک آمده بودند. ریاضیات و طب و نجوم از علوم هندوستان بیشتر مورد استفاده واقع می‌شد و از تاریخ هند نیز به عربی و فارسی ترجمه و نقل می‌گردید.

از قرن ششم و هفتم به بعد در سایه تربیت پادشاهان و سلسله‌های مختلف ملوک اسلامی هند، اهل فضل از دریای علوم و فنون و از تاریخ و عقائد و ملل نحل آن مرز و بوم بزبان تازی و فارسی گنجینه‌ها نهاده‌اند و بار دیگر کتب عمده ادبی هند نیز از قبیل "مهابهارتا" که ترجمه‌ای موسوم به "جنگنامه" است و "راماینا" به همین نام و "جوکنامه" و "فلسفه کریشنا" و صدها کتاب و افسانه‌های عاشقانه چون "نل و دمن" و غیره به فارسی ترجمه شده است و اکنون نیز روابط هند و ایران را برکت می‌بخشد.

در مورد کتاب مهابهارتا مؤلف مجمل التواریخ و القصص گوید: ^{۳۶} "کتابی دیدم قدیم از آن هندوان که ابوصالح بن شعیب بن جامع از زبان هندوانی به تازی ترجمه کرده بود و ابوالحسن علی‌بن محمد الجلتی خازن دارالکتب جرجان در سنه سبع عشره و اربعمیه آنرا به پارسی کرده بود از بهر سپهبدی از آن دیلمان و کتاب به خط ناقل بود بدین تاریخ... من اصل پادشاهان به قصه مختصر اندر آوردم و نقل کردم زیرا که هیچ جای دیگر نیست و "ابوریحان البیرونی" که امسال سال هزارم وفات آن بزرگ مرد است، دیری در هندوستان زیسته و کتاب نفیس "تحقیق ماللهند" را در تمدن و علوم و فنون و فرهنگ هندوان به زبان تازی درآورده و اکنون موجود هست."

زمانی که غزنوی‌ها پایتخت خود را از غزنه به لاهور انتقال دادند، شکوه ادبی و عظمت شعر فارسی نیز همراه آنان وارد هند شد و با گذشت زمان این زبان شیرین در سرزمین پهناور و وسیع هند گسترش و توسعه یافت و تدریجاً زبان رسمی دربار سلاطین دهلی شناخته شد. بعد از شروع سلطنت غزنویان درهند، دانشمندان، ادیبان و شعرا از آسیای مرکزی، سمرقند، بخارا، ایران و خراسان به دیار هند روآوردند و مورد توجه و تشویق و سرپرستی سلاطین ادب نواز و ادب پرور دهلی و امرای آنان قرار گرفتند. این گروه دانشمندان به نوبه خود به پیشبرد و گسترش زبان و ادبیات فارسی در هند همت عظیمی نهادند. همچنین مسافرت و مهاجرت آنان از سرزمین خود به هند موجب انتقال ادب و شعر فارسی به شبه قاره هند گردید. این شخصیت‌های برجسته نه تنها مردم سرزمین هند را با ادبیات

فارسی و فرهنگ ایرانی آشنا کردند بلکه در ملازمت سلاطین دهلی کتاب‌هایی هم تألیف کردند که به نوبه خود خدمت بزرگی به ادبیات فارسی در هند محسوب می‌گردد. بدین‌گونه در مجالست و مصاحبت آنان در هند صدها فقیه و صوفی و ادیب و شاعر به وجود آمدند و با نوشته‌های خود ادب فارسی را بارور ساختند، تا بدان پایه که هند یکی از بزرگترین کشورهای جهان در زمینه آثار ادبی فارسی بعد از ایران گردید.

سلاطین دربار دهلی (۱۲۰۶-۱۵۲۶ م)، پادشاهان تغلق (۱۳۲۰-۱۴۱۲ م) و سید ولودی (۱۴۱۴-۱۵۲۶ م) و فرمانروایان گورکانی (۱۵۲۶-۱۸۵۷ م) و نیز امرای ایشان نه تنها از شعر و ادب فارسی در سرزمین هند حمایت می‌نمودند بلکه آثار بدیع و اشعار گرانبه‌ای فارسی را گرامی می‌داشتند و مختصراً باید گفت که هند مرکز زبان ادبیات فارسی بعد از ایران شده بود. درس و تدریس و قرائت شاهنامه فردوسی و دیوان حافظ و مثنوی مولانا و گلستان و بوستان سعدی یک عادت روزانه محسوب می‌شد و در اکثر دربارهای پادشاهان انجام می‌گرفت. اکبر شاه اگرچه بیسواد بود اما تا اندازه زیادی به ادبیات فارسی علاقه داشت و اکثر کتب معروف و برجسته ادبیات فارسی چون "دیوان حافظ"، "گلستان و بوستان سعدی"، "اخلاق ناصری"، "کیمیای سعادت"، "مثنوی معنوی"، "شاهنامه فردوسی"، "خمسه نظامی"، "دیوان خاقانی"، "دیوان انوری"... هرروز پیش او قرائت می‌شد و از آن بهره می‌گرفت؛ این ذوق ادبی و علمی به دربار پادشاهان و امرا و وزراء منحصر نبود بلکه عموم مردم نیز به نوبه خود محافل علمی و مجالس ادبی دایر می‌کردند و دواوین شعرای نامدار و شاهکارهای نویسندگان شهیر زبان فارسی را مطالعه می‌نمودند.

شاعر فارسی و دانشمند بزرگ هند امیر خسرو دهلوی یک فرهنگ فارسی با حدود بیست هزار لغت در همین دوره تألیف کرد. نکته درخور توجه اینکه، با وجود این که هندی‌ها در لغت نویسی سانسکریت پیشینه‌ای درخشان داشتند و زمان تألیف بعضی از فرهنگ‌های سانسکریت مانند آمر کوش ۳۷ تألیف آمر سینگ ۳۸ که فرهنگ منظومه بوده، ظاهراً به قرن چهارم میلادی مربوط می‌شود،^{۳۹} اما فرهنگ نویسان هندی در مورد تألیف کتاب‌های خود همواره متأثر از فرهنگ نویسی ایرانیان بودند و روش‌های تدوین فرهنگ را بدان گونه پی‌ریزی کردند که در ایران متداول و مرسوم بود و این خود یکی دیگر از موارد تأثیر فرهنگ و تمدن ایران در فرهنگ هند به شمار می‌رود.

آخرین دلیل ارتباط معنوی ایرانیان با هندیان مهاجرت و پناه بردن نجباً و دانایان زردشتی به هندوستان است که هنوز هم پس از قرن‌ها صد هزار خانوار از بازماندگان آن مردم در هندوستان زندگی می‌کنند.

37. Amar Kosh.

38. Amar Singh.

۳۹. فرهنگ نویسی فارسی در هند و پاکستان، تألیف دکتر شهریار نقوی، از انتشارات اداره کل نگارش وزارت فرهنگ ۱۳۴۱،

در میان اقوام و ملل گوناگون جهان، اقوام هندوایرانی از دیرباز بیشترین پیوندهای فکری و فرهنگی و زبانی و سیاسی و اقتصادی را با یکدیگر داشته‌اند. این داد و ستد فکری، در درازای تاریخ کهن این دو اقلیم همواره با فراز و فرودهایی ادامه داشته است. مردم ایران، هم از ذوق و هنر و فلسفه و فرهنگ هند بهره‌ها برده‌اند و هم به آن سرزمین بهره‌ها رسانده‌اند. در این میان، زبان فارسی البته نقش اصلی و اساسی را عهده‌دار بوده است. این زبان، به ویژه در تاریخ ایران بعد از اسلام، نقش بسیار پر رنگی در ترویج فکر و فرهنگ و عرفان ایرانی و اسلامی در هند ایفا کرده است. کتابهای بسیاری در این زمینه از دوره غزنویان به بعد نگارش یافته که لطیف ترین احساسات و عواطف بشری را با زبان فارسی بازتاب داده است. اوج گیری زبان فارسی در شبه قاره هند مربوط به دوره گورکانیان است که هندوستان به دست بابر تسخیر می‌شود. در این دوران که هم زمان با روی کار آمدن صفویان در ایران است، صدها شاعر و نویسنده و عالم و عارف به هند می‌روند و بذر زبان فارسی را در سراسر این سرزمین می‌پاشند و آن را پاسداری و نگهبانی می‌کنند. سهم هندی تباران و هندی زبانان در این راه از سهم ایرانیان مهاجر اگر بیشتر نباشد، کمتر نیست. هزاران کتاب عرفانی و تاریخی و دینی و فلسفی و صدها دیوان شعر فارسی و فرهنگ لغت در مدت چند قرن فراهم می‌آید که می‌توان آن را بزرگترین میراث فرهنگی جهان نامید. زبان فارسی که بیش از نه سده پیوند دهنده دولت بزرگ هند و ایران بود و میلیون‌ها تن با آن سخن می‌گفتند و می‌نوشتند، با نفوذ استعمار انگلیس در این کشور اندک اندک از رونق افتاد و زبان انگلیسی جای آن را فراگرفت اما باز هم تأثیر فرهنگ ایران و زبان فارسی در هند به خوبی نمایان است.

فصل دوم:

پیشینه زبان فارسی در هند

۲. پیشینه زبان فارسی در هند

توسعه اسلام در شبه قاره هند از راه زبان فارسی و به وسیله سپاهیان محمود غزنوی و سپس شهابالدین غوری انجام گرفت و سبب شد تا هندیان زبان فارسی را فرا گیرند و به این وسیله با فرهنگ ایرانی و اسلامی آشنا شوند. رواج زبان فارسی در خطه پنهانور هند بر همه زبانهای هندی تأثیر گذاشت و این آمیختگی واژگانی تا بدان پایه فزونی یافت که بسیاری از واژه‌های فارسی در زبانهای هندوستان امروز یعنی زبانهای ۴۰ آسامی، پنجابی، گجراتی، کنّار، کشمیری، مالیالم، مراتی، اُریا، سانسکریت، تامل، تلگو، اُردو و هندی به کار رفت و حتی بعضی از آن زبانها به خط فارسی کتابت هم شد و می‌شود.

نظامیه‌ها که قدیمی‌ترین دانشگاه‌ها بود در هند قدیم در ملتان و لاهور تأسیس شد و زبان فارسی و علوم اسلامی در آنجا تدریس گردید و عرفان و فرهنگ ایرانی و تصوف اسلامی و به ویژه اشعار شاعران فارسی زبان ایران تأثیر شگرفی بر فرهنگ و مذاهب هندی گذاشت و مراکز مهمی همچون لاهور در دوره غزنویان کانون انتشار زبان و ادب و فرهنگ ایرانی شد.

از لشکرکشیهای مکرر محمود غزنوی به هند، که نخستین آن به سال ۳۹۲ ه. ق؛ و آخرینش در دهم شعبان ۴۱۶ اتفاق افتاد تا سال ۱۲۷۴ ه. ق. که هند رسماً به تصرف انگلیسی‌ها در آمد، حدود سه سلسله که فارس زبان بودند در هند به سلطنت رسیدند و در این مدت که نه قرن به درازا کشید زبان فارسی زبان رسمی حکومت‌های هند بود و دانشمندان و نویسندگان و لشکریان و شاعران و دولتمندان این سامان همه به زبان فارسی می‌نوشتند و سخن می‌گفتند و زبان فارسی رتبه زبان درباری و اشرافی یافته بود. بومیان هند نیز به آموختن زبان فارسی رغبت نشان می‌دادند و در نتیجه این زبان و به تبع آن فرهنگ ایرانی و اسلامی تقریباً در تمام زمینها و جوامع هندی نفوذ کامل و فراگیر یافت، تا بدان پایه که نهال برومند زبان فارسی در این سرزمین کم کم به درختی کهنسال و قوی مبدل شد و ریشه دوانید و اگر روزی مهمانی تازه وارد و غریب می‌نمود، رفته رفته جواز اقامت گرفت و صاحب خانه شد. شاعران و ادیبان و نویسندگان بسیاری ظهور کردند، یا از ایران روی بدان سامان نهادند و کتاب‌ها و دیوانهای شعر فراوانی به مدد ذوق و قریحه آنان تألیف یا سروده شد. مهاجرت دانشمندان و هنرمندان ایرانی به دیار هند که از قرن پنجم و پیش از روزگار ابوریحان بیرونی آغاز شده بود، سبب رواج زبان فارسی و فرهنگ ایرانی و اسلامی در خطه هندوستان شد و این مهاجرت‌های فردی و گروهی با حمله مغولان به ایران و کشتار بی رحمانه و جنگ و خونریزیهای آنان و ویرانی مراکز علمی مانند نظامیه‌ها و خانقاه‌ها و مساجد و غیره فزونی گرفت و فتنها و آشوبگری‌ها و ویرانگریهای مغولان، بسیاری از علما و مشایخ صوفیه و شعرا و نویسندگان و دیگر هنرمندان و گروه‌های جامعه آن روزگار ایران را رهسپار هند

۴۰. این زبان‌ها همان‌هاست که اکنون بر روی رویپهای اسکناس هندی چاپ می‌شود.

کرد و باعث شد زبان و ادب پارسی در سدهای هفتم و هشتم در خطه هند رواج کامل یابد. اگر چه تذکره نویسان، قدیمی ترین شاعر هندی را که به زبان فارسی شعر می‌سروده، از روزگار مسعود غزنوی پیشتر ندانسته‌اند، اما اشعار پخته‌ای که از آن دوره باقی مانده، می‌نمایند که رواج زبان و ادب فارسی پیش از دوره غزنویان نیز در سرزمین هند رایج بوده است. محمد عوفی در "لباب الالباب" از شاعری به نام ابوعبدالله روز به بن عبدالله النکتی ۴۱ لاهوری یاد می‌کند که در مدح سلطان مسعود شعر گفته و بنا به گفته وی "نکات لطیف او از حد و عد افزون است و نفوذ شعر او لطیف و موزون" ۴۲ ابیات باقیمانده از این شاعر اگر چه اندک است ۴۳ اما پختگی همین اشعار باز مانده می‌تواند دست کم برهانی قاطع بر رواج زبان و ادب فارسی قبل از روزگار او باشد. در دوره غزنویان زبان و ادب فارسی در هند رواج کامل داشت و ابوالفرج رونی معاصر سلطان ابراهیم بن مسعود غزنوی (۴۹۲-۴۵۰ ه. ق) خواه زادگاهش لاهور باشد، خواه رونه نیشابور، از شاعران بزرگ قرن پنجم در خطه لاهور به شمار می‌آید و با مسعود سعد (۴۳۸-۵۱۵ ه. ق) که مولدش لاهور بود، سهم مهمی در گسترش زبان و ادب فارسی در مهمترین بخش از متصرفات هند داشتند.

پس از نیمه قرن هفتم، زبان و ادب فارسی در خطه هند به سرعت پیشرفت کرد. دولت "خلجیان" (۷۲۰-۶۹۰) اگرچه دولتی مستعجل بود و سی سال بیشتر دوام نیافت، اما زبان و ادب فارسی در روزگار آنها خوش درخشید و از جهت کیفی و کمی پر بار بود. گفته‌اند جلال‌الدین خلجی، پادشاهی هنرشناس و هنرپرور بود و خود نیز طبع شعر داشت و دو بیتی و غزل می‌سرود^{۴۴}، و دانشمندان و موسیقی‌دانان و تاریخ‌نویسان و فیلسوفان و ادیبان از کشورهای همسایه به دربارش در دهلی می‌شتافتند. شاعر بلند پایهند امیرخسرو دهلوی (۷۲۵-۶۵۲) نیز در همین روزگار می‌زیست. علاءالدین خلجی (۷۱۵-۶۹۵) نیز با این که بی سواد بود، علما و دانشمندان و ادیبان بسیاری در دربارش حضور داشتند. بنا به گفته مؤلف "تاریخ فیروزشاهی"^{۴۵} "هر یک علامه وقت و در بخارا و سمرقند و بغداد و مصر و خوارزم و دمشق و تبریز و اصفهان و ری و روم و ربع مسکون بودند و در هر علمی که فرض کنند منقولات و تفسیر و فقه و اصول فقه و اصول دین و نحو و لفظ و لغت و معانی و بدیع و بیان و کلام و منطق موی می‌شکافتند... و بعضی از آن استادان در فنون علم و کمالات علوم به درجه غزالی و رازی رسیده بودند". مؤلف یاد شده نام بسیاری از علما و دانشمندانی را که به زبان فارسی می‌نوشتند و می‌سرودند، نقل کرده است. عارف بزرگ و افتخار این دوره نظام‌الدین اولیا و

۴۱. استاد سعید نفیسی تخلص او را "نکته‌ی" دانسته اند که به صورت "نکتی" تحریف شده است. ر. ک. مجله ارمان شماره‌های ۹-۸ سال دهم، ص- ۵۶۹.

۴۲. ر. ک. لباب الالباب، ج ۲، ص- ۵۷.

۴۳. تذکره لباب الالباب، فقط ۱۶ بیت از او نقل کرده است.

۴۴. تاریخ ادبیات فارسی هند در دوره خلجیان.

۴۵. تألیف ضیاءالدین برنی به تصحیح مولوی سید احمد خان، چاپ کلکته، ۱۸۶۲، به نقل از تاریخ ادبیات فارسی هند در دوره خلجیان، صص- ۱۵-۱۶.

فریدالدین گنج شکر دهلوی نیز در همین زمان می‌زیستند و زبان فارسی به وسیله ارشاد و تبلیغ معارف دینی و عرفانی در خانقاه‌ها و اماکن صوفیان رایج شد و مریدان این دو و پیروان دیگر مشایخ صوفیه به وسیله همین زبان فارسی از فیض روحانی و تعلیمات انسانی آنان بهره می‌بردند. در این دوره مخصوصاً سلطان المشایخ نظام‌الدین اولیا برای نقش و نفوذی که در محیط ادبی و شخصیت‌های ادبی داشت، از اهمیت خاصی برخوردار است. انواع قالب‌های شعر فارسی مانند قصیده و مثنوی نیز در این دوره رواج کامل داشت و خمسه امیر خسرو دهلوی نمونه‌ی اعلا‌ی مثنوی سرایی این دوره به شمار می‌رود. غزل فارسی نیز در این دوره اهمیت خاصی دارد و امیر حسن سنجر^{۴۶} که او را "سعدی هند" نامیده‌اند و نیز امیر خسرو را باید از جمله غزل‌سرایان مشهور این روزگار دانست.

فرهنگ نویسی فارسی نیز در قرن هشتم هجری در هند رواج یافت و با گسترش زبان و ادب فارسی در این سرزمین نیاز بیشتری به آن احساس شد و مولانا محمد فخرالدین مبارک شاه غزنوی معروف به "فخر قواس" معاصر علاءالدین خلجی نخستین فرهنگ فارسی به فارسی را با حدود بیست هزار لغت در همین دوره تألیف کرد. نکته در خور توجه اینکه، با وجود این کهندی‌ها در لغت نویسی سانسکریت پیشینه‌ای درخشان داشتند و زمان تألیف بعضی از فرهنگ‌های سانسکریت مانند امر کوش^{۴۷} تألیف امر سینگ^{۴۸} که فرهنگ منظومه بوده، ظاهراً به قرن چهارم میلادی مربوط می‌شود،^{۴۹} اما فرهنگ نویسان هندی در مورد تألیف کتاب‌های خود همواره متأثر از فرهنگ نویسی ایرانیان بودند و روش‌های تدوین فرهنگ را بدان گونه پی‌ریزی کردند که در ایران متداول و مرسوم بود و این خود یکی دیگر از موارد تأثیر فرهنگ و تمدن ایران در فرهنگ هند به شمار می‌رود.

زبان و ادب فارسی و فرهنگ ایرانی در قرن هشتم در سراسر هند پهناور از دهلی تا بنگال گسترش کم سابقه‌ای یافت تا آنجا که گفته‌اند پادشاه ادب دوست هند غیاث‌الدین محمدشاه (۷۵۲-۷۲۵) که از سلاطین تغلق^{۵۰} و همدوره حافظ بود و در زبان و ادب فارسی محقق نامدار به شمار می‌رفت، از حافظ دعوت کرد تا بهند برود و قرائنی^{۵۱} هم برای این سفر در دیوان حافظ وجود دارد که البته آروزوی

^{۴۶} اصلش سیستانی است ولی بعضی نو را به اشتباه سنجر می‌خوانده‌اند.

^{۴۷} Amar Kosh.

^{۴۸} Amar Singh.

^{۴۹} فرهنگ نویسی فارسی در هند و پاکستان، تألیف دکتر شهریار نقوی، از انتشارات اداره کل نگارش وزارت فرهنگ ۱۳۴۱، ص- ۲۳.

^{۵۰} ک. سلسله‌های اسلامی، نوشته کلیفورد ادموند بوسورت، ترجمه فریدون بدره‌ای، از انتشارات بنیاد فرهنگ ایران.

^{۵۱} حافظ ز شوق مجلس سلطان غیاث دین غافل مشو که کار تو از ناله می‌رود.

(غزل ۲۱۸، دکتر خانلری).

حافظ در این سفر تحقق نیافت و گفته‌اند او به عزم سفر هند تا کنار دریا هم رفت، ولی از تلاطم امواج ترسید^{۵۲} و باز گشت. این غزل حافظ بدان سفر اشاره کرده است:

ساقی حدیث سرو و گل و لاله می‌رود	وین بحث با ثلاثه غساله می‌رود
شکر شکن شوند همه طوطیان هند	زین قند پارسی که به بنگاله می‌رود
حافظ ز شوق مجلس سلطان غیاث دین	خامش مشو که کار تو از ناله می‌رود ^{۵۳}

در قرن نهم خواجه محمود گاوآن گیلانی ملقب به ملک التجار، وزیر دانشمند سلاطین بهمنیه جنوب هند با مولانا عبد الرحمان جامی مکاتبه داشت و در قرن دهم ظهیرالدین محمد بابر (م. ۹۳۲) مؤسس سلسله گورکانیان هند، نویسنده، شاعر و اهل ذوق بود و با پادشاهان صفوی روابط دوستانه داشت. پسرش، همایون نیز هنرمند و شاعر بود و هنرمندان را بهند دعوت می‌کرد و نزدیک چهارده سال اقامت او در ایران (۱۵۴۲-۱۵۵۵) در دوره تهماسب صفوی در انتشار زبان فارسی و فرهنگ ایرانی در هند تأثیر بسیار زیادی داشت. پادشاهان صفوی به شعر و ادب پارسی توجهی نداشتند و همین موضوع سبب روی گردانیدن شاعران و نویسندگان ایرانی از آنان می‌شد و آنان را رهسپار هند می‌کرد. "آیین اکبری" تألیف ابوالفضل دکنی از ۱۵۱ شاعر ایرانی، "منتخب التواریخ" عبد القادر بدایونی از ۱۶۷ شاعر و ۳۸ عارف و ۶۹ دانشمندان و ۱۵ حکیم در دربار اکبر یاد می‌کند که همه ایرانی بودند. اکبرشاه نیز که جلوسش در سال ۹۶۴ ه. ق. مبداء "تاریخ اکبری" به شمار می‌رود، در ترویج زبان فارسی و تربیت شاعران پارسی گوی کوشید و خودش هم به فارسی شعر می‌گفت و دربارش کانون شعرا و سخنوران ایرانی بود و منصب ملک الشعرا را به رسم پادشاهان ایرانی برای نخستین بار پی نهاد و غزالی مشهدی (م: ۹۸۰) و پس از او فیضی دکنی (م: ۱۰۰۴) را بدین مرتبه بر کشید. عبدالرحیم خان ملقب به "خان خانان" (م: ۱۰۳۶) از رجال بزرگ دربار او بود و او نیز به فارسی شعر می‌گفت. به طور خلاصه باید گفت از سال ۳۶۹ ه. ق. که سبکتکین غزنوی بهند حمله برد تا سال ۱۲۷۴ کهندوستان مستعمره انگلستان شد، حدود سی سلسله مسلمان در هند حکومت کردند، مانند غزنویان (۵۸۲-۴۱۲ ه. ق)، ممالیک و غوریان (۵۸۲-۶۹۸)، خلجیان (۷۹۰-۶۲۰)، تغلق (۸۱۵-۷۲۱)، ملوک سادات یا خضرخانی (۸۴۷-۸۱۷)، افغانان لودی (۹۳۲-۸۵۲)، سلاطین گورکانی یا مغول کبیر (۱۲۷۴-۹۳۲)، پادشاهان و امرای جون پور و جامان و سند و بنگال و لنکا و کشمیر و گجرات و.....، که همه اینها درباری ایرانی داشتند و ارکان حکومت آنان و نیز دانشمندان و شاعران و نویسندگان و صوفیان و حتی معماران و منجمان و صنعتگران و نقاشان، خوش‌نویسان، کاشی‌سازان، قالی بافان، گچ بران و جواهر

^{۵۲} شاید غزل زیر مناسب مناسب همین ایام باشد:

دمی با غم بسر بردن جهان یکسر نمی‌ارزد به می‌بفروش دلق ما کزین خوشتر نمی‌ارزد
(غزل ۱۴۷، کتاب یاد شده)

^{۵۳} ر. ک: تعلیقات دکترخانلری بر دیوان حافظ / ۱۱۹۳-۴.

سازانی که در دربار آنان می‌زیستند اکثراً ایرانی یا ایرانی تبار بودند که بنای مشهور به سمبل هند با معماری عیسی اصفهانی (یا میرزا عنایت شیرازی) و تخت طاووس شاهجهان، ساخته سعید ای گیلانی زرگری را می‌توان به عنوان نمونه‌های هنر ایرانی در هند نام برد.

شعر و ادب پارسی در دربارهای هند اختصاص به شاعران ایرانی نداشت و بسیاری از شاعران هندی با سرودن اشعاری بسیار پر احساس و نغز، توانایی خود را در سرودن شعر پارسی به اثبات رسانیدند و مشتاقان این زبان شیرین بسیاری از آثار هندی و ترکی چغتایی را در این دوره‌ها به فارسی برگردانیدند. "تزک بابری" که توسط عبد الرحیم خان ملقب به "خانِ خانان" به فارسی برگردانیده شد از آن جمله است.

در روزگار بزرگترین امپراتوران هند جلال‌الدین محمد اکبر (۱۰۱۴-۹۴۹ ه. ق) و پسرش نورالدین محمد جهانگیر (۱۰۳۷-۹۷۷) و شاهجهان پسر جهانگیر (۱۰۷۶-۱۰۰۰) و اورنگ زیب عالمگیر پسر شاه جهان (۱۱۱۸-۱۰۲۷) زبان فارسی زبان رسمی دربار هند بود و رونق فوق العاده‌ای داشت. البته این گستردگی زبان فارسی به منطقه خاصی از هند محدود نمی‌شد و در جنوب هند نیز سلسله‌هایی مانند نظام شاهیه (۱۶۳۳-۱۴۹۰) در احمد نگر، بهمنیه (۱۵۲۷-۱۳۴۷) در گلبرگه و بیدرو، قطب شاهیه (۱۶۸۷-۱۵۱۸) در گلکنده، آصف جاهیه (۱۹۵۶-۱۷۲۴) و عادل شاهیه (۱۶۸۶-۱۴۸۹) در بیجاپور، مروج زبان و ادب فارسی بودند و از جمله شاعران این دوره می‌توان طالب آملی (م: ۱۰۳۶) ملک الشعراء دوره جهانگیر ظهوری ترشیزی (م: ۱۰۲۴) را نام برد. تشویق و حمایت سلاطین شاعر یا شعر دوست و ادیب یا ادب پرور خطه هند و رجال دانشمند یا دانش گرای آنجا سبب شد تا به قول صائب عزم سفر هند در هر سری به صورت آرزو در آید ۵۴ و کلیم چنان اسیر هند شود و دلبستگی اش تا بدان پایه قوت گیرد که توانایی رفتن به ایران را نداشته باشد و همچون جرس با پای دیگران برود و چنان چشم حسرت در قفا داشته باشد که مقابل را نبیند، رشید یاسمی در این باره می‌گوید:

بسیار نامراد به کام و امان رسید	چون ز اصفهان برفت به دارالامان هند
از بس سخن سرای از ایران بهند رفت	دهلی و آگره گشت ری و اصفهان هند ^{۵۵}

۵۴. صائب می‌گوید:

همچو عزم سفر هند که در هر سر هست رقص سردای نو در هیچ سری نیست.

۵۵. کلیم می‌گوید:

اسیر هندم و زین رفتن بیجا پشیمانم به ایران	کجا خواهد رساندن پرفشانی مرغ بسمل را
می‌روم نالان کلیم از شوق عمر اهان ز شوق	به پای دیگران همچون جرس طی کرده منزل را
هند ز انسان چشم حسرت در فسفا دارم	که رو هم گر به راه آرم نمی بینم مقابل را

زبان فارسی در دوره‌های اخیر شکوه دیرینه زبان و ادب فارسی در هند با آمدن انگلیسی‌ها به این سرزمین دگرگون شد. تا سال ۱۸۱۴ (۱۳۲۹-۵۳۰ ه. ق) که آنها برنامه‌های آموزشی خود را برای هندی‌ها ترتیب دادند، زبان فارسی و به تبع آن فرهنگ ایرانی و اسلامی از رواج و رونق گذشته بر خوردار بود. انگلیسی‌ها پس از آن که تسلط خود را بر هند تثبیت کردند، حدود بیست و پنج سال در حفظ زبان فارسی به روال پیشین کوشیدند. آنان می‌دانستند که این زبان پیش از آنان در تمام شئون فرهنگی و مملکتی هند ریشه دوانیده بود و دادگاه‌ها، دربارها و مراکز فرهنگی، اسناد و مدارک را به زبان فارسی تنظیم کرده بودند و به ناچار روش گذشته را حفظ کردند و به فراگیری آن نیز رغبت نشان دادند تا با دانستن زبان فارسی در امور کشورداری توفیق بیشتری کسب کنند. مولانا عبدالحق دبیر "انجمن اردو" می‌نویسد: "هنگامی که دیوان محاکمات بنگال به انگلیسی‌ها واگذار شد، ابقاء زبان فارسی از شرایط مهم قرارداد بود." به هر حال آموختن زبان فارسی و به دست آوردن مهارت در آن زبان برای دادرسان لازم می‌نمود و در غیر این صورت آنان نمی‌توانستند مسوولیت‌های مهم خود را انجام دهند. بر کارمندان دیوان دادگستری و مترجمان بود که امتحان زبان فارسی را بگذرانند. قوانین و مقررات به صورت ترجمه فارسی در دست آنان بود و بر وکلا نیز لازم بود که قوانین و ضوابط را حفظ کنند.^{۵۶} سرهنگ ایلن میفکرسن در نامه‌ای به جیمز میفکرسن، چنین می‌نویسد: "من خوشحالم که شما بسیار سر حال و راضی هستید و به تحصیل زبان فارسی دلبستگی دارید. عزیز من! باور داشته باشید با به کار بردن استعداد کافی در آموزش این زبان و یاری دوستان، شما می‌توانید فرصتی به دست آورید که در هند پیشرفت کنید. باید به استحضار شما برسانم که برای به دست آوردن مهارت در زبان فارسی هیچ دقیقه‌ای را فروگذار نکنید. پس از آن آموختن زبان عربی نیز بر شما آسان می‌شود. جوان فهمیده‌ای که با این زبان به خوبی آشنایی داشته باشد، می‌تواند در این کشور به مقامات برسد."

نقش حساس زبان فارسی در منطقه به دلیل سابقه طولانی و فرهنگی آن بر انگلیسی‌ها روشن بود، تا آنجا که در سال ۱۷۵۷ (۱۱۷۱ ه. ق) بر آن شدند عده‌ای را برای آموختن زبان فارسی به بصره بفرستند. وارن هستینگ^{۵۷} استاندار کلکته برای آموختن زبان فارسی مدرسه‌ای در این شهر بنیاد نهاد. او مدرسه‌ای اسلامی نیز تأسیس کرد که در آن زبان فارسی تدریس می‌شد، مدارسی که در آن زمان، زبان فارسی در آنها تدریس می‌شد به اختصار عبارت بودند از: مدرسه کلکته (تأسیس: ۱۷۸۱)، دانشکده آگرا (تأسیس: ۱۸۲۲)، مدرسه بریلی ۵۸ که بر روی هم ۳۴۱ شعبه داشت، مدرسه بنارس (تأسیس: ۱۸۱۸)، مدرسه کانپور (تأسیس: ۱۸۲۰)، دانشکده دهلی (تأسیس: پیش از سال ۱۸۲۷)،

^{۵۶} دیوان رشید یاسمی، ص - ۵۶.

^{۵۷} Waren Hasting.

مدرسه دهلی، مدرسه‌های فریزر دهلی (تأسیس: ۱۸۱۴). چنانکه حدود بیست و پنج سال، انگلیسی‌ها از زبان فارسی حمایت کردند و پس از آن بنای مخالفت با آن زبان را گذاشتند و کمپانی هند شرقی نیز گسترش زبان انگلیسی را در منطقه توصیه کرد، بنابراین یکی از دو رقیب سر سخت زبان فارسی یعنی زبان انگلیسی پا به میدان نهاد و با حمایت استعمارگران، انگلیسی گردن افراخت و گسترش یافت. مردم هند نیز در آغاز کار با آن به مبارزه پرداختند و به پشتیبانی از زبانهای ملی و مادی خود برخاستند. اما از سال ۱۸۳۵ به بعد اندک اندک زبان فارسی مغلوب انگلیسی شد.

فتنه انگلیسی‌ها در هند نتوانست زبان فارسی را که درختی تنومند و ریشه دار بود به یکباره و به کلی محو کند. در هند پهناور، تمدن و فرهنگ با زبان فارسی قرین بود و زبان فارسی مظهر تمدن و فرهنگ محسوب می‌شد. وجود کتابهای فارسی در خانه هندی‌ها دلیل اصالت آن‌ها به شمار می‌رفت. بعضی از رهبران هند نیز به ایرانیان و فرهنگ و تمدن کهن آنان به دیده احترام می‌نگریستند. جواهر لعل نهرو در کتاب "کشف هند" جمله‌ای دارد که ترجمه آن چنین است:

"از میان ملل و نژادهای بسیاری که با هندوستان تماس داشته‌اند و در زندگانی و فرهنگ هند نفوذ کرده‌اند، قدیمی‌ترین و با دوامترین آنها ایرانیان هستند. "در همین کتاب جواهر لعل نهرو یک جای دیگر می‌گوید: "هیچ دو کشوری را نمی‌توان یافت که در طور قرون اصل و ریشه‌ای نزدیکتر و ارتباطی پیوسته‌تر از مردم هند و ایران داشته باشند. "جای دیگر هم پاندیت نهرو می‌گوید: "روابط هند و ایران به دورترین زمانهای قدیم می‌رسد. "

برغم همه تلاشهایی که برای زدودن زبان فارسی از هند صورت گرفت، ریشه‌های نخل کهنسال زبان فارسی چندان گسترده بود که به سادگی از میان نرفت. پدر تاگور، فیلسوف بزرگ در آن سوی مرزهای شرقی هند هر بامداد غزلی از حافظ می‌خواند و دیوان حافظ در هند پیش از ایران چاپ شد (دیوان حافظ در ۱۲۲۰ ه. ق. در کلکته و از سال ۱۲۵۶ به بعد در ایران چاپ شد) حتی تعداد شهرهای هند که در رانها دیوان حافظ به چاپ رسیده، مانند دهلی، مومبایی، لکهنؤ، آگرا، حیدرآباد، کانپور، احمدآباد، الله‌آباد، بنارس، پونا، مراد آباد... از مراکز ایرانی مشابه آن بیشتر است.

فصل سوم:

آشنایی با برخی از پرشوها، سگهان

معروف نسخ خطی فارسی در هند

۱-۳ آشنایی با برخی از پژوهشگران معروفِ نسخه خطی فارسی در هند

استادان هندی زیادی در مورد نسخه‌های خطی فارسی پژوهش کرده‌اند یا مقاله‌ای در مورد نسخه‌های خطی نوشته‌اند، در اینجا به برخی از آنان اشاره می‌شود.

۲-۳ استاد نذیر احمد:

پروفسور نذیر احمد فرزند حاجی محمد اسماعیل، استاد بازنشسته دانشگاه اسلامی علیگر، یکی از اساتید برجسته و محققان نامدار زبان فارسی در کشور هندوستان است. وی در سال ۱۹۱۵ م. در شهر گوندا در ایالت اُترا پَرادِش متولد شد. پس از تحصیلات مقدماتی وارد دانشگاه لکهنو گردید. در سال ۱۹۴۵ م. موفق به دریافت دکتری زبان و ادبیات فارسی، و در سال ۱۹۵۰ م. فوق دکتری زبان فارسی، و در سال ۱۹۵۷ م. دکتری زبان و ادبیات اردو را از دانشگاه لکهنو دریافت نمود. استاد نذیر احمد در سال ۱۹۵۸ م. در دانشگاه اسلامی علیگر مشغول به کار شد و در سال ۱۹۶۱ م. با سمت استادی، ریاست گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه اسلامی علیگر را نیز به عهده داشته است. دکتر نذیر احمد در طول خدمات دانشگاهی خود، در ده‌ها کنفرانس و سمینار زبان فارسی در داخل و خارج کشور هند شرکت کرده و ده‌ها مقاله علمی و تحقیقی در این سمینارها عرضه داشته است. استاد به کشورهای شوروی سابق، افغانستان، کویت، بنگلادش، پاکستان و ایران مسافرت نموده است. مسافرت اول ایشان به ایران در سال ۱۹۵۵ م. به مدت نه ماه برای کارهای علمی و تحقیقاتی بوده است. ایشان در سال ۱۹۷۸ م. به خاطر خدمات ارزنده اش به فرهنگ فارسی مورد تشویق ریاست جمهوری هند قرار گرفته است.

استاد نذیر احمد در سال ۱۹۷۹ م. به افتخار بازنشستگی نایل آمد. ولی باز هم از پاننشسته و با کنکاش و تلاش در کتابخانه‌های مختلف هند پرده از چهره کتابهای کمیاب و یا گمنام خطی فارسی بر می‌دارد. ایشان در ایوان غالب (موسسه غالب) که یکی از مراکز مهم فرهنگ فارسی است، به عنوان عضو ثابت و فعال مشغول به کار بود و هم ریاست آن را به عهده داشت. در ضمن مسئولیت مجله تحقیقی "غالبنامه" را نیز به عهده گرفته بود. وی به زبانهای اردو، عربی، انگلیسی و هندی نیز آشنایی داشت.

استاد نذیر احمد دارای چندین تألیف و بیش از دویست مقاله در زمینه‌های فرهنگ و ادبیات فارسی می‌باشد که به بعضی از آنها در زیر اشاره می‌شود:

۱. شرح احوال و آثار ظهوری ترشیزی، انگلیسی، الله آباد، هند.
۲. تصحیح مکاتیب سنایی، دانشگاه اسلامی علیگر، هند، ۱۹۶۲ م.
۳. تصحیح مکاتیب سنایی با اضافات، کابل، افغانستان، ۱۳۵۶ ه. ش.

۴. تصحیح دیوان سراجی خراسانی، علیگر، هند، ۱۹۷۲ م.
۵. تصحیح دیوان عمید لویکی، لاهور، پاکستان، ۱۹۸۵ م.
۶. کتاب صیدنه (تألیف البیرونی)، تهران.
۷. تصحیح دیوان حافظ، آستان قدس، مشهد، ایران، ۱۳۵۱ ه ش.
۸. مطالعات تحقیقی (مجموعه‌ای از مقالات)، دانشگاه لکهنو، لکهنو، هند.
۹. فرهنگ قوّاس، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، تهران، ایران.
۱۰. دستورالافاضل، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، تهران، ایران.
۱۱. نقد فرهنگ قاطع برهان، غالب انستیتوت، دهلی، هند، ۱۹۸۵ م.
۱۲. کتاب نورس با مقدمه و ترجمه انگلیسی، دهلی، هند.
۱۳. کتاب نورس با مقدمه و ترجمه اردو، لکهنو، هند.
۱۴. مطالعات تاریخی.
۱۵. زبان گویا، کتابخانه خدابخش، پتنا، هند، ۱۹۸۹ م.
۱۶. غزلیات حافظ بر اساس نسخه مورخ ۸۱۳ ه، مرکز تحقیقات فارسی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دی ماه ۱۳۶۷ ه ش / جمادی الاول ۱۴۰۹ ه ق، دهلی نو، هند.
۱۷. تصحیح دیوان حافظ از روی نسخه ۸۱۸ ه، مرکز تحقیقات فارسی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دی ماه ۱۳۶۷ ه ش / جمادی الاول ۱۴۰۹ ه ق، دهلی نو، هند.
۱۸. ترتیب و تصحیح فرهنگ لسان الشعرا تألیف عاشق، رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، تیر ماه ۱۳۷۴ ه ش / ژوئیه ۱۹۹۵ م. دهلی نو، هند.
۱۹. محمد صادق اصفهانی.
۲۰. تصحیح دیوان مهندس، ایران.
۲۱. ترجمه اعجاز خسروی از امیر خسرو دهلوی (با همکاری گروهی از دانشمندان).
۲۲. نامهای قطبشاهیه.
۲۳. نامهای عادلشاهیه.
۲۴. معنایی کاهی.
۲۵. رساله قافیه کاهی.

استاد نذیر احمد در هجدهم اکتبر ۲۰۰۸ م. به دیار باقی شتافت.

۲-۳ استاد سید امیر حسن عابدی:

پروفسور سید امیر حسن عابدی فرزند سید شبیر حسن عابدی، استاد ممتاز دانشگاه دهلی، هند در اول ماه ژوئیه ۱۹۲۱ م. (دهم تیرماه ۱۳۰۰ ه ش) در شهر غازی پور، ایالت اُترا پردیش هند متولد شد و تعلیمات ابتدایی و دبیرستانی را به ترتیب در شهر لکهنو و شهر بنارس (واراناسی) طی نموده وارد

کالج سن ژان آگرا شد و دانشنامه فوق لیسانس را با درجهٔ اول و احراز مقام اول در دانشگاه از دانشگاه آگره دریافت کرد و سپس از همان دانشگاه به دریافت دانشنامه دکتری فارسی نایل آمد. دکتر عابدی در سال ۱۹۵۵م. با استفاده از بورس دانشگاه تهران به ایران رفت و پس از گذراندن دوره دکتری به دریافت "دانشنامهٔ دکتری زبان و ادبیات فارسی" از دانشگاه تهران نایل آمد. در سال ۱۹۴۵م. به سمت معلم فارسی و اردو در کالج سنت استفن دانشگاه دهلی مشغول به تدریس گردید. در سال ۱۹۵۸م. مجله آهنگ به زبان فارسی در دهلی منتشر شد و نظارت این مجله نیز به ایشان واگذار شد. در همین سال دکتر عابدی فعالیت ادبی خود را توسعه داد و به دعوت دانشگاه کابل به افغانستان رفت و ضمن بازدید از کتابخانه‌های افغانستان نسخ خطی دربارهٔ تاریخ ادبیات فارسی در هند جمع‌آوری کرد. در سال ۱۹۶۹م. کرسی استاد زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه دهلی دایر گردید و دکتر عابدی با ارتقاء به مقام پروفیسور برای سمت مزبور و ریاست شعبه فارسی و عربی دانشگاه دهلی برگزیده شد. در ماه ژوئن ۱۹۶۹م. پروفیسور عابدی به دعوت وزارت فرهنگ و هنر ایران برای بازدید از ایران به تهران رفت و در این سفر بنیاد فرهنگ ایران چند جلد کتاب را که ایشان نگاشته و مرتب کرده بودند، برای انتشار پذیرفت. در ماه اکتبر ۱۹۷۱م. پروفیسور عابدی مجدداً به ایران دعوت شد و در کنگره جهانی ایران شناسی که در شیراز بر پا شده بود، شرکت کرد. در سال ۱۹۷۴م. ، پروفیسور عابدی به دعوت دولت ترکیه بازدید از آن کشور به عمل آورد و از این فرصت استفاد نموده مطالبی درباره تاریخ ادبیات فارسی در هند را از نسخه‌های خطی موجود در کتابخانه و موزه‌های مختلف آن کشور جمع‌آوری کرد. در این سفر ایشان در دانشگاه انقره سخنرانی ایراد کردند. در سال ۱۹۷۵م. ، پروفیسور عابدی در سمینار "امیر خسرو دهلوی، شاعر و نویسنده معروف فارسی در هند" در کتابخانه خدابخش در شهر پتنا، هند سخنرانی مبسوط ایراد نمودند و خدمات بیش بهای آن را برشمردند.

پروفیسور عابدی در کنفرانس گرایشهای ادبی در آسیای مرکزی که در تهران برپا شد و به دعوت کمیسیون ملی ایران برای یونسکو در نخستین جشنوارهٔ طوس و جشن یادبود دقیقاً که در دانشگاه فردوسی در مشهد برگزار شده بود، شرکت کرد. در سال ۱۹۷۶م. پروفیسور عابدی به مدیریت سمینار بین‌المللی امیر خسرو دهلوی که در دهلی نو برگزار شد برگزیده شد.

پروفیسور عابدی خدمات ادبی نیز در سمتهای دیگر انجام داد، مثل رئیس کمیته مطالعات فارسی و عربی در سازمان مرکزی تعلیمات دبیرستانی دهلی، عضو هیئت مشورتی مؤسسهٔ مطالعات و تحقیقات فارسی در سطح فوق لیسانس ایالت بهار، هند، عضو هیئت مطالعات فارسی در دانشگاه هندوی بنارس، و دانشگاه پتنا و دانشگاه گجرات و دانشگاه بهوپال و دانشگاه عثمانیه حیدرآباد و دانشگاه پنجابی و دانشگاه جامعهٔ ملیة اسلامیه، دهلی نو و عضو کمیته خرید آثار هنری و ادبی موزه ملی هند، دهلی نو. علاوه بر خدمات ادبی فوق‌الذکر پروفیسور عابدی کتب متعددی منتشر ساخت. تعداد سخنرانی و مقالاتی که پروفیسور عابدی ایراد کرده و به چاپ رسانده از ۲۵۷ تجاوز می‌کند و بیشتر آنها در مجلات و نشریات معتبر و یادبود نامه‌ها و یادواره‌ها در هند و کشورهای دیگر انتشار یافته‌اند. دانشگاه دهلی

نیز سه جلد کتاب پروفیسور عابدی را تحت برنامه کمیسیون کمک به دانشگاه‌ها که سازمان تام الاختیار دولت هند می‌باشد، به چاپ رسانده است.

در ۱۵ آگوست ۱۹۷۲م. که سالگرد روز آزادی هند می‌باشد رئیس جمهور هند به پاس خدمات پروفیسور عابدی به زبان فارسی و ادبیات آن در هند تقدیرنامه‌ای به پروفیسور اعطا کرد و در سال ۱۹۷۵ م. حکومت ملی دهلی نیز به خاطر تقدیر از خدمات پروفیسور عابدی به مطالعات ایران شناسی و ادبیات در هند جایزه ساهتیه کلا پریشاد را به ایشان اعطا نمود. دانشگاه دهلی نیز به خاطر تجلیل از این استاد برجسته عنوان "استاد ممتاز" را پس از بازنشستگی به ایشان داد. ایشان از طرف غالب انستیتوت و انجمن مفاخر فرهنگی تهران هم تقدیر شده است.

در اینجا لازم به تذکر است که آقای دکتر سید امیر حسن عابدی که در سر تاسر هند "بابای زبان فارسی" شناخته شده‌اند، به گرفتن "اولین جایزه فارسی جشنواره بین المللی فارابی" برای اثر ذی قیمتشان "منتخب اللطایف" نایل آمدند. ایشان به علت پیری و سالخوردگی نتوانستند عازم ایران شوند، جایزه‌شان توسط آقای دکتر علی رضا قزوه مدیر مرکز تحقیقات فارسی رازنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دهلی نو به دهلی رسیده و در جشنی که در خانه فرهنگ تشکیل شد، توسط رازن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران جناب آقای دکتر کریم نجفی اهدا گردید.

به مناسبت بزرگداشت پنجاهمین سالگرد روابط فرهنگی نوین ایران و هند و در مراسم "جشن زرین" این روی داد بزرگ (۲۲ دی ۱۳۸۵)، "نخستین دوره جایزه سعدی" نیز جایزه‌ای توسط آقای زرگر یعقوبی سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران و رازن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دهلی نو جناب آقای شفیعی شکیب به روز ۲۲ بهمن ماه ۱۳۸۵ ه. ش. / ۱۱ فوریه ۲۰۰۷ م. به استاد اعطا شده است.

مهمترین تألیفات استاد عابدی:

۱. نمایشنامه و کرم اوروشی، ترجمه از سانسکریت به زبان فارسی، دهلی نو، ۱۹۵۹م.
۲. تصحیح متن نمایشنامه گلزار حال (طلوع قمر معرفت)، علیگر ۱۹۶۱ م.
۳. تصحیح متن مثنویات فانی کشمیری، سرینگر، ۱۹۶۴ م.
۴. تصحیح متن یوگا واسیشتا (کتاب فلسفی هندویی) ترجمه از سانسکریت به فارسی، علیگر، ۱۹۶۸ م.
۵. تصحیح متن مثنوی سوز و گداز (سروده نوعی خوشانی)، چاپ بنیاد فرهنگ، تهران ۱۹۷۲ م.
۶. تصحیح متن منتخب اللطایف، چاپ بنیاد فرهنگ، تهران، ۱۹۷۱ م.
۷. تصحیح متن مثنوی پدماوت (داستان عرفانی هندی)، چاپ بنیاد فرهنگ، تهران، ۱۹۷۲ م.
۸. تصحیح متن تاریخ سلاطین صفویه، چاپ بنیاد فرهنگ، تهران، ۱۹۷۳ م.

۹. تصحیح متن پنچاکیانه، ترجمه از سانسکریت به فارسی، علیگر، ۱۹۷۳ م.
۱۰. ضمیمه تغلق نامه، انجمن هند و ایران، دهلی، ۱۹۷۵ م.
۱۱. احوال و آثار ابوطالب کلیم کاشانی، دهلی، ۱۹۸۳ م.
۱۲. ادبیات فارسی هند (مجموعه مقالات تحقیقی به زبان اردو)، دهلی، ۱۹۸۴ م.
۱۳. مثنوی عصمت نامه یا داستان مینا و لورک، چاپ مرکز تحقیقات زبان فارسی در هند، ۱۹۸۵ م.
۱۴. تصحیح دریای اسمار (ترجمه کتاسرت ساگر - بحرالاسمار) با همکاری دکتر تارا چند، از داستانهای سانسکریت که به فارسی ترجمه شده از مصطفی خالق داد عباسی، چاپ دانشگاه اسلامی علیگر با همکاری مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، بهمن ماه ۱۳۷۵ ه. ش.
۱۵. تصوف در هند، دهلی.
۱۶. تصحیح تاج المآثر، تألیف: تاج الدین حسن نظامی، مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، تیر ماه ۱۳۸۷ ه. ش.

۳-۳ استاد سید محمد یونس جعفری:

دکتر سید محمد یونس جعفری فرزند سید محمد فاروق جعفری در سال ۱۹۳۰ م در دهلی تولد یافت. تحصیلات ابتدایی و متوسط را در دهلی گذرانیده وارد دانشگاه دهلی شد و در سال ۱۹۵۶ م. دوره لیسانس و در سال ۱۹۵۸ م. دوره فوق لیسانس زبان فارسی را به پایان رسانید. در سال ۱۹۶۲ م. برای تحصیل به ایران سفر نمود و نزدیک به سه سال در دانشگاه تهران به تحقیق زبان فارسی پرداخت. سرانجام به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران نایل آمد. عنوان رساله دوره دکتری استاد جعفری "بررسی اشعار صایب تبریزی" است. ایشان رساله دوره دکتری خود را به راهنمایی استاد "حسین منوچهر" به پایان رسانیدند. پس از مراجعت از ایران تدریس را در کالج دهلی که حالا اسمش "کالج ذاکر حسین" می باشد، وابسته به دانشگاه دهلی است ادامه دادند و تا ۱۹۹۵ م. که بازنشسته شدند، مشغول تدریس زبان فارسی بودند. گاهی دانشجویان خارجی نیز زبان و ادب فارسی آموزش می دهند.

در سال ۱۹۹۳ م. مقاله ای به عنوان "نفوذ صائب بر زبان اردو" در پاکستان ارائه کردند و بیش از شش بار در سمینارهای بین المللی شرکت نمودند و مقالات متعددی دارند. چند بار مسافرت علمی به ایران و یک مرتبه به پاکستان کرده اند. استاد جعفری به زبانهای انگلیسی، اردو، فارسی و هندی آشنایی کامل و تا حدی به زبانهای سانسکریت و عربی آشنایی دارد.

به تاریخ ۶ بهمن ماه ۱۳۸۶ ه. ش. مطابق ۲۶ ژانویه ۲۰۰۸ م. به گرفتن اول جایزه "جشنواره بین المللی فارابی" از دست رئیس جمهوری اسلامی ایران آقای دکتر محمود احمدی نژاد نایل آمد. ناگفته نماند

که برای جشنواره ۱۲ دانشمند غیر ایرانی در سرتاسر دنیا به عنوان برگزیده گروه زبان و ادبیات فارسی معرفی شدند و دکتر جعفری برای اثر تحقیقی شان "شرح کلیات صایب تبریزی" به دریافت این جایزه نایل آمدند و ایشان یکی از دو نفر که از هند انتخاب گردیدند. دکتر یونس جعفری به مناسبت بزرگداشت پنجاهمین سالگرد روابط فرهنگی نوین ایران و هند و در مراسم "جشن زرین" جایزه ۲۲ دی ۱۳۸۵ ه. ش. "نخستین دوره جایزه سعدی" از دست آقای زرگر یعقوبی سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران و رایزن فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دهلی نو جناب آقای شفیعی شکیب به روز ۲۲ بهمن ماه ۱۳۸۵ ه. ش. / ۱۱ فوریه ۲۰۰۷ م. به ایشان اعطا شد.

برخی از تألیفات دکتر جعفری به زبان فارسی و اردوه:

۱. کلام صایب تبریزی، جلد اول، ۱۹۸۰ م.
۲. تصحیح و گرد آوری ابیات پراکنده صایب تبریزی با عنوان کلام صایب، جلد اول مشتمل بر ردیف الف و ب، چاپ تونک راجستان ۱۹۸۲ م.
۳. نامهای اقبال لاهوری، دو جلد، محل چاپ تهران، ۲۰۰۶ م.
۴. ترجمه بابر نامه از فارسی به اردو، چاپ اسکاتلند، ۲۰۰۵ م.
۵. تصحیح تاریخ شاه شجاعی، تألیف میر محمد معصوم بن حسن صالح، مرکز تحقیقات فارسی رازینی خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، اسفند ۱۳۸۵ ه. ش. / مارس ۲۰۰۷ م.
۶. =۶= تصحیح چهار چمن، تألیف چندر بهان برهمن، مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دهلی نو، اسفند ۱۳۸۵ ه. ش. / مارس ۲۰۰۷ م.

مقالات:

۷. "ستی" (خود سوزی زن در هند)، مجله ارمان، شماره ۹، اذر ۱۳۵۳ ش.
۸. "پیر رومی و عارف هندی" مجله ارمان، شماره ۲، اردیبهشت ۱۳۵۵ ش.
۹. "خط فارسی" مجله یغما، شماره اول، فروردین ۱۳۵۱ ش.
۱۰. "خواجه بختیار کاکي" مجله یغما، شماره ۴، تیر ۱۳۵۲ ش.
۱۱. "سراپا" مجله یغما، شماره ۱۰، دی ۱۳۵۳ ش.
۱۲. "نگاهی به ابیات حافظ" مجله خرد و کوشش (شیراز)، شماره ۱۸، پاییز ۱۳۵۴ ش.
۱۳. "رباعیات عمر خیّام" راهنمای کتاب، شماره ۱۰ و ۱۲، ۱۳۴۹ ش.
۱۴. "یک تحقیق کوتاه و جالب راجع به صایب" مجله وحید، شماره ۷، تیر ۱۳۴۷ ش.
۱۵. "زبان فصیح و گویشهای محلی" مجله سخن، شماره ۵، فروردین ۱۳۵۳ ش.
۱۶. "علل تنظیم شاهنامه فردوسی" مجله سیمرغ، شماره ۲، آبان ۱۳۵۴ ش.
۱۷. "بحثی درباره رباعی ملا شاه بدخشی"، مجله کیهان فرهنگی، شماره ۱۳۶۳ ه. ش.

۴-۳ استاد شریف حسین قاسمی:

آقای دکتر شریف حسین قاسمی در سال ۱۹۴۳ م. در شهرِ دهلی تولد یافت. وی تحصیلات متوسط را در دهلی گذراند و وارد دانشگاه دهلی شد و دکترای زبان و ادبیات فارسی خود را از این دانشگاه دریافت کرد. آنگاه به تدریس در دانشگاه پرداخت و با عنوان استاد زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه دهلی مشغول بود و به تازگی بازنشسته شده است. ایشان علاوه بر زبان فارسی به زبانهای اُردو، هندی و انگلیسی نیز آشنایی دارد.

برخی از تألیفاتِ استاد قاسمی:

۱. تصحیح و تنقیح کتاب اشارات بینش، تألیف مرتضی بینش، فارسی، انجمن هند و ایران، دهلی، ۱۹۷۳ م.
۲. ترجمه و حاشیه بر کتاب تاریخ نثر فارسی (اُردو)، تألیف دکتر ذبیح الله صفا، انجمن هند و ایران، دهلی، ۱۹۸۱ م.
۳. تصحیح و تنقیح و حاشیه و ترجمه بر کتاب سیر المنازل از میرزا سنگین بیگ (فارسی و اُردو)، مؤسسه غالب، دهلی نو، ۱۹۸۲ م.
۴. ترجمه و حاشیه بر مناقب الحسن رسول نما، مکتبه رضی، کراچی، پاکستان، ۱۹۸۴ م.
۵. مقدمه و حاشیه بر مقالات پروفیسور سید امیر حسن عابدی به عنوان ادبیات فارسی هند (اُردو)، دهلی، ۱۹۸۴ م.
۶. هندوستانی فارسی ادب، انجمن هند و ایران، دهلی، ۱۹۸۵ م.
۷. تصحیح و حاشیه و تنقیح کتاب تذکره جمیع اولیای دهلی، تألیف حبیب الله، مؤسسه تحقیقاتی فارسی و عربی راجستان، تونک، ۱۹۸۷-۸۸ م.
۸. فهرست نسخ خطی و چاپی دیوان حافظ در هند، مرکز تحقیقات فارسی رازنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، ۱۹۸۸ م.
۹. دیباچه غره الکمال، مجله تحقیقات فارسی دانشگاه دهلی، دهلی، ۱۹۸۸ م.
۱۰. رساله خوش نویسی، دهلی، ۱۹۸۹ م.
۱۱. واقعات خرابی دهلی، دهلی، ۱۹۹۰ م.
۱۲. فهرست نسخ خطی و چاپی آثار نظامی گنجوی در هند، دهلی، ۱۹۹۴ م.
۱۳. تصحیح یاگارنامه فخرالدین علی احمد، ۱۹۹۴ م.
۱۴. فهرست نسخ خطی و چاپی شاهنامه در هند، دهلی نو، ۱۹۹۵ م، بمبئی، ۲۰۰۱ م.
۱۵. تصحیح کتاب نی مولوی (انگلیسی)، دهلی، ۱۹۹۶ م.

۱۶. تصحیح مقالات هند، ایران و افغانستان به عنوان "ادبیات معاصر دری" بخش فارسی دانشگاه دهلی، دهلی.
۱۷. تهیه فهرست نسخ خطی فارسی کتابخانه عمومی پتیالا، دهلی نو، ۱۹۹۸ م.
۱۸. ترجمه فارسی یادگار غالب، تألیف الطاف حسین حالی پانی پتی، مؤسسه غالب، دهلی نو، ۲۰۰۰ م.
۱۹. تصحیح ریاض الشعرا تألیف علی قلی خان واله داغستانی، کتابخانه رضا رامپور، ۲۰۰۱ م.
۲۰. تصحیح عبرت الغافلین، مجله غالبنامه، مؤسسه غالب، دهلی نو، ۲۰۰۲ م.
۲۱. تصحیح همراه مقدمه مضامین ادبیات فارسی (انگلیسی) (مقالات نذیر احمد)، ۲۰۰۵ م.
۲۲. تصحیح منشآت برهمن، تألیف منش چندر بهان برهمن، کتابخانه رضا رامپور، ۲۰۰۶ م.
۲۳. تصحیح و ترجمه دستنبو (از اردو به فارسی)، مؤسسه غالب، دهلی نو، ۲۰۰۷ م.
۲۴. ترجمه رساله اعجاز خسروی امیر خسرو (انگلیسی) واشنگتن، ۲۰۰۷ م.
۲۵. ترجمه کتاب ریپید یکس اسپیکنگ کورس، پستک محل، دهلی، ۲۰۰۸ م.

آقای قاسمی علامه بر این تألیفات حدوداً دویست مقاله تحقیقی به زبانهای انگلیسی، فارسی و اردو نوشته و در مجلههای موقر هندو خارج از هند به چاپ رسانده است. همچنین ایشان در کنگره‌های ملی و بین‌المللی در ایران، افغانستان، پاکستان، ازبکستان، پاریس، تاجیکستان و غیره شرکت نموده است.

۵-۳ سید حسن عباس:

در روز ۲ اکتبر ۱۹۶۰ م. چشم به جهان گشود. وی به دریافت دکتری در رشته زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران (ایران) نایل آمد و حالا در دانشگاه هندوی بنارس مشغول به تدریس است. آثار وی به قرار زیر می‌باشد:

۱. فهرست نسخه‌های خطی عربی و فارسی کتابخانه نوشاهیه پاکستان، تألیف عارف نوشاهی، ترجمه از فارسی به اردو، مجله کتابداری دانشگاه تهران، شماره‌های ۱۸، ۱۹ و ۲۰.
۲. "شرح بیت امیر خسرو دهلوی از جامی" قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۶، زمستان ۱۳۷۲ هـ ش / ۱۹۹۳ م.
۳. "رساله‌ای از میر عظمت الله بیخبر بلگرامی" قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۸، پاییز ۱۳۷۳ هـ ش / ۱۹۹۴ م.
۴. "غالب شناسی در ایران" قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۹، بهار ۱۳۷۴ هـ ش / ۱۹۹۵ م.

۵. رساله تحقیق السّداد فی مذلّة الآزاد تألیف محمد صدّیق سخنور بلغرامی (خطّی) (تصحیح و تحشیه) قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۰، زمستان ۱۳۷۴ ه ش / ۱۹۹۵ م.
۶. شرایف عثمانی (یک نسخه خطی کتابخانه آصفیه)، جرنال کتابخانه رضا رامپور، شماره ۶، ۱۹۹۶ م.
۷. فهرست نویسی نسخه های خطی فارسی در کتابخانه رضا رامپور در سالهای ۱۹۹۶-۹۸ م.
۸. " آثار خواجه حافظ شیرازی در کتابخانه رضا رامپور هند" (معرفی از نسخه خطی و چاپی)، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو شماره ۱۱، زمستان ۱۳۷۵ ه ش / ۱۹۹۶-۹۷ م.
۹. دو رساله در نقد ادبی ۱- تحقیق السّداد فی مزلّة الآزاد تألیف شیخ محمد صدیق سخنور بلغرامی ۲- تأدیّب الزّندیق فی تکذیب الصّدیق تألیف میر عبد القادر مهربان اورنگ آبادی، (مقدمه، تصحیح حواشی و تعلیقات)، کتابخانل رضا رامپور، ۱۹۹۷ م / ۱۴۱۷ هجری.
۱۰. فهرست مخطوطات اُردو در رسایل، ادراک، گوپالپور، جنوری ۲۰۰۲ م.
۱۱. دو کتاب از کتابخانه جهانگیر شاه (ترجمه مقاله پروفیسور مختارالدین احمد)، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دهلی نو، شماره ۱۹، پاییز ۱۳۸۱ ه ش / ۲۰۰۲ م.
۱۲. " میر علی الکاتب و شاهکار او" (ترجمه مقاله پروفیسور مختارالدین احمد) قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران دهلی نو شماره ۲۰، زمستان ۱۳۸۱ ه ش / ۲۰۰۳ م.
۱۳. " احوال میر غلام علی آزاد بلغرامی"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۲، تابستان ۱۳۸۲ ه ش / ۲۰۰۳ م.
۱۴. " تذکره خرابات نسخه برلن" (ترجمه مقاله پروفیسور مختارالدین احمد)، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۳-۲۴، پاییز - زمستان ۱۳۸۲ ه ش / ۲۰۰۳ م.
۱۵. " غزلهای متحد البحر خواجه عماد فقیه و خواجه حافظ شیرازی" (ترجمه مقاله محمد اقبال پیشاوری) قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۵-۲۶ بهار - تابستان ۱۳۸۳ ه ش / ۲۰۰۴ م.
۱۶. " عمادالدین محمود شیرازی و آثار او" (ترجمه مقاله پروفیسور حکیم سیّد ظلّ الرّحمن)، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۷، پاییز ۱۳۸۳ ه ش / ۲۰۰۴ م.

۱۷. "بیاض شیر افکن خان" (ترجمه مقاله پروفیسور سید امیر حسن عابدی)، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۸، زمستان ۱۳۸۳ ه ش / ۲۰۰۴ م.
۱۸. تصحیح رساله "احقاق حق: یک دفاع نامه مهم شعر حزین" از وارسته سیالکوتی مل (خطی) در یادواره حزین لاهیجی قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۹-۳۰، بهار و تابستان ۱۳۸۴ ه ش / ۲۰۰۵ م.
۱۹. "رساله هدایه السلطانیه" از قاضی محمد یوسف بلگرامی (خطی)، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۳۲، زمستان ۱۳۸۴ ه ش / ۲۰۰۵ م.
۲۰. "معرفی یکی جنگخطی از کتابخانه دانشگاه مرکزی بنارس، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۳۳-۳۴، بهار - تابستان ۱۳۸۵ ه ش / ۲۰۰۶ م.
۲۱. "باقر کاشانی و مرثیه وی" (ترجمه مقاله پروفیسور نذیر احمد)، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۳۶-۳۷، بهار - تابستان ۱۳۸۶ ه ش / ۲۰۰۷ م.
۲۲. "معرفی نسخه‌های خطی آثار مولانا در کتابخانه مرکزی بنارس" ویژه بزرگداشت هشتمین سال تولد مولانا جلال‌الدین محمد بلخی رومی، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایرانی، دهلی نو، شماره ۳۸، پاییز ۱۳۸۶ ه ش / ۲۰۰۷ م.
۲۳. "رساله جواب شافی" تألیف وارسته سیالکوتی مل (خطی) دانش، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، شماره ۹۰، ۱۳۸۶ ه ش / ۲۰۰۷ م.
۲۴. "میر محمد صالح کشفی و اثر وی - مناقب مرتضوی" (ترجمه مقاله پروفیسور نذیر احمد)، دانش، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد، شماره ۸۸ ف بهار ۱۳۸۶ ه ش / ۲۰۰۷ م.
۲۵. توضیح با کمک تصویر چندین نسخه کارهای نظامی گنجوی در کتابخانه هند، دانش، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، اسلام آباد.
۲۶. تصحیح و تدوین و تحشیه بویژه دیوان فارسی آزاد بلگرامی.
۲۷. تصحیح و تدوین و حاشیه نویسی تذکره الکاتبین.
۲۸. کتابشناسی حافظ شیرازی.
۲۹. =غزلان الهند، یک نسخه خطی علم عروض فارسی.
۳۰. =۳۰= آثار وزیر علی عظیم آبادی (نسخه خطی).
۳۱. "اردو نسخه خطی در ایران."
۳۲. فهرست نسخه خطی قرآن در کابخانه گنج بخش پاکستان (مقدمه).

۳۳. برخی نسخه‌های خطی نفیس و مصوّر آثار نظامی گنجوی در کتابخانه‌های هندوستان، مجله مخصوص مقالات نظامی، دانشگاه تبریز، ایران.

۶-۳ سید حمزه حسین:

در سال ۱۹۲۴ م. به دنیا آمد و در دانشکده دولتی هنری، نندنم، مدراس تدریس کرده است. از آثارش می‌توان به کتابهای زیر اشاره کرد:

۱. مسودات جسونت رای (فرامین و عرایض)، ۱۹۴۹ م.
۲. رساله فرامین و عرایض، ۱۹۵۰ م.
۳. قوم نوايط (نسب نامه اهل نايط) ۱۹۵۱ م.
۴. تذکره الانساب (شجره خانواده نواب والاچاه انورالدین خان بهادر گرناتک)، ۱۹۵۴ م.
۵. نسخه شاهجهانی (در پختن غذاها)، ۱۹۵۶ م.
۶. توزک والاچاهی، تاریخ نوابان گرناتک، ۱۹۵۷ م.
۷. رقعات والاچاهی، فارسی، فرامین و عرایض که در دور والا چاه نوشته شده، ۱۹۵۸ م.
۸. فهرست نسخه‌های خطی فارسی (انگلیسی)، ۱۹۶۱ م.
۹. فرهنگ مخطوطات فارسی، به زبان انگلیسی.
۱۰. بیست و پنج مخطوطه فارسی قدیمی و نایاب کهمه مخطوطات را بعد از تألیف و تصحیح و تقدیم به چاپ رساندند.
۱۱. گرد آوری و ترجمه و چاپ فرامین و عرایض سلاطین هند که در مخطوطات مختلف منتشر شده بود.
۱۲. سلطان التواریخ، فارسی، تاریخ تیپو سلطان، میسور، ۱۹۶۵ م.
۱۳. وقایع حیدری، فارسی، تاریخ واقعات رزم حیدر علی با انگریزان، ۱۹۶۸ م.
۱۴. خلاصه الانساب، فارسی، شجره خانواه نوابان آرکات، ۱۹۷۲ م.
۱۵. مثنوی جوهر، فارسی، این مثنوی در مدح نواب والا چاه سروده شده، ۱۹۷۶ م.

۷-۳ زیب النساء بیگم:

در سال ۱۹۴۰ م چشم به جهان گشود. در دانشگاه عثمانیه، حیدر آباد به تدریس مشغول بود و تصنیفات زیر بخش از آثار علمی ایشان است:

۱. نسخه خطی تواریخ آصف جاهی از قادر خان منشی، ناشر کتابخانه اورینتل نسخه خطی و مرکز تحقیق، حیدرآباد، هند.
۲. فهرست ۱۵۰ نسخه خطی فارسی، چاپ کتابخانه اورینتل نسخه خطی و مرکز تحقیق، حیدرآباد، هند.

۳. فهرست نسخه‌خطی فارسی اداره ادبیات اردو به زبان فارسی با همکاری استاد رادفر، استاد مهمان دانشگاه عثمانیه.
۴. چند نادر نسخه خطی در کتابخانه اورینتل نسخه خطی و مرکز تحقیق، حیدرآباد، مقاله در کنفرانس بین الملل انجمن استادان فارسی، ممبئی، ۱۹۹۵ م. خوانده شد.
۵. مقاله در سال ۱۹۹۷ م در شهر بوپال در کنفرانس انجمن استادان فارسی به عنوان "چند نادر نسخه خطی اداره ادبیات اردو، حیدرآباد" ارائه شد.
۶. مقاله در سال ۱۹۹۹ میلادی در کنفرانس بین الملل در پنجاب به عنوان "چند نادر نسخه خطی کتابخانه اورینتل نسخه خطی حیدرآباد ارائه شد.
۷. رکن کمیته انتشارات نسخه خطی مؤسسه تحقیق ابوالکلام آزاد، حیدرآباد، هند.
۸. فهرست توصیفی نسخه خطی دیوان حافظ و شروح آن در کتابخانه موزه سالار جنگ، قند پاریسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۱، زمستان ۱۳۷۵ ه. ش.
۹. چندین پرارزش نسخه‌های خطی دین اسلام در کتابخانه اورینتل نسخه خطی حیدرآباد، انتشارات مجله تحقیق باب العلم نور.
۱۰. دو قدیم مخطوطات، روز نامه سیاحت، ۱۹۹۱ م.
۱۱. "اهمیت ادبی و تاریخی تواریخ آصف جاهی"، قند پاریسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۷، بهار ۱۳۸۱ ه. ش.
۱۲. مخزن الاسرار سلطانی معروف به رقعات بیگمات، قند پاریسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۹، پاییز ۱۳۸۱ ه. ش.

۸-۳ محمد عبد الله:

در روز سال ۱۹۲۷ م. چشم به جهان گشود. در مدرسه عالی کلکته به تدریس فارسی مشغول بود. از آثار ایشان می‌باشد:

۱. قانون طرب، نسخه خطی فارسی در قانون موسیقی.
۲. مخبر الواسلین، نسخه خطی فارسی ۱۱۵۴ هجری، نام مؤلف عبد الله محمد فاضل بن سید احمد مظهر الحق.

۹-۳ محمد محسن:

در سال ۱۹۵۳ میلادی به دنیا آمد و در دانشکده دولتی بانوان، رامپور، ایالت اترپرادش مشغول به تدریس است. مقالات زیر از آثار اوست:

۱. مخطوطات شناسی و تحفظ مخطوطات (نسخه‌های خطی)، سمینار ملی، کتابخانه رضا رامپور، ۲۰۰۶ م.
۲. معرفی مخطوطه کلیات غالب نسخه لوهارو، سمینار ملی کتابخانه رضا، ۲۶-۲۷ آوریل، ۲۰۰۳ م.
۳. معرفی نادر نسخه بیدل عظیم آبادی.

۱۰-۳ علیم اشرف خان:

در سال ۱۹۶۳ م به دنیا آمد و پس از تحصیلات مقدماتی وارد دانشگاه دهلی شد و در رشته زبان و ادبیات فارسی دکتری گرفت و همانجا مشغول به تدریس شد. از آثار اوست:

۱. ارزیابی انتقادی اخبار الاخیار فی اسرار الابرار، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۳، بهار ۱۳۷۸ ه. ش.
۲. معرفی نسخه خطی بو علی سینا در هند.
۳. اخبار الاخیار فی اسرار الابرار، با توضیح و تعلیقات، انجمن مفاخر فرهنگی، تهران، ایران، ۸۶۸ صفحه، ۲۰۰۵ م.
۴. "معرفی یک نسخه خطی پرارزش، زاد المتقین در کتابخانه رضا، رامپور"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۳۶-۳۷، بهار - تابستان ۱۳۸۶ ه. ش.
۵. ترجمه "تاریخ فیروز شاهی ضیاءالدین برنی" از فارسی به زبان اردو، ویژه نامه مجله تحقیقات "مطالعات هند و ایران: متون و ترجمه‌ها" دانشگاه دهلی، ۲۰۰۷ م.
۶. ترجمه منتخب التواریخ مؤلفا عبد القادر بدایونی، دو جلد (از فارسی به زبان اردو)، انتشارات إن. سی. پی. یو. ال. ، دهلی نو، ۲۰۰۸ م.

۱۱-۳ سید غلام نبی احمد:

در سال ۱۹۶۹ م چشم به جهان گشود. وی دکترای خود را در دانشگاه جواهر لعل نهرو، دهلی نو تمام کرد و حالا در دانشگاه لکهنو به عنوان استادیار به تدریس زبان فارسی مشغول است. از آثار ایشان است:

۱. همکاری در فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه جامعه همدرد، دانشگاه جامعه ملی اسلامیه، هر دیال، انجمن ترقی اردو، دهلی و آرشیو پتیالا از مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، در سال ۱۳۷۷ ه. ش چاپ شده است.
۲. "کتابخانه عمومی خاوری خدابخش، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۱، بهار ۱۳۸۳ ه. ش.

۳. معرفی نسخه‌های خطی نادر فارسی کتابخانه خدابخش، به زبان فارسی.

۱۲-۳ محمد تقی علی عابدی:

در سال ۱۹۶۲ م. چشم به جهان گشود و حالا در شعبه علوم مشرقیه عربی و فارسی، دانشگاه لکهنو مشغول به کار است و دارای آثاری زیر است:

۱. باغبانی اور کسان (مخطوطه فارسی رساله نخلبندی) از امان الله حسینی، ترتیب تصحیح و ترجمه.
۲. کار فهرست‌نگاری نسخه‌های خطی فارسی، اردو و عربی در موزه ایالتی لکهنو.

۱۳-۳ محمود عالم:

در تاریخ ۱۵ ژوئن ۱۹۷۶ م. به دنیا آمد و در بخش اسناد و مدارک و تحقیق موزه یادبود وکتوریا، کلکته مشغول است و مختصری از آثار ایشان به شرح زیر است:

۱. میاث فارسی بنگاله: مبنی بر نسخه‌های خطی.
۲. گزارش توصیفی نسخه‌های خطی فارسی کلکسیون در یاد بودی وکتوریا، کلکته، یک معرفی، رولی بُک پرایویت لیمیتد، دهلی ۱۴۰ صفحه.

۱۴-۳ عطیه بیگم:

در تاریخ ۱۲ مارس ۱۹۵۸ م. چشم به جهان گشود. او در کی. پی. جسوال ریسرچ انستیتوت، پتنا کار می‌کند و "فهرست مخطوطات فارسی اداره تحقیقات کی. پی. جسوال ریسرچ انستیتوت پتنا را تهیه کرده است.

۱۵-۳ سید انوار احمد:

در تاریخ ۲۰ ژانویه ۱۹۳۶ م. در روستای سیوای ایالت بیهار چشم به جهان گشود. پس از پایان تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه پتنا شد و در سال ۱۹۷۰ موفق به دریافت دکترای زبان و ادبیات فارسی از آن دانشگاه گردید و سپس در خدمت دانشگاه پتنا قرار گرفت. از کالج پتنا وابسته به دانشگاه پتنا باز نشسته شد و مهمترین تألیفات ایشان بدین قرار است:

۱. مجموعه رسائل کی مشتملاتکا ایک تعارف (اردو) (معرفی مشتملات مجموعه رسائل) نسخه خطی در خدا بخش. خدابخش جرنل، شماره ۶۹-۷۴، ۱۹۹۲ م.

۲. کتابخانه خدا بخش کی چند فارسی مخطوطون کی ترقیمون اور مہرون کا ایک مختصر جایزہ (اُردو) (بررسی مختصر بر ترقیمها و مہرهای نسخه‌های خطی فارسی مهم کتابخانه خدا بخش)، خدا بخش جرنل، ۱۹۹۸ م.

۳. بررسی اجمالی درباره کتب خطی، در سمینار کتابخانه خدا بخش.

۴. ویرایش انتقادی تذکرہ انیس الاحباء مؤلفہ موہن لعل انیس، کتابخانه خدا بخش، ۱۹۹۶ و ۱۹۹۹ م.

۱۶-۳ محمد امین عامر:

در تاریخ ۱۰ ژانویہ ۱۹۵۰ م. به دنیا آمد. اینک به تدریس فارسی در مدرسه، ہورہات، ہورہات، ہورہ، بنگالہ غربی مشغول است. از آثار وی می‌توان اشارہ کرد بہ کتاب مخطوطہ شناسی در فارسی، از انجمن آسیای کلکتہ، ۱۹۹۶ م.

۱۷-۳ محمد مقبول صوفی:

در سال ۱۹۵۰ م. چشم بہ جہان گشود. در کالج دولتی، ترال، کشمیر بہ تدریس زبان و ادبیات فارسی مشغول است و کارهای علمی ایشان بہ شرح زیر می‌باشد:

۱. اسرار الابرار مؤلفہ شیخ بابا داوود مشکواتی، ترتیب و تصحیح متن در زبان فارسی.
۲. چراغ احمدی (کتاب عارفانہ شیخ احمد ترابی مع پانزدہ گانہ رسایل فارسی ایشان) ترتیب و تصحیح.
۳. احوال و آثار ملاً حسین خباز کشمیری مع کتاب ہدایۃ الاعمی فارسی با ترجمہ و شرح متون در زبان اُردو چاپ شدہ است.
۴. رسالہ مرآۃ القلوب و رسالۃ تصوف مصنفہ خواجہ حبیب اللہ نوشہری کہ بہ زبانہای فارسی و اُردو چاپ شدہ است.
۵. تصحیح و تشریح آیات و احادیث و آثار عرفا در ادب صوفیہ فارسی.
۶. تصحیح متن و ترجمہ اشرف الطرائق در زبان فارسی، مصنفہ شیخ احمد تارہ بلی کشمیری.
۷. اسرار الاخیار.
۸. تنبیہ السالکین.
۹. تصحیح دیوان طبیب کشمیری معروف بہ مولانای کشمیری.

۱۸-۳ شریف النساء بیگم:

در تاریخ ۱۶ آگوست ۱۹۳۸ م چشم بہ جہان گشود. بعد از تحصیلاتش در دانشگاه عثمانیہ حیدر آباد بہ تدریس مشغول شدند. آثار علمی ایشان بہ قرار زیر است:

۱. دیوان کلیم ہمدانی، ۱۹۶۱ م، تصحیح با مقدمہ (۱۰۱۹ صفحہ).

۲. احوال و آثار کلیم (۳۰۰ صفحه) چاپ شده.
۳. حدایق السلاطین، ۱۹۸۳ م. (۲۶۸ صفحه) چاپ شده.
۴. تاریخ عادل شاهی، ۱۹۹۱ م. (۲۶۸ صفحه) چاپ شده.
۵. شاهنامه کلیم (۹۰۰ صفحه).
۶. دیوان مقیم بیجاپوری، (۱۰۰ صفحه).
۷. تحفه عاشقان از واجدی کورنولی (زبان دکنی) (۳۵۰ صفحه).
۸. گل و کسرو از عطار (۲۵۰ صفحه).

۱۹-۳ غلام رسول جان:

در سال ۱۹۵۳ م چشم به جهان گشود. در دانشگاه کشمیر به تدریس مشغول است و ایشان ترتیب و تدوین و تصحیح متن " تحفه الاحباب " مؤلفه محمدعلی کشمیری، جلد اول (۵۷۵ صفحه) را چاپ کرده است.

۲۰-۳ چاند بیبی آ. شیخ:

در تاریخ ۲۲ سپتامبر ۱۹۴۷ م. چشم به جهان گشود. در دانشگاه گجرات، احمد آباد مشغول تدریس فارسی است. مقاله ایشان به عنوان " نسخه خطی قدیمی راماین " در مجله پاتیک، اکتبر ۱۹۹۶ م چاپ شده است.

۲۱-۳ جمیل الرحمن:

در سال ۱۹۶۲ م. چشم به جهان گشود. در کالج ذاکر حسین وابسته به دانشگاه دهلی مشغول درس دادن فارسی است. از آثار علمی ایشان می توان به کتاب ها و مقالات زیر اشاره کرد:

۱. همکاری در تهیه و تدوین پنج مجلد از فهرست نسخه های خطی فارسی موجود در کتابخانه های مختلف دهلی و پنجاب تحت نظارت مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، از ۱۹۹۵ تا ۱۹۹۹ م.
۲. معرفی نسخه خطی تاریخ شاکر خانی، مجله تحقیقات فارسی، بخش فارسی، دانشگاه دهلی، ۱۹۹۸ م.
۳. "فال گیری پادشاهان تیموری هند از دیوان حافظ"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۶، زمستان ۱۳۸۰ ه ش.
۴. ارزش و اهمیت ادبی و فرهنگی تاریخ شاکر خانی، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۷، بهار ۱۳۸۱ ه ش.

۵. "احوال و آثار خواجه محمد ناصر عندلیب"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۲، تابستان ۱۳۸۲ ه. ش.
۶. "نگاهی به نسخه خطی تاریخ محمدی"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۷، پاییز ۱۳۸۳ ه. ش.
۷. "نگاهی به احوال و آثار ظفر خان احسن"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۳۲، زمستان، ۱۳۸۴ ه. ش.
۸. "معرفی نسخه‌های خطی ملخص شاهجهان نامه"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۳۳-۳۴، بهار - تابستان ۱۳۸۵ ه. ش.
۹. مقدمه و تصحیح و تنقیح ملخص شاهجهان نامه از میرزا محمد طاهر خان آشنا ملقب به "عنایت خان"، مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو.

۲۲-۳ عید محمد انصاری:

در سال ۱۹۵۶ م. چشم به جهان گشود. در دانشگاه بی. آر. امبیدگر، شهر مظفر پور، بهار کار می‌کند. ایشان "ویرایش انتقادی نامه‌های غیر مطبوعه مخدوم الملک شیخ شرف‌الدین احمد یحیی منیری را با مقدمه" به چاپ رسانده‌اند.

۲۳-۳ رئیس احمد نعمانی:

در تاریخ ۱۵ مارس ۱۹۵۸ م. چشم به جهان گشود. تحصیلات مقدماتی خود را از مدرسه فیض العلوم، مراد آباد شروع کرد و سپس به دارالعلوم ندوۃ العلماء، لکهنو راه یافت و معارف اسلامی را در آنجا فراگرفت. آنگاه وارد دانشگاه لکهنو شد و در سال ۱۹۹۲ م موفق به دریافت دکتري در رشته زبان و ادبیات فارسی گردید.

حالا در مدرسه اس. تی. اچ. وابسته به دانشگاه اسلامی علیگر به تدریس مشغول است. وی از شاعران برجسته فارسی گوی هند می‌باشد. کارهای علمی ایشان به قرار زیر است:

۱. جمال مصطفی، تصحیح و مقدمه نسخه خطی مذهبی انتشارات علمستان، لکهنو، ۱۹۷۹ م.
۲. تصحیح و مقدمه و حاشیه نویسی نسخه خطی فهرست شاعره فارسی، انتشارات خدابخش، پتنا، ۱۹۹۱ م.
۳. تصحیح و تعلیق تذکره شاعران فارسی تا قرن سیزدهم "آیینۂ حیرت" احمد حسن سحر کاکوروی (م: ۱۲۸۹ ه)، کتابخانه خدابخش خاورمیانه عمومی، پتنا، ۱۹۹۶ م.
۴. "مقدمه‌ای بر طور معنی"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۵، تابستان ۱۳۸۰ ه. ش.

۵. فهرست اسامی شعرا (تذکره طور معنی)، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۶، زمستان ۱۳۸۰ ه. ش.

۲۴-۳ ادریس احمد:

در سال ۱۹۳۸ م. چشم به جهان گشود. در سال ۱۹۷۵ م موفق به اخذ درجه دکتری زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه دهلی گردید و همانجا مشغول به تدریس شد. فعلاً از سمت دانشیاری فارسی خودش را سبکدوش (باز نشسته) کرده است. آثار علمی وی بدین ترتیب است:

۱. همکاری در فهرست نویسی نسخه خطی فارسی کتابخانه راجه محمود آباد، مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، ۲۲ بهمن ماه ۱۳۶۶ ه. ش.
۲. تصحیح نسخه خطی "کتا سرت ساگر" ترجمه فارسی به نام "دریای اسمار" ترجمه مصطفی خالقداد عباسی، تصحیح استاد عابدی و تارا چند، چاپ با همکاری دانشگاه اسلامی علیگر و مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، بهمن ماه ۱۳۸۵ ه. ش.
۳. تصحیح دیوان ناصر علی سرهندی، شاعر بزرگ سبک هندی.

۲۵-۳ سید وحید اشرف:

در سال ۱۹۳۳ م. چشم به جهان گشود. بعد از دریافت تحصیلاتش در دانشگاه مهاراجه سیاجی راو بروده و بعداً دانشگاه مداراس مشغول به تدریس فارسی شد و حالا باز نشسته فارسی می‌باشد و تألیفات زیر از ایشان چاپ شده است:

۱. جواهر السلوک.
۲. لطایف اشرفی.

۲۶-۳ غلام سرور:

در تاریخ ۱۵ نوامبر ۱۹۵۲ م چشم به جهان گشود. در کالج مولانا آزاد، کلکته مشغول به تدریس فارسی است. از آثار وی می‌توان به ویرایش انتقادی انیس الغربا از حضرت نور قطب عالم (آماده طبع)- اشاره کرد.

۲۷-۳ محمد منصور عالم:

در سال ۱۹۴۹ م. به دنیا آمد. در کالج مولانا آزاد، کلکته مشغول به تدریس فارسی است و کارهای علمی ایشان بدین قرار است:

۱. ویرایش انتقادی عجایب البلدان از کلیان سینگ. (غیر مطبوعه).
۲. " نظری به نسخه خطی عجایب البلدان فارسی تألیف مهراجه کلیان سینگ "عاشق"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۳، بهار ۱۳۷۸ ه. ش.

۲۸-۳ خانم شوکت نهال انصاری:

در سال ۱۹۴۸ م. در علیگر چشم به جهان گشود. پس از اتمام دوره ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه اسلامی علیگر گردید و در سال ۱۹۷۰ م. موفق به دریافت فوق لیسانس در رشته زبان و ادبیات فارسی از آن دانشگاه شد. آنگاه برای ادامه تحصیل راهی دهلی شد و دکترای خود را در همین رشته در جامعه ملیه اسلامی، دهلی نو در سال ۱۹۸۲ م به پایان رسانید و حالا در بخش فارسی دانشگاه اسلامی علیگر مشغول به تدریس فارسی است. از آثارش می توان این کتابها و مقالات را نام برد:

۱. نظری بر تعلیقات تاریخ جهانگشای جوینی، مقاله ارایه شد در ۱۹۸۵ م.
۲. " دایرة المعارف نویسی با نگاهی به جواهر العلوم همایونی در هند"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۴، زمستان ۱۳۷۹ ه. ش.
۳. مطالعه نسخه های خطی مرزبان نامه و روضه العقول، ژورنال کتابخانه خدابخش، پتنا، دسامبر ۲۰۰۰ م.
۴. " افکار عارفانه داراشکوه در پرتو آثارش"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۷، بهار ۱۳۸۱ ه. ش.
۵. مقدمه تذکره شعرای ماضیه از حیدر حسین دهلوی (مقاله ارایه شده در سمینار چندیگر ۲۰۰۷ م).

۲۹-۳ غلام مجتبی انصاری:

در سال ۱۹۳۸ م. چشم به جهان گشود. در سال ۱۹۶۰ م. در دانشگاه بیهار، شهر مظفر پور (بیهار) با سمت دانشیار زبان فارسی انجام وظیفه شد. کارهای علمی ایشان می توان به شرح زیر شمار می آیند:

۱. درویش حسین والهروی با کلیات او.
۲. حکیم شیخ حسین شهرت شیرازی و کلیات وی.

۳۰-۳ عطا کریم برق:

در سال ۱۹۲۲ م. به دنیا آمد و در سال ۱۹۴۶ م. از دانشگاه کلکته فوق لیسانس زبان و ادبیات فارسی گرفت. ایشان به خاطر خدمات ارزنده‌ای که به زبان و ادبیات فارسی کرده بود، از طرف ریاست جمهوری هند تقدیر شد (سال ۱۹۷۹ م). برخی از تألیفات و مقالاتش چنین است:

۱. ملفوظات حضرت مخدوم شیخ آمون.
۲. رساله تحقیقات المعانی، تألیف حضرت مولانا شیخ ارزانی.
۳. رساله مطلوب المبارک، تألیف حضرت مولانا شیخ مبارک.
۴. تراجم آثار فارسی به زبان بنگالی، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دلی نو، شماره ۶، زمستان ۱۳۷۲ ه. ش.

۳۱-۳ عبد السبحان:

در سال ۱۹۳۵ م. ولادت یافت و دکتری زبان فارسی از دانشگاه کلکته دریافت کرد و در کالج مولانا آزاد، وابسته به دانشگاه کلکته به خدمت تدریس فارسی مشغول شد. برخی از آثار علمی ایشان بدین قرار است:

۱. تصحیح و مقدمه بر تاریخ بنگاله مهابت جنگ تألیف یوسف علی خان، چاپ ۱۹۶۹ م. از انجمن آسیای کلکته.
۲. = ضمیمه تذکره الصفا تألیف یوسف علی خان، چاپ انجمن آسیای کلکته.
۳. مظفر نامه تألیف کرم علی.

۳۲-۳ زبیر احمد قمر:

در سال ۱۹۳۸ م. چشم به جهان گشود. از خدمت استادی زبان فارسی در کالج لنگت سینگ وابسته به دانشگاه بیهار، شهر مظفر پور بازنشسته شده‌اند. کار علمی ایشان در عرصه نسخه پژوهی به شرح زیر می‌باشد:

۱. تصحیح متن تذکره همیشه بهار تألیف اخلاص شاهجهان آبادی، کِشن چند پسر اچل داس کهتری (پایان نامه دکتری) ساجده زبیری، دهلی، ۲۰۰۳ م.
۲. " معرفی مختصری از مولانا محمد صلاح خموش"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱۹، پاییز ۱۳۸۱ ه. ش.
۳. " مولانا محمد صلاح خموش قصیده‌پرداز و غزل سرای برجسته هند"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۱، بهار ۱۳۸۲ ه. ش.

۴. "معرفی تذکره همیشه بهار"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۳-۲۴، پاییز-زمستان ۱۳۸۲ ه.ش.
۵. "بررسی احوال و افکار چندر بهان برهمن"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۸، زمستان ۱۳۸۳ ه.ش.

۳-۳۳ سید حسن عسکری:

در سال ۱۹۰۱ م. در شهرستان سیوان، بهار چشم به جهان گشود. در سال ۱۹۲۶ م. با سمت استادیاری در دانشگاه پتنا مشغول به کار شد. ایشان از چندین دانشگاه و مؤسسات علمی و فرهنگی و همچنین مقامات رسمی دولت هند تقدیرنامه در یافت کرده بود و در سال ۱۹۷۸ م. از طرف ریاست جمهوری هند به خاطر خدمات ارزنده اش به فرهنگ اسلامی و ایرانی مورد تقدیر قرار گرفت. تألیفات و مقالات استاد در زمینه های مختلف تاریخی و ادبی بسیار است و برخی از آنان به شرح زیر می باشند:

۱. تصحیح و ترجمه کتاب اقبال نامه، پتنا.
۲. تصحیح و ترجمه کتاب سیرت فیروز شاهی، چاپ شده.
۳. رسایل الاعجاز، میر خسرو، دهلی، ۱۹۷۵ م.
۴. ریاض الانشاء، خواجه محمود گاوآن، مجله بیاض، دهلی، ۱۹۷۷ م.
۵. تصحیح و ترجمه کتاب واقعات بابری، دهلی، ۱۹۸۲ م.
۶. تحلیلی از نامهای مظفر شمس بلخی، کتابخانه خدابخش، پتنا.

۳-۳۴ چندر شیکهر بهتناگر:

در سال ۱۹۵۸ م به دنیا آمد. تحصیلات علمی خود را در دانشگاه دهلی تکمیل کرد و حالا به عنوان رئیس بخش فارسی دانشگاه دهلی مشغول انجام خدمت به زبان فارسی است. بخشی از آثار علمی ایشان به شرح زیر می باشد:

۱. تعارف نسخه خطی ممتاز الامثال، مجله ادب، ۱۹۸۵ م.
۲. مقالات راجع به نسخه های خطی و کتابها و مقالهای چاپی درباره امیر خسرو دهلوی در سراسر جهان.
۳. روزگار حزین در هند و مشتاقان وی، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۲۹-۳۰، بهار و تابستان ۱۳۸۴ ه.ش.
۴. "انعکاس تفکرات مولانا روم در وعظ و ارشادات عارفان رادها سوامی"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۳۱، پاییز ۱۳۸۴ ه.ش.

۵. "شاعر جهان بین مختوم قلی فراغی"، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۳۶-۳۷، بهار-تابستان، ۱۳۸۶ ه. ش.
۶. تصحیح و تنقیح کتاب چهار گلشن (نسخه خطی) مؤلفه رای چتر من (قرن هجدهم میلادی).
۷. کتاب نقد ادبی و اجتماعی فرهنگی امیر خسرو دهلوی (انگلیسی).
۸. مقاله "سهم خوشنویسان شیرازی در گسترش فن خوشنویسی در هند"، ارایه شده در کنگره مکتب شیراز ۱۳-۱۴ و ۱۶-۱۷ آذر ماه ۱۳۸۷ ه. ش.

۳-۳۵ سیده بشیر النساء:

در سال ۱۹۴۲ م. در حیدر آباد چشم به جهان گشود. در سال ۱۹۶۳ م موفق به دریافت فوق لیسانس از دانشگاه عثمانیه حیدر آباد شد. سپس به سمت استادیاری زبان و ادبیات فارسی در کالج بانوان، دانشگاه عثمانیه مشغوله به خدمت شد. تصحیح کتاب احکام عالمگیری - موضوع رساله دکتری - کارنامه علمی او به شمار می آید.

۳-۳۶ انوار الحسن:

در سال ۱۹۳۰ م. پا به عرصه وجود گذاشت. به اخذ دکترای در رشته زبان و ادبیات فارسی و زبان عربی در دانشگاه لکهنو نایل آمد. مدت طولانی در گروه علوم شرقیه، دانشگاه لکهنو انجام وظیفه کرد. از جمله کارهای تحقیقاتی او به شرح زیر می باشد:

۱. تصحیح متن کلیات دیوان امیر خسرو دهلوی، لکهنو، ۱۹۶۷ م.
۲. تصحیح متن وقایع نعمت خان عالی شیرازی، لکهنو، ۱۹۶۹ م.

۳-۳۷ اَمَرَت لعل عشرت مدهوک:

در سال ۱۹۳۰ م. در یک خانواده هندوی علاقه مند به زبان فارسی متولد شد. او در سال ۱۹۵۳ م. در رشته زبان فارسی موفق به اخذ فوق لیسانس از دانشگاه پنجاب گردید. برای ادامه تحصیل در سال ۱۹۶۱ م. به ایران سفر کرد و در سال ۱۹۶۴ م. از دانشگاه تهران پایان نامه دوره دکتری زبان و ادبیات فارسی را دریافت نمود. آنگاه به عنوان استاد و رئیس بخش فارسی دانشگاهندوی بنارس مشغول انجام وظیفه بود. ایشان تألیفات متعددی در زمینه ادبیات فارسی دارد و از جمله کارهای اوست: فهرست توضیحی در مورد کتبخطی در کتابخانه بنارس (انگلیسی)، چاپ دانشگاه بنارس.

۳۸-۳ اقبال حسین:

در سال ۱۹۰۵ م. به دنیا آمد. در سال ۱۹۳۵ م. موفق به دریافت دکتري زبان و ادبيات فارسي با رتبه ممتاز و دريافت مِدا ل طلايي از دانشگاه پتنا شد. مدت ۴۵ سال به علم و فرهنگ در پُستهای استادی، رئيس قسمت فارسي، رئيس دانشکده ادبيات و رياست کتابخانه خدابخش پتنا خدمت کرد. ایشان در سال ۱۹۷۶ م. از طرف رياست جمهوري هند به خاطر خدمات ارزنده اش به زبان فارسي مورد تقدير قرار گرفت. برخي از آثارش به شرح زير است:

۱. تصحيح کتاب تحفه سامي، تصنيف سام ميرزا صفوي، چاپ دانشگاه عليگر، ۱۹۷۳ م.
۲. تصحيح چند قصايد عرفي، کتابفروشي رام ناراین، الله آباد.
۳. اولين شاعران فارسي زبان در هند، چاپ دانشگاه پتنا، ۱۹۸۳ م.
۴. جمع آوري ديوان چنډر بهان برهمن، شاعر و نويسنده معروف دوره شاهجهان.

۳۹-۳ خواجه افضل امام:

در سال ۱۹۲۸ م. چشم به جهان گشود. در سال ۱۹۶۴ م. وارد خدمت فارسي دانشگاه پتنا شد و بازنشسته کالج پتنا وابسته به دانشگاه پتنا بود. تاليفات ایشان در زمينه نسخه های فارسي عبارتند از:

۱. تصحيح ديوان نذير الحق فايز پهلواروي.
۲. شرح احوال سليم تهراني، يکي از شعرای عهد شاهجهان، پادشاه مغول هند.

۴۰-۳ سيد حسن:

در سال ۱۹۱۱ م. در قصبه شيخپور بيهار به دنيا آمد. وي مدتي با حفظ مدارک سمت استادی عهده دار رياست گروه زبان فارسي دانشگاه پتنا و رياست افتخاري کتابخانه خدابخش پتنا نيز بوده است و در سال ۱۹۷۶ م. به خاطر خدمات شايان ایشان به زبان و ادبيات فارسي از طرف رياست جمهوري هند مورد قدردانی قرار گرفته بود. از استاد تاليفات و مقالات زياد منتشر شده که به برخي از آنها اشاره مي شود:

۱. تصحيح و مقدمه بر ديوان رکن صاين هروي (معاصر خواجه حافظ شيرازي) به زبان فارسي، پتنا.
۲. تدوين اشعار مولانا مظفر شمس بلخي، شاعر قرن نهم هجري.
۳. معرفي ديوان منحصر به فرد مظفر اصلحي، شاعر دوره جهانگير مغولي هند. (انگليسي).

۴۱-۳ سید اطهر شیر:

در سال ۱۹۳۴ م. متولد شد. دکتری زبان و ادبیات عربی خود را از دانشگاه پتنا در یافت و در سال ۱۹۶۷ م. به مدت یک سال در دانشگاه تهران به تحقیق در زمینه ادبیات فارسی پرداخت. تألیفات متعددی دارد که برخی از آنها به شرح زیر می‌باشند.

۱. فهرست مخطوطات فارسی کتابخانه خدا بخش، جلد سوم، به زبان فارسی، پتنا، ۱۹۶۵ م.
۲. فهرست مخطوطات عربی، کتابخانه خدا بخش، پتنا، ۱۹۶۶ م.
۳. فهرست مخطوطات عربی در تفسیر قرآن، کتابخانه خدا بخش، به زبان انگلیسی، ۱۹۶۹ م.
۴. فهرست مخطوطات عربی در حدیث کتابخانه خدا بخش، پتنا، ۱۹۷۰ م.
۵. فهرست مخطوطات عربی در فقه، کتابخانه خدا بخش، پتنا، ۱۹۷۰ م.
۶. مقالات راجع به میرزا عبد القادر بیدل که در سمینار اداره تحقیقات عربی و فارسی پتنا خوانده شده، ۱۹۸۲ م.
۷. مجموعه مقالات، تحت عنوان امیر خسرو که در اداره تحقیقات عربی و فارسی در سال ۱۹۸۴ م. خوانده شده بود.

۴۲-۳ نور الحسن انصاری:

در سال ۱۹۳۷ م. در قصبه مءو از ایالت اُترا پُرادِش در یک خانواده علم و دانش پا به عرضۀ حیات گذاشت. با تحصیل زبان و ادبیات فارسی وارد دانشگاه دهلی شد و در سال ۱۹۶۴ م. با گذراندن رسالۀ خود تحت عنوان " ادبیات فارسی در دورۀ اورنگ زیب " از آن دانشگاه دکتری زبان و ادبیات فارسی در یافت کرد. ایشان در سال ۱۹۷۱ م. به مدت سه سال به ایران مسافرت نمود و در دانشگاه تهران به تحصیل و تحقیق پرداخت. سر انجام در سال ۱۹۷۴ م. از آن دانشگاه نیز دکتری زبان و ادبیات فارسی به عنوان " تصحیح کتاب تحفۀ الہند " دریافت نمود. ایشان رئیس بخش فارسی دانشگاه دهلی و مدیر کل انجمن استادان فارسی سراسر هند هم بوده. آثار تحقیقی ایشان که در زمینه ادبیات فارسی تاکنون به چاپ رسیده عبارتند از:

۱. تصحیح و مقدمه بر مآثر محمود شاهی تألیف شهاب حکیم کرمانی، دهلی، ۱۹۶۹ م.
۲. ادبیات فارسی در دورۀ اورنگ زیب (اُردو)، دهلی، ۱۹۶۹ م.
۳. تصحیح مقدمه و تعلیقات بر تحفۀ الہند تألیف میرزا خان، جلد اول، بنیاد فرهنگ ایران، تهران، ۱۹۷۵ م.
۴. ترجمه، مقدمه و تعلیقات بر کتاب وقایع محاصرۀ قلعۀ گولکنده تألیف نعمت خان عالی شیراز، دهلی، ۱۹۷۵ م.

۵. تصحیح متن همراه با مقدمه و ترجمه " مرقع دهلی " از درگاه قلی خان سالار جنگ، انتشارات دانشگاه دهلی، ۱۹۸۱ م.

۶. تصحیح مقدمه و تعلیقات بر " راگ درپن " تألیف فقیر الله سیف خان، دانشگاه دهلی، ۱۹۸۱ م.

۷. تصحیح مقدمه و تعلیقات بر تحفه الهند تألیف میرزاخان، جلد دوم، دانشگاه دهلی، دهلی، ۱۹۸۲ م.

۴۳-۳ میر محمود حسن:

در سال ۱۹۲۰ م. در میسور، جنوب هند به دنیا آمد. در سال ۱۹۴۶ م. دوره فوق لیسانس زبان و ادبیات فارسی را در دانشگاه میسور به پایان رسانید و ایشان مدت ۳۵ سال همراه با تدریس زبان فارسی عهده‌دار ریاست بخش فارسی، عربی و اُردو همان دانشگاه بوده و او در مؤسسه تحقیقاتی تیپو سلطان، سری رنگا پتن، میسور نیز مشغول خدمت بوده و بیش از ۲۵۰۰ جلد از نسخخطی نادر فارسی، عربی و دکنی را در آن مؤسسه جمع آوری نموده بود. ایشان دارای تألیفات و مقالات متعددی در زمینه فرهنگ و ادبیات فارسی به شرح زیر می‌باشد:

۱. تصحیح کلیات نسیم میسوری، بنگلور، ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ م.
۲. معرفی کتاب مفرح القلوب تألیف تیپو سلطان، مجله برهان، دهلی، ۱۹۶۹-۷۰ م.
۳. تصحیح کتاب استیفاء از منشی غلام حسین، منشی و منجم دربار تیپو سلطان.
۴. تصحیح سلطان التواریخ از میر زین العابدین شوشتری مورخ دربار تیپو سلطان.
۵. تصحیح فتح المجاهدین از میر زین العابدین شوشتری مورخ دربار تیپو سلطان.

۴۴-۳ سید منال شاه القادری:

در سال ۱۹۳۵ م. چشم به جهان گشود. ایشان دکترای زبان و ادبیات فارسی را با تحقیق در کتاب "بقیة نقیة" سروده امیر خسرو دهلوی از دانشگاه کلکته دریافت کرد. در سال ۱۹۷۶ م. به مدت سه ماه برای تحقیق در زبان فارسی به ایران مسافرت کرد و مقالات و تألیفات ایشان در زمینه ادبی فارسی بسیاری است، از آن جمله:

۱. تصحیح دیوانهای امیر خسرو دهلوی، دهلی، ۱۹۷۵ م.
۲. تصحیح دیوان بقیة نقیة حضرت امیر خسرو دهلوی، فارسی.

۴۵-۳ سیّد مقبول احمد:

در سال ۱۹۳۴ م. در شهر الله آباد تولد یافت. در سال ۱۹۵۹ م. موفق به دریافت دکتری زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه الله آباد گردید. سال ۱۹۶۹ م برای مدت سه سال به ایران مسافرت کرد و در دانشگاه تهران موفق به اخذ دکتری زبان و ادبیات فارسی شد. پس از مراجعت از ایران به استخدام دانشگاه دهلی در آمد و با سمت دانشیاری مشغول تدریس فارسی شد. ایشان دارای کتب و مقالات متعددی به زبانهای فارسی، اردو و انگلیسی است و نمونههایی از آن بدین قرار زیر است:

۱. تصحیح متن ضمیمه تغلق نامه امیر خسرو، سروده حیاتی گیلانی به زبان فارسی، دهلی، ۱۹۷۵ م.
۲. شرح احوال و آثار و سبک اشعار نعمت خان عالی شیرازی (فارسی)، دهلی، ۱۹۸۴ م.
۳. تصحیح متن و تحلیلی از مجموعه دانش (نامهای فرمانروایان بهروچ، گجرات)، به زبان انگلیسی و فارسی، دهلی، ۱۹۸۵ م.

۴۶-۳ حافظ محمد طاهر علی:

در سال ۱۹۴۰ م. در شهر کلکته تولد یافت. در سال ۱۹۷۵ م. موفق به اخذ دکتری زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه کلکته شد. ایشان یک مدت با سمت دانشیاری و ریاست بخش فارسی، عربی و اسلام شناسی مشغول انجام وظیفه دانشگاه کلکته بود و بعداً به دانشگاه تاگور، شانتی نیکتن منتقل شد. تصحیح متن کتاب رساله اخص الخواص تألیف شیخ محب الله الله آبادی، به زبان فارسی از کارهای پژوهشی اوست.

۴۷-۳ سیّد محمد طارق:

در سال ۱۹۴۳ م. در آمروه مراد آباد ایالت اُترا پرادش به دنیا آمد. در سال ۱۹۷۱ م. موفق به اخذ دکتری زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه اسلامی علیگر شد و در همان دانشگاه مشغول انجام وظیفه تدریس زبان فارسی شد. تصحیح و تنقیح همراه با مقدمه بر تاریخ حقّی از شیخ عبد الحق محدث دهلوی از کارهای پژوهشی اوست.

۴۸-۳ محمد صدّیق نیازمند:

در سال ۱۹۴۸ م. در شهر سرینگر کشمیر تولد یافت. به اخذ فوق لیسانس زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه کشمیر موفق شد. در سال ۱۹۷۶ م. برای ادامه تحصیل به ایران رفت و در دانشگاه مشهد به

تحصیل زبان فارسی پرداخت. پس از سه سال تحصیل در آن دانشگاه به هند بازگشت و در دانشگاه کشمیر به ادامه تحصیل پرداخت و در رشته زبان و ادبیات فارسی دکتری به عنوان "تاریخ ادبیات فارسی در دوره اکبر و جهانگیر در کشمیر" دریافت نمود. ایشان مدتی در دانشگاه کشمیر مشغول تدریس زبان فارسی بود و اینک همان وظیفه را در دانشگاه جواهر لعل نهرو، دهلی نو عهده دار است. برخی از تألیفات و مقالات ایشان به شرح زیر است:

۱. "بررسی تحلیلی از نسخه‌های خطی فارسی کتاب تاریخ سید علی"، مجله دانش، دانشگاه کشمیر، ۱۹۷۹ م.
۲. "احوال و آثار حضرت امیر کبیر سید علی همدانی"، مجله دانش، دانشگاه کشمیر، ۱۹۸۳ م.
۳. ارزش و اهمیت کتاب ذخیره الملوک در ادبیات فارسی، مجله دانش، دانشگاه کشمیر، ۱۹۸۳ م.
۴. "صرفی کشمیری و شعر او"، مجله دانش، دانشگاه کشمیر، ۱۹۸۵ م.
۵. "تاریخ نویسی فارسی در کشمیر"، مجله دانش، دانشگاه کشمیر، ۱۹۸۵ م.
۶. "مسلك ريشان (مرتاضان) کشمیر"، مجله معارف، اعظم گر، ۱۹۸۵ م.

۴۹-۳ محمود فیاض هاشمی:

متولد سال ۱۹۵۴ م. و استادیار دانشکده ذاکر حسین وابسته به دانشگاه دهلی است. از آثارش می‌توان به کتابهای زیر اشاره کرد:

۱. تصحیح و تنقیح دیوان شاه عالم ثانی متخلص به آفتاب (رساله دکترای ایشان)
۲. چند نسخه خطی مربوط به طب.

۵۰-۳ محمد صدیق:

در سال ۱۹۲۸ م. چشم به جهان گشود. در سال ۱۹۶۴ م. به اخذ دکتری زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه پتنا نایل آمد. ایشان با سمت استادی و ریاست گروه زبان و ادبیات فارسی در همان دانشگاه انجام وظیفه می‌کرد. ایشان از چهره‌های برجسته زبان و ادبیات فارسی در ایالت بیهار هند بود و دارای مقالات متعددی در زمینه زبان و ادبیات فارسی که برخی از آنها به شرح زیر است:

۱. "احوال و آثار بهشتی گیلانی"، مجله معاصر، پتنا، ۱۹۷۳ م.
۲. "شخصیت عرفی شیرازی"، مجله معاصر، پتنا، ۱۹۷۳ م.
۳. "مسایل تصحیح متن"، مجله اکادمی اردو، پتنا، ۱۹۸۰ م.
۴. "شعر غالب"، مجله غالب نامه، دهلی نو، ۱۹۸۱ م.
۵. "تصوف در شعر میرزا عبد القادر بیدل"، مجله مؤسسه تحقیقات عربی و فارسی، پاتنا، ۱۹۸۳ م.

۶. "امیر خسرو و دیوان نهاییه الکمال او"، مجله مؤسسه تحقیقات عربی و فارسی، پتنا، ۱۹۸۴ م.

۵۱-۳ صاحبزاده شوکت علی خان:

متولد سال ۱۹۳۶ م. و مدیر سابق مؤسسه تحقیقات عربی و فارسی مولانا آزاد راجستان، تونک بود. از پژوهشهای او می توان آثار زیر را اشاره کرد:

۱. خزینة المخطوطات، به زبان اردو، مشتمل بر سه جلد.
۲. قاصد العارفین (فارسی).

۵۲-۳ سید منظور الحسن برکاتی:

متولد سال ۱۹۲۶ م. و در مدرسه عالی دارالعلوم خلیفه نظامیه، تونک، راجستان تدریس داشته است. از آثار تحقیقی او می توان به کتابهای زیر اشاره کرد:

۱. تصحیح و ترتیب زیب التّواریخ.
۲. غالب و تونک (اردو)، مخطوطه.
۳. تذکره شعرای تونک، مخطوطه.

۵۳-۳ نصیر احمد صدیقی:

متولد سال ۱۹۳۸ م. و عضو هیئت علمی دانشگاه اسلامی علیگر، از آثار او می توان به " ترتیب و تنقیح دیوان سنایی مشهدی" اشاره کرد.

۵۴-۳ محمد سیف الله:

در تاریخ دهم دسامبر ۱۹۴۱ م. به دنیا آمد و در دبیرستان سنت انتونی، کلکته به تدریس زبان فارسی مشغول است. از پژوهشهای اوست:

۱. تصحیح و تنقیح نادر نسخه خطی فارسی خلاصه الالفاظ و جامع العلوم سید جلال الدین البخاری مخدوم جهانیه جهانگشت که محفوظ در انجمن آسیایی بنگال، کلکته.

۵۵-۳ محمد زبیر قریشی:

متولد سال ۱۹۳۷ م. و استاد باز نشستۀ دانشکده هنری اچ. کی، احمد آباد است. از آثار پژوهشی وی می‌توان به آثار زیر اشاره کرد:

۱. فهرست مفصل نسخه‌های خطی کتابخانه حضرت پیر محمد شاه گجراتی.
۲. معرفي الرسالة العدالة از دوانی.
۳. معرفي بعضی قطعات ناشناخته ابن یمین.
۴. نسخه‌های تاریخی کتابخانه پیر محمد شاه گجراتی.
۵. تصحیح و ترجمه نسخه خطی نامه‌های حضرت پیر محمد شاه.
۶. مقاله ارایه شده در دانشگاه اسلامی علیگر به زبان فارسی بر الرسالة العدالة. این نسخه خطی به نام پادشاهند محمود شاه بهمنی نامگذاری شده.
۷. مقاله‌ای در سال ۱۹۸۱ م. در دانشگاه لکهنو به زبان فارسی ارایه کرده به عنوان " تفسیر چند شعر سلسله الذهب جامی " از شاگردش عبدالغفور لاری بر مبنای یک نادر نسخه خطی.
۸. مجمع القواعد، نسخه خطی مولانا سلیمان نویسنده بزرگ شهر احمد آباد. مقاله در دانشگاه سیاجی راو بروده (گجرات) ارایه کرد.
۹. مقاله ارایه شده بر " منبع الخیرات "، یک نسخه خطی از غلام رضا در دانشگاه مدراس در سال ۱۹۸۳ م.

۵۶-۳ ریحانه خاتون:

متولد سال ۱۹۴۸ م. و استاد فارسی در دانشگاه دهلی است. وی فرزند استاد شهیر زبان فارسی هند دکتر نذیر احمد می‌باشد. برخی از پژوهشهای وی به قرار زیر است:

۱. نفایس الکلام و عرایس الاقلام، مجله معارف، ۱۹۹۷ م.
۲. زین الاخبار گردیزی، مجله معارف، ۱۹۸۰ م.
۳. نسخه خطی قدیمی کلام شمس طیبی.
۴. تنقیح و تصحیح سراج اللغات خان آرزو.
۵. معرفي نسخه ارزشمند سراج اللغات، قند پارسی، شماره ۵، ۱۹۹۳ م.
۶. معرفي نسخه خطی دیوان حافظ مورخ ۱۰۵۵ هجری، قند پارسی، شماره ۱۶.

۵۷-۳ باوا صاحب ترمذی:

در تاریخ ۲۰ ژوئن ۱۹۲۷ م. به دُنیا آمد و در دانشگاه گجرات به تدریس زبان فارسی مشغول بود. از آثار اوست:

۱. معرفی بعضی نسخه‌های خطی فارسی در گجرات.
۲. معرفی چندین نسخه خطی گجرات مثل مخبر الاولیا در تاریخ گجرات (مقاله).
۳. تصحیح دیوان زبان گجری "خوب ترنگ".
۴. تصحیح دیوان جلالی، یک صوفی شاعر احمد آباد.

۵۸-۳ نثار احمد فاروقی:

متولد سال ۱۹۳۶ م. و باز نشسته بخش عربی دانشگاه دهلی بود. بخشی از آثار او به شرح زیر است:

۱. قوام العقاید: قدیمترین اثر در احوال و سخنان حضرت خواجه نظام‌الدین اولیا، تألیف محمد جمال قوام، تصحیح و تحقیق، قند پاریسی، شماره ۷، ۱۹۹۴ م.
۲. تلخیص و تصحیح متن سه تذکره فارسی (طبقات الشعراء، گل رعنا، مجمع الانتخاب) در یک جلد، چاپ دهلی، ۱۹۶۷ م.
۳. تصحیح متن تذکره مقالات الشعراء تألیف قیام‌الدین حیرت اکبر آبادی، دهلی، ۱۹۶۸ م.
۴. تصحیح متن تذکره طبقات الشعراء، تألیف قدرت الله شوق، لاهور، ۱۹۶۵ م.

۵۹-۳ مختارالدین احمد:

استاد باز نشسته بخش عربی دانشگاه اسلامی علیگر بوده است. از آثار اوست:

۱. دو کتاب از کتابخانه جهانگیر شاه، ترجمه سید حسن عباس، قند پاریسی، شماره ۱۹.
۲. میر علی الکتاب و شاهکار او، ترجمه سید حسن عباس، قند پاریسی، شماره ۲۰.
۳. تذکره خرابات نسخه برلن، قند پاریسی، شماره ۲۳-۲۴، ۲۰۰۴ م.

۶۰-۳ سید کلیم اصفر:

در سال ۱۹۷۳ م. دیده به جهان گشود. در جامعه ملیه اسلامیّه، دهلی نو مشغول به تدریس زبان و ادبیات فارسی می‌باشد و برخی از آثار اوست:

۱. "آشنایی با تذکره حسینی" تألیف میر حسین دوست حسینی سنبهلی، قند پارسی، شماره ۱۸.
۲. تصحیح انتقادی سفینه خوشگو تألیف بندرآین داس "خوشگو" (جلد دوم و سوم).
۳. "نگاهی به احوال و آثار مؤلف سفینه خوشگو بندرآین داس "خوشگو"، قند پارسی، شماره ۲۷.

۶۱-۳ رفیع الدین احمد کاظمی:

متولد ۱۹۳۱ م. و استاد بازنشسته زبان فارسی کالج ملی شبلی وابسته به دانشگاه لکهنو است. از آثار اوست:

۱. لباب الالباب عوفی، قند پارسی، شماره ۶.
۲. معرفی بیاض صایب تبریزی، قند پارسی، شماره ۱۴.
۳. معرفی اسرار المجددین، قند پارسی، شماره ۱۹.

۶۲-۳ اظهر دهلوی:

در سال ۱۹۳۶ م. چشم به جهان گشود. تعدادی از کتب و مقالات استاد به شرح زیر است:

- ۱- رامایان، کتاب مقدس هندوان (فارسی)، دو جلد بنیاد فرهنگ ایران تهران، ۱۹۷۱-۷۲ م.
- ۲- معرفی مثنوی در صفت بنگاله از منیر لاهوری، قند پارسی، فصلنامه مرکز تحقیقات فارسی رازینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، شماره ۱، پاییز ۱۳۶۹ ه. ش.

۶۳-۳ محمد اسلم خان:

متولد سال ۱۹۳۹ م. بود و در دانشگاه دهلی تدریس فارسی می کرد. از آثار اوست:

۱. معرفی نسخه خطی دیوان حافظ در موزه ملی هند، قند پارسی، شماره ۱۱، ۱۹۹۷ م.
۲. تدوین کلیات ظفر خان احسن، فارسی، دهلی.

۶۴-۳ سید اکبر علی ترمذی:

در سال ۱۹۲۴ م. به دنیا آمد و در آرشیو ملی هند، دهلی نو به کار پژوهش مشغول بوده است. از آثار اوست:

۱- تصحیح و مقدمه تاریخ سلاطین گجرات از محمود بخاری، انتشارات دانشگاه اسلامی علیگر، ۱۹۶۴ م.

۲- تصحیح و مقدمه نامه‌های فارسی غالب، انتشارات خانه آسیا، ۱۹۶۹ م.

۳-۶۵ گلونت سینگ ممتاز:

متولد سال ۱۹۲۰ م و در دانشگاه پنجابی، پتیاله تدریس کرده است. از آثار او می‌توان به ترتیب و تصحیح دیوان نند لعل گوپا، شاعر فارسی زبان از پنجاب اشاره کرد.

۳-۶۶ ذاکره شریف قاسمی:

متولد سال ۱۹۴۹ م. و استاد زبان فارسی دانشگاه جواهر لعل نهرو، دهلی نو می‌باشد. از آثار پژوهشی ایشان هستند:

۱. زبده الاخبار فی سوانح الاسفار، سفر نامه ایران - قرن نوزدهم میلادی، تألیف حاجی علی مرزا متخلص به مفتون، مقدمه و تصحیح، دهلی، ۲۰۰۳ م.

۳-۶۷ سعیده خان:

متولد سال ۱۹۵۴ م. و در دانشگاه اسلامی علیگر مشغول به تدریس زبان فارسی است. از آثارش می‌توان به ترتیب و تنقیح تذکره خزانه عامره اشاره کرد.

۳-۶۸ سید اوصاف علی:

متولد سال ۱۹۳۳ م. و رئیس مؤسسه مطالعات اسلامی هند، دهلی نو بود و حالا مدیر آرشیو جامعه همدرد، دهلی نو می‌باشد. از آثار او می‌توان به فهرست کتبخطی در علوم طب به زبان انگلیسی از کتابخانه مطالعات اسلامی، چاپ دهلی، اشاره کرد.

۶۹-۳ واصف احمد:

در سال ۱۹۷۱ م. چشم به جهان گشود. در دانشگاه وِشوا بارتی به تدریس زبان و ادبیات فارسی مشغول است. علاوه بر این همکاری در تهیه و تدوین پنج مجلد از فهرست نسخه‌های خطی فارسی موجود در کتابخانه‌های مختلف دهلی و پنجاب تحت نظارت مرکز تحقیقات فارسی رازنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، از ۱۹۹۵ تا ۱۹۹۹ م. نیز از کارهای علمی اوست.

فصل چهارم:

بررسی کتابخانه‌های هند

کتابخانه رضا رامپور

در میان صدها کتابخانه برزگ و کوچک سرزمین پهناور هند، کتابخانه رضارامپور یکی از پر ارزش ترین و غنی ترین کتابخانه های این سرزمین کهنسال است. شهر رامپور در شمال هند قرار گرفته و مرکز حکومت رامپور است. این شهر در گذشته قصبه ای کوچک بوده است که در اواخر قرن دوازدهم هجری با تشکیل حکومت نوابان روهیکه هند (روهیله) مرکز فرمانروایی آنان شد. نوابان مسلمان رامپور اکثر افرادی علم دوست و صاحب فضل و کمال بودند و توجه و عنایت خاصی نسبت به علما و دانشمندان و دانش پژوهشان داشتند. تشکیل حکومت نوابان رامپور مقارن با روال حکومت تیموریان در دهلی بود. لذا گروه زیادی از علما و دانشمندان و ادبای دربار دهلی به دربار رامپور روی آوردند و مورد محبت و توجه نوابان رامپور قرار گرفتند و شهر رامپور در اواخر حکومت تیموریان در هند به صورت یکی از مراکز مهم علمی و ادبی اسلامی در آمد و دهها مدرسه و کتابخانه در این شهر بنا شد، در قلعه رامپور کتابخانه ای عظیم به نام کتابخانه سلطنتی برای استفاده علما و دانشمندان تأسیس شد و عده ای از نسخه شناسان برای به دست آوردن کتب نادر و نفیس به سراسر هند اعزام شدند همچنین گروهی از علما و بزرگان به جمع آوری کتابهای پر ارزش پرداختند و کتابخانه های بزرگ شخصی تأسیس کردند از جمله این کتابخانه ها کتابخانه احمد شاه، قاضی شهر رامپور بود، وی گنجینه ای عظیم از نوادر نسخ را گرد آوری کرده بود که پس از مرگ او کلیه کتابها به کتابخانه سلطنتی منتقل شد. کتابخانه صولت از کتابخانه های دیگر شهر رامپور با هزاران نسخه خطی در زمان نوابان رامپور تأسیس گردید.

کتابخانه سلطنتی:

کتابخانه سلطنتی که اکنون به کتابخانه رضا مشهور است در زمان فرمانروایی نواب سید فیض الله خان (۱۲۰۸ هـ. ۱۷۹۴ م.) تأسیس گردید. نواب فیض الله خان بخ جمع آوری کتب نفیس علاقه فراوان داشت و در زمان حکمرانی وی تعداد زیادی کتب خطی از گوشه و کنار جمع آوری شد و عده ای از علما و دانشمندان به تحقیق و بررسی در مسایل کلامی و فقهی پرداختند. پس از فوت فیض الله خان فرزندش نواب احمدعلی خان توجه خاصی به کتابخانه مذول کرد و بر تعداد کتب خطی کتابخانه افزوده شد. در زمان سلطنت نواب احمدعلی خان حدود صد نفر از علما و ادبا به تحقیق و بررسی مسایل اسلامی و ادبی اشتغال داشتند، بیشتر تالیفات و تحقیقات آنان اکنون در کتابخانه موجود است و پس از

مرگ نواب احمد علی خان، جانشینان وی چندان توجهی به کتابخانه نداشتند تا آن که در زمان ریاست نواب سید محمد سعید خان (۱۲۵۲هـ. / ۱۸۴۰ م.) کتابخانه دوباره رونق گرفت و برای حفظ و توسعه آن، مدیر و چند کارمند برای تجلید و ترتیب کتابها در نظر گرفته شد، و چو محل کتابخانه برای نگهداری کتابها مناسب نبود عمارتی دیگر برای کتابخانه بنا گردید. نواب محمد سعید خان گروهی از متخصصان و نسخه شناسان را مأمور کرد تا به اطراف و اکناف هند سفر کنند و هر کجا به نسخه ای نادر و نفیس دست یافتند به هر قیمت خریداری نمایند و در صورت عدم دسترسی به اصل نسخه کاتبانی مأمور شوند تا از نسخ نفیس و نادر نسخه برداری کنند همچنین گروهی از خطاطان و خوشنویسان و تصویر گران به استخدام کتابخانه در آمدند که از جمله ایشان غلام رسول کشمیری و اغا حسن کشمیری و میر عوض علی ملیح آبادی استادان خط نسخ و ثلث بودند، حضور و فعالیت اساتید خط در شهر رامپور باعث ترقی نهر خوشنویس در این منطقه شد که آثار آن هم اکنون در این شهر مشاده می شود. با آغاز مجدد فعالیتهای کتابخانه برای ثبت کتابها ، مَهْری یا نقش ذیل به امر نواب در سال ۱۲۹۸/۱۸۵۱ تهیه گردید؛

"هست این مهر بر کتب خانه والی رامپور فرزانه ۱۲۶۸."

و بر کلیه کتابهای کتابخانه ، این مهر ثبت شد. نواب محمد سعید خان در سال ۱۲۷۲/۱۸۵۵ دار فانی را وداع گفت و نواب سعید محمد یوسف علی خان زمام امور را به دست گرفت. وی از شاگردان مولانا فضل الحق خیر آبادی و مفتی صدر الدین آزرده و شاعر و ادیب نامی میرزا اسد الله غالب بود و طبیعتاً به علم و دانش علاقه داشت و در زمان ریاست وی کتابخانه رونق بیشتری یافت و جان تازه ای گرفت. دوران ریاست نواب یوسف علی خان مقارن با سلطه کامل انگلیسها بر سراسر هند بود. حکومت مرکزی قدرت خود را از دست داده و چراغ سلسله تیوریان یا گوکانیان هند به خاموشی گراییده بود و به علت ضعف دولت و فقر مسلط بر دستگاه حاکمیه اکثر علما و دانشمندان و هنرمندان در سختی بسر می بردند. نواب یوسف علی خان در سدد جلب این بزرگان بر آمد و از آنان به گرمی استقبا کرد و مرکزی علمی و ادبی به نام دار الانشاء به منظور جلب توجه علما و ادبا تأسیس کرد بدین ترتیب عده زیادی از علما و شعرا و نویسندگان چون امیر مبنایی و عبد الحق خیر آبادی و داغ دهلوی به دربار رامپور روی آوردند.

در سال ۱۸۶۵ نواب سعید کلب علی خان بر مسند ریاست رامپور نشست ، وی مانند پدرش علاقه زیادی به جمع آوری نسخ خطی نادر و نفیس داشت و با استفاده از متخصصان و نسخه شناسان تعداد

زیادی نسخ خطی به کتابخانه افزود. او کلیه کتابهایی را که خریداری می کرد و یا به وی اهدا می شد ملاحظه می کرد و با مهر و امضای خود به کتابخانه تحویل می داد.

در این ایام بع علت کثرت کتب در موضوعات مختلف به امر نواب، فهرست جدیدی شامل مشخصات کامل هر کتاب، تهیه شد و برای این کار یعنی ترتیب و تنظیم فهرست منشی امیر احمد معروف به امیر مبنایی و مولوی مهدی علی خان انتخاب شدند. همچنین دانشمندان بزرگ میان رحیم شاه به سمت مدیر کتابخانه برگزیده شد، و عمارت جدیدی برای کتابخانه در نظر گرفته شد همچنین کتابخانه های علما و دانشمندان و بزرگان شهر های دیگر را به قیمتهای زیاد خریداری و به کتابخانه رامپور منتقل کردند، از جمله این کتابخانه ها مجموع کتب نفیس غلام محی الدین طبیب از میرت، کتابخانه مفتی صدر الدین خان بهادر ازرده، و کتابخانه حکیم احسن الله خان از دهلی و کتابخانه بزرگ مسیح الدوله حکیم علی خان بهادر از لکنهو بود.

نواب کلب علی خان برای تشویق علما و دانشمندان به تدوین و تألیف و ترغیب

صاحبان و مدیران چاپخانه ها به چاپ و نشر آثار علمی به عنوان انعام کمکه های شایانی به آنان می کرد و در زمان ریاست وی طبع کتاب به سورت وسیعی در شمال هند رواج یافت. هر چاپخانه وقتی کتابی چاپ می کرد و نسخه از آن را برای گرفتن انعام به خدمت نواب عرضه می داشت و با دریافت انعام مقدار زیادی از مخارج چاپ کتاب را به دست می آورد. دو چاپخانه بزرگ شمال هند، چاپخانه نَوَل کِشور در لکنهو و چاپخانه نظامی در کانپور در این ایام با تشویق نواب صاحب بیشترین عناوین در چاپ و نشر علوم مختلف در سراسر شبه قاره هند شدند.

نواب کلب علی خان برای گسترش بیشتر فعالیتهای کتابخانه، مرکزی به نام دار التآلیف تأسیس کرد و از علمای بزرگ در علوم مختلف تفسیر و فقه و حدیث و ادبیات فارسی و عربی دعوت کرد تا زیر نظر آنان محققان به تألیف و تصنیف در زمینه های مختلف بپردازند. به دستور نواب، امیر مبنایی به سر پرستی گروه لغت و زبان شناسی بر گزیده شد و با همکاری وی فرهنگ بزرگ امیر اللغات تألیف گردید و دو حرف " الف " و " باء " آن در همان ایام به چاپ رسید. علما و دانشمندان دیگر در زمینه های گوناگون به تألیف و تصنیف پرداختند. مجموعه تحقیقات دار التآلیف در حال حاضر در کتابخانه موجود است.

در سال ۱۸۸۷م. کلب علی خان دارفانی را وداع گفت و نواب سید مشتاق علی خان به جای وی برمسند ریاست رامپور نشست. در زمان ریاست وی ساختمان جدیدی برای کتابخانه بنا گردید و برای

مخارج کتابخانه بودجه خاصی در نظر گرفته شد و مولوی بخشی عبد الرحیم خان به عنوان رئیس کتابخانه و دو نفر فهرستنویس و نه نفر خوشنویس زبده خط نستعلیق و نسخ، و چهار نفر جلد ساز و چهار نفر ورق گردان استخدام شدند، همچنین زیر نظر عالم بزرگ مهدی علی خان تحویلدار کتابخانه از صدها کتاب نادر و نفیس فهرست برداری شد و کتب موجود تجلید شد و در ژوئن ۱۸۸۹ زیر نظر امیر مبنایی کار فهرستنویسی مجدد کلبه نسخ خطی و چاپی به سبک جدید شروع شد و فهرست ۵۵۹۰ نسخه خطی و ۴۰۰۰ نسخه چاپی و ۲۷۴ نقاشی نفیس و نادر آماده گردید و در ۳۱ مارس ۱۸۹۲ م کلیه کتابها به ساختمان جدید منتقل شد. و این ساختمان به امر جنرال اعظم الدین خان به هزینه ۴۰۰۰۰ روپیه توسط مهندس انگلیسی (رایت) بنا گردید که از بنا های بسیار زیبای شهر رامپور به شمار می آید. شرح بیشتر کارهای انجام شده در زمان نواب مشتاق علی خان را امیر اسد الله تسلیم شاعر مشهور در مثنوی خود که در باره کتابخانه سروده آورده است . نسخه ای از این مثنوی در کتابخانه موجود است.

در سال ۱۸۹۶ نواب مشتاق علی خان درگذشت، و نواب حامدعلی خان زمام امور ایالت رامپور را به دست گرفت و به نشر کتب و آثار شیعه پرداخت. هر چند نوابان رامپور همه از سادات و شیعه مذنب بودند لیکن حامد علی خان به نشر اثار و جمع آوری کتب شیعه توجه بسیار داشت و در زمان وی تعداد قابل توجهی نسخ چاپی و خطی از ایران خریداری و به کتابخانه اهدا شد. وی مدیریت کتابخانه را به حکیم اجمل خان، از دانشمندان و حکمای بزرگ دهلی سپرد. حکیم مسیح الملک اجمل خان فردی وارسته و مدیر و مدبر بود و صدها نسخه خطی و چاپی طبّی را از گوشه و کنار هند جمع آوری کرد و گنجینه‌ای نفیس از کتب طبّی فراهم آورد به طوری که امروز کتابخانه رامپور یکی از منابع غنی در زمینه طب اسلامی است. به پاس خدمات حکیم اجمل خان به طب سنتی، دانشکده طب در شهر علیگر به نام وی نامگذاری شده است. همچنین زیر نظر حکیم اجمل خان کار فهرست نویسی به سبک جدید در سال ۱۸۹۷ شروع شد و حافظ احمدعلی خان مسؤول ترتیب و تنظیم فهرست کتابخانه گردید. کار فهرست نویسی تا سال ۱۹۳۱ م. ادامه یافت و حافظ احمد علی خان ضمن تهیه فهرست، تذکره ای در شرح حال علما و بزرگان رامپور به نام "تذکره کاملان رامپور" تألیف کرد. فهرست نسخ خطی عربی که توسط حافظ احمد علی خان ترتیب یافته بود به سالهای ۱۹۰۲ و ۱۹۲۸ در دو جلد به چاپ رسید. همچنین با همت وی کار تألیف لغتنامه امیر اللغات که مدتی متوقف مانده بود آغاز شد و علامه عبد المجید خان مسؤول ترتیب و تنظیم آن گردید و فضایی چون احمد علی شوق قدوایی و

شادان بلگرامی در تدوین و تألیف این لغتنامه شرکت کردند. بدین گونه کار لغتنامه که در سال ۱۹۰۸ م. شروع شده بود در سال ۱۹۲۳ م. به نام "لغت نامه حامدیه" در سی جلد به پایان رسید.

مجموعه کتب کتابخانه در زمان مدیریت حکیم احمد خان ۱۲۴۵۱ نسخه در علوم و زبانهای مختلف بشرح ذیل بود:

--عربی ۵۹۹۴

--فارسی ۳۳۰۴

--اردو ۲۳۹۲

--انگلیسی ۱۴۵۳

--ترکی ۴۶

--پشتو ۳۷

--هندی ۱۶

--ناگری ۱۶

--سانسکریت ۳

--پنجابی ۱

از مجموعه کتب فوق ۳۴۷ نسخه به زبان عربی و ۵۲۳ نسخه به زبان فارسی از اهمیت بسیار زیادی از نظر نوع خط و تذهیب برخوردار بودند. ۴۰ نسخه به مصنفن و مؤلفان آنها و ۸۳ نسخه نفیس و نادر از نظر تصاویر و نقوش دارای اهمیت خاص بودند. شرح تفصیلی نسخ نادر و نفیس در فهرستی که حافظ احمد علی خان ترتیب داده، آمده است.

در سال ۱۹۳۰ م. نواب کلب علیخان در گذشت و نواب رضا علی خان به مسند ریاست رامپور نشست. وی علامه نجم الغنی خان رامپور مؤلف تاریخ "اوده" و اخبار الصنادید را به عنوان مدیر کتابخانه برگزید. نجم علغنی خان پس از چهار سال خدمت در سال ۱۹۳۴ در گذشت و یکی از افسران انگلیسی به نام جی، ای، جیبن مدیر اسبق کتابخانه سلطنت کلکته و مسؤول هیات فهرست نویسی کتابخانه

خدا بخش پتنا به عنوان مدیر کتابخانه انتخاب شد. همچنین علامه امتیاز علی خان عرشی محقق بزرگ و صاحب تألیفات علمی در کتابخانه مشغول به کار گردید، وی مردی عالم و محققى گران قدر بود و هریک از تالیفاتش بر تبحر علمی و وسعت معلوماتش در زمینه های مختلف علمی دلالت می کند. مرحوم امتیاز علی خان روح تازه ای به کتابخانه بخشید و با کوشش و همت وی بر تعداد نسخ خطی کتابخانه افزوده شد، و دهها نسخه نفیس و نادر طی مقالات مختلف در مجلات معتبر معرفی شد، و نظر بیشتر محققان و دانش پژوهان به کتابخانه معطوف گردید.

مجموع کتابهای کتابخانه تا سال ۱۸۷۰ ده هزار نسخه و در سال ۱۹۲۳ نوزده هزار و بیست و پنج نسخه بود و پس از آن تا سال ۱۹۳۴ تغییری در تعداد کتاتباها مخصوصاً نسخ خطی حاصل نشد و از سال ۱۹۳۴ با مدیریت امتیاز علی خان عرش تعداد کتاتباها در زمینه های مختلف علوم اسلامی افزایش یافت و در سال ۱۹۴۷ تعداد چهار هزار نسخه چاپی نیز به کتاتباها افزوده شد. در همین ایام با کوشش امتیاز علی خان، نواب رضا علی خان کتابخانه لوهار را خریداری و به کتابخانه رامپور منتقل کرد. همچنین کتابخانه دیگری واقع در قصر "باغ پلیس" را به کتابخانه سلطنتی منتقل کرد. مرحوم بدر الدین علوی نیز کتابخانه شخصی خود را که مجموعه ای نفیس و ارزشمند بود وقف کتابخانه رامپور کرد. در این موقع همه قفسه های کتابخانه تعویض گردید و نسخ خطی و چاپی که تا آن زمان در یکجا نگهداری می شد تقسیم و برای نسخ خطی محل دیگری در نظر گرفته شد. تعداد زادی از کتاتباهای چاپی انگلیسی به یکی از کتابخانه های عمومی صولت، انثر کالج و مدرسه عالی رامپور انتقال یافت همچنین تعداد زیادی از کتاتباهای چاپی انگلیسی به یکی از کتابخانه های کنهه هدیة شد.

از کارهای مهم اساسی دیگر در زمان ریاست نواب رضا علی خان ایجاد مرکز بزرگ انتشاراتی در شهر رامپور بود. هدف از تأسیس این مرکز نشر آثار محققان و نسخ خطی ارزشمند بود و در مدت چند سال ۱۲۵ عنوان از نوادر نسخ خطی کتابخانه با تصحیح و تعلیق به چاپ رسید، از جمله آنها نسخه منحصراً به فرد تفسیر امام سفیان نوری بود که توسط استاد امتیاز علی خان، تربیب و تصحیح شد و با حواشی مفید و سودمندایشان به چاپ رسید.

در سال ۱۹۴۷ با استقلال هند اکثر حکومتهای محلی که به طور مستقل و یا زیر نظر دولت انگلیس اداره می شدند قدرت خود را از دست دادند و تحت حکومت جمهوری هند درآمدند و ریاست رامپور نیز در سال ۱۹۴۹ ضمیمه حکومت جمهوری هند شد و کتابخانه نیز به دست دولت هند افتاد. در سال ۱۹۵۲ نواب رضا علی خان مجبور شد کتابخانه را وقف کند و تولیت آن را به دولت هند واگذار کند و دولت هند به پاس خدمات وی کتابخانه را به اسم رضا علی خان "کتابخانه رضا رامپور"

نامگذاری کرد و برای حفاظت و نگهداری کتابخانه در وقفنامه هیات مدیره ای منسک از یکی از فرزندان نوابان رامپور و ۲۳ نفر دیگر به انتخاب دولت هند، در نظر گرفته شد. در سالهای نخست کلیه مخارج کتابخانه را دولت مرکزی در دهلی پرداخت می کرد. پس از چند سال نظارت و تصدی امور کتابخانه به استاندار ایالت یو پی واگذار شد و در این مدت سه جلد از فهرست مخطوطات اردو به زبان انگلیسی تنظیم و از طرف کتابخانه انتشار یافت. ۵۹

نواب رضا علی خان در سال ۱۹۶۶ دار فانی را وداع گفت و نواب مرتضی علی خان از طرف دولت به عنوان رئیس کتابخانه تعیین شد، اما مرگ زودرس استاد امتیاز علی خان موجب توقف فعالیتهای کتابخانه گردید. هر چند نواب مرتضی علی خان مردی فاضل و آشنا به علوم قدیمه و جدید بود و مدتی شمت وزارت آموزش و پرورش رامگور را داشت، اما با فقدان مرحوم عرش اوضاع کتابخانه بکلی دگرگون شد. در سال ۱۹۷۵ با تصویب پارلمان هند امور کتابخانه به دولت مرکزی واگذار گردید. و از طرف دولت مرکزی فرزند مرحوم امتیاز علی خان به ریاست کتابخانه برگزیده شد. عده ای به مخالفت با وی برخاستند و مسایلی از قبیل سرقت کتب خطی از کتابخانه را به وی نسبت دادند. اختلافات به قدری شدید شد که دولت مرکزی دخالت کرد و در سال ۱۹۸۳ موضوع به دادگاه عالی هند کشیده شد و مدت یک سال دادگاه مشغول رسیدگی به اختلافات بین گروههای مخالف و موافق کتابخانه بود.

در ۲۳ ماه آوریل ۱۹۸۴ آقای هیسیم راج سود به عنوان مأمور ویژه برای رسیدگی به اوضاع کتابخانه فرستاده شد اما به علت وجود اختلافات شدید کاری انجام نگرفت و با پیشنهاد وی دولت مرکزی قفسه های نسخ خطی و تصاویر و تابلوهای نفیس را مهر و موم کرد و هیأتی متشکل از چهارده نفر به عنوان هیأت مدیره کتابخانه برای مدت پنج سال تعیین شد. اما متأسفانه تا کنون هیچ اقدام جدی برای باز گشایی کتابخانه صورت نگرفته و به دستور دولت مرکزی تا پایان بررسی و رسیدگی به شکایت و حل اختلافات کتابخانه تعطیل خواهد بود. و بدین گونه یکی دیگر از مواریت و گنجینه های غنی و پرارزش فرهنگ اسلامی نزدیک است تا به دست فراموشی سپرده شود.

سال گذشته حسین مسافرت به رامپور همراه با پروفیسور امیر حسن عابدی و دکتر شریف حسین قاسمی از نزدیک وضع نابسامان کتابخانه را مشاهده کردم. حامد منزل، قصر بزرگ زیبای نوابان که محل نگهداری کتابهاست رو به ویرانی است و هزاران کتاب در قفسه های چوبی با مهر و موم دولت

مرکزی زندانی شده و طعمه موریا نه ها و حشرات موذی است و کتابخانه رضا رامپور که روزی شهرت جهانی داشت و محققان و دانشمندان نقاط مختلف جهان آرزوی دیدنش را داشتند به علت تعطیل شدن کم کم از یادها می رود و امروزه اگر کسی به شهر رامگور سفر کند و بخواهد از کتابخانه دیدن کند پیر مردی زنده پوش به عنوان مستخدم کتابخانه پذیرای او خواهد بود و شهروندان عالم و کسانی که در گذشته ای نه چندان دور شاهد عظمت و شکوه این گنجینل عظیم بوده اند با حسرت و آه سرد از گذشته کتابخانه یاد می کنند و انسان به یاد این شعر می افتد:

از نقش و نگار در و دیوار شکسته

آثار پدیداست صناید عجم را

ما امید داریم که دلت مرکزی هند به منظور حفظ آثار ملی و فرهنگی این سرزمین پهناور توجه بیشتری به این گنجینه غنی علمی و فرهنگی بکند تا با همت و همکاری مسلمانان بار دیگر شاه عظمت و شکوه این ذخیره بزرگ علمی و فرهنگی باشیم.

نوادر کتابخانه

تعداد نسخ نار و نفیس موجود در کتابخانه رضا رامپور به قدری است که شاید در کمتر کتابخانه ای از کتابخانه های شبه قاره هند حتی بتوان بخشی از آن را پیدا کرد. علامه شبلی نعمانی در سال ۱۹۱۴ برای اولین بار این از این کتابخانه دیدن کرده است. وی در یاد داشتهای خود می نویسد که در سفر های خود به روم مصر و دیگر کشورها از کتابخانه های بزرگ اسلامی دیدن کرده است لیکن نفایس و ذخایری را که در کتابخانه رامپور مشاهده کرده در هیچ یک از کتابخانه های دیگر ندیده است. بازدید شبلی نعمانی در زمانی صورت گرفته است که نصف کتب فعلی در کتابخانه وجود داشته و امروز کتابخانه بمراتب غنی تر از گذشته است.

در این کتابخانه علاوه بر نسخ نفیس و نادر و منحصر به فرد، صدها تصویر و نقاشی و تابلو زیبا از شاهان و بزرگان و نمونه خطوط علما و دانشمندان و ایمه خطی نسخ و نستعلیق زینت بخش این کتابخانه است. نمونه خطی بابر سرسلسله تیموریان و موجد خط بابری ، خط جلال الدین محمد اکبر شاه ، عالمگیر اورنگزیب، سلطان مظفر گجراتی، عادلشاه بیجاپوری، عبد الرحیم خانخانان وزیر دربار تیموریان، فیضی صاحب تفسیر بی نقطه سوطع الالهام، آصف الدوله، امجد علیشاه، واجد علیشاه، پادشاهان اوده و صدها نمونه دیگر از خطوط بزرگان و مشاهیر از جمله نفایس این کتابخانه است.

بیش از هزار تصویر و نقاشی و تابلو زیبا از نفایس و نوادر موجود در این کتابخانه است. تصویر جهانگیرشاه، شاهزاده محمد دارا شکوه، البوم ناظر دربار شاهان تیموریه، هند، آلبوم مصور صد تصویر از زمان جلال الدین محمد اکبر شاه که منعلف به کتابخانه شاهان آورده بود، نسخه مصور دیوان حافظ همراه با صد تصویر به قلم مصوران و نقاشان معروف با ذکر نام آنها از دیگر نفایس این کتابخانه به شمار می آید.

علاوه بر خطوط و تصاویر، مجموعه ای از سکه های مختلف مشعلق به دوران حکومت های اسلامی در سراسر جهان در این کتابخانه نگهداری می شود. دربارل نسخ خطی و دیگر نوادر موجود ب قلم مولفان و مصنفان و شارحان بزرگ اسلامی در این کتابخانه آمار صحیحی در دست نیست و البته تعداد آنها به قدری زیاد است که بررسی آنها تنها یا کمک گروهی از محققان در زمینل مسایل مختلف اسلامی و فرهنگی امکان پذیر است.

اما بتقریب می توان گفت که مجموع کتب خطی و چاپی عربی این کتابخانه در حدود ۹۹۱۶ نسخه است که از این تعداد در حدود ۵۰۵۳ نسخه کتب خطی است و از میان آنها ۴۶۵ نسخه مطلا و مذهب و به قلم خوشنویسان ماهر و مشهور است. قدیم ترین نسخه موجود در این کتابخانه، قرآنی بر پوشت شتر به خط کوفی متعلق به سال ۴۱ هجری منسوب به امام امیر المؤمنین علی (ع) است. این نسخه را محمد شاه مغول (گورکانی) به محمد علی خان مؤسس دولت روهیکهند هدیه کرده و از کتب کتابخانه سلطنتی مغولها در هند بوده است. دو نسخه دیگر از قرآن کریم منسوب به امام جعفر صادق (ع) و نسخه ای به خط یاقوت المستعصمی (۶۲۹) و نسخه ای به خطی ابی علی محمد بن علی بن مقله البیضاوی البغدادی (۹۴۰-۸۸۶) موجود خطی نسخ و قرآن مطلا و مذهب با خطی خوش و حواشی فیضی صاحب تفسیر سوطع الالها و بیش از صد نسخه نفیس و نادر دیگر از قرآن کریم بخ خط بزرگان و خوشنویسان در این کتابخانه وجود دارد. در علم تفسیر قدیم ترین نسخه ها، التیسیرفی علم التفسیر، از تألیفات زین الاسلام شیخ ابوالقاسم عبدالکریم بن هوازن القشیری النیشابوری الشافعی مشوفای ۴۶۵ هجری می باشد این نسخه در سال ۶۷۹ هجری توسط جعفر بن العمر الحدادی کتابت شد و از سورة احزاب تا آخر قرآن را در بر دارد. الثکت و العبون تألیف الو الحسن علی بن محمد بن حبیب معروف به الارودی شافعی متوفای ۴۵۰ هجری است. این نسخه در سال ۵۷۷ کتابت شده و از اول قرآن تا سورة مائده را در بر دارد. همچنین تفاسیر مهم دیگری چون تفسیر امام الهدی ابواللیث نصر بن محمد سمرقندی (نسخه ناقص) و دو نسخه از کیشاف کتابت شده به سالهای ۷۳۳ و ۹۸۰، و نسخ دیگری چون کتاب العربین با با اجازه نامه در آخر آن متعلق به سال ۵۰۴ هجری، تجرید

الصاحاح متعلق به ۷۸۲ هجری تفسیر امام سفیان ثوری از سفیان بن سهید مسروق کوفی (م. ۱۶۱) که از اول قرآن شروع و تا مقداری از سوره طور را شامل است (این نسخه با حواشی سودمند مرحوم امتیاز علی خان عرشی از طرف وزارت علوم هند به چاپ رسیده است). طوابع الانوار کتابت شده به سال ۷۱۷ هجری و شرح طوابع مکتوبه (۸۳۷) تذکره السامع و المتکلم (۷۴۲ ه.م). المصارمات تألیف شهاب الدین سهروردی مکتوبه (۶۷۸ ه.م)، اساس البلاغه کتابت شده به سال ۷۴۴ ه.م، مفصل رمخشری مکتوبه ۷۵۷ ه.م، شرح مفاتیح العلوم مکتوبه ۸۳۸ ه.م. المستقصی فی الامثال تألیف زمخشری مکتوبه ۹۶۶، دیوان الحادریه به خط یاقوت المستعصمی (۶۲۹ ه.م)، دو نسخه از صحیح بخاری کتابت شده به سالهای ۸۳۴ و ۸۶۳، دو نسخ از صحیح مسلم کتابت شده به سالهای ۷۸۷ و ۸۱۷، نسخه ای از مقامات حریر تألیف سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی با حواشی مولف که در آخر آن این عبارت آمده است:

اتفق اتمام الکتاب بعون الملک الداعی مسعود بن عمر بن محمد القاضی التفتازانی فی اواخر شوال یوم السبت سنه اربعین و سبعمائه رحم الله با نسبها بخمد و آله اجمعین.

همچنین نسخه ای از مفضل زمخشری در این کتابخانه و جود دارد که از روی اصل نسخه مؤلف کتابت شده است. نهابة السؤل فی رواة الستة اللصول به خط برهان الدین ابراهیم بن محمد بن خلیل سبط محمد بن عثمان معروف به انجمی متوفای ۸۴۱ هجری مول آن در کتابخانه موجود است. در آخر این نسخه عبارت ذیل آمده است:

فرغ من تعلیقه مؤلفه ابراهیم بن محمد بن خلیل سبط ابن المجمع فی سادس عشر، من ربیع الاول من سنه تسع و عشرين ثمانمائه بالمدرسة الشرفیة بحلب، الحمد لله وحده و صلی الله علی سیدنا محمد و آله و اصحابه و سلم و ابتدأت فی عمله من ابداء ربیع الاول او بریعی الاخر من سنه نمان و عشرين و نمانمائه.

الاشباه و النظائر از مصنفت زین الدین بن ابراهیم مشهور به ابن نجم مصری حیفی متوفای ۹۷۰ ه.م. به خط مصنف در کتابخانه وجود دارد. ابن نجیم در سال ۹۶۹ از تصنیف این کتاب فراغت یافته است؛ همچنین کتاب الاخباس از ابی عبید القاسم بن سلام الهروی البغدادی (متوفی ۲۲۴ ه.م)، لا حبه الهند از قاضی عبدالمقتدر بن محمود بن سلیمان الشریحی الکندری الدهلوی، دیوان النمر از نمر بن توبل العکلی (متوفای تقریباً ۱۴ ه.م) صحیح مسلم متعلق به سال ۷۸۷ ه.م، کتاب المقصود والحمدود از ذکریا یحیی بن زیاد بن عبدالله العرا الکوفی (متوفای ۲۰۷ ه.م)، رساله فی اختلاف الملل فی

الالوهیه و الامامه از نشوان بن سعید بن نشوان الحمیری البمینی (م. ۵۷۳ هـ.) در شرح رساله حور العین ف از جمله دیگر آثار نفیس و گرانقدر کتابخانه رامپور به زبان عربی است که بعضی از آنها توسط استاد عرشی تصحیح و تنظیم شده و به چاپ رسیده است.

نسخ خطی و چاپی فارسی کتابخانه

نسخ خطی و چاپ فارسی این مجموعاً ۷۶۱۹ نسخه است که تعداد ۶۰۶۰ نسخ آن را نسخ خطی تشکیل می دهد. از میان نسخ خطی تا کنون ۴۶۵ نسخه نادر و نفیس و منحصر بفرد مطلا و مذهب و به خط مؤلفن و خطاطان مشهور شناسایی شده است. قدیمترین نسخه فارسی این کتابخانه رساله غرامیه در سلوک از تألیفات احمد غزالی برادر امام محمد غزالی متوفای سال ۵۱۷ هجری است و دکتر تذبر احمد استاد دانشگاه علیگر این نسخه را قدیمترین نسخه موجود به زبان فارسی دانسته است. نسخه دیگر ذخیره خوارزمشاهی است؛ این نسخه در سال ۵۹۹ هجری حدود ۳۴ سال پس از وفات مصنف آن کتابت شده است؛ صد پند لقمان؛ مناجات خواجه عبد الله انصاری، بوستان سعدی که به خطی کتاتب مشهور میر علی سلطانی متوفای ۱۵۴۳ م. کتابت شده و متعلق به کتابخانه شاهان اوده بوده است، ترجمه تفسیر طبری جلد اول ، رساله خواجه عبد الله انصاری با یاد داشتهایی از عبد الرحیم خانخانان، هانگیر شاه، شاهجهان و مهر عالمگیر اورنگزیب و تحیر جهان آرا بیگم دختر اورنگ زیب ، تفحات الانیس عبد الرحمان حامی با تحریر شاهزاده محمد دارا شکوه ، محالس العشاق از کمال الدین سلطانی متوفای ۹۱۱ شامل ۴۸۴ صفحه، یاد داشتهایی از جهانگیر و شاهجهان و امیر احمد بتکش که از نسخ مصور است و به خط بسیار زیبا نوشته شده است، نسخ مصور دیوان حافظ که در زمان اکبر شاه نوشته شد و بیش از صد تصویر دارد و از جمله آنها تصویر اکبر شاه، ابو الفضل و فیضی و زاوی رابار اکبر و اسامی یازده نقاش مشهوری است که این مجموعه را آفریده اندف تاریخ بابر از زین الدین خوافی متخلص به وفا که در زمان بابر نوشته شده، دیوان کلیم با خواشی وی ف دیوان مخلص به قلم وی ، برهان قاطع با خواشی میرزا اسد الله غالب، و دهها نسخه نادر و نفیس دیگر در این گنجینه بزرگ علمی و اسلامی تا اکنون ناشناخته باقی مانده است.

نسخ خطی و چاپی به زبان های دیگر :

کتابخانه رضا رامپور دارای ۱۹۵۶۰ کتب به زبان اردو است. ۱۷۸۰ نسخه از این مجموعه ، مخطوط است. نسخ خطی اردو بیشتر تألیفات و تصانیفات علما و محققان رامپور است و اکثر به خط نسخ منحصر به فرد و به خط مؤلفان و شارحان است. تعدادی از نسخ از زبانهای دیگر چون سانسکریت و

هندی به زبان اردو ترجمه شده است، مانند ترجمه رامانیان که توسط احمد خان متخلص به علفت از هندی به اردو ترجمه شده و دیوان شعر و کتابهای ادبی که به امر نوابان تالیف شده و مجموعه رسایل و کتب امیر احمد مینایی و مولوی عبدالمحید خان و کتابها و تفاسیر و فقه شیعه که از زبان فارسی به اردو ترجمه شده است. دیوان مؤمن که تنها نسخه آن در کتابخانه رامپور موجود است و مؤمن آن تصحیح کرده، دیوان میر مجموعه اشعار اردو و فارسی میر تقی میر شاعر مشهور مکاتیب غالب مجموعه نامه های میر زا اسد الله غالب، که به نواب یوسف علی خان متخلص به ناظم و جانشین وی نواب علی خان نوشته استف سکل گوهر از تالیفات میر انشاء خان متخلص به انشاء، این کتاب داستانی است زیبا که بدون نقطه نوشته شده است. نسخ یاد شده از نسخ خطی ارزشمند اردو در کتابخانه رامپور است، استاد امتیاز علی خان عرشی فهرستی از نسخ خطی اردو را در چهل موضوع به صورت تفصیلی در چند فصل ترتیب داده که متأسفانه تا کنون به چاپ نرسیده است.

مجموعه کتب هندی و سانسکریت کتابخانه ۱۲۰۰ نسخه است که تعداد ۱۰۰۰ نسخه آن خطی است و این نسخ بیشتر در زمینه رمل و اسطورلاب و علوم غریبه است و تعداد نسخ ترکی و پشتوی کتابخانه ۳۰۰ نسخ است که شامل ۵۰ نسخه خطی پشتو و ۵۵ نسخه خطی به زبان ترکی است. از جمله نسخ خطی ترکی، دیوان بابر یا بیاض بابری است که نسخه‌ای است منحصر به فرد و در آخر آن دو بیت به خط بابر دیده می‌شود. شاهجهان این نسخه را دیده و تصدیق کرده است که دیوان متعلق بخ جد وی بابر است و دو بیت آخر دیوان به خط اوست. همچنین در این کتابخانه حدود ۳۵۰ نسخه به زبانهای تامل و تلگو وجود دارد که این این مجموع ۱۵۰ نسخه آن خطی است.

کتابخانه رامپور از نظر تعداد نسخ خطی به زبانهای پشتو، مامیل و تلگو در تمام هند بی نظیر است هرچند تاکنون آمار دقیقی از کلیه نسخ خطی و چاپی و نوادر و نفایس کتابخانه "رضا رامپور" در دست نیست اما با نگاهی گذرا به تاریخ این کتابخانه و مقالاتی که راجه به نسخ نادر و نفیس آن توسط محققان و دانشمندان نوشته شده استف عظمت و شکوه این گنجینه بزرگ فرهنگ اسلامی در سرزمین هند معلوم می‌شود.

به امید آن که با مساعدت دولت هند و همت مسلمانان، این مرکز بزرگ علمی از خطر نا بودی نجات یابد و همچون گذشته به مرجعی برای محققان و دانش پژوهان سراسر جهان تبدیل شود.

پی نوشتها:

این کتابخانه به عمارتی مقابل مسجد جامه شهر انتقال یافته و زیر نظر حکموت محلی اداره می شود، فهرست نسخه خطی این کتابخانه در سال ۱۹۶۶ به چاپ رسیده است.

کتابخانه مرکزی جامعه ملیه اسلامیہ (دانشکده ملی اسلامی)

مقدمه:

جامیا میلیا ایسلامیا، یک موسسه اساساً در الیگار در ایالات متحده (استانهای متحد) هند در سال ۱۹۲۰ تاسیس شد که به یک دانشگاه مرکزی از طریق قانون پارلمان هندو در ۱۹۸۸ تبدیل شد. در زبان عربی، جامیا به معنای دانشگاه و میلیا به معنای ملی است.

داستان رشد آن از یک مدرسه کوچک در هند پیش از استقلال به یک دانشگاه مرکزی در دهلی نو موجود است - پیشنهاد آموزش منسجم از پرستاری تا پژوهش در حوزههای تخصصی - که یک داستان بلند از کمک، اهدا و تفکرات افرادی است که بر علیه تمام بیگانگان فعالیت می کردند و آن مرحله به مرحله رشد کرد.

آنها سنگ بنای Jamia Millia را ساختند و در این مسیر جانفشانی نمودند، «بیانات خانم ساروجینی نایدو، شاعر ملی هند».

تحت قانون کلنی بریتانیا، ۲ روند غالب به تولد جامیا کمک نمودند. یک روز فعال گرایی اسلامی ضد کلنی بود و دیگری خواست استقلال گرایی بخش رادیکال سیاسی مرکز مسلمانان دانش آموخته غربی هند بود. در شرایط سیاسی ۱۹۲۰، ۲ روند همراه و همگام با ماهاتما گاندی به عنوان یک کاتالیزور مورد توجه بود. فعال گرایی ضد استعماری از سوی خلافت و خواست استقلال طلبی مورد توجه قرار گرفت که به واسطه نهضت عدم تعهد کنگره ملی هند شکل نمادین به خود گرفت که به افزایش انرژیهای خلاق و شکل گیری بعدی دانشگاه ملی اسلامی کمک نمود. رابیند رانات تاگور آن را یکی از پیشرفته ترین مراکز آموزشی هند نامید.

با پاسخ به دعوت گاندی جهت بایکوت کردن تمام موسسات آموزشی مورد حمایت رژیم بریتانیا، یک گروه از معلمان ملی گرا و دانشجویان، دانشگاه مسلمان Aligarh را تعطیل کردند و بر علیه تمایلات استعمار طلبانه بریتانیا اعتراض کردند. اعضاء برجسته این نهضت عبارت بودند از مولانا محمد حسن، مولانا محمد علی، حکیم اجمال خان، دکتر مختار احمد انصاری و عبدال مجید ناجا.

بنیانگذاری:

کمیته بنیانگذاری در ۲۹ اکتبر ۱۹۲۰ دایر شد که شامل اعضاء ذیل هستند:

- دکتر مختار احمد انصاری (دهلی)

- مفتی کفایت الله (دهلی)

- مولانا عبدال باری فرنگ محلی (UP)

- مولانا سلیمان نادری (بہار)

- مولانا شبیر احمد عثمانی

- مولانا حسین احمد مدنی (UP)

- چاد هوری خالق اوز زمان (UP)

- نواب محمد اسماعیل خان

- تصدق حسین خان

- دکتر محمد اقبال

- مولانا سن اولہ خان

- آمیر ایستار (پنجم)

- دکتر سیف الدین کیچلو (پنجم)

- مولانا عبدالکلام آزاد (بنگال و بیہار)

- دکتر سید محمود (بنگال و بیہار)

- سایت عبداللہارون کراچی بان (سینده، بمبئی و حیدرآباد)

- عباس تیابوچی (سینده، بمبئی و حیدرآباد)

- سایت میان محمد حاجی جام چتانی (سینده، بمبئی و حیدرآباد)

- مولوی عبدالحق (سینده، بمبئی و حیدرآباد)

در ۲۲ نوامبر ۱۹۲۰، حکیم اجمال خان اولین رئیس دانشگاه انتخاب شد. محمد علی جوهر اولین نایب رئیس دانشکده انتخاب شد. چرا کہ علامہ اقبال نمی توانست پیشنهاد صادرہ از سوی گاندی را بپذیرد. ضمناً یک سندیکا انتخاب شدہ و کمیته فرعی برنامه درسی نیز ایجاد شد.

مبارز شناختہ شدہ آزادی و مذهب شناس مسلمان، مولانا محمود حسن سنگ بنای دانشکدہ ملی اسلامی در الیگار در ۲۹ اکتبر ۱۹۲۰ و در یک روز جمعہ پایہ گذاری کرد. در بررسی شرایط دشوار کہ تحت آن فعالیت این موسسہ شروع شد فہرستی از اولین آموزگاران آن بسیار تحسین برانگیز است.

بحران:

این دانشکده که از دل بحران سیاسی برآمده برای مدتی به نظر می‌رسید که در تب و تاب مناقشات سیاسی شدید برای استقلال تاب مقاومت ندارد. در قطعنامه باردلی شرکت نمود و داوطلبانی را از سراسر کشور برای انگیزه دادن به مردم جهت مبارزه برای آزادی کشور اعزام می‌نمود. دولت استعماری بریتانیا به زودی بسیاری از معلمان و دانشجویان را راهی زندان نمود. در سال ۱۹۲۲ گاندی از نهضت عدم همکاری صرف‌نظر کرد. حتی زمانی که معلمان و دانش‌آموزان رها شدند، مصطفی کمال آتاتورک پایان خلافت را در سال ۱۹۲۴ اعلام کرد.

ناگهان دانشکده خود را درگیر یک بحران بزرگ دید. بعضی‌ها اندیشیدند که این دانشگاه به پایان عمر خود رسیده است. چرا که دیگران بر این باور بودند که این نهاد علت بقای خود را با پایان عدم همکاری و نهضت خلافت از دست داده است. حتی مساعدت مالی ناچیز که خلافت به آنها اهدا می‌نمود نیز از دست رفت. حتی مردم نیز دست از حمایت این دانشگاه برداشته و در کل سقوط دانشگاه یک احتمال قریب به یقین می‌نمود.

دانشکده به دهلی منتقل می‌شود.

این عبارت «زمانی که برخورد جدی صورت می‌گیرد، جدیت ظاهر می‌شود» نمی‌تواند در مورد دانشگاه صادق باشد. چرا که بحران شدت می‌یافت، حکیم اجمال خان، دکتر مختار احمد انصاری و عبدال مجید خاجو- اولین گروه سه نفره- تحت حمایت گاندی دانشگاه را از الی گور به کارول باغ در دهلی نو در سال ۱۹۲۵ منتقل نمودند. گاندی روحیه این دانشگاه را با این عبارت تقویت نمود: «دانشگاه بایستی به راه خود ادامه دهد. اگر شما نگران تامین مالی آن هستید من کاسه گدایی به دست می‌گیرم تا آن را نجات دهم.» دانشگاه از برنامه سازنده گاندی برای استقلال خود تبعیت نمود. در حالی که به چارخا و تاکلی به عنوان نقاط مطلوب می‌نگریست.

گرچه تماس‌های گاندی به تامین مالی دانشگاه کمک کرد، ریسک کمک یک موسسه تحت حمایت کنگره (تحت حکومت بریتانیا) بسیاری از افراد خیر را نومید نمود. مسلمانان ارتدوکس نیز دانشگاه را به عنوان تهدیدی برای مسلمان الی گور محسوب می‌کردند. (آکسفورد مسلمانان).

در طول آن روزهای دشوار این حکیم اجمال خان بود که اکثر مخارج دانشگاه را از جیب خودش پرداخت می‌کرد. دکتر ام ای انصاری و عبدال مجید خواجا هند را زیر پا گذاشت و به خارج از کشور رفت تا اهمیت این دانشگاه را به گوش همه رسانده و منابع مالی مربوط به این حوزه شرافتمندانه را جمع‌آوری کند. مداخله گروهی آنها در جهت گریز از سقوطی بود که قریب‌الوقوع بود.

خیزش مجدد: دومین گروه سه نفره

در سال ۱۹۲۵ بعد از مشاوره طولانی این گروه از دوستان سه نفره که در آلمان درس می‌خوانند - دکتر ذاکر حسین، دکتر عبید حسین، و دکتر محمد مجیب تصمیم گرفتند تا به این دانشگاه خدمت کنند.

دکتر ذاکر حسین که مدرک دکترای خود را در رشته اقتصاد از دانشگاه برلین دریافت کرده بود یک رهبر کاریزماتیک بود. دکتر عبید حسین مدرک PH.D خود را در رشته آموزش گرفته و محمد مجیب محقق آکسفورد در رشته تاریخ و دانشجوی رشته چاپ در آلمان بود که یک اصلاح‌گرای متعهد و مهربانی بود. در اوایل فوریه ۱۹۲۶ این سه دوست آلمان را ترک کردند تا توسط نور دوشر، لیود استیمر، اس اس د فلینگر، به دانشگاه بیایند. در دانشگاه دکتر ذاکر حسین پیشنهاد حقوق ۱۰۰ روپیه را دریافت کرد. دو دوست دیگر او با هویت اروپایی مبلغ ۳۰۰ روپیه‌ای را دریافت کردند. درک این حقیقت که امکان پرداخت فراتر از منابع محدود دانشگاه بود، عابد حسین و محمد مجیب داوطلبانه حقوق خود را به ۱۰۰ روپیه تقلیل دادند. از طریق تعهد دوستان ذاکر حسین نیز مبلغ حقوق خود را به ۸۰ روپیه تنزل داد. یکی از اولین گام‌هایی که آنها برداشتند شناسایی کلاس‌های نوبت غروب برای آموزش افراد بزرگسال بود. این نهضت و حرکت بعدها در اکتبر ۱۹۳۸ به یک سیستم نهادی یا موسسه‌ای به نام اداره تعلیم و ترقی نامگذاری شد. این اداره سریعاً رشد کرده و بین مردم شناخته شد. یکی از اتاق‌های جداگانه تشکیل شده تا دانشجویان را در آن اقامت دهد. در ۱۹۲۸ حکیم اجمال خان از دنیا رفت. این شروع دومین بحران مالی بود چرا که خود حکیم ساهی بود که اکثر نیازهای مالی دانشکده را تامین می‌کرد. رهبری و هدایت این دانشکده نیز به دستان دکتر ذاکر حسین نیز سپرده شد. کسی که به عنوان معاون دانشکده در سال ۱۹۲۸ انتخاب شد. برای حل و فصل مسائل دانشکده و رفع بحران‌های مکرر یک گروه از آموزگاران جوان تحت هدایت دکتر ذاکر حسین درصدد این بودند که برای ۲۰ سال آتی با پرداخت حقوقی بیشتر از ۱۵۰ روپیه نیست به آنجا خدمت کنند. این گروه به عنوان اعضای زندگی دانشگاه نامگذاری شدند.

دپارتمان چاپ دانشگاه و نشریات آن در سال ۱۹۲۸ با مطبوعات جدیداً تاسیس شده در دریاگنجی، آکادمی اردو، مکتب جمعیت تحت مسئولیت پروفیسور محمد مجیب، دکتر عابد حسین، و آقای حمید علی هدایت شد.

انتقال به محوطه جدید

در اول مارس ۱۹۳۵، سنگ بنای ساختمان مدرسه در اوکلای پایه‌گذاری شد. یک روستای نه چندان شناخته شده در حوالی جنوبی دهلی می‌باشد. در ۱۹۳۶ تمام نهادهای دانشگاه به استثنای مطبوعات، مکتب و کتابخانه به محوطه جدید منتقل شدند. تاکید اصلی و اساسی دانشگاه در مورد تکامل

متدهای آموزش خلاق بود. این منتهی به استقرار و تاسیس دانشکده تربیت معلم در سال ۱۹۳۸ گردید. در سال ۱۹۳۶ دکتر ام ای انصاری فوت نمود. در ۴ ژوئن ۱۹۳۹ دانشکده ملی اسلامی به عنوان یک مجمع به ثبت رسید.

شهرت این دانشکده به عنوان یک نهضت آموزش خلاق گسترش یافته و بسیاری از افراد سرشناس از کشورهای خارجی از این دانشگاه دیدن می کردند. حسین رئوف بی (۱۹۳۳)، دکتر بهاجت وهبی از قاهره (۱۹۳۴)، خانم هالاید ادیب از ترکیه (۱۹۳۶)، بعضی از آنها بودند.

خارجیان مبهوت این دانشگاه شده و شروع به فعالیت در آن نمودند. خانم آلمانی به نام گرادا فیلیپس بر (که به عنوان آباجان شناخته می شود) برای چندین سال در آنجا خدمت کرد و نهایتاً در همان جا دفن شد.

در ۱۹۳۹ مولانا عبیدالله سینده (۱۸۷۲-۱۹۴۴) یک مذهب شناس و مبارز آزادی به دانشگاه آمده آن هم به واسطه دعوت از سوی دکتر ذاکر حسین بود. او فعالیت خود را در مدرسه مطالعات اسلامی در این دانشگاه به عنوان بیت الحکمه شروع کرد که ایدئولوژی شاه ولی الله را ترویج می کرد. ذاکر حسین بعداً به عنوان رئیس جمهور هند آن روزهای خوش بینی در اوج فرق را به یاد می آورد. زمانی که آنها مدت های طولانی به ساخت دانشگاه زمان سپری می کردند و چیزی نداشتند که با آن بسازند، جز روزهای خوش.

در ۱۹۴۶ در طول مراسم جشن سیلور می توان بحرانی را دید کهند بالاجبار در سال آتی با آن مواجه شد: آقا و خانم محمدعلی جناح و لیاقت علی خان در یک طرف دکتر ذاکر حسین معاون دانشکده در دیاس؛ پانیدید جواهر لعل نهرو، آصف علی و آقای راجر گلاب چاری در طرف دیگر قرار داشتند.

استقلال و بعد از آن:

بعد از کسب استقلال دانشگاه به عنوان یک نهاد آکادمیک با یک تفاوت شروع به رشد کرد. اکثر بزرگان خارجی آن را یک نقطه و مکان برای بازدید انتخاب می کردند. در بین آنهایی که از این دانشگاه دیدن می توان به مارشال تیتو (۱۹۵۴)، شاه زهیر از افغانستان (۱۹۵۵)، شاهزاده فیصل سعودی از عربستان و شاهزاده مکرم جاه (۱۹۶۰) اشاره کرد.

استحقاق دانشگاه شدن:

در ۱۹۶۲ کمیسیون دانشگاه جامائیا را مستحق برخورداری از نام دانشگاه دانسته و این نام را به او خطاب کردند. به زودی بعد از آن مدرسه کار اجتماعی در ۱۹۶۷ تاسیس شد. در ۱۹۷۱ دانشگاه موسسه ذاکر حسین در حوزه مطالعات اسلامی را تاسیس نمود، آن هم به افتخار دکتر ذاکر حسین؛ کسی که در ۱۹۶۹ از دنیا رفت.

البته در مهندسی معدنی در ۱۹۷۸ فعالیت شروع شد؛ در ۱۹۸۱ دانشکده‌های علوم انسانی و زبان، علوم طبیعی، علوم اجتماعی و مرکز منابع دولتی پایه‌گذاری شدند. در ۱۹۸۳ این دانشگاه مرکز تحقیقات ارتباط جمعی و مرکز طراحی شغلی و مربیگری را تأسیس کرد. در ۱۹۸۵ دانشکده مهندسی و تکنولوژی را تأسیس نموده و مرکز کامپیوتر دانشگاه نیز راه‌اندازی شد. دانشکده کارکنان آکادمیک و آکادمی مطالعات جهان سوم بعد از آنها در ۱۹۸۸ شروع به کار نمود.

دانشگاه مرکزی:

از طریق یک قانون ویژه پارلمانی، این دانشکده به یک دانشگاه مرکزی هند در دسامبر ۱۹۸۸ تبدیل شد. در لیست دانشکده‌ها یعنی آموزش، علوم انسانی و زبان، علوم طبیعی، علوم اجتماعی، مهندسی و تکنولوژی یک دانشکده بیشتر - دانشکده حقوق در ۱۹۸۹ افزوده شد. اکثر مواد درسی جدید و برنامه‌های مربوطه در سطح یوجی و پی‌جی افزوده شدند.

در کنار شش دانشکده آن، این دانشگاه چندین مرکز یادگیری و تحقیق دارد. از قبیل مرکز تحقیقات ارتباط جمعی، آکادمی مطالعات جهان سوم و... این دانشگاه یا جمعیت نیز در حوزه تکنولوژی اطلاعات یا IT سرآمد است و دانشجویان متعدد و همین‌طور دوره‌های بعد از فارغ‌التحصیلی IT مدام از این دانشگاه پیشنهاداتی دریافت می‌کردند. جدا از این، این دانشگاه از یک شبکه وسیع برخوردار است که تعداد زیادی از دپارتمان‌ها و دفاتر خود را به آن متصل می‌کند.

◆ کتابخانه مرکزی دانشگاه همدرد

در مورد دانشگاه همدرد:

سابقه این دانشگاه با تاسیس یک کلینیک یونانی کوچک در سال ۱۹۰۶ توسط حکیم حافظ عبدالمجید شروع می‌شود. کسی که یکی از متخصصین مشهور سیستم یونانی پزشکی عصر خود می‌باشد.

حکیم حافظ عبدالمجید در قبال رویه‌ی مربوط به پزشکی یونانی در یک سیستم نظام علمی این گونه تفکر دارد که پزشکی یونانی می‌تواند در یک روش کارآمدتر بیماران را درمان کند.

او نام همدرد را به این حرفه گذاشت که در زبان فارسی به معنی همدردی یا اشتراک نظر و گوش دادن به درد دیگران می‌باشد.

فرزند او به نام حکیم عبدالحمید حامل علوم فلسفه بوده و اهداف همدرد در هند مستقل موج می‌زند. حتی در زمان جدایی هند در ۱۹۴۷ حکیم عبدالحامد رویای استقرار و تاسیس یک مجموعه از نهادهای آموزشی را در سر می‌پروراند که بر روی موضوعی چون شفاف‌سازی مقاله، کمک‌های فرهنگ اسلامی به تمدن هندی و توسعه پزشکی یونانی برای درمان بیماری‌ها تمرکز داشت.

بنیانگذار:

در ۲۲ شوال ۱۹۶۷ هجری قمری مطابق با ۲۸ آگوست ۱۹۴۸ همدرد که یک نهاد تجاری در آن زمان محسوب می‌شد، به یک مرکز وقف تبدیل شد. آن هم با هدف کمک آموزش اسلامی با نیت خیرخواهانه شامل اموری چون بهداشت و سلامت آموزش می‌گردید.

در ۱۹۶۴ بنیاد ملی همدرد با نگاه به دریافت و توزیع و بهره‌مندی از لابراتورهای خود خلق شد. بنیاد ملی همدرد درصدد دریافت کمک‌های خیرخواهانه در بخش آموزش، امداد و پزشکی و توسعه آموزش مطابق با اصول آموزش درست اسلامی بود.

در ارتباط با راه‌اندازی یک مجموعه از نهادهای آموزشی - پژوهشی، حکیم عبدالحامد یک قطعه زمین در حوزه توبلاک آباد در بخش جنوبی دهلی نو خریداری نمود که در آن زمان خالی از سکنه بود. برای اجرا و تحقق اهداف وقف که در سند آن ذکر شده است، حکیم عبدالحامد و طرفداران مسلمان او چندین موسسه و نهاد آموزشی و تحقیقاتی دایر نمودند.

در ۱۹۶۲، حکیم عبدالحامد موسسه تاریخ پزشکی و تحقیقات پزشکی با هدف ارتقاء آموزش و پژوهش در تاریخ طبابت را تاسیس نمود. آن هم در کنار ترویج اصول پزشکی.

در سال ۱۹۶۳، حکیم عبدالحامد و دوستان مسلمان او و طرفدارانش موسسه‌ندی مطالعات اسلامی با نگاه به ترویج مطالعه فرهنگ اسلامی و تمدن اسلامی بالاخص مساعدت به جامعه و فرهنگ هندی را تاسیس نمود.

در سال ۱۹۶۳، دانشکده طبابت همدرد در گالی کاظیم جان، دهلی قدیم راه‌اندازی شد که بعداً به محوطه دانشگاه‌همدرد در سال ۱۹۸۰ تغییر کاربری یافت تا آموزش دهد حوزه طبابت یونانی را به دانشجویان عرضه کند. طوری که میراث پزشکی یونانی به طرز شگرفی در زبان‌های عربی و فارسی در دسترس بوده که به دانشجویان نسل بعدی انتقال می‌یابد.

در سال ۱۹۷۲ دانشکده داروسازی همدرد با هدف تامین آموزش و پرورش در تمام شاخه‌های داروسازی راه‌اندازی شد.

سال ۱۹۸۹ شاهد تحقق رویای حکیم عبدالحامد بود. زمانی که این دانشکده به عنوان دانشگاه از سوی وزارت توسعه منابع انسانی در دهم می ۱۹۸۹ تلقی شد.

تمام موسسات فوق‌الذکر که توسط حکیم عبدالحامد و دوستانش راه‌اندازی شده بود به دانشگاه‌همدرد تغییر یافت. در یک دوره فشرده ده‌ساله، جامعه همدرد (همان دانشگاه‌همدرد) درون یک نهادی تکامل یافته است که اهداف وقف را تحقق می‌بخشد.

این یک روز بزرگی برای حکیم عبدالحامد بود. کسی که به عنوان بنیانگذار و قوت قلب تمامی نهادهایی بود که توسط همدرد و تعداد بی‌شماری از دوستان و هواداران وی ارتقا یافته‌اند.

در مقام تشکر از خداوند قادر متعال بابت هدایت بنیانگذار و دوستانش، جامعه همدرد با آیه ذیل از سوره الجمعه، کتاب آسمانی قرآن خود را مزین نمود.

این آیه به صورت ذیل ترجمه شده است:

او (پیامبر)، صلوات خدا بر او باد آنها به کتاب و عقل دعوت می‌کند.

از زمان تاسیس جامعه همدرد، این آیه از قرآن مقدس، منبع الهام و هدایت آنهایی است که با مدیریت و اداره جامعه همدرد ارتباط دارند.

جامعه همدرد توسط شیرری راجی گاندی پسر در اول آگوست ۱۹۸۹ افتتاح شد. در ادامه تحسین برانگیز وی نخست‌وزیر تلاش‌های حکیم عبدالحامد در راه‌اندازی موسسات آموزشی را مورد تحسین قرار داد که در شکل و قالب دانشگاه متبلور می‌شدند. او اظهار داشت این اقلیت مسلمانان را قادر خواهد ساخت که پیشرفت کرده و در توسعه‌دهنده موثر و مفید باشند.

مساعدت حکیم عبدالحامد به ارتقا هدف آموزش، بهداشت و خدمات اجتماعی از سوی دولت هند، در سال ۱۹۶۵ مورد تقدیر قرار گرفت زمانی که به او جایزه پادمان شیرینی بابت مساعدت ارزشمند و فداکاری بی حد و حصر وی و تعهد به هدف آموزش داده شد. ضمناً او در سال ۱۹۹۱ از جایزه پادما گوشان برخوردار شده است.

خدمات ارائه شده حکیم عبدالحامد به هدف آموزش مسلمانان نه تنها در هند بلکه در سایر کشورها نیز مورد تقدیر قرار گرفته است.

جامعه همدرد به عنوان یک حوزه یادگیری و آموزش عالی در پزشکی یونانی، مطالعات اسلامی، علوم زیستی، داروسازی، پرستاری و سایر حوزه‌های دانش از سوی بنیانگذار خویش به عنوان مرکز تحقق اهداف وقف شناخته می‌شود.

فراتر از یک دوره ده ساله گذشته، جامعه همدرد به عنوان یک نهاد برجسته آموزش عالی با برنامه‌های آکادمیک متمرکز و متمایز ظاهر شده است.

طرح فارغ التحصیلی در تکنولوژی اطلاعات و کاربرد کامپیوتر و برنامه‌های بعد از فارغ التحصیلی در حوزه تکنولوژی اطلاعات یا IT، کاربرد کامپیوتر، مدیریت بازرگانی، فیزیوتراپی و کاردرمانی در اواخر ۵ ساله گذشته ظاهر شده‌اند. طرح‌های تحصیلی در فیزیوتراپی و کاردرمانی از همین سال مدنظر قرار گرفته‌اند. جامعه همدرد برنامه‌های بعد از فارغ التحصیلی و مقطع دکترا در چندین حوزه را پیشنهاد می‌دهند که در ارتباط با آنها تحصیلات پیشرفته در دسترس قرار می‌گیرند.

بنیانگذار جامعه همدرد:

حکیم عبدالحامد

(۱۴/ سپتامبر / ۱۹۰۸ - ۲۲/ جولای ۱۹۹۹)

جناب حکیم عبدالحامد، یک پزشک مشهور به عنوان بنیانگذار - و رئیس جامعه همدرد محسوب می‌شود که با منابع خاص خود آن را تاسیس نمود.

یک انسان‌شناس برجسته، متفکر و صاحب بینش، نهادهای متعددی را با کمک متعدد لابراتورهای وقف همدرد راه‌اندازی نمود. بعضی از نهادهای برجسته که توسط ایشان تاسیس شدند شامل بنیاد ملی همدرد، مجمع آموزش همدرد، دایره مطالعات همدرد، مدرسه دولتی همدرد، موسسه تحقیقات تاریخی همدرد، آکادمی غالب، مرکز مطالعات جنوب آسیا و دفتر استخدام و داد و ستد می‌گردد.

او مفتخر به دریافت جوایز متعدد ملی و بین‌المللی گردید. شامل جایزه آویشنا که توسط USSR در ۱۹۸۳ اهدا شد. او پادما شیرینی و پادما بوشان را از سوی دولت هند دریافت نمود. او همچنین عضو

افتخاری آکادمی علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران و رئیس دانشگاه مسلمان آلی گور می‌باشد. در اکتبر ۲۰۰۰ مرکز تحقیقات تاریخ اسلامی، هنر و فرهنگ اسلامبول در ترکیه جایزه IRCICA را برای مساعدت در حوزه میراث فرهنگی و ارتقای تحقیق از حکیم صاحب دریافت نمود.

تفکر یا بینش شرافتمندانه او در فراهم نمودن شرایط رشد برای جامعه از طریق رشد خدمات و مرکز مراقبت بهداشت مشهود است. نیروی انگیزشی او از جامعه همدرد الهام گرفته که به طور موفقیت‌آمیز پروژه‌های چندبعدی را در خدمت جامعه برعهده می‌گیرد.

❖ کتابخانه مرکزی حکیم محمد سعید جامعه همدرد:

رئوس کلی

کتابخانه دانشگاه یکی از قدیمی‌ترین موسسات جامع همدرد است. این کتابخانه در ۱۹۶۰ با یک روند شروع ناچیز به عنوان یک کتابخانه تاسیس شد که به دواخانهمدرد ملحق شد.

این کتابخانه به محوطه جدید موسسه تاریخ پزشکی و تحقیقات پزشکی منتقل شد. کتابخانه موسسه مطالعات اسلامی هند در ۱۹۷۷ تغییر یافت. بعد از استقرار تاسیس دانشگاه‌همدرد در ۱۹۸۹ تمام مجموعه‌ها برای ساختن کتابخانه مرکز دانشگاه با هم ادغام شدند.

سیستم کتابخانه‌های جامعه همدرد حاوی کتابخانه مرکزی و شش کتابخانه دانشکده می‌باشد. کتابخانه مرکزی دانشگاه به نام کتابخانه مرکزی حکیم محمد ۱۹۹۲ نامگذاری شد. آن هم بعد از نام برادر جوان تر بنیانگذار آن یعنی حکیم عبدالحمید صاحب. بعد از آن این کتابخانه تعداد زیادی از منابع را در اشکال مرسوم و غیرمرسوم جمع‌آوری کرده است.

این کتابخانه بیش از ۱۷۵ هزار نسخه شامل ۳۰ هزار کتاب نادر، ۱۸۵۰۰ ژورنال را در خود جای داده است. این کتابخانه اشتراک مجلات خارجی و هندی را دارد. و یک تعداد زیادی از سی‌دی‌ها و میکروفیلم‌ها و بیش از چهار هزار دستنوشته به زبان اردو، عربی و فارسی را در خود جای داده است.

سیستم کتابخانه به صورت اتوماسیون و شبکه‌ای بوده و کامپیوترها به صورت نصب ترمینال در تمام طبقات آن مشاهده می‌شود. تمام کارکنان آموزشی و غیرآموزشی و دانشجویان دانشگاه از کارت عضویت دارای بارکد برخوردارند. در حال حاضر آنها کتاب‌هایی را در مورد الگوی اتوماسیون قرض می‌گیرند. دستیابی به کاتالوگ‌های OPAC لحاظ شده و ترمینال‌های کاغذی در تمام طبقات نصب شدند. دانشجویان از این امکانات استفاده کرده و از خدمات آن بهره‌مند می‌شوند.

این کتابخانه در مجموعه‌های محوری در حوزه زبان‌های متفاوت شامل اردو، عربی، فارسی و... غنی می‌باشد. کامپیوتری نمودن تمام کتاب‌های عربی، اردو و فارسی به صورت کامل از طریق کاربرد

مدول فصل مشترک یونیکد در بسته LIBSYS محقق شده است و با پایگاه داده‌ای کتاب‌های انگلیسی، پایگاه داده‌ای ژورنال و رساله و سی‌دی در اکثر موضوعات مورد نظر ارتباط دارد. هر کاربر از هر بخش دنیا ممکن است با بازدید وبسایت دانشگاه به پایگاه داده‌ای دسترسی داشته باشد.

دست نوشته‌ها:

کتابخانه مرکزی جامعه همدرد در حدود ۴۰۰۰ دست‌نوشته دارد که ارزش تحقیقاتی بالایی دارد. آنها اکثراً به زبان اردو، عربی و فارسی به بررسی تمام حوزه‌های مهم مطالعات اسلامی، پزشکی و شاخه‌های متفاوت علوم می‌پردازند. اکثر این توسط خود مولف نوشته شده‌اند. کاتالوگ‌های چاپی دست‌نوشته‌های کتابخانه‌های متفاوت در هند نیز در دسترس می‌باشد.

بعضی از دست‌نوشته‌های مهم در کتابخانه مرکزی جامعه همدرد:

چکیده‌های دست‌نوشته‌ها در ذیل ارائه می‌شود:

عنوان: مجمع البحرين

موضوع: هندوئیسم

مولف: محمد داراشیکو

زبان: فارسی

چکیده:

دست‌نوشته در ارتباط با ترمینولوژی صوفی و عبارات فنی معادل پانتائیسیم هندو است. با بیان واگرایی بین صوفی و هندو، مولف داراشیکو این دست‌نوشته را با هدف هماهنگی و تلفیق دو سیستم معنوی نوشت. این دست‌نوشته در نستعلیق توسط محمد عبدالقانی در ماه شوال ۱۳۱۳ هجری قمری مورد بازبینی قرار گرفت.

عنوان: Katha-e-Naas

موضوع: هندوئیسم

مولف: ناشناخته

زبان: فارسی

چکیده:

این اثر مبتنی بر داستان‌های راجاس هندو، هستی ناپور، به زبان هندی باستان است. تاریخ دست‌نوشته و نام فرد شناخته شده نیست. این اثر به سبک نستعلیق شکسته نوشته شده است.

عنوان: شرح القرآن المعینی

موضوع: تفسیر

مؤلف: خواجه خان معین‌الدین

زبان: فارسی

چکیده:

مؤلف در ابتدای اثر اظهار می‌دارد که بعد از دیدن یک رویا شروع به نوشتن این موضوع نمود. او اطمینان داشت این اثر کمتر از دو سال طول نمی‌کشد که کامل شود اما با امداد غیبی شرح این اثر در یک مدت زمان کوتاه شش ماه تکمیل شد و در ۲۷ محرم ۱۰۷۲ هجری قمری کامل شد. این اثر به سبک نسخ نوشته شده.

عنوان: رساله ارسطو

موضوع: پزشکی

مؤلف: ارسطو

زبان: فارسی

چکیده:

این رساله حاوی مطالبی در مورد تحقیقات علوم پزشکی و فیزیک می‌باشد که به ارسطو داده شد. این اثر از زبان یونانی به عربی ترجمه شد آن هم با عنوان MABAAL. واژه معبل به معنای چیزی است که می‌بایستی شناخته شود. این اثر از عربی به فارسی توسط اصغر حسین بن غلام قاووس ترجمه شد. نام مترجم عربی شناخته شده نیست.

عنوان: فواید الانسان

موضوع: پزشکی

مؤلف: فیدای داوای لاهیجی

زبان: فارسی

چکیده:

مولف این اثر یک محقق برجسته در طول دوره امپراطوری مغول می‌باشد. نام این فرد اکبر کبیر است. (۱۵۴۲-۱۳۰۵). از ابتدا تا انتها مشخص است که این اثر یک نمونه از سیستم امپراطوری آن زمان بوده که به رشته تحریر درآمده است. مولف می‌نویسد که چه زمانی او از پادشاه درخواست می‌کند که نامی را برای این اثر پیشنهاد دهد. شاه نامه فوایدالانسان را پیشنهاد می‌کند. این اثر در ارتباط با پزشکی و ویژگی‌های این علم و سایر منابع قرار دارد. در هند تنها یک نسخه از آن وجود دارد که در اختیار جامعه همدرد می‌باشد.

کتابخانه مرکزی دانشگاه بنارس هندو (BHU)

در مورد BHU

BHU در بین چند دانشکده نخست کشور در حوزه پژوهش و آکادمیک قرار دارد. این دانشگاه دارای ۲ محوطه، ۳ انستیتو، ۱۶ دانشکده، ۱۴۰ دپارتمان، ۴ مرکز پیشرفته و ۴ مدرسه میان‌رشته‌ای می‌باشد. این دانشگاه جایگاه خود را در سطوح ملی و بین‌المللی در چندین حوزه پیشتاز علم از قبیل علوم اجتماعی، تکنولوژی، پزشکی و کشاورزی و... یافته است.

یک دانشگاه تنها زمانی می‌تواند به صورت موفقیت‌آمیز رشد میکند که تحقیق و آموزش به صورت توأمان و بی‌وقفه در هماهنگی باشند. یکی بدون دیگری ناقص است. بنابراین BHU رشد یک محیط همکاری در حوزه یادگیری، ارتباط با بهترین رویه‌های بین‌المللی و ارتقاء خلاقیت و نوآوری را تأمین نموده است.

امروزه BHU تقریباً ۲۰۰۰۰ دانشجو شامل ۲۵۰۰۰ محقق در حوزه پژوهش و ۶۵۰ دانشجوی خارجی از ۳۴ ملت را زیر یک سقف گردهم آورده است که طرح‌های متفاوت آکادمیک در این بخش به علاوه بخش یا محوطه تازه تاسیس یافته جنوبی راجیو گاندی را مورد بررسی قرار می‌دهند. چندین چهره جوان و درخشان در کشور و خارج از کشور وجود دارند که بعد از موفقیت در تمام آزمون‌های ورودی به این دانشگاه ملحق شده‌اند.

در حال حاضر به این نکته ادعا شده است که آهنگ رشد سریع در کشور منجر به آگاهی به علاوه انتظارات مردم شده است. نهادهای یادگیری عالی در تأمین برابری فرصت‌ها، سودمند و راهگشا هستند و این اساس دموکراسی مشارکتی است. این نه تنها باعث زدودن حس یگانگی و غفلت در مناطق عقب افتاده می‌شود بلکه از مهاجرت از این مناطق جلوگیری به عمل می‌آورد.

BHU به تاسیس محوطه جنوبی راجیو گاندی در Barka Chha در حدود ۷۵ کیلومتری جنوب غربی واراناس در ۲۷۶۰ جریب زمین پرداخته است. اولین جلسه تحصیلی از ۷-۲۰۰۶ با ۶ برنامه شروع شد که تا بیش از ۲۵ طرح در مرحله کنونی افزایش یافته است. این محوطه به عنوان یک نقطه اتصال بالقوه با بخش آموزش، تعلیم و مهارت‌های توسعه کارآفرینی به جوانان، زنان و بخش‌های حاشیه جامعه در منطقه عقب افتاده میرزاپور و حوزه‌های همجوار اوتارپرداش، بهار غربی و مادایا پردازش شمالی محسوب می‌گردد. این محوطه در خصوص آموزش برای تولید و پرورش نسل جدید منابع انسانی که کارآفرین بوده نه کارجو سر آمده است.

خوابگاه و اقامتگاه

۶۰ خوابگاه (شامل ۱۷ خوابگاه دختران) با ظرفیت یک اقامتگاه ۹۱۲۸ نفری از دانشجویان (۷۰۰۳ پسر و ۲۱۲۰ دختر) در محوطه وجود دارد. دانشگاه قابلیت گنجایش دانشکده به علاوه کارکنان آن را دارا است.

تعداد بخش‌های مسکونی آن برای کارمندان آموزش و غیرآموزش به ترتیب ۵۳۸ و ۶۷۸ واحد می‌باشد. علاوه بر این، این دانشگاه ۴ اقامتگاه مهمان و یک محل اقامت موقت برای تامین مسکن و اقامت مهمانان در نظر گرفته است.

سایر بخش‌ها

سایر تسهیلات زیرساختاری دانشگاه عبارتند از:

✓	واحدهای کارگاهی روابط عمومی
✓	نشریات و مطبوعات
✓	بارات کالا باوان (موزه)
✓	مالا و یا باوان
✓	مزرعه پرورش دام
✓	مدارس (۳)
✓	پمپ بنزین
✓	دفتر پست
✓	دانشکده کارکنان آکادمیک
✓	مرکز خرید
✓	باند موقت هواپیما و هلی پار
✓	کلوپ دانشگاه
✓	باند هواپیمای NCC
✓	UWD (دپارتمان کار دانشگاه)
✓	بانک‌های خودپرداز
✓	خدمات بهداشتی و حمایتی
✓	خدمات برق و آب
✓	غذاخوری
✓	معبد ویش وانات (نمازخانه)
✓	دفتر تلگراف

❖ کتابخانه مرکزی سایا جی رانو گاک وارد

تاریخچه‌ی پیدایش

سیستم کتابخانه دانشگاه بنارس هندو، به عنوان بزرگ‌ترین سیستم کتابخانه دانشگاه کشور، از مجموعه کوچک اما ارزشمندی نشأت گرفته است که توسط پروفیسور پی کی تالانگ در تکریم از یاد پدرش جاستیس کی تی تالانگ در سال ۱۹۱۷ اهداء شده است و سالن تالانگ دانشکده مرکزی هندو به نام کاماچا را در خود جای داده است. در ابتدای فعالیت خود از سوی تاریخدان مشهور به نام سر جادونت سازکار مورد حمایت قرار گرفت. همراه با شکل‌گیری دانشگاه در ساختمان کنونی آن، کتابخانه نیز در سال ۱۹۲۱ به سالن مرکزی دانشکده‌نر تغییر یافت و سپس در سال ۱۹۴۱ به ساختمان باشکوه کنونی خویش با کمک‌های سخاوتمندانه ماها راجا سایا چیراگا کواد از بارودا تغییر یافت آن هم بر اساس الگوی کتابخانه بزرگ بریتانیا در لندن و پیشنهاد پانریت مادان ماهان مالویا (بنیانگذار دانشگاه) بعد از برگشت وی از کنفرانس میزگرد در لندن در ۱۹۳۱ این تغییر اعمال شد.

در ابتدا یک مجموعه اهدایی کوچک بود، که کم کم با کمک‌های قابل توجه اندازه آن بزرگ‌تر شد که در این راه خانواده‌ها و شخصیت‌های بزرگ همچون لا لا سری رام از دهلی، جامنا لا باجا از و لردها، رورمال گونکا، باتوک نات شارما، خانواده تاگور، نهرو و... در بین سایرین رامابنیسم و خرید کتاب‌ها و ژورنال‌هایی از میان کمک‌های مالی منظم با حدود ۶۰ هزار جلد در سال ۱۹۳۱ نیز در این فرآیند موثر واقع شدند. روند کمک افراد و خانواده‌ها به کتابخانه تا اواخر دهه ۴۰ ادامه یافت و در آنجا کتاب‌ها و ژورنال‌هایی را می‌بینیم که ریشه در قرن هجدهم دارند.

با این پیش‌زمینه خوب و جالب، کتابخانه‌ها در طول ده ۶۰ و ۷۰ در روند توسعه خویش مراحل بسیاری را طی کرده‌اند و در یک سیستم کتابخانه‌های با تاسیس انیستیتو، دانشکده و دپارتمان در طول این دوره مسیر خود را ادامه داده است. در حال حاضر سیستم کتابخانه دانشگاه بنارس هندو دارای کتابخانه مرکزی و ۳ کتابخانه انستیتو، ۸ کتابخانه دانشکده، ۲۵ کتابخانه دپارتمان مجموعه کل ۱۳۰/۰۰۰ جلد کتاب در خدمت دانشجویان، سیستم دانشکده، محققین و کارکنان فنی ۱۴ دانشکده حاوی ۱۲۶ دپارتمان دانشگاه می‌باشد:

✓	مجموعه‌ها و خدمات
✓	مجموعه: (از تاریخ ۳۱/۳/۲۰۱۲)
✓	کتاب‌ها: ۹۵۶۷۴۵
✓	ژورنال‌ها (حجم آنها): ۱۳۸۳۵۴
✓	ژورنال‌های کنونی: ۶۱۴
✓	رساله دکتری: ۱۲۰۵۵
✓	نوشته‌ها: ۷۲۳۳

- ✓ نشریات دانشگاه و دولت، نشریات کارکنان، کتاب‌های چاپی و نادر، مجموعه تاریخچه محلی، مجموعه دانشگاه و بنیانگذار آن: ۳۵۷۳
- ✓ ژورنال‌های آنلاین: ۱۲۲۷۸
- ✓ پایگاه‌های داده‌ای: ۱۰
- ✓ کتاب‌های الکترونیک: ۲۶۶۴۹
- ✓ خدمات اطلاعاتک خدمات پروگرافیک (چاپی گرافیک)
- ✓ تسهیلات اینترنت
- ✓ دسترسی آنلاین برای انتخاب ژورنال‌ها
- ✓ جستجوی پایگاه داده ای از طریق INFLIBNET، DELNET
- ✓ خدمات ارائه اسناد الکترونیکی

◆ کتابخانه دکتر ذاکر حسین (کتابخانه مرکزی دانشکده ملی اسلامی)

مقدمه

کتابخانه مرکزی دانشگاه ملی اسلامی به نام کتابخانه دکتر ذاکر حسین نامگذاری شد. (بعد از رئیس‌جمهور سابق هند) دکتر ذاکر حسین در ۱۹۷۳ این نام را به خود اختصاص داد، یک کتابخانه مرکزی سیستم کتابخانه دانشگاهی محسوب می‌شود که شامل دانشکده و کتابخانه‌های مرکزی می‌گردد. با جمع‌آوری یک مجموعه غنی از ۳۲۸ هزار منبع آموزشی در تمام دوره‌های آموزش در دانشگاه و با بیش از ۲۳ هزار و ۳۸ متر مربع مساحت مسئولین این کتابخانه نیازمند دانشجویان، کارکنان و محققین می‌باشد. از دو اتاق مطالعه جداگانه با ۱۸۰۰ متر مربع برخوردار است. این مجموعه شامل کتاب‌ها، مقالات، دیباچه‌ها، دست‌نوشته‌ها، تصاویر و منابع الکترونیک است. حوزه‌های مربوطه در چهار طبقه تخصیص یافته و بخش مرجع یک سالن مجزا به مساحت ۹۰۰۰ متر مربع را دارا است. در کنار این مجموعه کتاب‌های نادر نیز به طور جداگانه در یک سالن ۱۰۰۰۰ متر مربع گنجانده شده‌اند. بخش مقالات نیز در یک حوزه جداگانه و تازه تاسیس تخصیص یافته و از دو اتاق جداگانه و یک اتاق مطالعه حدوداً ۱۱ هزار متر مربعی برخوردار است. این کتابخانه شرایط دسترسی نامحدود به کتاب‌ها را در اختیار کاربران قرار می‌دهد؛ به استثنای بخش کتاب‌های نادر، دست‌نوشته‌ها، و منابع آرشیوی که فضای آنها محدود بوده قابل مشاهده است. بخش کتاب‌های متن یا متون نیز از سیستم دسترسی فضای بسته برخوردار است.

این کتابخانه از کلکسیون یا مجموعه بسیار فعال خود به صورت کامپیوتری برخوردار بوده که در حال حاضر از طریق OPAC در اختیار کاربران قرار داده می‌شود. آن هم با دسترسی به شبکه در سراسر LAN سطح محوطه دانشگاه.

کتابخانه دیجیتال دسترسی الکترونیک بهزاران ژورنال الکترونیکی از طریق ۱۵ پایگاه داده‌ای عمده در حوزه‌های متعدد از قبیل علوم، علوم اجتماعی، هنر و علوم انسانی، مهندسی و حقوق را فراهم می‌کند.

کتابخانه از یک حوزه تخصصی اینترنتی برخوردار است که دانشجویان تشویق می‌شوند تا از ژورنال‌های الکترونیکی همراه با برنامه‌های منظم و جهت‌دار استفاده کنند.

این کتابخانه‌همچنین با عنوان مرکز ارجاع مطالعات اسلامی، زبان و ادبیات اردو محسوب می‌شده و درخواست‌هایی را در خصوص اطلاعات کتاب‌شناسی خود از سوی هزاران علاقه‌مند در سطح کشور دریافت می‌کنند. یک تعداد از محققین از این کتابخانه در خصوص دریافت مرجع و منابع قابل استفاده بازدید می‌کنند.

مجموعه:

کتابخانه مرکزی دانشگاه ملی اسلامی از یک مجموعه حدوداً ۳۲۸ هزار جلدی کتاب و حجم محدودی از مقالات در حدود ۲۵۰۰ دستنوشته، ۲۰۰ میکروفیل و اشتراک ۴۴۰ ژورنال برخوردار است. کتابخانه بعضی از مجموعه‌های خود را به صورت متون نگهداری می‌کند که در این کتابخانه قابل دستیابی بوده یا می‌تواند به صورت شبانه امانت داده شود.

این کتابخانه از منبع در حوزه تاریخ نهضت آزادی در شکل مقالات خصوصی رهبران برجسته از قبیل مولانا محمد، علی جواهر، حکیم اجمال، برخوردار است. اکثر اشخاص برجسته و دوستداران کتابخانه مجموعه‌های شخصی خود را به آنجا اهدا کرده‌اند. ۱۱ مجموعه اینچینی وجود داشته و به صورت جداگانه به عنوان مجموعه‌های خاص کتاب‌ها را در خود جای داده‌اند. این کتابخانه از یک مجمع مولفین جداگانه برخوردار بوده که ۳۰۰۰ کتاب مکتوب، ویراستاری شده و گردآوری شده توسط اشخاصی را در خود جای داده است که با دانشگاه ملی اسلامی ارتباط داشته و دارند.

این کتابخانه یک پایگاه داده‌ای متمرکز از تمام تست‌ها یا رساله‌ها Ph.d دوره دکترا برخوردار است.

بخش کتاب‌های نادر:

این کتابخانه همچنین حاوی کتاب‌های ارزشمند به زبان اردو در وداس، اپانیشتاس، رومیان، مه‌باب هارات، باقلاوات، گیتار، دستنوشته‌ها، باغبان ماهویر، گوتانبود، گورا، نانا، مذهب سیک. اسوامی دایاناد ساراواتی، اسوامی ویکاناد، سیری اوروبیندو، نهضت رادا اسناوی و... است.

عضویت:

عضویت در کتابخانه برای محققین دانشکده، دانشجویان و کارکنان غیرآموزشی این دانشگاه آزاد است. محققین و اعضای دانشکده از سایر دانشکده‌ها مجاز هستند که از امکانات کتابخانه صرفاً به عنوان مرجع استفاده کنند. تمام اعضای ثبت نام شده کارت عضویت داشته تا بتوانند از کتاب آنجا استفاده کنند.

وام بین کتابخانه‌های (ILL): خدمات وام بین کتابخانه‌های مکمل کمک‌هایی است از طریق کسب مواد آموزشی از سایر کتابخانه‌ها از سوی کاربران در نظر گرفته می‌شود. این کتابخانه یک عضو سازمانی کتابخانه بریتانیا، کتابخانه مرکز آمریکا، INELIBNET، و دل نت است.

اپک (کاتولیک دسترسی آنلاین عمومی): این کتابخانه از مجموعه مورد استفاده بسیار فعال خود به صورت کامپیوتری بهره می‌برد که از طریق اپک قابل جستجو است. اپک امکان جستجو، نام مولف، عنوان، موضوع، شماره تماس، عبارات کلیدی و جستجوی بولینگ فراهم می‌آورد. شماره تماس بیانگر

موقعیت کتاب بر اساس نام نویسنده است. کاتولیک کامپیوتر، اپک، در سطح قابل توجهی مختص کاربر بوده و امکان جستجو با سرعت و به آسانی فراهم می‌آورد.

ترتیبات یا سازمان قفسهها: کتابها از طریق کاربرد کد AACR-II برای کاتولیک‌بندی و طبقه‌بندی اعشاری کتابها مورد پردازش قرار می‌گیرد. شماره تماس در اپک برای تعیین موقعیت کتابها در قفسهها مفید و موثر است. کتابها در قفسهها بر اساس شماره از 000-999 طبقه‌بندی می‌شوند.

خدمات مرجع: که این کتابخانه حاوی یک مجموعه مرجع جداگانه شامل ابزارهای جستجوی صریح از قبیل اطلسها، اطلاعات عمومی، دایره المعارفهای بیوگرافی و زبان، کتابهای درسی، مجموعه‌های آماری می‌گردد. دایره‌المعارفها، داده‌های فنی، نقشها، فیلم‌ها و... در این حیطه قرار می‌گیرند. کتابهای مرجع به عنوان یک خط مشی عمومی بیرون داده می‌شوند. و درون کتابخانه مورد استفاده قرار می‌گیرند. این کتابخانه از خدمات چاپی و گرافیکی در این بخش برخوردار است.

بخش مورد نظر ممکن است برای تامین هدایت کاربران به سمت اطلاعات ضروری جهت‌گیری شده در تعیین موقعیت کتابهای موجود در قفسه به کار آید.

خدمات فتوکپی: این کتابخانه خدمات فتوکپی از طریق پیمانکاران خصوصی را فراهم می‌آورد. این خدمات به عنوان یک واحد مجزا نزدیک ورودی اصلی بخش کتاب متون/ سالن مطالعه قرار دارد.

کاربران می‌توانند به صورت مستقیم به این واحد دسترسی داشته باشند. ممکن است درخواست خود را از طریق پیشخوان مدور یا در حال چرخش ارائه کنند. در ارتباط با مشکلات یا هر نوع مساعدت، کاربران ممکن است از خدمات کاربر استفاده کنند.

خدمات اینترنت: این کتابخانه از یک حوزه خدمات مجزا و تخصیص یافته اینترنتی برخوردار بوده که از می ۲۰۰۳ از طریق 2MPS اجاره داده شده برای اعضا راه‌اندازی شده است. در حال حاضر این خدمات از ساعت ۹ صبح تا ۵/۳۰ بعد از ظهر در تمام روزهای کاری در دسترس می‌باشند.

امکانات اینترنتی در دسترس کاربران ثبت شده کتابخانه می‌باشد. هیچ فردی خارج از شروط عضویت اجازه استفاده از تسهیلات را ندارد.

بخش اطلاعات: در ارتباط عملکرد یکنواخت OPAC و خدمات اینترنت، نقش اطلاعات راه‌اندازی شده و یکسری از کارکنان به ارائه خدمات مبادرت می‌ورزند. کاربران از مراجعه به این افراد جهت اخذ کمک استقبال می‌کنند.

کتابخانه و ماده درسی علوم اطلاعات: کتابخانه دکتر ذاکر حسین مدرک لیسانس در حوزه علوم کتابخانه و اطلاعات را به دانشجویان پیشنهاد داده تا نیازهای حرفه‌ای کتابداری و علوم اطلاعات تامین نماید. طرح اعطای درجه یا مدرک در حوزه علوم کتابخانه یا اطلاعات یک برنامه فشرده‌ای است و

بدین وسیله دانشجویان تقاضا می‌کند که در صدد یادگیری دوره‌های مورد نظر باشند. گرچه کلاس‌ها برگزار می‌باشند و دانشجویان در حال آموزش هستند اما دوره خودآموزی و یادگیری مشارکتی نیز مشهود است.

کتاب‌ها	۳۰۲۰۰۰
ژورنال‌ها	۴۴۵
رساله‌ها	۶۰۰
میکروفیلم‌ها	۲۰۰
لوح فشرده	۳۰
دست‌نوشته‌ها	۳۰۰۰
مجموعه‌های خاص	۱۷

مجموعه زبان کتابخانه

زبان	تعداد کتاب‌ها/ اسناد
اردو	۲۵۰۰۰
هندو	۱۲۰۰۰
فارسی	۲۶۰۰
عربی	۳۰۰۰

دست نوشته‌ها:

این کتابخانه در حدود ۲۵۰۰ دست نوشته دارد:

عربی

فارسی

اردو

سایر

◆ کتابخانه مرکزی دانشگاه دهلی

در مورد دانشگاه دهلی:

دانشگاه دهلی به عنوان اولین دانشگاهند محسوب می‌شود و به خاطر معیارهای بالای خود در آموزش و پژوهش شناخته شده و محققان برجسته‌ای را به سمت خود جذب می‌کند. این دانشگاه در سال ۱۹۲۲ به عنوان یک دانشگاه واحد و آموزشی و مسکونی تحت قانون مجمع قانونگذاری مرکزی تأسیس شد. رئیس‌جمهور هند، معاون وی، و رئیس دیوان عالی هند از آن بازدید به عمل آورده‌اند.

از ابتدای تأسیس یک تعهد قوی به ارتقای آن در سطح آموزش و پژوهش صورت گرفته که این دانشگاه را به یک مدل الگو برای سایر دانشگاه‌های کشور تبدیل کرده است. سنت آکادمیک قوی آن همیشه باعث جذب اکثر دانشجویان با استعداد شده است که همین روند مساعدت‌های مهمی را برای این حوزه در بر داشته است.

زمان تولد این دانشگاه تنها ۳ دانشکده در دهلی وجود داشته است: دانشگاه سنت استفانو که در ۱۸۸۱ تأسیس شد. دانشکده‌هندو در ۱۸۹۹ و دانشکده رامجاس در ۱۹۱۷ تأسیس شد. کهر سه این دانشگاه‌ها زیرمجموعه جامعه همدرد می‌باشد. بنابراین این دانشگاه از ابتدا با سه دانشکده شروع کرد. دو دانشکده (هنر و علوم) با حدود ۷۵۰ دانشجو. در اکتبر ۱۹۳۳ دفاتر دانشگاه و کتابخانه مربوطه آن به بخش ویسرگال ایستیت منتقل شد و تا امروز این مکان دفاتر بسیاری از کارگزاران اصلی دانشگاه را در خود جای داده است. این دانشگاه در یک محوطه بزرگ در هند رشد علمی خود را پیموده است. در حال حاضر ۱۶ دانشکده، ۸۶ دپارتمان آکادمیک، ۷۷ کالج و ۵ موسسه شناخته شده دیگر را در بر دارد. آن هم با ۱۳۲ هزار و ۴۳۵ دانشجو که در آن در حال تحصیل بوده و ۲۶۱ هزار و ۱۶۹ دانشجو که در طرح‌های آموزشی غیررسمی شرکت دارند.

سر موریس گوایر که بعدها نایب‌رئیس دانشگاه شد به اهمیت یک دانشکده ممتاز در مدل‌های آموزشی آن پی می‌برد. و همچنین در حوزه تحقیقات افراد با استعداد در سراسر کشور فعالیت نموده تا افراد برجسته‌ای را به دانشگاه دعوت نماید. از قبیل پرفسور دی اس کوتاری در رشته فیزیک، پرفسور تی آر ششادری در شیمی، پرفسور تی ماهش واری در رشته گیاهشناسی و پرفسور ام ال باتیا در جانورشناسی.

۵ دپارتمان شیمی، زمین‌شناسی، جانورشناسی، سوسیاالوژی یا جامعه‌شناسی و تاریخ از مرکز مطالعات پیشرفته مورد تقدیر و تشکر واقع شدند. این مرکز مطالعات پیشرفته به عنوان مرکز ارتقا در آموزش و تحقیقات جایگاه ویژه‌ای دارند. علاوه بر این یک تعداد قابل توجه از دپارتمان دانشگاه تحت برنامه مساعدت ویژه UGC در شناسایی آکادمیک خویش قرار دارند.

۱۰ دپارتمان از (مطالعات ژرمن و روم، هندو، فارسی، جغرافی، موسیقی، مطالعات آسیای شرقی، انسان‌شناسی، ریاضیات، بی‌آر، عامد کار، MIL) تحت DRS، مورد تقدیر واقع شده‌اند.

۲ دپارتمان (مطالعات بودایی، انگلیسی) تحت DSA مورد تقدیر قرار گرفته است.

۳ دپارتمان (مطالعات زبان انگلیسی، بودایی، اثر اجتماعی) تحت AIHSS مورد تقدیر واقع شده

۳ دپارتمان (مرکز پژوهش‌های در حال توسعه، مطالعات آفریقا، آسیای شرقی) تحت برنامه‌های مطالعات حوزه تقدیر واقع می‌شود.

دپارتمان آموزش بزرگسالان، آموزش پیوسته و گسترش آموزش و مرکز توسعه و مطالعات زنان در دانشگاه از UGC تامین مالی می‌شود.

این دانشگاه امروزه ۱۵ کتابخانه بزرگ دانشکده را در خود جای داده. مرکز علوم دانشگاه که در حال حاضر نزدیک دپارتمان فیزیک و شیمی واقع شده، تعدادی از سیستم‌های تحقیقاتی پیشرفته و برجسته را در خود جای می‌دهد. این ابزارها یا سیستم‌ها کاملاً توسط آموزگاران و محققان دپارتمان‌های بعد از فارغ‌التحصیلی دانشگاه مورد استفاده قرار گرفته و همین طور بسیاری از نهادهای دیگر در دهلی و نقاط همجوار آن از آن بهره می‌برند. این دانشگاه اخیراً شبکه فیبر نوری خود را در محوطه شمالی و جنوبی راه‌اندازی کرده که تمام دانشکده‌ها و دپارتمان‌ها را بهم متصل می‌کند.

زمانی که دانشگاه دهلی سرعت خود را با سرعت شهر رو به رشد دهلی هماهنگ می‌کند محوطه جنوبی در ۱۹۷۳ برای تسهیل دسترسی برای ساکنان نقاط جنوبی دهلی استقرار یافت. این دانشگاه موقعیت کنونی خود در بنیتو خوارز رد در نزدیکی زولاخوان در ۱۹۸۴ تغییر یافت. در حال حاضر این محوطه در ۶۹ جریب فضای سبز در حوزه تپه‌ای شهر و ساختمان‌های آن با نقاط طبیعی پیرامون در حال توسعه می‌باشد. دپارتمان‌های متعدد در دانشکده هنر و دانشکده علوم کاربردی و میان‌رشته‌ای مستقر شده‌اند. مرکز SP Jain مطالعات مدیریت نیز در محوطه جنوبی دهلی مستقر می‌شود. در کنار اینها این محوطه از یک کتابخانه مناسب، مرکز بهداشت، یک بانک، دفتر پستی، بخش دی تی سی و بخش‌های اجرایی و همچنین یک بخش برگزاری آزمون برخوردار هست.

محوطه جنوبی از اقامتگاهی برای اعضای دانشکده و کارکنان غیرآموزشی آن برخوردار بوده، و دانشجویان مهمان نیز در سه‌تل این دانشگاه اسکان می‌یابند.

کتابخانه‌ها:

سیستم کتابخانه دانشگاه دهلی شامل بیش از ۳۴ کتابخانه بوده و درصدد این است که بخش بزرگی از جامعه آکادمیک به آن دسترسی داشته باشد. این سیستم کتابخانه فعالیت وب خود را با اشتراک در

پایگاه داده‌های الکترونیک گسترش داده، همین طور از طریق شبکه مستقر در دانشکده، دانشجویان و محققین حوزه پژوهش از آن بهره‌مند هستند. علاوه بر این ۲۰ پایگاه داده ای که از طریق کنسرسیوم کتابخانه دیجیتال UGC-INFONET در دسترس دانشجویان قرار دارد، DULS منابع الکترونیکی را ارتقا می‌دهد.

DULS به صورت منظم طرح‌های اطلاعات خلاقیت دانشجویان را برای بهره‌مندی این قشر و اعضای دانشکده و همچنین برای توسعه برنامه آموزشی در مسیر بهره‌مندی سایت www.D.U.S راه‌اندازی نموده است.

کارکنان DU تمام تلاش خود را به کار گرفته تا به صورت درست آسان‌تر اطلاعات را به کاربران مناسب در زمان مناسب انتقال دهند.

سیستم کتابخانه دانشگاه شامل کتابخانه‌های عمده ذیل می‌گردد:

- کتابخانه مرکزی
- کتابخانه مرکزی علوم
- کتابخانه راتان تاتا
- کتابخانه هنر
- کتابخانه محوطه جنوبی
- کتابخانه حقوق
- کتابخانه FMS
- کتابخانه مطالعات آسیای شرقی

سیستم کتابخانه‌های دانشگاه بیش از ۳۴ کتابخانه در خود جای داده است، DULS وظایف خود را درصدد دسترسی افراد بیشتر دانشکده به کار گرفته. DU فعالیت وب خود را با اشتراک ۶۳ پایگاه داده‌ای الکترونیک گسترش داده تا اساتید دانشجویان و محققین به آن دسترسی داشته باشند. علاوه بر این ۲۱ پایگاه داده‌ای فوق از طریق کنسرسیوم کتابخانه دیجیتال UGC-INFONET در دسترس کاربران قرار دارد. DULS منابع دسترسی نامحدود یا باز را ارتقا می‌دهد. موفقیت DU کاربرد آن از سوی جامعه آکادمیک دانشگاه دهلی منوط است DULS به صورت منظم انتقال اطلاعات (ILP) به نفع دانشجویان، محققین و اعضای دانشکده را فراهم نموده و همچنین درصدد توسعه آموزش و تعلیم خصوصی به صورت حرفه‌ای از طریق سایت WWW.D.U'S OPAC برآمده که در حال تقویت و

توسعه است. ما در تلاش هستیم تمام نیروی خود را به کار گیریم تا اطلاعات درست را به کاربران مناسب در زمان مناسب انتقال دهیم.

فصل پنجم:

مشخصات نسخ در کتابخانه های هند

❖ ۴.۱ نسخ فارسي در کتابخانه

رضا رامپور

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۸۳ ردیف کتابخانه: ۱۱۱۰ م

نام مؤلف: دولت شاه بن علا الدول بختی شاه غازی
سمرقندی متوفی سال ۹۰۰ هجری (در مرآه الصفا
سال ۹۰۲ هجری، مجله معارف شماره ۳ ج
۶۸ سال ۱۹۵۱ میلادی)

سال تصنیف: ۸۹۲ هـ قبل وفات مولانا حاجی متوفی
سال ۸۹۸ هجری براری نظام‌الدین علی شیرکالونی

تعداد اوراق: ۲۹۶

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۸۴ ردیف کتابخانه: ۱۱۱۰ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۵۳

شماره کتاب: ۲۳۸۵ ردیف کتابخانه: ۱۱۴۳۱ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۹۴۵ هجری

تعداد اوراق: ۱۹۷

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۸۶ ردیف کتابخانه: ۲۰۴۴ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۶۸

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۷۸۷ ردیف کتابخانه: ۲۰۲۰ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۷۶ هجری در قصبه گلشن
آباد عرف ناسک

: بخط شمس‌الدین عثمانی پانی پتی

تعداد اوراق: ۲۴۱

تذکره الشعرا (انتخاب)

شماره کتاب: (۱۷۶۶) ب

تعداد اوراق: ۸۴ ب- ۱۱۷ الف

نفائس المآثر

شماره کتاب: ۲۳۸۸ ردیف کتابخانه: ۷۴۳۹

نام مؤلف: میرعلای الدوله بن میر یحی بن میر
عبداللطیف بن میر قطب‌الدین حیدر سیفی حسینی
قزوینی متخلص به کامی متوفی ۹۸۶ هجری -

سال تصنیف: ۸۱-۹۷۳ هجری

تعداد اوراق: ۲۲۲

خلاصه الاشعار ورزیده الافکار

شماره کتاب: ۲۳۸۹

نام مؤلف: تقی‌الدین محمد بن شرف‌الدین علی
حسینی کاشانی

سال تصنیف: ۹۸۸ هجری

تعداد اوراق: ۲۶۲

خلاصه الاشعار ورزیده الافکار

شماره کتاب: ۲۳۸۹

نام مؤلف: تقی‌الدین محمد بن شرف‌الدین علی
حسینی کاشانی

سال تصنیف: ۹۸۸ هجری

تعداد اوراق: ۲۶۲

میخانه

شماره کتاب: ۲۳۹۰ ردیف کتابخانه: ۲۰۸۰ م

نام مؤلف: ملا عبدالنبی فخرالزمانی بن خلف بیگ
متخلص به نبی قزوینی زنده در سال ۱۰۲۱ هجری

سال تصنیف: ۱۰۲۸ هجری

تعداد اوراق: ۳۴۱

تذکره الشعرا (ناقص الاول والآخر)

شماره کتاب: ۲۳۹۱ ردیف کتابخانه: ۲۰۵۰ م

تعداد اوراق: ۱۱۹

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۹۳ ردیف کتابخانه: ۱۱۶ م

نام مؤلف: محمد طاهر نصرآبادی

سال تصنیف: ۱۰۸۳-۹۲ هجری برای شاه سلیمان
صفوی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۹۲ هجریه امر میرزا محمد
کاظم بخت مقصودعلی

تعداد اوراق: ۴۳۸

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۹۲ بر دیف کتابخانه: ۴۹ م

تعداد اوراق: ۷۳

کلمات الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۹۳ ردیف کتابخانه: ۱۹۵۳ م

نام مؤلف: محمد محمد افضل سرخوش بن محمد زاهد

کشمیری متوفی ۱۱۲۶ هجری

سال تصنیف: آغاز بسال ۱۰۹۳ ه خاتمه در عشره ثانی
بعد مایه والف

سال کتابت و نام کتابت: ۴/شوال ۱۱۲۹ هجری مطابق
۶ فرخ سیری

حسب فرمایش لاله آند رام مخلص بخت محمد ماه

تعداد اوراق: ۱۹۸

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۹۴ ردیف کتابخانه: ۲۰۶۴ م

نام مؤلف: سرخوش

سال کتابت و نام کتابت: ۱۵/ذی الحجه ۱۱۴۲ هجری
بخط محمد شاه

شاگرد میان محمد انور در عهد محمد شاه پادشاه غازی
در چکله سکندر آباد وفوجداری ثابت خان بهادر-

تعداد اوراق: ۷۷

تذکره الشعرا

شماره کتاب: (۸۷۹)

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۷۹-۱۹۸

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۹۵ ردیف کتابخانه ۸۰۵۷ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: رستم بیگ

تعداد اوراق: ۱۱۰

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۹۶ ردیف کتابخانه ۱۱۰۷۷ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲/۶۴

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۳۹۷ ردیف کتابخانه ۷۵۷۶ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۰ ه مطابق ۱۲۰۲ فصلی
در لک هنو، محله

اشرف آباد برائی حسینی لعل صاحب

تعداد اوراق: ۶۵

مرآه الخيال

شماره کتاب: ۲۳۹۸ ردیف کتابخانه ۸۰۵۶ م

نام مؤلف: شیر محمد خان بن علی امجد خان لودی

سال تصنیف: ۱۱۰۲ هـ

سال کتابت و نام کاتب: سال ۱۲۲۶ هـ / ۱۸۱۱ میلادی
بخط ساده و رام

تعداد اوراق: ۲۶۹

مرآه الخيال

شماره کتاب: ۲۳۹۹ ردیف کتابخانه ۸۸۴۰ م

نام مؤلف: شیر محمد خان بن علی امجد خان لودی

تعداد اوراق: ۱۷۹

رياض الشعرا

شماره کتاب: ۲۴۰۱ ردیف کتابخانه ۷۵۷۶ م

نام مؤلف: علی قلی خان بن محمد علی خان داغستانی

متخلص به واله متوفی ۱۱۷۰ هـ

سال تصنیف: ۱۱۶۱ هـ

تعداد اوراق: ۲۹۹

رياض الشعرا

شماره کتاب: ۲۴۰۱ ردیف کتابخانه: ۷۵۷۶ م

نام مؤلف: علی قلی خان بن محمد علی خان داغستانی

متخلص به واله متوفی ۱۱۷۰ هـ

سال تصنیف: ۱۱۶۱ هـ

تعداد اوراق: ۲۹۹

رياض الشعرا

شماره کتاب: ۲۴۰۲ ردیف کتابخانه: ۲۰۶۰ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کتابت: ۱۲۰۷ هجری / مقابل ۱۲۱۱ هـ
هجری

تعداد اوراق: ۵۸۵

مناظره ملا شیدا از تذکره علی قلیخان واله

شماره کتاب: ۲۴۰۳ ردیف کتابخانه: ۸۴۲۰ م

تعداد اوراق: ۳

مجمع النفائس

شماره کتاب: ۲۴۰۴ ردیف کتابخانه: ۲۰۳۷ م

نام مؤلف: سراج الدین علی خان آرزو بن حسام الدین

اکبر آبادی متوفی ۱۱۶۹ هجری -

سال تصنیف: ۱۱۶۴ هجری -

سال کتابت و نام کتابت: عهد مصنف در اکثر صفحات
خط مصنف وجود

دارد

تعداد اوراق: ۲۰۴

مجمع النفائس

شماره کتاب: ۲۴۰۵ ردیف کتابخانه: ۲۰۷۵ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کتابت: ۱۱۷۸ هجری حسب فرمایش
مهاراجه عمده

الملک بهادر بخت جسط رای کهتری

تعداد اوراق: ۵۲۱

مجمع النفائس (ذکر آرزو فقط)

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کتابت: ۱۲۲۶ هجری

تعداد اوراق: ۱۹۸ الف - ۱۹۹ ب

تذکره الشعرا

شماره کتاب: ۲۴۰۶ ردیف کتابخانه: ۲۰۲۵ م

سال کتابت و نام کاتب: تصنیف بعد تذکرہ والہ و خان
آرزو

تعداد اوراق: ۱۲۵

تذکرہ المعاصرین

شماره کتاب: ۲۴۰۶ ب

نام مؤلف: محمد مدعو بعلی بن ابی طالب بن عبداللہ

جیلانی (گیلانی) متخلص بہ حزین

سال تصنیف: ۱۱۶۵ ہجری

تعداد اوراق: ۲۶ ب - ۹۶ الف

تذکرہ المعاصرین

شماره کتاب: ۲۴۰۷ ردیف کتابخانہ: ۲۰۹۸ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۹۳ ہجری

تعداد اوراق: ۴۱

تذکرہ المعاصرین

شماره کتاب: ۲۴۰۸ ردیف کتابخانہ: ۱۸۱۰ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: قبل ۱۲۸۳ ہجری

تعداد اوراق: ۱۰۰

تذکرہ الشعرا

شماره کتاب: ۲۴۰۹ ردیف کتابخانہ: ۲۰۴۸ م

نام مؤلف: میرعلاء الدولہ اشرف علی خان بن شرف
علی

خان شاہجہان آبادی

سال تصنیف: ۱۱۷۸ ہجری

آتشکدہ

شماره کتاب: ۲۴۱۰ ردیف کتابخانہ: ۱ م

نام مؤلف: حاجی لطف علی بیگ بن آقا خان اصفہانی
متخلص بہ آذر

سال تصنیف: ۱۱۷۴-۹۳ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: بخت میر عوض علی رام پوری

تعداد اوراق: ۳۱۰

آتشکدہ

شماره کتاب: ۲۴۱۱

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۸ ہجری حسب فرمایش
نواب محمد سعید

خان بہادر بخت محمد رحیم اللہ رامپور

تعداد اوراق: ۱۰۰

مقالات الشعرا

شماره کتاب: ۲۴۱۲ ردیف کتابخانہ: ۲۵۷۶ م

نام مؤلف: قیام الدین حیرت بن شیخ امان اللہ
اکبر آبادی

سال تصنیف: ۱۷۳ ہجری بعمرسی سال

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۸ ہجری بخت امام الدین

تعداد اوراق: ۸۲

خزانہ عامرہ

شماره کتاب: ۲۴۱۲ ردیف کتابخانہ: ۲۸۳۳۴ م

نام مؤلف: میرغلام علی آزاد بلگرامی

سال تصنیف: ۱۱۷۶ ہجری

توضیحات: ورق اول ندارد

بستان بیخزان

شماره کتاب: ۲۴۱۳ ردیف کتابخانہ: ۱۰۳۵۷ م

نام مؤلف: فضل علی خان بن خواجہ محمد دہلوی

سال تصنیف: ۱۱۸۳ هجری

تعداد اوراق: ۲۰۱

تکمله الشعرا

شماره کتاب: ۲۴۱۴ ردیف کتابخانه: ۲۰۳۲ م

نام مؤلف: قدرت الله شوق بن شیخ قبول محمد ساکن قصبه

موتی مضافات سنهیل متوفی ۱۲۲۴ هجری

سال تصنیف: ۱۱۹۲ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۸ هجری حافظ غلام محی الدین از کمترین

فرزندان مولوی جان محمد در شهر مصطفی آباد

عرف رام پور برای خاطر صاحبزاده عالی شان مظفر علی خان بهادر

تعداد اوراق: ۳۶۲

تکمله الشعرا

شماره کتاب: ۲۴۱۵ ردیف کتابخانه: ۲۰۳۳ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۷/ ذی الحجه ۱۲۴۴ هجری خطوط مختلف

تعداد اوراق: ۳۶۹

عقد ثریا

شماره کتاب: ۲۴۱۶ ردیف کتابخانه: ۲۹۳۶

نام مؤلف: شیخ غلام همدانی بن ولی محمد بن درویش

محمد مصحفی امروہی متوفی ۱۲۴۰ هجری

سال تصنیف: ۱۱۹۹ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۵ هجری سید سلامت علی بلگرامی و سید

اکبر علی خیر آبادی

تعداد اوراق: ۱۰۴

مخزن الغرائب

شماره کتاب: ۲۴۱۷ ردیف کتابخانه: ۲۰۵۲ م

نام مؤلف: احمد علی هاشمی بن شیخ غلام محمد بن مولوی

محمد حاجی سندیلہ ای

سال تصنیف: ۱۲۱۸ هجری

تعداد اوراق: ۲۴۱

مخزن الغرائب

شماره کتاب: ۲۴۱۸ ردیف کتابخانه: ۵۳۳ ء

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۵۹

تذکرہ الماصرین

شماره کتاب: ۲۴۱۹

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۹۴

تذکرہ کاتب

شماره کتاب: ۲۴۲۰ ردیف کتابخانه: ۲۰۶۲ م

نام مؤلف: میرزا محمد علی متخلص به کاتب

سال تصنیف: ۱۲۲۵ هجری برای سلطان ابوالفتح محمد صفوی

متخلص: طلوعی متوفی ۱۲۳۲ هجری

تعداد اوراق: ۱۴۵

نشر عشق

شماره کتاب: ۲۴۲۱ ردیف کتابخانه: ۲۰۸۷ م

نام مؤلف: حسین قلی خان بن آقا علی خان عظیم آبادی

متخلص به عاشق متوفی ۱۲۵۵ هجری

سال تصنیف: ۱۲۲۴-۳۳ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۶ هجری بخط مصنف و مخدوم بخش

متخلص به مروت ساکن، در بلند شهر

تعداد اوراق: ۷۹۰

مآثر الباقریه

شماره کتاب: ۲۴۲۲، ردیف کتابخانه: ۵۹۴۳ م

نام مؤلف: محمدعلی بن سید محمد بن آقا سید علی طبّا

طبائی زواره

سال تصنیف: سال ۱۰۰۰ هجری، عهد فتحعلی شاه قاجار

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۷ هجری جلالی، محمدعلی بزاز اصفهانی

تعداد اوراق: ۱۱۰

شوکت نادری

شماره کتاب: ۲۴۲۳، ردیف کتابخانه: ۲۰۵۵

نام مؤلف: کلب حسین خان بهادر بن احترام الدوله دبیر

الملک نواب کلب علیخان بهادر هیبت جنگ

سال تصنیف: ۱۲۴۸

تعداد اوراق: ۷۰

شوکت نادری

شماره کتاب: ۲۴۲۴، ردیف کتابخانه: ۱۲۴۱۵

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۸ هجری / ۱۸۷۱ میلادی تیکارام

تعداد اوراق: ۵۱

اشارات بینش

شماره کتاب: ۲۴۲۵، ردیف کتابخانه: ۴۴۱۴

نام مؤلف: سید مرتضی متخلص به بینش ابن مرحوم میر

صادق علی حسینی مدرّسی ابن شاه ابرهیم

حسینی

سال تصنیف: ۱۲۶۵ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۷ شعبان العظیم ۱۳۱۱ هجری محمد صبغتهالله

تعداد اوراق: ۷۷

نکات الشعراء

شماره کتاب: ۲۴۲۴، ردیف کتابخانه: ۲۸۱۱ م

نام مؤلف: میر محمد تقی بن میر علی متقی اکبر وّبادی

متخلص به میر متوفی ۱۲۲۵ هجری

سال تصنیف: ۱۱۶۵ هجری

تعداد اوراق: ۲۶

تذکره ریخته گویان

شماره کتاب: ۲۴۲۷

نام مؤلف: سید فتح علی خان بن رضوی گردیزی دهلوی

متوفی ۱۲۲۴ هجری

سال تصنیف: ۱۱۶۶ هجری

سال کتابت و نام کاتب: سید محسن علی، مولف سراپا سخن

تعداد اوراق: ۲۶

لغتنامه عربی بفارسی

نورالصباح فی عشرات الصراح

شماره کتاب: ۲۴۵۵ ردیف کتابخانه: ۶۸۳۳ م

نام مؤلف: مفتی محمد سعد الله بن نظام الدین رامپوری

متوفی ۱۲۹۴ هجری/ ۱۸۷۷ میلادی

تعداد اوراق: ۱۶

نورالصباح فی عشرات الصراح

شماره کتاب: ۲۴۵۶ ردیف کتابخانه: ۸۶۸۴ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۶

نورالصباح فی عشرات الصراح

شماره کتاب: ۲۴۵۷ ردیف کتابخانه: ۷۳۶۴

نام مؤلف: همو

نورالصباح فی عشرات الصراح

شماره کتاب: ۲۴۵۵ ردیف کتابخانه: ۶۸۳۳ م

نام مؤلف: مفتی محمد سعد الله بن نظام الدین رامپوری

متوفی ۱۲۹۴ هجری/ ۱۸۷۷ میلادی

تعداد اوراق: ۱۶

نورالصباح فی عشرات الصراح

شماره کتاب: ۲۴۵۶ ردیف کتابخانه: ۸۶۸۴ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۶

نورالصباح فی عشرات الصراح

شماره کتاب: ۲۴۵۷ ردیف کتابخانه: ۷۳۶۴

نام مؤلف: همو

عقود الجواهر (تلخیص نقود الزواهر الرشید و طواط)

شماره کتاب: ۲۴۵۸ ردیف کتابخانه: ۳۴۸۷

نام مؤلف: محمد منیف

سال تصنیف: تقدیم بحضور میرزا چلپی بن سلطان محمد بن

بایزید بن مراد ملقب سلطان مراد خان ثانی متوفی ۸۵۵ هجری

تعداد اوراق: ۱۶

عقود الجواهر

شماره کتاب: ۲۴۵۸ ردیف کتابخانه: ۲۰۸۶۱

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۳۱۶ هجری / ۱۸۹۹ میلادی
بخط ظهور الحسن

تعداد اوراق: ۳۰

نصاب الصبیان

شماره کتاب: ۲۴۵۹ ردیف کتابخانه: ۹۰۵ م

نام مؤلف: بدرالدین ابونصر محمد (یامسعود) بن ابی بکر بن

حسین بن جعفر فراهی (بافراهانی) که در سال ۶۱۷ هجری جامع صغیر شیبانی را بنظم درآورده

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۸۵ هجری

تعداد اوراق: ۷۲

نصاب الصبیان

شماره کتاب: ۲۴۶۰ ردیف کتابخانه: ۳۴۸۷

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۴۰

نصاب الصبیان

شماره کتاب: ۲۴۶۰ ردیف کتابخانه: ۱۴۴۲

سال کتابت ونام کاتب: ۱۱۹۸ هجری / ۱۸۷۳ میلادی
بخط عبدالمنصور

بهاگپوری

تعداد اوراق: ۵۱-۱۱۳

شرح نصاب الصبيان

شماره کتاب: ۲۴۶۵ ردیف کتابخانه: ۸۷۲۳ م

نام مؤلف: کریم‌الدین فصیح بن محمد شبیاضی معاصر

جلال‌الدین اکبرشاه محمد

تعداد اوراق: ۱۱۵

شرح نصاب الصبيان

شماره کتاب: ۲۴۶۶ ردیف کتابخانه: ۴۶۷۸ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۷۰

نصاب بدیع العجائب

شماره کتاب: ۲۴۶۷ ردیف کتابخانه: ۸۳۵۷ م

نام مؤلف: یمین‌الدین ابوالحسن امیر خسرو بن
سیف‌الدین

محمود شمسى بلخی مشهور به امیر خسرو دهلوی

متوفی ۷۲۵ هجری / ۱۳۲۴ میلادی

سال کتابت ونام کاتب: ۳۳ جلوس شاه عالم شاهند /
۱۲۰۵ هجری

تعداد اوراق: ۱۰

شرح نصاب بدیع العجائب

شماره کتاب: ۲۴۶۸ ردیف کتابخانه: ۷۸۳۱ م

نام مؤلف: امان الله سنبهلی نبیره شیخ سعدالله

سال تصنیف: ۱۱۱۳ هجری / ۱۷۰۱ میلادی

تعداد اوراق: ۴۰

نام مؤلف: همو

سال کتابت ونام کاتب: ۱۴۴۵ هجری بخط سید امیرشاه

تعداد اوراق: ۲۵

نصاب الصبيان

شماره کتاب: ۲۴۶۱ ردیف کتابخانه: ۶۲۷۶

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱-۵۰

رياض الفتیان

شماره کتاب: ۲۴۶۲ ردیف کتابخانه: ۱۱۴۲۵

نام مؤلف: یوسف بن قرشی

تعداد اوراق: ۲۲۴

رياض الفتیان

شماره کتاب: ۲۴۶۳ ردیف کتابخانه: ۱۱۳۶۵

نام مؤلف: همو

سال تألیف: ۷۵۷-۷۷۷ هجری

تعداد اوراق: ۱۲۷

نصاب المتعلم (شرح نصاب الصبيان)

شماره کتاب: ۲۴۶۴ ردیف کتابخانه: ۶۲۶۳ م

نام مؤلف: شاگرد شمس‌الدین الجزری صاحب کتاب
النشر

سال کتابت ونام کاتب: ۱۱۰۶ هجری / ۱۶۹۴ میلادی

تعداد اوراق: ۱۰۹

شرح نصاب الصبيان

شماره کتاب: ۲۴۶۵ ردیف کتابخانه: ۸۷۲۳ م

نام مؤلف: شمس‌الدین محمد بن خواجه جلال سلیمان

خراسانی فهستانی متوفی ۹۶۲ هجری تقریباً

سال تصنیف: بعد از ۹۲۳ هجری

قابوس، ترجمہ قاموس

شماره کتاب: ۲۴۶۹ ردیف کتابخانه: ۵۳۵۲ م

نام مؤلف: محمد حبیب اللہ خان لغوی متوفی ۱۶۰
هجری /

۱۷۲۷ میلادی

سال تصنیف: ۱۱۴۷ هجری / ۱۷۳۴ میلادی معنون بہ
محمد

شاہ، پادشاہ دہلی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۴ ہجری بیخط میر احمد

تعداد اوراق: ۵۴۹۵

قابوس، ترجمہ قاموس

شماره کتاب: ۲۴۷۰ ردیف کتابخانه: ۵۳۵۳ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۵۰۹

کنز اللغات

شماره کتاب: ۲۴۷۱ ردیف کتابخانه: ۱۰۱۲۷

نام مؤلف: عبدالخالق بن معروف

سال تصنیف: معنون بنام کارگیا سلطان محمد بن
کارگیا سید

نصیر، شاہ گیلان

سال کتابت و نام کاتب: ۹۳۹ ہجری بیخط عبدالحق بن
ابوسعید الخیر آبادی

تعداد اوراق: ا ب - ۲۴۴ ب

کنز اللغات

شماره کتاب: ۲۴۷۲ ردیف کتابخانه: ۱۰۲۷۴

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۲ ہجری

تعداد اوراق: ا ب - ۳۰۱ ب

کنز اللغات

شماره کتاب: ۲۴۷۳ ردیف کتابخانه: ۵۷۹۵

نام مؤلف: ہمو

کنز اللغات

شماره کتاب: ۲۴۷۴ ردیف کتابخانه: ۷۵۹۶ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۴۶۴

کشف اللغات والاصطلاحات

شماره کتاب: ۲۴۷۵ ردیف کتابخانه: ۹۰۰۰

نام مؤلف: عبدالرحیم بن احمد سوربہاری

سال تصنیف: قرن دہم

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۹۰ ہجری بیخط پالی رام

توضیحات: ۳۴۲

منتخب اللغات

شماره کتاب: ۲۴۷۶ ردیف کتابخانه: ۸۷۲ م

نام مؤلف: عبدالرشید بن عبد الغفور حسینی مدنی
تتوی

متوفی ۱۰۷۷ ہجری / ۱۶۶۶ میلادی

سال تصنیف: ۱۰۴۶ ہجری عہد شاہجہان، تیموری

تعداد اوراق: ۴۸۷

منتخب اللغات

شماره کتاب: ۲۴۷۷ ردیف کتابخانه: ۶۴۲۱ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۹۹ ہجری بیخط محمد امین
ولد افضل

چودھری

تعداد اوراق: ۲۵۵

منتخب اللغات

شماره کتاب: ۲۴۷۸ ردیف کتابخانه: ۸۷۱ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۱ هجری بخت رحیم الله
ولد ولی الله

تعداد اوراق: ۵۱۵

منتخب اللغات

شماره کتاب: ۲۴۷۸ بردیف کتابخانه: ۸۰۳۸ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: قبل از ۱۲۵۶ هجری

تعداد اوراق: ۴۴

منتخب اللغات

شماره کتاب: ۲۴۷۹ ردیف کتابخانه: ۸۶۷ م

نام مؤلف: هنری جوزف تیلر

سال کتابت و نام کاتب: آغا غلام رسول کشمیری

تعداد اوراق: ۲۴۴

(ترجمه) مزیل اغلاط

شماره کتاب: ۲۴۷۹ بردیف کتابخانه: (۹۴۰۶)

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۳۲۹ هجری بخت فدا حسین
رامپوری

تعداد اوراق: ۴

قوت الکلام

شماره کتاب: ۲۴۸۰ ردیف کتابخانه: ۵۵۳۱ م

نام مؤلف: عضالدین محمد بن شیخ حامد امروہوی

تعداد اوراق: ۲۰۶

لغات حریری

شماره کتاب: ۲۴۸۰ بردیف کتابخانه: ۱۳۸۵۴

تعداد اوراق: ۱۱۵

عناقید الاثمار

شماره کتاب: ۲۴۸۰ بردیف کتابخانه: ۲۸۰۵۲

نام مؤلف: محمد علی متخلص به محمد

سال تصنیف: ۱۲۸۴ هجری معنون به نواب محمد علی
خان

والی تونک (راجستھان)

سال کتابت و نام کاتب: بخت مولف

تعداد اوراق: ۲۶

سلک گوهر (منظوم)

شماره کتاب: ۲۴۸۰ بردیف کتابخانه: ۲۸۰۵۵

نام مؤلف: همو

سال تصنیف: ۱۲۷۰ هجری معنون به نواب محمد علی
خان

والی تونک (راجستھان)

سال کتابت و نام کاتب: بخت مولف

تعداد اوراق: ۱۱ الف - ۱۳ ب

توضیحات: ناقص الآخر

گوهر منظوم

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۹ ه بخت مولف

تعداد اوراق: ۱۴ الف - ۱۳ ب

توضیحات: ناقص الاول و الآخر

درج جواهر

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۹ هجری بخت مولف

تعداد اوراق: ۳۲ الف - ۵۴ ب

لغتنامه فارسی

بحر الفضائل فی منافع الافاضل

شماره کتاب: ۲۴۸۱ ردیف کتابخانه: ۱۶۰۵ م

نام مؤلف: محمد بن قوام بن رستم بن احمد بن محمود بن

بدر الخزانہ البخلی الکری

سال تصنیف: ۷۹۵ هجری تقریباً

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۲۰ هجری / ۱۶۱۱ میلادی

تعداد اوراق: ۱۱۶

شرف نامہ احمد منیری

شماره کتاب: ۲۴۸۲ ردیف کتابخانه: ۴۷۸۰ م

نام مؤلف: ابراہیم قوام فاروقی

عہد ابوالمظفر باریک شاہ، پادشاہ بنگالہ (۷۹-۸۶۲ هجری / ۷۴-۱۴۵۷ م)

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۴ هجری / ۱۸۱۸ میلادی
بخت حافظ خیرات اللہ

تعداد اوراق: ۴۱۱

تحفہ السعادہ

شماره کتاب: ۲۴۸۳ ردیف کتابخانه: ۱۹۶۶ م

نام مؤلف: محمود بن شیخ ضیاء الدین محمد

سال تصنیف: ۹۱۶ هجری / ۱۵۱۰ میلادی معنون بہ محمد

سعید یکی از امرای سکندر لودی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۷ هجری / ۱۸۷۰ میلادی

تعداد اوراق: ۳۲۹

موید الفضلاء

شماره کتاب: ۲۴۸۴ ردیف کتابخانه: ۶۴۹۶ م

نام مؤلف: شیخ محمد لاد دہلوی

سال تصنیف: ۹۲۵ هجری / ۱۵۱۹ میلادی

تعداد اوراق: ۵۰۳

موید الفضلاء

شماره کتاب: ۲۴۸۵ ردیف کتابخانه: ۹۳۷۶ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۰ هجری

تعداد اوراق: ۳۰۲

نا معلوم لغت نامہ

تعداد اوراق: ۸۶

فرہنگوفائی

شماره کتاب: ۲۴۸۶ ردیف کتابخانه: ۵۹۳۰ م

نام مؤلف: حسین وفائی (زین الدین خوافی متوفی ۹۴۰

هجری / ۱۵۳۳ میلادی)

سال تصنیف: ۹۳۳ هجری / ۱۵۲۶ میلادی یا ۹۳۹
هجری /

۱۵۳۲ م

تعداد اوراق: ۱۴۳

فرہنگ وفائی

شماره کتاب: ۲۴۸۷ ردیف کتابخانه: ۴۸۱۶ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۵ هجری / ۱۸۱۹ میلادی

تعداد اوراق: ۲۰۲

(نامعلوم) لغت نامہ

شماره کتاب: ۲۴۸۸ ردیف کتابخانہ: ۵۹۲۹ م

تعداد اوراق: ۸۶

حل لغات الشعر

شماره کتاب: ۲۴۸۹ ردیف کتابخانہ: ۲۹۵۰ م

نام مؤلف: عبداللطیف بن سید کمال الدین مشہور بہ
یمین

سال تصنیف: بفرمایش میر عبدالرحمن بن میر سید
محمود

یورانی متوفی ۹۹۱ ہجری ۱۵۸۳ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۹۵ ہجری / ۱۸۷۸ میلادی
بخط سید امانت علی

تعداد اوراق: ۱۴۹

مدارالافاضل

شماره کتاب: ۲۴۹۰ ردیف کتابخانہ: ۸۱۱ م

نام مؤلف: ملاالہداد فیضی بن علی شیرسہندی

سال تصنیف: ۱۰۰۱ ہجری / ۱۵۹۳ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۳ ہجری / ۱۸۰۸
میلادی بخط میان رحیم اللہ

رامپوری

تعداد اوراق: ۴۱۱

مدارالافاضل

شماره کتاب: ۲۴۹۱ ردیف کتابخانہ: ۶۰۹۹ م

نام مؤلف: ہمو

سال تصنیف: ۱۵۹۳ میلادی / ۱۰۰۱ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۸ ہجری / ۱۸۳۲
میلادی بخط گوری شنکر

تعداد اوراق: ۶۰۶

فرہنگ جہانگیری

شماره کتاب: ۲۴۹۲ ردیف کتابخانہ: ۱۱۴۲۲

نام مؤلف: میر جمال الدین حسین بن شاہ حسن
انجوی

شیرازی مخاطب بہ عضد الدولہ متوفی ۱۰۳۵

ہجری / ۱۶۲۵ میلادی

سال تصنیف: ۱۰۰۵ ہجری / ۱۰۱۷ میلادی

فرہنگ جہانگیری

شماره کتاب: ۲۴۹۳ ردیف کتابخانہ: ۵۷۷۸ م

نام مؤلف: ہمو

سال تصنیف: آغاز حکم اکبر اعظم ۱۰۰۵ ہجری
۱۵۹۶/

میلادی و اختتام در عہد جہانگیر ۱۰۱۷

ہجری / ۱۶۰۸ میلادی

تعداد اوراق: ۲۰۴

فرہنگ جہانگیری

شماره کتاب: ۲۴۹۴ ردیف کتابخانہ: ۹۳۹۷

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۱ ہجری / ۱۸۱۵
میلادی بخط شیخ

عبدالغنی

فرہنگ جہانگیری

شماره کتاب: ۲۴۹۵ ردیف کتابخانہ: ۶۳۵ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۳ ہجری، رحیم اللہ
رامپوری

تعداد اوراق: ۴۸۵

فرهنگ جهانگیری

شماره کتاب: ۲۴۹۵ بردیف کتابخانه: ۱۴۶۲۷

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کتابت: ۱۲۳۳ هجری، رحیم الله رامپوری

تعداد اوراق: ۴۰۲

فرهنگ جهانگیری

شماره کتاب: ۲۴۹۶ بردیف کتابخانه: ۲۹۷۲ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کتابت: قبل از ۱۰۸۶ هجری / ۱۶۷۵ میلادی

تعداد اوراق: ۹۸

فرهنگ جهانگیری (جزء)

شماره کتاب: ۲۴۹۷ بردیف کتابخانه: ۵۷۹۷ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۱۸

مجمع الفروس معروف به فرهنگ سروری (جلد اول)

شماره کتاب: ۲۴۹۸ بردیف کتابخانه: ۵۲۸۲ م

نام مؤلف: محمد قاسم سروری بن حاجی محمد کاشانی

سال تصنیف: ۱۰۲۸ هجری / ۱۶۱۸ میلادی

تعداد اوراق: ۳۹۷

مجمع الفروس معروف به فرهنگ سروری (جلد دوم)

شماره کتاب: ۲۴۹۹ بردیف کتابخانه: ۵۲۸۳

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۳۹۸

انیس الشعرا

شماره کتاب: ۲۵۰۰ بردیف کتابخانه: ۱۴۷۷ م

نام مؤلف: عبد الکریم بن رجن غزنوی همیر پوری متخلص

بکریمی متوفی ۱۰۶۰ هجری / ۱۶۵۰ میلادی

سال کتابت و نام کتابت: ۱۲۲۴ هجری / ۱۸۰۹ میلادی بخت عبدالغنی شاه

جهان آباد

تعداد اوراق: ۱۵۰

برهان قاطع (ج ۱)

شماره کتاب: ۲۵۰۱ بردیف کتابخانه: ۵۲ م

نام مؤلف: محمد حسین برهان بن خلف تبریزی

سال تصنیف: ۱۰۶۲ هجری / ۱۶۵۱ میلادی معنون بنام

عبدالله قطب گولکنده در جنوب هند

سال کتابت و نام کتابت: ۱۲۱۲ هجری / ۱۷۹۷ میلادی محمد رغبت

تعداد اوراق: ۴۳۰

برهان قاطع (ج ۲)

شماره کتاب: ۲۵۰۳ بردیف کتابخانه: ۱۵۲۴ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کتابت: ۱۲۱۲ هجری / ۱۷۹۷ میلادی بخت محمد رغبت

برای احمدالدین خان بہادر

تعداد اوراق: ۳۲۹

برہان قاطع

شماره کتاب: ۲۵۰۴ ردیف کتابخانہ: ۱۵۲۸م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت ونام کتابت: ۱۲۲۷ ہجری / ۱۸۱۲ میلادی

تعداد اوراق: ۴۸۰

برہان قاطع (ج ۱)

شماره کتاب: ۲۵۰۵ ردیف کتابخانہ: ۱۵۲۵م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۳۷۶

برہان قاطع (ج ۲)

شماره کتاب: ۲۵۰۶ ردیف کتابخانہ: ۱۵۲۶م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۳۶۲

فردوس اللغات

شماره کتاب: ۲۵۰۷ ردیف کتابخانہ: ۵۲۶۹م

نام مؤلف: عطاء اللہ عطائی بن میرزا محمد بن نادر

نقشبندی بخاری

سال کتابت ونام کتابت: بخط محمد عظیم

تعداد اوراق: ۱۲۸

فردوس اللغات

شماره کتاب: ۲۵۰۸ ردیف کتابخانہ: ۵۲۷۰م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت ونام کتابت: ۱۲۴۶ ہجری / ۱۸۳۰ میلادی
در عہد نواب سید احمد علیخان بہادر والی رامپوری
(۱۷۹۴-۱۲۰۹/۱۸۴۰-۵۶)

تعداد اوراق: ۲۵۸

برہان قاطع

شماره کتاب: ۲۵۰۹ ردیف کتابخانہ: ۵۲۷۱م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۲۲۰

فردوس اللغات

شماره کتاب: ۲۵۱۰ ردیف کتابخانہ: ۵۲۸۱م

نام مؤلف: عبدالرشید بن عبدالغفور حسینی مدنی
تتوی

متوفی ۱۰۷۷ ہجری / ۱۶۶۶ میلادی

سال تصنیف: ۱۰۶۴ ہجری / ۱۶۵۴ میلادی

سال کتابت ونام کتابت: ۱۱۵۸ ہجری / ۱۶۵۴ میلادی
بخط حیات اللہ بن

شیخ خیراللہ بانگرموی

تعداد اوراق: ۲۵۲

فرہنگ رشیدی

شماره کتاب: ۲۵۱۰ ردیف کتابخانہ: ۱۴۶۰۳م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت ونام کتابت: ۱۱۶۶ ہجری بخط محمد افضل

تعداد اوراق: ۴۵

فرہنگ رشیدی

شماره کتاب: ۲۵۱۱ ردیف کتابخانہ: ۹۳۹۸ م

نام مؤلف: ہمو

فرہنگ اصطلاحات

شماره کتاب: ۲۵۱۱ جردیف کتابخانہ: ۲۴۳۷۴ م

حل لغات

شماره کتاب: ۲۵۱۱ بردیف کتابخانہ: ۸۱۱۳ م

سال تصنیف: بعد از تألیف فرہنگ رشیدی

تعداد اوراق: ۴۵

فرہنگ حسینی

شماره کتاب: ۲۵۱۲ ردیف کتابخانہ: ۵۲۸۰ م

نام مؤلف: حسین بن احمد

سال تصنیف: عہد عالمگیر اورنگ زیب شاہ ۱۱۱۸ - ۱۰۶۸

ہجری / ۱۷۰۶ - ۱۶۵۷ میلادی)

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۴ ہجری / ۱۷۹۹ میلادی
بخط غلام محی الدین داد بخیر

تعداد اوراق: ۲۷۱

بحر اللغات

شماره کتاب: ۲۵۱۲ ب ردیف کتابخانہ: ۱۳۸۵۱ م

نام مؤلف: سید حسین بن سید کبیر

سال تصنیف: ۱۱۴۲ ہجری

تعداد اوراق: ۵۳۰

توضیحات: ناقص الآخر

(ترجمہ) مزیل الا غلاط

شماره کتاب: (۲۴۷۹)

نام مؤلف: محمد حبیب اللہ خان لغوی متوفی ۱۱۶۰ ہجری

تعداد اوراق: ۱ ب - ۴ ب

سراج اللغات

شماره کتاب: ۲۵۱۳ ردیف کتابخانہ: ۴۰۳۹ م

نام مؤلف: سراج الدین علی خان آرزو اکبر آبادی معروف

بخان آرزو و سراج الشعرا متوفی ۱۱۶۹

ہجری / ۱۷۵۵ میلادی

سال تصنیف: ۱۱۴۷ ہجری / ۱۷۳۲ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۳ ہجری / ۱۸۲۷ میلادی

تعداد اوراق: ۵۸۶

سراج اللغات

شماره کتاب: ۲۵۱۴ ردیف کتابخانہ: ۴۰۴۱ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۰ ہجری / ۱۸۳۲ میلادی

تعداد اوراق: ۵۸۸

چراغ ہدایت

شماره کتاب: ۲۵۱۵ ردیف کتابخانہ: ۸۰۰۸ م

نام مؤلف: سراج الدین علی خان آرزو

سال تصنیف: ۱۱۴۷ ہجری / ۱۷۳۲ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۸۴ ہجری / ۱۷۷۰ میلادی

تعداد اوراق: ۸۸

چراغہدایت

شماره کتاب: ۲۵۱۶ ردیف کتابخانہ: ۲۶۸۲ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۲ ہجری / ۱۷۹۷ میلادی
بخط فیض علی

بن میرزا قاسم بیگ

تعداد اوراق: ۱۵۵

چراغ ہدایت

شماره کتاب: ۲۵۱۷ ردیف کتابخانہ: ۴۰۴۰ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۵ - ۱۲۲۲ ہجری /
۱۸۰۷ میلادی بخط

میر مظہر علی

تعداد اوراق: ۱۸۵

چراغ ہدایت

شماره کتاب: ۲۵۱۸ ردیف کتابخانہ: ۹۶۳۲

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۵ - ۱۲۲۲ ہجری /
۱۸۰۷ میلادی بخط

رستم علی

چراغ ہدایت

شماره کتاب: ۲۵۱۹ ردیف کتابخانہ: ۷۸۰۸ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱۱۹

زوایدالفوائد

شماره کتاب: ۲۵۲۰ ردیف کتابخانہ: ۳۹۹۷

نام مؤلف: سراج الدین علی خان آرزو

سال کتابت و نام کاتب: بخط مولف

تعداد اوراق: ۱ الف - ۱۷ ب

مصطلحات الشعر

شماره کتاب: ۲۵۲۱ ردیف کتابخانہ: ۲۸۱۷

نام مؤلف: سیالکوٹی مل وارستہ لاہوری متوفی ۱۱۸۰

ہجری / ۱۷۶۶ میلادی

سال تصنیف: ۵۱ - ۱۱۴۹ ہجری / ۲۸ - ۱۷۳۶
میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۰ ہجری / ۱۸۱۴ میلادی

تعداد اوراق: ۱۴۶

مصطلحات الشعر

شماره کتاب: ۲۵۲۲

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۲ ہجری بخط رستم علی

مصطلحات الشعرا

شماره کتاب: (۲۵۱۸)

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۶ هجری بخت رستم علی

مصطلحات الشعرا

شماره کتاب: ۲۵۲۲ ردیف کتابخانه: ۶۲۱۲ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۶ هجری / ۱۸۳۰ میلادی
بخت سید حسین

شاه رامپوری

تعداد اوراق: ۲۰۹

بهار عجم

شماره کتاب: ۲۵۲۳ ردیف کتابخانه: ۱۵۷۹ م

نام مؤلف: لاله تیک چند بهار دهلوی متوفی در میان
سال

۱۱۶۵ هجری / ۱۱۶۸ هجری

سال تصنیف: ۱۱۵۲ هجری

تعداد اوراق: ۲۲۰

منتخب بهار عجم

شماره کتاب: ۲۵۲۴ ردیف کتابخانه: ۷۵۷۴ م

نام مؤلف: لاله اندر من

سال تصنیف: ۱۱۸۲ هجری / ۱۷۶۸ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۱۲ هجری / ۱۷۹۶
میلادی بخت برهان الدین

خان زار

تعداد اوراق: ۷۶۸

منتخب بهار عجم (ج ۱)

شماره کتاب: ۲۵۲۵ ردیف کتابخانه: ۵۷۴

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۴۴۰

منتخب بهار عجم

شماره کتاب: ۲۵۲۶ ردیف کتابخانه: ۵۸ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۰۱۴

منتخب بهار عجم (ج ۱)

شماره کتاب: ۲۵۲۷ ردیف کتابخانه: ۱۵۷۸ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۳۴

منتخب بهار عجم

شماره کتاب: ۲۵۲۸ ردیف کتابخانه: ۱۵۸۰ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۶ هجری / ۱۸۳۰
میلادی سید حسین شاه

بفرمایش نواب کریم الله خان بهادر

تعداد اوراق: ۸۲

منتخب بهار عجم موسوم به کتاب اسماء وصفات

شماره کتاب: ۲۵۲۸ ردیف کتابخانه: ۲۹۹۴ م

نام مؤلف: منشی احمد حسن و حکیم سید ضامن علی
جلال

ومنیر شکوہ آبادی

سال تصنیف: حسب فرمایش نواب رامپور

سال کتابت و نام کاتب: بخط مؤلفین

تعداد اوراق: ۲۸۵

علم مجلس

شماره کتاب: ۲۵۲۸ ج

نام مؤلف: خواجه امیر خان

سال کتابت و نام کاتب: ۱۸۳۷ میلادی

تعداد اوراق: ۲۰۴

لغات بابا

شماره کتاب: ۲۵۲۹ ردیف کتابخانه: ۷۵۱ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۹ هجری / ۱۸۱۳ میلادی
رحیم الله بن میان

ولی الله رامپوری

تعداد اوراق: ۵۱۸

ریاض سخن

شماره کتاب: ۲۵۳۰ ردیف کتابخانه: ۱۵۴۱

نام مؤلف: محمد فتحیاب بن محمد دیدار خان بهادر
بن حافظ

الملك حافظ رحمت خان بهادر

تعداد اوراق: ۲۱۲

مفتاح الخزائن (ج ۱)

شماره کتاب: ۲۵۳۱ ردیف کتابخانه: ۶۲۹۲ م

نام مؤلف: لاله جیرام بن رای منگل سین کھتری
سلطان

پور لاہوریدھلوی

سال تصنیف: ۱۲۲۸ هجری / ۱۸۱۳ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: نسخه مؤلف

تعداد اوراق: ۳۰۸

مرآة الاصطلاحات

شماره کتاب: ۲۵۳۲ ردیف کتابخانه: ۲۴۷۹

نام مؤلف: عنبرشاه خان عنبر متخلص به، آشفته
رامپوری

سال تصنیف: ۱۲۳۴ هجری / ۱۸۱۸ میلادی
بفرمایش امجد علیخان بن اسعد علیخان

سال کتابت و نام کاتب: بخط مؤلف

حجت ساطع

نام مؤلف: سید فراست علی

غیاث اللغات

شماره کتاب: ۲۵۳۳ ردیف کتابخانه: ۵۱۳۱

نام مؤلف: ملا غیاث الدین عزت بن جلال الدین رامپوری

متوفی ۱۲۶۸ هجری / ۱۸۵۱ میلادی

سال تصنیف: ۱۲۴۲ هجری / ۱۸۲۶ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۱ هجری / ۱۸۳۵ میلادی
در زمان حیات

مؤلف خلیفہ نجیب الله

تعداد اوراق: ۷۵۲

غیاث اللغات

شماره کتاب: ۲۵۳۳ ردیف کتابخانه: ۱۴۶۳۵

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۴ بخت امیر علی خان
ولد غلام محی الدین

خان الدین برای تنویر احمد خان ولد عوض علیخان
ساکن چھتاری

تعداد اوراق: ۷۵۲

غیاث اللغات

شماره کتاب: ۲۵۳۴ ردیف کتابخانه: ۵۱۳۲ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۷۲۰

غیاث اللغات

شماره کتاب: ۲۵۳۵ ردیف کتابخانه: ۱۰۷۰۱

نام مؤلف: همو

جواهر التحقيق

شماره کتاب: ۲۵۳۴ ردیف کتابخانه: ۳۷۵۰ م

نام مؤلف: ملا غیاث الدین عزت رامپوری

سال تصنیف: ۱۲۶۱ هجری / ۱۸۴۵ میلادی

تعداد اوراق: ۲۰

مجموع اللغات

شماره کتاب: (۲۴)

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۷۶ هجری

تعداد اوراق: ۱ ب - ۳۹ ب

فرهنگ سلاسه اللسان

شماره کتاب: ۲۵۳۵ ب

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۷۲ هجری

لوامع النور

شماره کتاب: ۲۵۳۷ ردیف کتابخانه: ۵۹۳۱۰ م

نام مؤلف: قاضی محمد صادق خان اخترمتوفی ۱۲۷۳
ه

تعداد اوراق: ۴۷

حجت ساطع

شماره کتاب: ۲۵۳۷ ردیف کتابخانه: ۱۰۳۹۰

نام مؤلف: سید فراست علی بن سید حشمت علی بن
سید حبیب الله شاه حسنی الحسینی القادری تلہری

لوامع النور

شماره کتاب: ۲۵۳۷ ردیف کتابخانه: ۵۹۳۱۰ م

نام مؤلف: قاضی محمد صادق خان اخترمتوفی ۱۲۷۳
ه

تعداد اوراق: ۴۷

مصطلحات

شماره کتاب: ۲۵۳۸ ردیف کتابخانه: ۶۲۱۵ م

نام مؤلف: آقا محمد نثار شیرازی بن میرزا علی
بابا تستری

سال تصنیف: عهد نواب رامپور

تعداد اوراق: ۷۸

نامعلوم (لغات فارسی)

شماره کتاب: ۲۵۳۸ ردیف کتابخانه: ۵۸۲۲

تعداد اوراق: ۳۲۸

نامعلوم (لغت نامہ)

شماره کتاب: ۲۵۳۷ ردیف کتابخانہ: ۱۰۳۲۵

نام مؤلف: سید نجف علی خان بن سید محمد عظیم الدین

خان قاضی ہجری

سال کتابت و نام کاتب: غالباً نسخہ مؤلف

تعداد اوراق: ۱۲۴

معیار الاغلاط

شماره کتاب: ۲۵۳۹ ردیف کتابخانہ: ۶۲۶۸م

نام مؤلف: منشی امیر احمد امیرین کرم محمد مینائی

لکھنوی متوفی ۱۳۱۸ ہجری / ۱۹۰۰ میلادی

سال تصنیف: ۱۲۸۱ ہجری / ۱۸۶۴ میلادی معنون باسم نواب

رامپور

سال کتابت و نام کاتب: مولوی مہدی علی خان رامپوری تحویلدار کتب

خانہ

تعداد اوراق: ۱۳۱

امّ المحاورات

شماره کتاب: ۲۵۴۰ ردیف کتابخانہ: ۱۸۳۸

نام مؤلف: منشی احمد حسین

سال تصنیف: ۱۲۲۱ ہجری / ۱۹۰۳ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: بخط مصنف، ۱۳۲۱ھ / ۱۹۰۳ میلادی

تعداد اوراق: ۵۳۰

خرد افزا

شماره کتاب: ۲۵۴۱ ردیف کتابخانہ: ۳۷۵۸ م

سال کتابت و نام کاتب: غلام رسول خان رامپوری

تعداد اوراق: ۸

رسالہ در سند الفاظ

شماره کتاب: ۲۵۴۲ ردیف کتابخانہ: ۵۶۴۵م

نام مؤلف: مولوی مہدی علیخان بن اختر بلند خان رامپوری

متوفی ۱۳۴۳ ہجری / ۱۹۲۵ میلادی

سال تصنیف: ۱۲۲۱ ہجری / ۱۹۰۳ میلادی

تعداد اوراق: ۱۴

غرائب اللغات

شماره کتاب: ۲۵۴۳ ردیف کتابخانہ: ۵۱۰۹ م

نام مؤلف: عبدالواسع ہانسوی

سال تصنیف: در مان سلطان حیدر

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۵ ہجری / ۱۷۹۰ میلادی

تعداد اوراق: ۵۶

غرائب اللغات

شماره کتاب: (۲۴۷۹)

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۹ب - ۵۷ ب

غرائب اللغات

شماره کتاب: ۲۵۴۴ ردیف کتابخانہ: ۵۱۱۰ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۱ هجری / ۱۸۶۴ میلادی
سید جعفر شاه

وائق بخاری بحکم نواب خلد آشیان

تعداد اوراق: ۵۴

نوادراالفاظ

شماره کتاب: ۲۵۴۵ ردیف کتابخانه: ۵۱۰۸ م

نام مؤلف: سراج الدین علی خان آرزو اکبر آبادی معروف

بخان آرزو وسراج الشعراء متوفی ۱۱۶۹

هجری / ۱۷۵۵ میلادی

سال تصنیف: ۱۱۵۶ هجری / ۱۷۴۳ میلادی

تعداد اوراق: ۳۱۶

نوادراالفاظ

شماره کتاب: ۲۵۴۶ ردیف کتابخانه: ۵۱۱۱ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۱۷

نوادراالفاظ

شماره کتاب: ۲۵۴۷ ردیف کتابخانه: ۶۸۲۰ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۸ هجری / ۱۸۳۲ میلادی

تعداد اوراق: ۱۴۵

نوادراالفاظ

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۵۸ ب - ۱۵۹ ب

زبدۃ الاسماء

شماره کتاب: ۲۵۴۸ ردیف کتابخانه: ۲۵۷۵

سال تصنیف: ۱۱۸۰ هجری / ۱۷۶۶ میلادی

تعداد اوراق: ۷۱

شمس البیان فی مصطلحات هندوستان

شماره کتاب: ۲۵۴۹ ردیف کتابخانه: ۴۸۱۱ م

نام مؤلف: میرزا محمد اسمعیل تیش بن یوسف بیگ

مشهور به میرزا جان دهلوی متوفی ۱۲۲۰

هجری -

سال تصنیف: ۱۲۰۸ هجری / ۱۷۹۳ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۶ هجری / ۱۸۴۹ میلادی

بخط ولایت علی

و هدایت علی

تعداد اوراق: ۵۵

مفتاح اللغات یانام مالا

شماره کتاب: ۲۵۵۰ ردیف کتابخانه: ۶۸۲۰ م

سال تصنیف: ۱۲۳۶ هجری / ۱۸۲۰ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۸ هجری / ۱۸۳۲ میلادی

تعداد اوراق: ۳۲۴

نصاب الصبیان (منظوم)

شماره کتاب: ۲۵۵۱

تعداد اوراق: ۷

نصاب کشمیری

شماره کتاب: ۲۵۵۲ ردیف کتابخانه: ۸۲۲۹ م

نام مؤلف: پندت رام کرشن شاه جهان آبادی

سال تصنیف: ۱۲۴۵ هجری / ۱۸۲۹ میلادی

تعداد اوراق: ۲۱

رياض المحبه

شماره كتاب: ۲۵۵۳ رديف كتابخانه: ۵۲۷۶ م

نام مؤلف: نواب محبت خان بن حافظ الملك حافظ
رحمت

خان بهادر متو في ۱۲۲۲ هجرى

سال كتابت و نام كاتب: ۲۱ ذى الحجه ۱۲۳۰ هجرى

عجائب اللغات

شماره كتاب: ۲۵۵۴ رديف كتابخانه: ۴۲۲۷ م

نام مؤلف: نواب اله يار خان بن حافظ الملك حافظ
رحمت

خان بهادر بريلوى

سال تصنيف: بعد ۱۲۲۳ هجرى

سال كتابت و نام كاتب: نوشتہ معہد مولف

تعداد اوراق: ۳۴۱

لغتنامه فرانسوى

فرهنگتاریخ بوناپارت

شماره كتاب: ۲۵۶۳ هردیف كتابخانه: ۵۲۷۷ م

نام مؤلف: پندت لچمى نرائن

سال كتابت و نام كاتب: ۱۲۵۴ هجرى

تعداد اوراق: ۱۴۴

امثال عجائب الامثال

شماره كتاب: ۲۵۶۳ هردیف كتابخانه: ۴۹۹۴ م

نام مؤلف: محمدعلى حبل رودى

تعداد اوراق: ۲۱۸

دستور فارسى

دستور منشى

شماره كتاب: ۲۶۱۴ ب رديف كتابخانه: ۸۷۹۴ م

نام مؤلف: آقا محمد حسين نامى متوفى ۱۱۲۶ هجرى

سال تصنيف: ۱۰۷۰ هجرى

سال كتابت و نام كاتب: ۱۲۲۹ هجرى

تعداد اوراق: ۲۸

رساله عبد الواسع

شماره كتاب: ۲۶۱۴ ج رديف كتابخانه: ۱۶۰۹۴

نام مؤلف: مولانا عبد الواسع هانسوى

سال كتابت و نام كاتب: ۱۲۱۴ هجرى نورالله

تعداد اوراق: ۴۱

رساله عبد الواسع

شماره كتاب: ۲۶۱۵ ج رديف كتابخانه: ۹۰۴۶ م

نام مؤلف: همو

سال كتابت و نام كاتب: ۱۸۱۳ ميلادى لچهمى نرائن

تعداد اوراق: ۵۲

رساله عبد الواسع

شماره كتاب: ۲۶۱۶ رديف كتابخانه: ۸۵۰۳

نام مؤلف: همو

سال كتابت و نام كاتب: ۱۸۱۳ ميلادى محمد ولى الله

بن ملا محمد عنايت

تعداد اوراق: ۵۶

رساله عبد الواسع

شماره کتاب: ۲۶۱۷ ردیف کتابخانه: ۷۴۶۵ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۴ هجری / ۱۸۲۸ میلادی

تعداد اوراق: ۵۳

شرح رساله عبد الواسع

شماره کتاب: ۲۶۱۷ ب ردیف کتابخانه: ۲۸۶۲

نام مؤلف: عثمان خان قیس رامپوری ۱۲۹۱ هجری

بناء فارسی

شماره کتاب: ۲۶۱۷ ج ردیف کتابخانه: ۱۶۰۴۲

سال تصنیف: ۱۱۴۸ هجری

ضوابط عظیم

شماره کتاب: ۲۶۱۸ ردیف کتابخانه: ۷۹۲۲ م

نام مؤلف: محمد عظیم قریشی ساکن تاه

سال تصنیف: ۱۱۳۸ هجری / ۱۷۲۵ میلادی بامر میر محمد

حسین همدانی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۹۵ هجری / ۱۷۸۰ میلادی ثناء الله محمدی

تعداد اوراق: ۱۹۱

ضوابط عظیم (پاره)

شماره کتاب: ۲۶۱۹ ردیف کتابخانه: ۷۲۶ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۴ هجری / ۱۸۳۸ میلادی دهیرج لعل وکیل

تعداد اوراق: ۲۲

منار الضوابط

شماره کتاب: ۲۶۲۰ ردیف کتابخانه: ۲۵۹۱ م

نام مؤلف: عبد الباسط بن محمد صالح بن امام الدین محمد

بن شیخ محمدعلیم بن محمد حلیم بن نظام الدین امتیهوی

سال تصنیف: بعد وفات میرعبدالجلیل بلگرامی متوفی ۱۱۳۸

هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۸ هجری / ۱۸۱۳ میلادی

تعداد اوراق: ۱۴۲

مثنو

شماره کتاب: (۲۵۲۰)

نام مؤلف: سراج الدین علی خان آرزو اکبر آبادی معروف

به خان آرزو سراج الشعرا متوفی ۱۱۶۹ هجری

سال کتابت و نام کاتب: مولف

تعداد اوراق: ۱۸ الف - ۱۰۷ ب

مثنو

شماره کتاب: ۲۶۲۰ ب ردیف کتابخانه: ۹۳۰۹ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۶

جواهر الحروف

شماره کتاب: ۲۶۲۱ ردیف کتابخانه: ۸۴۹۸ م

نام مؤلف: لاله تیک چند بهار تخلص

سال تصنیف: در اثنای تصنیف بهار عجم که در ۱۱۵۲

هجری / ۱۸۳۹ میلادی تمام گردید

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۵ هجری / ۱۸۴۸ میلادی

تعداد اوراق: ۴۳

جواهر الحروف

شماره کتاب: ۲۶۲۲ ردیف کتابخانه: ۲۶۵۰ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۳۸

تشریح الحروف

شماره کتاب: ۲۶۲۳ ردیف کتابخانه:

نام مؤلف: میر حسین دوست حسینی بن میر ابوطالب

دانشمند حسینی سنبهلی

سال تصنیف: ۱۱۷۳ هجری / ۱۷۵۹ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۱ هجری / ۱۸۳۵ میلادی

تعداد اوراق: ۲۱۷

جامع القواعد

شماره کتاب: ۲۶۲۴ ردیف کتابخانه: ۲۸۲۶

نام مؤلف: محمد قلی خان متخلص به محب

سال تصنیف: ۱۱۷۶ هجری / ۱۷۶۰ میلادی در
عهدشاه عالم

هجری / ۱۸۳۹ میلادی تمام گردید

سال کتابت و نام کاتب: احمد حسین

تعداد اوراق: ۲۰۸

فانوس خیال

شماره کتاب: ۲۶۲۴ ب ردیف کتابخانه: ۲۰۸۵۵

نام مؤلف: ارشد اشرف متخلص به خیال

سال تصنیف: ۸۸ - ۱۱۸۷

تعداد اوراق: ۱۵۹

مجمع البحرين

شماره کتاب: ۲۶۲۵ ردیف کتابخانه: ۲۷۵۵

نام مؤلف: نظام‌الدین احمد شاه جهان پوری برادر غلام
نبی

وحشت

سال تصنیف: ۱۱۸۸ هجری / ۱۷۷۴ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۲ هجری / ۱۸۱۶ میلادی

تعداد اوراق: اب - ۴۹ ب

ابیات درمعانی حروف

شماره کتاب: (۲۶۲۵)

نام مؤلف: غلام علی وحشت شاهجهانپوری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۲ هجری / ۱۸۱۶ م

تعداد اوراق: ۵۰ الف - ۱۵ ب

مجمع البحرين

شماره کتاب: (۲۶۲۶) ردیف کتابخانه: ۹۱۱۱ م

نام مؤلف: نظام‌الدین احمد شاه جهانپوری برادر غلام
نبی

وحشت

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۸۸ هجری / ۱۷۷۴ م

تعداد اوراق: ۲۶

مخزن دانش

شماره کتاب: ۲۶۲۷ ردیف کتابخانه: ۳۷۳۳ م

نام مؤلف: محمد اشرف

سال تصنیف: ۱۱۸۹ هجری / ۱۷۷۵ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۸۸ هجری / ۱۷۷۴ م

تعداد اوراق: ۳۷

قوانین فارسی

شماره کتاب: ۲۶۲۸ ردیف کتابخانه: ۵۵۲۸ م

نام مؤلف: میر محمد حسین بن عبدالعظیم
اصفهانیهندی

معروف بلندين متوفى ۱۲۵۱ هجری

تعداد اوراق: ۴۹

قوانین فارسی

شماره کتاب: ۲۶۲۹ ردیف کتابخانه: ۵۵۲۷ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۶۲

تکمله فارسی

شماره کتاب: ۲۶۳۰ ردیف کتابخانه: ۲۴۸۱

نام مؤلف: ملک العلماء فارسی قطب علی عرف نستهن
ولد

احمد ضاروب پوری بریلوی متوفی ۱۲۱۶ هجری
۱۸۰۱/ میلادی

سال تصنیف: ۱۱۷۵ هجری / ۱۷۶۱ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۵ هجری / ۱۷۹۰ میلادی
عنبر شاه خان عنبر رامپوری تلمیذ مصنف

تعداد اوراق: ۱۳۱ الف - ۲۰۲ الف

تکمله فارسی

شماره کتاب: ۲۶۳۱ ردیف کتابخانه: ۲۴۸۰ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: اب - ۷۱ ب

تکمله فارسی

شماره کتاب: ۲۶۳۲ ردیف کتابخانه: ۹۱۱۱ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۵۳

میزان صرف فارسی

شماره کتاب: (۲۶۳۰)

نام مؤلف: ملک العلماء فارسی

سال تصنیف: ۱۱۹۸ هجری / ۱۷۸۳ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۵ هجری / ۱۷۹۰ میلادی
عنبر شاه خان عنبر رامپوری تلمیذ مصنف

تعداد اوراق: ۱۰۱ الف - ۱۳۱ ب

میزان صرف فارسی

شماره کتاب: (۲۶۳۱)

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۷۲ ب - ۹۷ الف

میزان صرف فارسی

شماره کتاب: ۲۴۵۲ ردیف کتابخانه: همو

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۶ هجری

تعداد اوراق: ۲۳۴ الف - ۲۵۹ الف

میزان صرف فارسی

شماره کتاب: ۲۶۳۳ ردیف کتابخانه: ۹۱۱۱ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۲

روضته القوانین

شماره کتاب: ۲۶۳۳ جردیف کتابخانه: ۲۰۸۵۳

نام مؤلف: کشن سہایکھتری

سال تصنیف: برائی شرف علیخان

سال کتاب و نام کاتب: ۱۸۷۶ میلادی

تعداد اوراق: ۶۱

رساله حروف (منظوم)

شماره کتاب: ۲۶۳۳ جردیف کتابخانه: ۸۶۰۵ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۱ هجری / ۱۸۳۹

میلادی عنبر شاه خان عنبر

تعداد اوراق: ۴ ب - ۶ الف

مفتاح النظم

شماره کتاب: ۲۶۳۴ ردیف کتابخانه: ۱۰۳۸۹

نام مؤلف: سید حشمت علی کاتھوی تلھری متخلص
به «نگاہ» ابن سید حبیب اللہ شاہ حسینی حسنی
قادری سبزواری مرتضوی

سال تصنیف: ۱۲۱۱ هجری

سال کتاب و نام کاتب: چندایہان

تعداد اوراق: ۶۵ ب - ۲۷۸ ب

مفتاح النظم

شماره کتاب: ۲۶۳۵ ردیف کتابخانه: ۱۰۴۰۱

سال کتاب و نام کاتب: بنو لعل تلھوی

تعداد اوراق: ۱۵۱

چهار عرق

شماره کتاب: (۲۶۳۴)

نام مؤلف: سید جواد علی عقیل بن سید حشمت علی

تعداد اوراق: ۱ ب - ۶۴ الف

منتخب النحو

شماره کتاب: (۲۶۳۰)

نام مؤلف: امیر حیدر حسینی بلگرامی

سال تصنیف: ۱۲۱۴ ه / ۱۷۹۹ میلادی

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۲۶ هجری / ۱۸۱۱ میلادی

عنبر شاه خان

عنبر رامپوری

تعداد اوراق: ۷۰ ب - ۱۰۰ الف

منتخب النحو

شماره کتاب: ۲۶۳۱ ردیف کتابخانه: ۸۷۸۸

نام مؤلف: همو

سال کتاب ونام کاتب: ۱۱۳۸ هجری

تعداد اوراق: ۱ ب - ۳۴ ب

منتخب النحو

شماره کتاب: ۲۷۳۷ ردیف کتابخانه: ۳۳۱۴

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۳۰

اساس القوانين

شماره کتاب: ۲۴۵۲ ب

نام مؤلف: جمال الله ولد شيخ رحمت الله

سال کتاب ونام کاتب: ۱۲۳۷ هجری

تعداد اوراق: ۶۹ الف ۷۸ ب

اساس القوانين

شماره کتاب: (۲۶۳۶)

نام مؤلف: همو

سال کتاب ونام کاتب: محرم ۱۲۳۸ هجری

تعداد اوراق: ۳۷ ب ۴۹ الف

گلزار معانی

شماره کتاب: ۲۶۳۸ ردیف کتابخانه: ۵۸۸۸ م

نام مؤلف: گل محمد مصطفی آبادی

سال تصنیف: عهد اکبرشاه ثانی ۱۲۲۱-۵۲ هجری

تعداد اوراق: ۱۱۸

بحرالفوائد

شماره کتاب: ۲۶۳۸۹ ردیف کتابخانه: ۱۶۱۳ م

نام مؤلف: منور علی متخلص به اعظم

سال تصنیف: ۱۲۲۲ هجری ۱۸۰۷ میلادی بفرمایش

سید شیرعلی

سال کتاب ونام کاتب: شجاعت علی

تعداد اوراق: ۹۸

قواعد فارسی

شماره کتاب: ۲۶۴۰ ردیف کتابخانه: ۸۶۱۷ م

نام مؤلف: روشن علی انصاری جونپوری متوفی ۱۲۲۵

هجری/ ۱۸۱۰ میلادی تقریباً

سال کتاب ونام کاتب: ۱۲۴۹ هجری/ ۱۸۳۳ میلادی

عنبرشاه خان عنبر

تعداد اوراق: ۱۱ الف-۲۳ ب

قواعد فارسی

شماره کتاب: (۲۶۳۶)

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۴۹ ب-۵۲

رساله قواعد

شماره کتاب: ۲۶۴۱ ردیف کتابخانه: ۸۶۵۰ م

نام مؤلف: مولانا صبغت الله بلگرامی

سال کتاب ونام کاتب: ۱۲۴۲ هجری/ ۱۸۴۶ میلادی

تعداد اوراق: ۳

شجرۃ الامانی

شماره کتاب: ۲۶۴۲ ردیف کتابخانه: ۸۴۲۰ م

نام مؤلف: میرزا محمد حسن قتیل بن درگاہی مل متوفی

سال تصنیف: ۱۲۰۶ ہجری / ۱۷۰۱ میلادی بفرمایش سید امان علی

تعداد اوراق: ۲۸

شجرۃ الامانی

شماره کتاب: ۲۶۴۳ ردیف کتابخانه: ۱۰۰۱۶ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱ ب - ۱۵ ب

شجرۃ الامانی

شماره کتاب: (۲۴۵۲) ب

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۶ ہجری عنبری شاہ خان

تعداد اوراق: ۲۵۵ الف - ۲۷۰ ب

مصباح الصبیان

شماره کتاب: ردیف کتابخانه: ۴۹۰۱۱ نام مؤلف: رحم علیخان بن بہرمندخان ساکن سکندرآباد

سال کتاب و نام کاتب: ۱۱۲۳ ہجری تقریباً

تعداد اوراق: ۱۴۲ الف - ۴۵ ب

مصباح الصبیان

نام مؤلف: ہمو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۱۳۶ ہجری تقریباً

تعداد اوراق: ۱۱۱ الف - ۱۱۶ ب

مصباح الصبیان

نام مؤلف: ہمو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۴۲ ہجری تقریباً

تعداد اوراق: ۱۱۱ الف - ۱۱۶ ب

مصباح الصبیان

نام مؤلف: ہمو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۴۲ ہجری

تعداد اوراق: ۷

مطلوب طالب

نام مؤلف: ہمو

سال کتاب و نام کاتب: بعد مصباح الصبیان

تعداد اوراق: ۱۱۲

جوہر عنبر

شماره کتاب: ۲۶۴۴ ردیف کتابخانه: ۳۳۷۳

نام مؤلف: مولوی عنبرشاہ خان عنبر ولد صورت خان ولد

رضاخان رامپوری

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۸۳ ہجری / ۱۸۶۶ میلادی

تعداد اوراق: ۷

جوہر عنبر

شماره کتاب: ۲۶۴۵ ردیف کتابخانه: ۸۹۳۹

نام مؤلف: ہمو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۹۹ هجری محمد فیض الله خان

تعداد اوراق: ۶

جام جم

شماره کتاب: ۲۶۴۶ ردیف کتابخانه: ۱۰۱۹۶

نام مؤلف: سرور

سال تصنیف: برای فدا علی خان

تعداد اوراق: ۲۳

رساله در بیان امانت

شماره کتاب: (۲۴۵۲)

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۳۶ هجری عنبر شاه خان

تعداد اوراق: ۵۹ الف – ۶۰ ب

رساله در قواعد

شماره کتاب: (۲۴۵۲)

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۳۶ هجری عنبر شاه خان

تعداد اوراق: ۲۷۰ ب – ۲۷۹ ب

رساله در قواعد

شماره کتاب: (۲۴۵۲)

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۳۶ هجری عنبر شاه خان

تعداد اوراق: ۲۸۰ ب – ۲۸۶ ب

تصریف المصادر

شماره کتاب: (۲۶۴۰)

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۴۹ هجری / ۱۸۳۳ میلادی
عنبر شاه خان

تعداد اوراق: ۲ الف ۸ الف

اربع عناصر

شماره کتاب: ۲۶۴۸ ردیف کتابخانه: ۸۶۹۹

نام مؤلف: بن محمد

تعداد اوراق: ۱۸

آمد نامه

شماره کتاب: ۲۶۴۸ ج

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۴۸ هجری

تعداد اوراق: ۱۵

آمد نامه

شماره کتاب: ۲۶۴۹ ردیف کتابخانه: ۸۲۰۶ م

نام مؤلف: ملا غیاث الدین عزت بن شرف الدین رامپوری

متوفی ۱۲۶۸ هجری / ۱۸۵۱ میلادی

سال تصنیف: در عهد نواب فردوس مکان برای نواب
رام پور

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۸۸ هجری / ۱۸۷۱ محیب
الله بن عباد الله

حسب حکم نواب عرش آشیان رامپور

تعداد اوراق: ۱۱۳

رساله صرف فارسی

شماره کتاب: ۲۶۵۰ ردیف کتابخانه: ۲۹۳۵

نام مؤلف: مولوی امام بخش صهباییدهلوی متوفی

۱۲۷۳ هجری

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۷۶ هجری/ ۱۸۵۹ میلادی
غلام حسین خان

بن غلام قادر خان رامپوری

تعداد اوراق: ۱۹

رساله اضافت

شماره کتاب: ۲۶۵۱ ردیف کتابخانه: ۲۹۳۶

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۸۲ هجری/ ۱۸۶۵ میلادی
غلام حسین خان

بن غلام قادر خان رامپوری برای سید امانت علی

تعداد اوراق: ۸

گلبن اکبر

شماره کتاب: ۲۶۵۲ ردیف کتابخانه: ۵۸۴۰ م

نام مؤلف: محمد عثمان خان قیس بن حافظ غلام شاه
خان

بن شرف الدین خان رامپوری مدارالمهام ریاست،

مقتول ۱۲۹۰ هجری/ ۱۸۷۳ میلادی

سال تصنیف: ۱۲۶۶ هجری/ ۱۸۴۹ میلادی بفرمایش

اکبر علی خان تلمیذ خود

سال کتاب و نام کاتب: درعهد ولیعهدی نواب خلد
آشیان رامپور

بن غلام قادر خان رامپوری برای سید امانت علی

تعداد اوراق: ۹۰

خلاصه القوانين

شماره کتاب: ۲۶۵۳ ردیف کتابخانه: ۲۷۸۸ م

نام مؤلف: حافظ محمد فیاض بن محمد عبدالله بن
مولانا

محمد بشارت الله

سال تصنیف: در عهد راجه رام سنگه والی
چیپور ۱۸۵۰-۸۰

میلادی/ ۱۲۶۷-۹۸ هجری

تعداد اوراق: ۴۸

رساله در قواعد فارسی

شماره کتاب: ۲۶۵۳ ردیف کتابخانه: ۲۳۹۵۴

نام مؤلف: چنی لال بلاسپوری

نهج الادب

شماره کتاب: ۲۶۵۴ ردیف کتابخانه: ۵۲۴۲

نام مؤلف: مولوی نجم الغنی خان بن مولوی عبدالغنی
خان

بن رامپوری متوفی ۱۹۳۲ میلادی

سال کتاب و نام کاتب: بخط مصنف

تعداد اوراق: ۲۷۴

دستور اردو

دریای لطافت

شماره کتاب: ۲۶۵۵ ردیف کتابخانه: ۳۵۱۳ م

نام مؤلف: میر انشاء الله خان ولد میر ماشاء الله خان

لکهنوی متوفی ۱۲۳۳ هجری/ ۱۸۱۴ میلادی و میرزا
محمد حسن قتیل بن درگاهی مل

سال تصنیف: حسب الامر نواب سعادت علی خان والی
اوده

تعداد اوراق: ۱۸۵

دریای لطافت

شماره کتاب: ۲۶۵۶ ردیف کتابخانه: ۸۵۹۵ میلادی

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۸۶

تحفته الطالبین

شماره کتاب: ۲۶۶۰ ردیف کتابخانه: ۸۰۶۷

نام مؤلف: حیات علی دهلوی

تعداد اوراق: ۱ الف - ۴۶ ب

دریای لطافت (پارہ)

شماره کتاب: ۲۶۵۷ ردیف کتابخانه: ۱۰۴

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۶

رسالہ قواعد ترکی

شماره کتاب: (۲۶۶۰)

تعداد اوراق: ۵۵ الف - ۶۱ ب

دریای لطافت (باب آخر)

شماره کتاب: ۲۶۵۸

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۸

رسالہ قواعد ترکی

شماره کتاب: (۲۶۶۰)

تعداد اوراق: ۶۲ الف - ۶۵ ب

دریای لطافت (باب آخر)

شماره کتاب: ۲۶۵۹ ردیف کتابخانه: ۷۹۸۰

نام مؤلف: حکیم سید احد علی خان یکتابن سید احمد علی

خان لکھنوی

سال تصنیف: ۱۲۴۹ هجری

رسالہ قواعد ترکی

شماره کتاب: (۲۶۶۰)

تعداد اوراق: ۶۶ الف - ۶۷ ب

آمد نامہ انگریزی

شماره کتاب: ۲۶۶۱ ردیف کتابخانه: ۲۶۲۱

نام مؤلف: منشی بشن سنگھ

سال تصنیف: عہد نواب آصف الدوالہبہادر ۱۲۱۲ - ۱۱۸۸

هجری

تعداد اوراق: ۹۰

دستور ترکی

رسالہ قواعد زبان ترکی

شماره کتاب: ۲۶۵۹ ب ردیف کتابخانه: ۲۵۳۷ م

نام مؤلف: محمد مہدی تبریزی

سال تصنیف: ۱۱۹۸ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۸ هجری

تعداد اوراق: ۷۱

بلاغت

حدايق السحر فى دقايق الشعر

شماره كتاب: ۲۶۶۲ ردیف کتابخانه: ۲۹۰۴ م
نام مؤلف: رشیدالدین محمد بن محمد بن عبد الجلیل العمری
معروف بر شید و طواط متوفی ۵۷۸ هجرى / ۱۱۸۲ میلادی
سال تصنیف: به امر ابوالمظفر اتسز خوارزم شاه ۵۱ - ۵۲۵ هجرى / ۵۶ - ۱۱۴۰ میلادی
تعداد اوراق: ۴۰

انیس العشاق

شماره كتاب: (۲۴۵۲)
نام مؤلف: حسن بن محمد ملقب با شرف و مشهور به رامی
سال تصنیف: قبل ۷۷۶ هجریدر عهد ابوالفتح اویس بهادر
خان ایلخانی
سال كتاب و نام کاتب: ۱۲۳۶ هجریعنبر شاه خان
تعداد اوراق: ۱۳۳ الف - ۱۵۰ الف

رساله بلاغت

شماره كتاب: ۲۶۶۳ ردیف کتابخانه: ۸۱۲۷ م
نام مؤلف: زین الدین ابوالحسن علی بن محمد بن علی حسینی جرجانی معروف به میر سید شریف
سال كتاب و نام کاتب: امان علی
تعداد اوراق: ۱۶

بدیع البیان

شماره كتاب: ۲۶۶۴ ردیف کتابخانه: ۷۶۵۰ م
نام مؤلف: قاضی شهاب الدین بن شمس الدین بن عمر زادلی
دولت آبادی متوفی ۸۴۸ هجرى / ۱۴۴۵ میلادی
تعداد اوراق: ۱۸

بدایع الافکار فى صنایع الا شعار

شماره كتاب: ۲۶۶۵ ردیف کتابخانه: ۸۷۲۳ م
نام مؤلف: کمال الدین حسین بن علی واعظ کاشفی سبزوارى
سال تصنیف: معنون بمیر سید حسن
سال كتاب و نام کاتب: ۱۲۵۰ هجرى / ۱۸۳۴ میلادی
تعداد اوراق: ۷۲

رساله در تحقیق حقیقت و مجاز

شماره كتاب: ۲۶۶۶ ردیف کتابخانه: ۸۷۳۹ م
نام مؤلف: عصام الدین ابراهیم بن محمد بن عربشاه
اسفرائینی متوفى ۹۵۳ هجرى
سال تصنیف: معنون بسلطان عاقبت محمود خان بن ابوالغازی
عبید الله خان بهادر ازبک شاه ترکستان ۹۴۶ هجرى که سال وفات عبید الله بهادر خان است

مجمع الصنایع

شماره كتاب: ۲۶۶۶ ب ردیف کتابخانه: ۱۳۳۸
نام مؤلف: نظام الدین احمد بن محمد صالح صدیقی حسینی
صاحب کرامت الاولیا که در ۱۰۶۸ هجریتصنیف شده
سال تصنیف: ۱۰۶۰ هجرى / ۱۶۵۰ میلادی

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۱۲ هجری / ۱۷۹۷ میلادی
فیض علی

تعداد اوراق: ۷۴

مجمع الصنائع

شماره کتاب: ۲۶۶۷ ردیف کتابخانه: ۵۹۹۵ م

نام مؤلف: همو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۱۲ هجری / ۱۷۹۷ میلادی
فیض علی

تعداد اوراق: ۱۴۸

مجمع الصنائع

شماره کتاب: ۲۶۶۷ ب ردیف کتابخانه: ۲۴۳۷۹

نام مؤلف: همو

مجمع الصنائع

شماره کتاب: ۲۶۶۸ ردیف کتابخانه: ۹۹۵۹

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۸۳

دستور شگرف

شماره کتاب: ۲۶۶۷ ردیف کتابخانه: ۲۴۸۰ م

نام مؤلف: بهوپت رای

سال تصنیف: ۱۱۰۰ هجری

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۴۰ هجری عنبر شاه خان

تعداد اوراق: ۱ الف - ۴۰ ب

دستور شگرف

شماره کتاب: ۲۶۶۷ ج ردیف کتابخانه: ۶۵۵۱ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۵۵

دستور شگرف

شماره کتاب: ۲۶۶۷ د ردیف کتابخانه: ۱۴۶۲۱

نام مؤلف: همو

دقائق الا نشاء

شماره کتاب: ۲۶۶۷ ردیف کتابخانه: ۳۵۶۴ م

نام مؤلف: رنچهور داس بن رنجیت رای کایتہ جونپوری

سال تصنیف: ۱۱۴۶ هجری

سال کتاب و نام کاتب: تقریباً سال ۱۲۴۶
هجری خوشوقت رای

تعداد اوراق: ۱۶۵

موہبت عظمی

شماره کتاب: ۲۶۶۹ ردیف کتابخانه: ۸۷۹۷ م

نام مؤلف: سراج الدین علی خان آرزو ابن حسام الدین

حسامی اکبر آبادی

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۳۶ هجری / ۱۸۲۰ میلادی

تعداد اوراق: ۵۳

موہبت عظمی

شماره کتاب: ۲۶۷۰ ردیف کتابخانه: ۱۳۰۱

نام مؤلف: همو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۴۱ هجری / ۱۸۲۵ میلادی
رحیم اللہ

رامپوری

تعداد اوراق: ۷۹

دستور شگرف

شماره کتاب: ۲۶۷۱ ردیف کتابخانہ: ۶۱۰۱

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱۲

عطیہ کبری

شماره کتاب: ۲۶۷۱ ب ردیف کتابخانہ: ۴۴۹۶ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۵۰ ہجری

تعداد اوراق: ۷۲ ب — ۸۵ الف

حدائق البلاغہ

شماره کتاب: (۲۴۵۲) ج ردیف کتابخانہ: ۳۲۹۴

نام مؤلف: میر شمس الدین فقیر دہلوی متوفی ۱۱۸۳ ہجری

سال تصنیف: ۱۱۶۸ ہجری / ۱۷۵۴ میلادی

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۲۶ ہجری عنبر شاہ خان رامپوری

تعداد اوراق: ۱۲۶ ب — ۲۱۷ ب

حدائق البلاغہ

شماره کتاب: ۲۶۷۲ ردیف کتابخانہ: ۷۶۸۹ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتاب و نام کاتب: مہیدن لعل

تعداد اوراق: ۱۳۹

حدائق البلاغہ

شماره کتاب: ۲۶۷۲ ردیف کتابخانہ: ۷۶۸۹ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۹۹

حدائق البلاغہ شماره کتاب: ۲۶۷۲ ج ردیف کتابخانہ: ۱۳۹۱۵

نام مؤلف: ہمو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۱۴ ہجری / ۱۷۹۹ میلادی محمد امین بیگ

تعداد اوراق: ۲۹ الف — ۴۶ الف

خلاصۃ البدیع شماره کتاب: (۲۲۵۲) ب

نام مؤلف: ہمو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۳۷ ہجری عنبر شاہ خان

تعداد اوراق: ۹۹ الف — ۱۱۱ الف

غزلان الہند شماره کتاب: ۲۶۷۴ ردیف کتابخانہ: ۵۱۲۲ م

نام مؤلف: میر غلام علی آزاد بلگرامی متوفی ۱۲۰۰

ہجری

سال تصنیف: ۱۱۷۸ ہجری

تعداد اوراق: ۶۸

مظاهر الاسرار شماره کتاب: ۲۶۷۴ ب ردیف کتابخانه: ۶۲۳۳ م

نام مؤلف: ابوالیمین عبد الرزاق یمینی بن محمد اسحق بن

محمد حسین بن محمد غضنفر حسین سورتی

سال تصنیف: ۱۲۱۹ هجری

قصیده تاریخی شماره کتاب: ۱۲۷۴ ج

نام مؤلف: ابوالیمین عبد الرزاق یمینی بن محمد اسحق بن

محمد حسین بن محمد غضنفر حسین سورتی

سال تصنیف: ۱۲۱۰ هجری

تعداد اوراق: ۵

توضیحات: در تاریخ وفات سید جمال علی

نهر الفصاحت شماره کتاب: (۲۶۴۳)

نام مؤلف: میرزا محمد حسن بن در گاهی مل قتیل

فریدآبادی

سال تصنیف: ۱۲۱۴ هجری

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۷۲ هجری

تعداد اوراق: ۱۶ الف — ۵۴ الف

غنچه اصنام شماره کتاب: ۲۶۷۴ د ردیف کتابخانه: ۴۸۷۲ م

نام مؤلف: سید محسن علی ساندوی

سال تصنیف: ۱۲۴۰ هجری

سال کتاب و نام کاتب: سید حسن علی الحسینی

مخرج التواریخ شماره کتاب: ۲۶۷۵ ردیف کتابخانه: ۸۸۳۸ م

تعداد اوراق: ۳۶

ابواب التاریخ شماره کتاب: ۲۶۷۴ ردیف کتابخانه: ۱۰۸۴ م

نام مؤلف: سید کفایت علی مراد آبادی متخلص به کافی

سال تصنیف: معنون به نواب یوسف علیخان بحالت و لיעهدی

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۶۳ هجری

تعداد اوراق: ۴۵

ابواب التاریخ شماره کتاب: ۲۶۷۴ ب ردیف کتابخانه: ۱۳۷۵۶

نام مؤلف: همو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۶۳ هجری

تعداد اوراق: ۲۹

ابواب التاریخ شماره کتاب: ۲۶۷۴ ج ردیف کتابخانه: ۱۳۷۵۵

نام مؤلف: همو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۶۳ هجری

تعداد اوراق: ۴۱

رساله در استخراج التاریخ شماره کتاب: ۲۶۷۷ ردیف کتابخانه: ۸۳۰۷ م

نام مؤلف: اجودهیا پر شاد صبر

سال تصنیف: ۱۲۷۱ هجری معنون به بهادر شاه ظفر

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۷۱ هجری

تعداد اوراق: ۷۳

رساله معما

شماره کتاب: ۲۶۸۲ ردیف کتابخانه: ۸۹۹۰ م

نام مؤلف: نورالدین عبد الرحمن بن احمد جامی
متوفی

۸۹۷ هجری / ۱۴۹۲ میلادی

سال کتاب و نام کاتب: ۱۱۰۵ هجری / ۱۶۹۳ میلادی

تعداد اوراق: ۲۳

رساله معما

شماره کتاب: ۲۶۸۲ ب ردیف کتابخانه: ۱۴۶۲۵

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۷ ب - ۲۳ ب

رساله معما

شماره کتاب: ۲۶۸۳ ردیف کتابخانه: ۶۲۶۵ م

نام مؤلف: همو

سال کتاب و نام کاتب: ۱۱۳۱ هجری / ۱۷۱۸ میلادی
منا رام

تعداد اوراق: ۱ب - ۳۴ ب

شرح معمای جامی

شماره کتاب: ۲۶۸۴ ردیف کتابخانه: ۸۸۷۷ م

نام مؤلف: مولانا اشرف انصاری

سال تصنیف: ۱۲۱۳ هجری

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۴۴ هجری

تعداد اوراق: ۳۸

کتاب الفاظ تاریخی شماره کتاب: ۲۶۷۸ ردیف
کتابخانه: ۵۸۱۶ م

نام مؤلف: شیخ اکبر علی

سال تصنیف: ۱۲۷۲ هجری

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۷۲ هجری

تعداد اوراق: ۱۷۵

التنویه بالتشبيه شماره کتاب: ۲۶۷۹ ردیف کتابخانه:
۱۰۳۰۶

نام مؤلف: مفتی محمد سعد الله بن شیخ نظام الدین
رامپوری

متوفی ۱۲۹۴ هجری

تعداد اوراق: ۳۶

التنویه بالتشبيه شماره کتاب: ۲۶۸۰ ردیف کتابخانه:
۳۷۳۱ م

نام مؤلف: همو

سال کتاب و نام کاتب: محمد مرتضی رامپوری

تعداد اوراق: ۴۹

معماها

معمیات شرف

شماره کتاب: ۲۶۸۱ ردیف کتابخانه: ۳۸۰۵ م

نام مؤلف: عبد الرحمن بن محمد بن ملقب و مشهوره

ظهیر صفر شیرازی

سال تصنیف: ۸۴۳ هجری

تعداد اوراق: ۱۲۳

شرح معمای جامی

شماره کتاب: (۷۶۱)

نام مؤلف: مولانا امام بخش صهبائیدهلوی متوفی ۱۲۷۳

هجری

سال تصنیف: ۱۲۵۱ هجری

تعداد اوراق: ۱۱ ب - ۲۸ ب

شرح معمای جامی

شماره کتاب: ۲۶۸۵ ردیف کتابخانه: ۱۰۲۶۳

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۴

رساله صغری در معما

شماره کتاب: ۲۶۸۵ ب ردیف کتابخانه: ۵۹۰ م - خ

نام مؤلف: نورالدین عبد الرحمن بن احمد جامی

سال تصنیف: ۸۹۰ هجری

سال کتاب و نام کاتب: ۱۱۹۹ هجری میر محمد حسین بن میر ابوجعفر

الحسینی الرشدی

تعداد اوراق: ۵ ب - ۸ ب

رساله صغری در معما

شماره کتاب: ۲۶۸۵ ج

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۵ ب - ۸ ب

مفتاح الاسالی

شماره کتاب: (۲۶۸۲)

سال کتاب و نام کاتب: ۱۱۳۱ هجری منا رام

تعداد اوراق: ۳۴ ب - ۴۳ ب

معمیات

شماره کتاب: (۲۶۸۲)

سال کتاب و نام کاتب: ۱۱۳۱ هجری منا رام

تعداد اوراق: ۴۳ ب - ۵۵ ب

معمیات قاسم گاهی

شماره کتاب: (۲۶۸۲)

نام مؤلف: مولانا قاسم گاهی

سال تصنیف: ۹۶۴ هجری / ۱۵۵۶ میلادی

سال کتاب و نام کاتب: ۱۱۳۱ هجری منا رام

تعداد اوراق: ۵۶ - ۸۴ الف

نادره

شماره کتاب: (۲۶۸۲)

نام مؤلف: کوکبی

سال تصنیف: ۹۰۶ هجری معنون بعید الله خان

سال کتاب و نام کاتب: ۱۱۳۱ هجری منا رام

تعداد اوراق: ۷۴ ب - ۸۹ ب

رساله معما

شماره کتاب: ۲۶۸۶ ردیف کتابخانه: ۳۸۰۴ م

نام مؤلف: بدخشی

سال تصنیف: معنون با سم امیر علی شیر نوائی متوفی ۹۰۶

هجری / ۱۵۰۰ میلادی

تعداد اوراق: ۱ ب - ۳۲ ب

رساله معما

شماره کتاب: (۲۶۸۶)

نام مؤلف: میر حسین بن محمد حسینی معما
نیشاپوری

متوفی ۹۰۴ هجری / ۱۴۹۸ میلادی

سال تصنیف: با مر امیر علی شیر نوائی

تعداد اوراق: ۳۳ الف - ۶۸ الف

رساله معما

شماره کتاب: (۲۶۸۲)

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۴ ب - ۷۴ ب

رساله معما

شماره کتاب: ۲۶۸۷ ردیف کتابخانه: ۵۷۱۹ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۷۷

رساله معما

شماره کتاب: ۲۶۸۸ ردیف کتابخانه: ۳۸۰۶ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۶۸

رساله معما

شماره کتاب: ۲۶۸۹ ردیف کتابخانه: ۸۱۱۳ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۶۲

شرح رساله معما معروف به شرح مرکنی

شماره کتاب: (۲۶۸۵) ب

نام مؤلف: صادق مرکنی عاشق

سال تصنیف: ۹۰۶ هجری

سال کتاب و نام کاتب: ۱۱۹۹ هجری میر محمد بن میر
ابوجعفر

حسینی رضوی

تعداد اوراق: ۲۰ ب - ۱۲۶ ب

شرح رساله معما

شماره کتاب: ۲۶۹۰ ردیف کتابخانه: ۸۶۲۲ م

نام مؤلف: مولانا خواجگی بخاری متخلص بنامی

سال کتاب و نام کاتب: ۱۲۶۸ هجری / ۱۸۵۰ میلادی
شیخ عبدالرحمن

رامپوری

تعداد اوراق: ۷۰

شرح رساله معما

شماره کتاب: (۲۶۹۰) ب ردیف کتابخانه: ۴۶۹۴ م

نام مؤلف: محمد بن علی البونداکی

سال تصنیف: معنون به سلطان عبدالعزیز بهادر خان
- ۵۷

۹۴۷ هجری

تعداد اوراق: ۱۱۰

مفردات

شماره کتاب: (۲۶۸۵ ب)

نام مؤلف: امیر نظام الدین علی شیر بن کچلینہبہادر
چغتائی ہروی متخلص بہ نوائی و وفائی متوفی ۹۰۶
ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۹۹ ہجری میر محمد
حسین رضوی

تعداد اوراق: ۹ ب - ۱۹ الف

درد البیضاء

شماره کتاب: (۲۶۳۳ ج)

نام مؤلف: شاہ رؤف احمد رافت بن سعود احمد
مجددی

رامپوری متوفی ۱۲۴۹ ہجری

سال تصنیف: ۱۲۴۸ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۰ ہجری عنبر شاہ خان
عنبر

تعداد اوراق: ۳۲ ب - ۴۰ الف

علل الاوضاع

شماره کتاب: ۲۶۹۱ ردیف کتابخانہ: ۶۱۲ م

نام مؤلف: عبد الحسین خان بن آقا میرزا ہدایت اللہ

تعداد اوراق: ۳۶

مجموعہ چیستان

شماره کتاب: ۲۶۹۱ ب

نام مؤلف: مولوی مہدی علی خان رامپوری تحویلدار
کتب

خانہ رامپور

سال تصنیف: ۱۳۱۱ ہجری / ۱۸۹۴ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: مؤلف

تعداد اوراق: ۱ ب - ۱۰ ب

عروض و قافیہ

معیار الاشعار

شماره کتاب: ۲۶۹۱ ج ردیف کتابخانہ: ۱۶۰۷۲

نام مؤلف: نصیر الدین ابوجعفر محمد بن حسن الطوسی

سال کتابت و نام کاتب: نسخہ مؤلف

تعداد اوراق: ۶۷

توضیحات: ہر صفحہ اول دستخط و مہر میرزا حارثی
بد

خشی مؤلف تاریخ محمدی موجود است

میزان الافکار شرح معیار الاشعار

شماره کتاب: ۲۶۹۲ ردیف کتابخانہ: ۴۶۰۸ م

نام مؤلف: مفتی محمد سعد اللہ بن شیخ نظام الدین
رامپوری

متوفی ۱۲۹۴ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: نسخہ مؤلف

معیار جمالی

شماره کتاب: ۲۶۹۳ ردیف کتابخانہ: ۵۶۹۹ م

نام مؤلف: شمس بن سعید فخری اصفہانی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۴ ہجری

تعداد اوراق: ۷۹

مختصر وافی در علم قوافی

شماره کتاب: ۲۶۹۶ ردیف کتابخانه: ۸۷۹۴م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۸

رساله قافیه

شماره کتاب: ۲۶۹۷ ردیف کتابخانه: ۸۶۲۲م

نام مؤلف: نورالدین بن احمد بن عبدالجلیل

سال تصنیف: معنون بعیر علی شیرنوائی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۷ هجری عبدالرحمن

تعداد اوراق: ۴۳

رساله عروض

شماره کتاب: ۲۶۹۸ ردیف کتابخانه: ۵۹۹۵م

نام مؤلف: مولانا سیفی عروضی بخاری

سال تصنیف: ۸۹۶ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۲ هجری بیخط فیض علی

تعداد اوراق: ۶۱

رساله عروض

شماره کتاب: ۲۶۹۹ ردیف کتابخانه: ۷۳۶۹م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۵ هجری بیخط حافظ غلام
محمی الدین ولد

میان جی جان محمد

تعداد اوراق: ۵۳

رساله عروض

شماره کتاب: ۲۷۰۰ ردیف کتابخانه: ۹۴۰۹ م

جمع مختصر

شماره کتاب: ۲۶۹۴ ردیف کتابخانه: ۷۳۴۳

نام مؤلف: وحید تبریزی

سال تصنیف: قبل از سال ۸۶۹ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۴ هجری بیخط میر
ضیاءالدین عرف جیا

میان

تعداد اوراق: ۱۶

جمع مختصر

شماره کتاب: ۲۶۹۴ ب ردیف کتابخانه: ۱۰۲۰۰

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۹ ب - ۵۳ ب

مختصر وافی در علم قوافی

شماره کتاب: ۲۶۹۵ ردیف کتابخانه: ۷۵۶۵

نام مؤلف: نورالدین عبد الرحمن بن احمد جامی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۸ هجری

تعداد اوراق: ۶

مختصر وافی در علم قوافی

شماره کتاب: (۲۶۳۳)

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۱ هجری

تعداد اوراق: ۱۱ الف-۲ ب

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۷ هجری

توضیحات: اب - ۳۵ ب

رساله عروض

شماره کتاب: ۲۷۰۱ ردیف کتابخانه: ۱۰۳۷۳

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: قبل از سال ۱۲۴۱ هجری
محمد خراب الله

رسوائی

تعداد اوراق: اب - ۴۰ ب

رساله عروض

شماره کتاب: (۲۶۹۴)

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۷ هجری

تعداد اوراق: ۱ الف - ۲۸ الف

رساله عروض

شماره کتاب: (۲۶۳۳)

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۰ هجری

تعداد اوراق: ۲۱ الف - ۷۱ ب

رساله عروض

شماره کتاب: ۲۷۰۲ ردیف کتابخانه: ۸۷۹۴م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱ الف - ۳۴ ب

رساله عروض

شماره کتاب: ۲۷۰۳ ردیف کتابخانه: ۸۷۶۱م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: قبل از سال ۱۲۶۴ هجری

تعداد اوراق: ۳۴

رساله عروض

شماره کتاب: ۲۷۰۴ ردیف کتابخانه: ۵۰۱۱م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۳۰۳ هجری
مرتضی بخت محمد

تعداد اوراق: ۴۴

رساله عروض

شماره کتاب: ۲۷۰۵ ردیف کتابخانه: ۷۳۶۸م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۳۰۳ هجری
مرتضی بخت محمد

تعداد اوراق: ۴۲

رساله قافیه

شماره کتاب: ۲۷۰۶ ردیف کتابخانه: ۵۹۹۵م

نام مؤلف: عطاء الله بن محمود حسینی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۲ هجری
فیض علی

تعداد اوراق: ۲۸

رساله قافیه

شماره کتاب: ۲۷۰۷ ردیف کتابخانه: ۸۷۹۷م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۴ هجری بخت محمد اعظم خان والد اخون

محمد یسین

تعداد اوراق: ۲۰

رساله قافیه

شماره کتاب: ۲۷۰۸ ردیف کتابخانه: ۸۷۹۴م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۵

رساله قافی ه

شماره کتاب: ۲۷۰۹ ردیف کتابخانه: ۸۷۹۴م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۵

رساله قافیه

شماره کتاب: ۲۷۰۹ ردیف کتابخانه: ۸۷۶۱م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۳

رساله قافیه

شماره کتاب: ۲۷۱۰ ردیف کتابخانه: ۸۷۹۴م

نام مؤلف: قاسم گاهی

تعداد اوراق: ۷

رساله قافیه

شماره کتاب: ۲۷۱۱ ردیف کتابخانه: ۹۹۹۵م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: محمد عبدالرحیم

تعداد اوراق: ۱۱

وافیه

شماره کتاب: ۲۷۱۲ ردیف کتابخانه: ۷۳۴۴

نام مؤلف: طاهر الحسینی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۲ هجری

تعداد اوراق: ۹

مختصر فی صنایع الشعر

شماره کتاب: ۲۷۳۱ ردیف کتابخانه: ۷۳۴۲

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۲ هجری

تعداد اوراق: ۶

رساله عروض وقوافی

شماره کتاب: ۲۷۱۴ ردیف کتابخانه: ۸۲۱۲م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۰ هجری بخت کاشی رام ولد مادوه رام ابن فقیرچند

تعداد اوراق: ۳۱

تبصرة الشعر

شماره کتاب: (۲۷۰۱)

نام مؤلف: محمد سعد غالب عظیم آبادی

سال کتابت و نام کاتب: پیرمحمد

تعداد اوراق: ۴۱ ب - ۲۹ ب

رساله وافيہ فی علمی العروض والقافیہ

شماره كتاب: (۲۶۷۳)

نام مؤلف: ميرشمس الدين فقيردهلوی متوفی ۱۱۸۳ هجری

نام مؤلف: همو

سال تصنيف: ۱۱۶۲ هجری

تعداد اوراق: ۱ - ۲۹ الف

رساله وافيہ فی علمی العروض والقافیہ

شماره كتاب: (۲۶۷۳)

نام مؤلف: ميرشمس الدين فقيردهلوی متوفی ۱۱۸۳ هجری

نام مؤلف: همو

سال تصنيف: ۱۱۶۲ هجری

تعداد اوراق: ۱ - ۲۹ الف

رساله وافيہ فی علمی العروض والقافیہ

شماره كتاب: ۲۴۵۳ ب

نام مؤلف: همو

سال كتابت ونام كاتب: ۱۱۷۳ عنبر شاه خان

تعداد اوراق: ۸۰ الف - ۹۹ ب

منهاج العروض

شماره كتاب: (۲۴۵۳ ب)

نام مؤلف: عبدالرسول خان

سال تصنيف: ۱۲۰۶ هجری

سال كتابت ونام كاتب: ۱۲۳۷ هجری عنبرشاه خان

تعداد اوراق: ۲۹ ب - ۵۸ ب

اکلیل العروض

شماره كتاب: ۲۷۱۵

نام مؤلف: مير قدرت الله

سال تصنيف: ۱۲۰۷ هجری

سال كتابت ونام كاتب: ۱۲۴۶ هجری

تعداد اوراق: ۱ ب - ۲۰ ب

رياض قوافی

شماره كتاب: ۲۷۱۶ ردیف کتابخانه: ۳۷۱۰ م

نام مؤلف: ميرزا محمد کامل متخلص بن عنایت احمد خان

سال تصنيف: ۱۲۰۸ هجری معنون به شاه عالم ثانی

سال كتابت ونام كاتب: ۱۲۱۹ هجری

تعداد اوراق: ۱۳۲

مرکز الاشعار

شماره كتاب: ۲۷۱۷ ردیف کتابخانه: ۸۹۸۴ م

نام مؤلف: احسان الله ممتاز بن شیخ عظمت الله اناوی

سال تصنيف: ۱۲۱۱ هجری

سال كتابت ونام كاتب: ۱۲۵۹ هجری بخط رمضان علی

تعداد اوراق: ۳۱

رساله عروض

شماره كتاب: ۲۷۱۸

سال كتابت ونام كاتب: ۱۲۱۲ هجری بخط فیض علی

تعداد اوراق: ۷

مرآة الاشعار

شماره كتاب: ۲۷۱۹ رديف كتابخانه: ۳۸۸۴ م

نام مؤلف: نذيرالدين حسن شابق

سال تصنيف: ۱۲۱۳ هجرى

تعداد اوراق: ۸

چار شربت

شماره كتاب: ۲۷۲۰ رديف كتابخانه: ۲۶۸۴ م

نام مؤلف: ميرزا محمد حسين بن درگاهى مل
فريدآبادى

سال تصنيف: ۱۲۱۷ هجرى

تعداد اوراق: ۷۱

چار شربت

شماره كتاب: ۲۷۲۱ رديف كتابخانه: ۸۷۵۳ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۶۷

سخن سنج

شماره كتاب: (۲۴۵۲) رديف كتابخانه: ۲۶۸۴ م

نام مؤلف: مولوى سيدعلى بن قاضى محمد صدر

تعداد اوراق: ۶۱ الف - ۶۷ الف

رساله در بيان ايطا شماره كتاب: (۲۴۵۲) ب

سال كتابت و نام كاتب: ۱۲۳۷ هجرى بيخى عنبر شاه
خان

تعداد اوراق: ۶۸ ب

عروض و قافيه شماره كتاب: ۲۷۲۲ رديف كتابخانه:
۶۵۱۹ م

سال كتابت و نام كاتب: ۱۲۵۰ هجرى

تعداد اوراق: ۲۴ ب - ۳۴ ب

منتخب العروض

شماره كتاب: (۲۶۴۰)

سال تصنيف: ۱۲۲۶ هجرى / ۱۵۳۱ ميلادى

سال كتابت و نام كاتب: ۱۲۵۰ هجرى

تعداد اوراق: ۳۶ الف - ۵۵ الف

منبع البحرين

شماره كتاب: ۲۷۲۲ ب رديف كتابخانه: ۲۴۷۲۸

نام مؤلف: محمد تاج الدين بهجت

سال تصنيف: ۱۲۴۷ هجرى

ميزان العروض

شماره كتاب: (۲۶۴۰) رديف كتابخانه: ۶۵۱۹ م

نام مؤلف: منشى موتى رام ميرتهى

سال تصنيف: ۲۴ - ۱۲۲۳ هجرى

سال كتابت و نام كاتب: ۱۲۲۸ هجرى بيخى مؤلف

تعداد اوراق: ۱۱۵

فوائد كثيره

شماره كتاب: ۲۷۲۳ رديف كتابخانه: ۵۳۲۴ م

نام مؤلف: ميان عظيم شاه

سال كتابت و نام كاتب: ۱۲۴۸ هجرى

تعداد اوراق: ۴۲

رساله عروض

شماره کتاب: (۲۶۲۳)

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۰ هجری

تعداد اوراق: ۱۷ الف – ۲۹ الف

معیارالعروض (منظوم)

شماره کتاب: (۲۶۲۳)

نام مؤلف: شاه رؤف احمد رافت بن سعود احمد
مجددی

رامپوری متوفی ۱۲۴۹ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۰ هجری

تعداد اوراق: ۳۰ الف – ۴۲ ب

معراج العروض

شماره کتاب: (۲۶۲۳)

نام مؤلف: ملا غیاث الدین عزت بن جلال الدین رامپوری

متوفی ۱۲۶۸ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۰ هجری

تعداد اوراق: ۷۱ ب – ۸۸ الف

جواهر منظوم

شماره کتاب: ۲۷۲۴ ردیف کتابخانه: ۸۹۸۴ م

نام مؤلف: رمضان علی خان بن محمد قنبر علیخان
بہادر

متخلص به قنبر

سال تصنیف: ۱۲۵۶ هجری

تعداد اوراق: ۱۳

مجمع العروض

شماره کتاب: ۲۷۲۵ ردیف کتابخانه: ۸۸۳۹ م

سال تصنیف: ۱۲۶۰ هجری

سال کتابت و نام کاتب: بخط مولف

تعداد اوراق: ۷۵

حدائق الشعرا

شماره کتاب: ۲۷۲۶ ردیف کتابخانه: ۵۳۷۰ م

نام مؤلف: مولوی محمد عبدالخالق بن عبدالحلیم بن

عبدالحکیم انصاری فرنگی محلی لکهنوی

سال تصنیف: معنون به نواب خلد آشیان (نواب رامپور)

سال کتابت و نام کاتب: بخط مولف

تعداد اوراق: ۷۶

الفاظ قوافی

شماره کتاب: ۲۷۲۷ ردیف کتابخانه: ۳۸۴۷ م

تعداد اوراق: ۲۰

الفاظ قوافی

شماره کتاب: ۲۷۲۸ ردیف کتابخانه:

تعداد اوراق: ۱۶۵

داستانها

لطائف الطوائف

شماره کتاب: ۳۰۲۹ ردیف کتابخانه: ۵۹۱۳ م

نام مؤلف: فخرالدین علی بن حسین واعظ کاشفی
مشهور به صفی متوفی ۹۳۹ هجری

سال تصنیف: ۹۳۹ هجری معنون باسم شاه محمد
سلطان

سال کتابت و نام کاتب: کاتب صدرالدین قریشی پانی پتی

لطائف الطوائف

شماره کتاب: ۳۰۳۰ ردیف کتابخانه: ۵۹۱۴م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۴۶ هجری

تعداد اوراق: ۲۴۳

لطائف الطوائف

شماره کتاب: ۳۰۳۱ ردیف کتابخانه: ۵۹۱۵ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: بخط عبد الرحمن خان

تعداد اوراق: ۲۲۰

زعفران زار

شماره کتاب: ۳۰۳۲ ردیف کتابخانه: ۸۶۱۲ م

سال تصنیف: ۱۰۲۰ هجری معنون شاهزاده عبد الله (قطب شاه)

سال کتابت و نام کاتب: بخط غلام مصطفی جونپوری

تعداد اوراق: ۳۱

چمنستان

شماره کتاب: ۲۸۷۰

نام مؤلف: رای آنند رام مخلص دهلوی متوفی ۱۱۶۴

هجری

سال تصنیف: ۱۱۵۹ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۰ هجری

معدن اللطائف

شماره کتاب: ۳۰۳۳ ردیف کتابخانه: ۶۲۵۱ م

نام مؤلف: شیام لال ولد دال چند ابن نند رام کایتہ شمس

آبادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۴ هجری

تعداد اوراق: ۱۰۵

عجائب الغرائب

شماره کتاب: ۳۰۳۳ بردیف کتابخانه: ۳۸۳۳۷ م

نام مؤلف: غلام محی الدین منبر

سال تصنیف: بعد ۱۲۵۰ هجری

مدین الحکایات

شماره کتاب: ۳۰۳۴

نام مؤلف: وزیر علی عبرتی عظیم آبادی

سال تصنیف: ۱۲۵۴ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۷۰ هجری، ۱۸۵۴ میلادی ۱۲۶۰ بنگله بخط

سید محمد مراد بنارس مشهور به امیر الاء مرء در مرشدآباد بعهد حکومت نواب منتظم الملك محسن الدوله ابوالمظفر سعید منصور علی خان بهادر نصرت جنگ

تعداد اوراق: ۱ب - ۳۵ الف

حکایات چند

شماره کتاب: ۳۰۳۴

تعداد اوراق: ۳۵ ب - ۴۰ الف

لطائف الشعراء

شماره کتاب: (ج ۱۰۲۶)

سال تصنیف: ۱۲۵۴ هجری

تعداد اوراق: ۲۴ ب - ۲۶ الف

سند باد نامه

شماره کتاب: ۳۰۳۵ ردیف کتابخانه: ۹۹۹

نام مؤلف: بهاء الدین محمد بن حسینی ظهیر سمر قندی

سال تصنیف: بعد ۵۵۲ هجری

تعداد اوراق: ۱۶۵

قصه چهار درویش

شماره کتاب: ۳۰۳۶ ردیف کتابخانه: ۴۶۲ م

نام مؤلف: امیر خسرو دهلوی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۹۰ هجری عهدشاه عالم بادشاه وزیر

الممالک نواب شجاع الدوله بهادر

تعداد اوراق: ۱۶۸

قصه چهار درویش

شماره کتاب: ۳۰۳۷ ردیف کتابخانه: ۵۴۶۵ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۱ هجری

تعداد اوراق: ۱۹۲

طوطی نامه

(مصور)

شماره کتاب: ۳۰۳۸ ردیف کتابخانه: ۵۹۷ م

نام مؤلف: ضیاء الدین نخشبی بدایونی متوفی ۷۵۱ هجری

سال تصنیف: ۷۳۰ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۴۹ هجری

تعداد اوراق: ۲۰۰

طوطی نامه

(مصور)

شماره کتاب: ۳۰۳۹ ردیف کتابخانه: ۴۹۶۷ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۴ هجری

تعداد اوراق: ۳۰۸

طوطی نامه

شماره کتاب: ۳۰۴۰ ردیف کتابخانه: ۷۹۲۸ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۸۳۴ هجری ۱۲۴۱ فصلی بخط مانک چند

تعداد اوراق: ۲۴۸

طوطی نامه

شماره کتاب: ۳۰۴۱ ردیف کتابخانه: ۱۰۰۲۴ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۴ هجری ۱۹۱۶ فصلی بخط مانک چند

تعداد اوراق: ۲۳۳

طوطی نامه

شماره کتاب: ۳۰۴۲ ردیف کتابخانه: ۸۰۴۱ م

نام مؤلف: محمد خداوند قادری

تعداد اوراق: ۷۵

گلریز

شماره کتاب: ۳۰۴۲ ردیف کتابخانه: ۵۵۰۹ م

نام مؤلف: ضیاءالدین نخشبی بدایونی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۱ هجری حسب فرمایش
حضرت سید جلیل

شاهد صاحب در عهد نواب احمد علی خان بهادر بخط
تھا کرداس

تعداد اوراق: ۹۳

گلریز

شماره کتاب: ۳۰۴۴ ردیف کتابخانه: ۵۵۰۶ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۶۴

قصه امیر احمد و مهستی

(مصور)

شماره کتاب: ۳۰۴۵ ردیف کتابخانه: ۴۴۹ م

تعداد اوراق: ۱۱۵

الف لیله

شماره کتاب: ۴۲۵۰ ب

تعداد اوراق: ۳۵۷

قصه امیر حمزه موسوم به رموز حمزه

شماره کتاب: ۳۰۴۶ ردیف کتابخانه: ۵۴۴۷ م

سال تصنیف: قبل عهد اکبری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۸۵ هجری بخط هیبت الله

تعداد اوراق: ۲۳۸

قصه امیر حمزه موسوم به رموز حمزه

شماره کتاب: ۳۰۴۷

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۷ هجری حافظ شیخ
الاسلام الفاروقی

النهانوی (در موضع پیلی، حسب حکم والده نواب

احمد علی خان صاحب)

تعداد اوراق: ۲۸۱

ایرج نامه

شماره کتاب: ۳۰۴۸ ردیف کتابخانه: ۴۲ م

سال کتابت و نام کاتب: قرن یازدهم

تعداد اوراق: ۴۲۵

داستان شمالیه باختر

شماره کتاب: ۳۰۴۹

تعداد اوراق: ۱۴۵

داستان چرخ گردان

شماره کتاب: ۳۰۵۰

تعداد اوراق: ۹۸

داستان چاه الماس وزبر جد نگار

شماره کتاب: ۳۰۵۱

تعداد اوراق: ۱۷

نوشیروان نامه کوچک باختر وبالا باختر و ایرج نام

شماره کتاب: ۳۰۵۲ ردیف کتابخانه: ۶۸۴۳م

نام مؤلف: میر قاسم علی و میراحمد علی

سال کتابت و نام کاتب: ۷۰ - ۱۲۶۹ هجری رتن لال
متصدی نواب

کلب علی خان صاحب رامپوری

تعداد اوراق: ۵۲۶

نوشیروان نامه

شماره کتاب: ۳۰۵۳ ردیف کتابخانه: ۶۸۵۰م

سال تصنیف: بعهد نواب خلد آشیان (نواب رامپور)

سال کتابت و نام کاتب: میرعلی حسین و مولوی مهدی
علی خان

تعداد اوراق: ۵۲۶

مجموعه کوچک باختر وبالا باختر

شماره کتاب: ۳۰۵۴ ردیف کتابخانه: ۵۸۰۲م

تعداد اوراق: ۵۶۷

هفت سیر حاتم

شماره کتاب: ۳۰۵۵ ردیف کتابخانه: ۵۴۷۰م

سال تصنیف: قبل از ۱۰۳۳

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۹۱ بخت پوتی بیگم ملانی
ساکنند شاهجهان

آباد

تعداد اوراق: ۱۶۰

هفت سیر حاتم

شماره کتاب: ۳۰۵۶ ردیف کتابخانه: ۵۶۵۶م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۹۱ هجری بخت مغل بیگ

تعداد اوراق: ۱۴۶

هفت سیر حاتم

شماره کتاب: ۳۰۵۸ ردیف کتابخانه: ۹۹۲۷ سال کتابت
و نام کاتب: ۱۲۱۳ هجری

تعداد اوراق: ۲۱۲

هفت سیر حاتم

شماره کتاب: ۳۰۵۵ ردیف کتابخانه: ۵۴۷۰م

تعداد اوراق: ۱۷۶

کارستان منیر

شماره کتاب: ۳۰۵۹ ردیف کتابخانه: ۱۰۵۰۵م

نام مؤلف: میر ابوالبرکات بن عبدالمجید ملتانی
لاهوری

متخلص به منیر متوفی ۱۰۵۴ هجری

سال تصنیف: قبل از ۱۰۵۰

تعداد اوراق: ۷۰

کارستان منیر

شماره کتاب: ۳۰۶۰ ردیف کتابخانه: ۸۶۵۳م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۸۵

کارستان منیر

تعداد اوراق: ۱ ب - ۷۷ الف

کارستان منیر

شماره کتاب: ۳۰۶۰ ب

نام مؤلف: همو

قصه شاهرخ و مهرخ

سال تصنیف: عهدشاه جهان

تعداد اوراق: ۲۷ ب - ۴۲ الف

قصه کامروپ و کاملتا

شماره کتاب: ۳۰۶۱ ردیف کتابخانه: ۵۴۳۱م

نام مؤلف: میر محمد کاظم حسین کریم بن
فکرالعراقی

معاصر عبدالله قطب شاه (۱۰۸۳ - ۱۰۳۵ هجری)

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۸۵ هجری عهدشاه عالم
پادشاه برای

مرز اناصر علی خان ۱۳ جلوس مطابق شاه عالم

تعداد اوراق: اب - ۱۰۴ الف

تحفالعشاق

شماره کتاب: ۳۰۶۱

تعداد اوراق: ۱۰۵ الف - ۲۵۱ ب

بهار دانش

(مصور)

شماره کتاب: ۳۰۶۲ ردیف کتابخانه: ۲۴۳

نام مؤلف: شیخ عنایت الله کنبوه لاهوری دهلوی متوفی

۱۰۸۲ هجری

سال تصنیف: ۱۰۶۱ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۴۲ هجری بخت دیانت رای،
حسب الحکم

میر حفیظ الله خان

بهار دانش

(مصور)

شماره کتاب: ۳۰۶۳ ردیف کتابخانه: ۱۵۷۲

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۳۰۴

بهار دانش

(مصور)

شماره کتاب: ۳۰۶۳ ردیف کتابخانه: ۱۳۲۵۴

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: بخت شیخ سعدالله بن شیخ
محمد

تعداد اوراق: ۲۱۷

عطر بہار

شماره کتاب: ۳۰۶۴ ردیف کتابخانہ: ۲۴۳

نام مؤلف: نذیرالدین حسن شائق بریلوی بن غلام محی

الدین اویسی سرھندی

سال تصنیف: ۱۲۲۲ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۳ ہجری دلسکھرائی ولد
دھرم داس قوم

کایستہ ساکن پبلی بہیت

تعداد اوراق: ۱۰۴

عطر بہار

شماره کتاب: ۳۰۶۵ ردیف کتابخانہ: ۱۳۶۹

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱۲۰

قصص العشاق معروف بہ قصہ ماہ

شماره کتاب: ۳۰۶۶ ردیف کتابخانہ: ۵۵۱۴

سال تصنیف: قبل ۱۰۸۷ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۹ ہجری (بحکم نواب
کریم اللہ خان)

تعداد اوراق: ۹۱

قصص العشاق معروف بہ قصہ ماہ

شماره کتاب: ۳۰۶۸ ردیف کتابخانہ: ۸۷۸۸ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۰ ہجری بیخ حافظ غلام
نبی خان بعہد

نواب علی خان بہادر در مصطفی آباد عرف

رامپور

تعداد اوراق: ۸۵

قصص العشاق معروف بہ قصہ ماہ

شماره کتاب: ۳۰۶۸ ردیف کتابخانہ: ۸۷۸۸ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۰ ہجری بیخ حافظ غلام
نبی خان بعہد

نواب علی خان بہادر در مصطفی آباد عرف

رامپور

تعداد اوراق: ۸۵

قصص العشاق معروف بہ قصہ ماہ

شماره کتاب: ۳۰۶۹ ردیف کتابخانہ: ۵۵۱۳ م

تعداد اوراق: ۴۳

کارنامہ منشی

شماره کتاب: ۳۰۷۰ ردیف کتابخانہ: ۱۵۳۹ م

نام مؤلف: (لعل چند) ملکزادہ منشی تلمیذ شیخ
جمال اللہ

اویس مشہور بہ مولانا جمال الدین نظمی ملتانی

ملازم لشکر خان میر بخشی

سال تصنیف: ۱۰۸۹ ہجری

تعداد اوراق: ۱۰۹

گشایش نامہ

شماره کتاب: ۳۰۷۶ ردیف کتابخانہ: ۸۸۱۸ م

نام مؤلف: راج کرن بن بہوانیداس فدائی خانی رھتکی

سال تصنیف: ۱۱۰۰ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۲ هجری بخت دهرم داس
ساکن دهموره

تعداد اوراق: ۷۸

گشایش نامه

شماره کتاب: ۳۰۷۲ ردیف کتابخانه: ۵۷۳۶ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۹ هجری

تعداد اوراق: ۷۲

گشایش نامه

شماره کتاب: ۳۰۷۲ ردیف کتابخانه: ۵۷۳۶ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۹ هجری

تعداد اوراق: ۷۲

نقل عبدالله مسجدی

شماره کتاب: ۱۸۱۱ ردیف کتابخانه: ۵۷۳۶ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۱۲ هجری بخت شیخ
سلطان علی سردیوی

تعداد اوراق: اب - ۹ ب

قصه تمیم انصاری

شماره کتاب: ۱۸۱۱

تعداد اوراق: ۳۰ الف - ۴۱ الف

قصه دزد قاضی

شماره کتاب: ۱۸۱۱

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۱۲ هجری بخت شیخ
سلطان سردیوی

تعداد اوراق: ۴۷ ب - ۵۱ الف

قصه تمیم انصاری

شماره کتاب: ۳۰۷۲ ردیف کتابخانه: ۸۵۹۳ م

نام مؤلف: علی محمد

تعداد اوراق: ۱۲

حسن و عشق

(مصور)

شماره کتاب: ۳۰۷۳ ردیف کتابخانه: ۲۵۳ م

نام مؤلف: مرزا محمد ملقب به نعمت خان عالی بن
حکیم

دائود شیرازی متوفی ۱۱۲۲ هجری

حسن و عشق

(مصور)

شماره کتاب: (۸۷۹)

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱ ب - ۷ ب

حسن و عشق

شماره کتاب: (۲۰۰۹)

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱ ب - ۷ ب

حسن و عشق

شماره کتاب: (۳۰۷۴) ردیف کتابخانه: ۲۰۳۰

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱ ب - ۲۲ ب

حسن و عشق

شماره کتاب: (۲۱۱۰)

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۰ هجری، ۱۸۴۴ میلادی

تعداد اوراق: ۱ ب - ۸ الف

حسن و عشق

شماره کتاب: (۲۱۱۰ ب)

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۶۷ ب - ۸۰ الف

حسن و عشق

شماره کتاب: ۳۰۵۷ ردیف کتابخانه: ۲۵۴م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: میر عوض علی ملیح آبادی

تعداد اوراق: ۵۲

شمع انجمن

(مصور)

شماره کتاب: ۳۰۷۶ ردیف کتابخانه: ۵۶۳م

نام مؤلف: بولاق بیگ نقشبندی

سال تصنیف: ۱۱۴۰ هجری در عهد محمد شاه بفرمایش نواب

اعزاز الدوله ذکریا خان هژبرجنگ

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۴ هجری در عهد سلطنت رنجیت سنگه در لاهور

تعداد اوراق: ۲۹۴

قصه بدیع الجمال

شماره کتاب: ۳۰۷۷ ردیف کتابخانه: ۵۵۱۶م

نام مؤلف: عبدالغفور

سال کتابت و نام کاتب: تقریباً شوال ۱۱۶۴ احمد شاهی

تعداد اوراق: ۳۲

انشاء معز

شماره کتاب: ۳۰۷۸ ردیف کتابخانه: ۴۶۵۶م

نام مؤلف: سید محمد معزالدین سانبهری

سال تصنیف: رمضان ۱۱۶۴ هجری مطابق سال ۴ جلوس

احمد شاهی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۴ هجری سید نظام الدین عرف جهوتی

میان (درحیدرآباد)

تعداد اوراق: ۱۱

هنگامه عشق

شماره کتاب: ۳۰۷۹ ردیف کتابخانه: ۶۹۶۶م

نام مؤلف: رای آنند رام مخلص دهلوی متوفی ۱۱۶۴

هجری

سال تصنیف: ۱۱۵۲ هجری ۲۲ محمد شاهی در شاه جهان آباد

نظر ثانی ۱۱۵۵ هجری مطابق ۴۵ محمد شاهی

احمد شاهی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۴ هجری سید نظام الدین عرف جهوتی

میان (درحیدرآباد)

تعداد اوراق: ۱۰۸

قص الجواهر معروف بهقصه اگر وگل

شماره کتاب: ۳۰۸۰ ردیف کتابخانه: ۵۴۵۵م

سال کتابت ونام کاتب: ۱۱۷۹ هجریمطابق ۷ شاه عالم

تعداد اوراق: ۲۲۶

قص الجواهر معروف بهقصه اگر وگل

شماره کتاب: ۳۰۸۱ ردیف کتابخانه: ۱۷۳۹م

سال کتابت ونام کاتب: ۱۱۸۸ هجری

تعداد اوراق: ۱۵۲

قص الجواهر معروف بهقصه اگر وگل

شماره کتاب: ۳۰۸۲ ردیف کتابخانه: ۱۷۳۹م

سال کتابت ونام کاتب: ۱۱۹۹ هجری

تعداد اوراق: ۲۵۱

قص الجواهر معروف بهقصه اگر وگل

شماره کتاب: ۳۰۸۲ ردیف کتابخانه: ۵۲۵۷م

سال کتابت ونام کاتب: ۱۱۷۹ هجریمطابق ۷ شاه عالم

تعداد اوراق: ۲۶۳

قص الجواهر معروف بهقصه اگر وگل

شماره کتاب: ۳۰۸۴ ردیف کتابخانه: ۵۴۵۳م

سال کتابت ونام کاتب: ۱۲۰۹ هجری

تعداد اوراق: ۲۶

قص الجواهر معروف بهقصه اگر وگل

شماره کتاب: ۳۰۸۵ ردیف کتابخانه: ۵۴۵۲م

سال کتابت ونام کاتب: ۱۲۳۸ هجریملانی مبارک
محل ملانی بی بی

میر من ولد غلام حیدر رسول نما

تعداد اوراق: ۲۴۱

قص الجواهر معروف بهقصه اگر وگل

شماره کتاب: ۳۰۸۶ ردیف کتابخانه: ۵۴۵۸م

سال کتابت ونام کاتب: قبل از ۱۲۶۸ هجریملانی

تعداد اوراق: ۲۹۳

قص الجواهر معروف بهقصه اگر وگل

شماره کتاب: ۳۰۸۷ ردیف کتابخانه: ۵۴۵۴م

تعداد اوراق: ۱۸۹

بوستان خیال یافر مایش رشیدی جلد ۱-۲-۳

شماره کتاب: ۳۰۸۸ ردیف کتابخانه: ۱۵۶۰ م

نام مؤلف: میر محمد تقی جعفری حسینی احمد
آبادی

متخلص به خیال متوفی ۱۱۷۳ هجری ۱۱۶۴

سال تصنیف: ۱۱۷۰ هجری

سال کتابت ونام کاتب: ۱۲۱۳ هجری

تعداد اوراق: ۵۱۸

بوستان خیال جلد چہارم و دوم

شماره کتاب: ۳۰۸۹

سال تصنیف: ۱۱۶۰ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۵ ہجری مطابق ۱۴ اکبر شاہی

(درشاہ جہان آباد)

تعداد اوراق: ۵۷۶

بوستان خیال جلد پنجم

شماره کتاب: ۳۰۹۰ ردیف کتابخانہ: ۴۹۵۸ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۷۱

تعداد اوراق: ۴۹۸

بوستان خیال جلد ششم

شماره کتاب: ۳۰۹۱ ردیف کتابخانہ: ۲۹۵۴ م

سال تصنیف: ۱۱۷۰ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۷۰ ہجری بحکم نواب محمد سعید خان

تعداد اوراق: ۳۹۸

بوستان خیال یا فرمایش رشیدی جلد ہفتم

شماره کتاب: ۳۰۹۲ ردیف کتابخانہ: ۱۵۶۹ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۴۱۷

بوستان خیال یا فرمایش رشیدی جلد ۸ - ۹

شماره کتاب: ۳۰۹۲ ردیف کتابخانہ: ۱۵۶۹ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۵۲۸

بوستان خیال یا فرمایش رشیدی جلد ۱۰ - ۱۱

شماره کتاب: ۳۰۹۴ ردیف کتابخانہ: ۱۵۶۴ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۴۶۲

بوستان خیال یا فرمایش رشیدی جلد ۱۲ - ۱۳

شماره کتاب: ۳۰۹۵ ردیف کتابخانہ: ۱۵۶۵ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۳۴۷

بوستان خیال یا فرمایش رشیدی جلد ۱۴

شماره کتاب: ۳۰۹۶ ردیف کتابخانہ: ۱۵۶۶ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۴ ہجری میر جمال اللہ رضوی حسب

الحکم نواب مصطفی خان جنکی مصطفی

آباد

تعداد اوراق: ۳۴۰

بوستان خیال یا فرمایش رشیدی جلد ۱۵

شماره کتاب: ۳۰۹۷ ردیف کتابخانہ: ۱۵۶۷ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۴ ہجری،

تعداد اوراق: ۱۸۳

بوستان خیال یا فرمایش رشیدی جلد ۲

شماره کتاب: ۳۰۹۸ ردیف کتابخانه: ۱۵۷۰ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۶۶

بوستان خیال یا فرمایش رشیدی جلد ۴

شماره کتاب: ۳۰۹۹ ردیف کتابخانه: ۱۵۶۱ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۴۱۲

بوستان خیال یا فرمایش رشیدی جلد ۸

شماره کتاب: ۳۱۰۰ ردیف کتابخانه: ۱۵۶۹ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۸۶

خلاصه بوستان خیال

شماره کتاب: ۳۱۰۱ ردیف کتابخانه: ۲۹۳ م

نام مؤلف: نواب کلب علی خان صاحب بهادر خلد
آشیان

والی رامپور متوفی ۱۳۰۴ هجری

سال کتابت و نام کاتب: بخط رتن لال متصدی
کتابخانه نواب

تعداد اوراق: ۶۲۴

نیاز و ناز

شماره کتاب: ۳۱۰۲ ردیف کتابخانه: ۸۷۷۵ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۸۳

شعلہ آہ

شماره کتاب: ۳۱۰۳ ردیف کتابخانه: ۵۴۸۰ م

نام مؤلف: منشی لچهن سنگہ غیوری دہلوی تلمیذ
میر

شمس الدین فقیر

سال تصنیف: سالهای بین ۱۱۷۳ - ۱۱۱۸ حسب الامر
شاه عالم پادشاه دہلی ۱۱۷۳ - ۱۲۲۱ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۸۳۱ میلادی از نسخه منشی
رورمل صاحب

قوم کھتری ساکن شاه جهان آباد ملازم اسدالله
مختارالملک نواب فیض محمد خان ہڑیر جنگ والی
جہجر-

تعداد اوراق: ۱۲۹

گلزار عقل

شماره کتاب: ۳۱۰۲ ردیف کتابخانه: ۷۴۴۲ م

نام مؤلف: سید صداقت خان نعمت اللہ رضوی لاہوری

سال تصنیف: ۱۱۹۷ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۹۷ بخط مؤلف

تعداد اوراق: ۱ ب - ۷۱ الف

قصہ گل و صنوبر

شماره کتاب: ۳۱۰۵ ردیف کتابخانه: ۸۷۷۷ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۰ هجریسید شہامت علی
ساکن قصبہ مصطفی آبادی عرف رامپور برای اللہ یار
خان

تعداد اوراق: ۴۸

قصہ گل و صنوبر

شماره کتاب: ۳۱۰۶ ردیف کتابخانہ: ۱۰۴۰۷

قصہ گل و صنوبر

شماره کتاب: ۳۱۰۷ ردیف کتابخانہ: ۷۸۲۱

نام مؤلف: سید ناصر علی بن سید قدرت اللہ بلگرامی

تواریخ ابا مسلم

شماره کتاب: ۳۱۰۸ ردیف کتابخانہ: ۱۶۷۸ م

تعداد اوراق: ۵۶۲

جنگ نامہ ابومسلم جلد اول

شماره کتاب: ۳۱۰۹ ردیف کتابخانہ: ۱۵۴۴۸ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۲ ہجریانی پرشاد حسب فرمایش آغا

محمد جان از نسخہ نوشتہ ۱۲۰۱ ہجری

تعداد اوراق: ۵۵۱

جنگ نامہ ابومسلم جلد اول

شماره کتاب: ۳۱۱۰ ردیف کتابخانہ: ۵۴۴۹ م

تعداد اوراق: ۲۶۱

جنگ نامہ ابومسلم جلد اول

شماره کتاب: ۳۱۱۱ ردیف کتابخانہ: ۲۶۳۵

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۷۷ ہجریخط آغا یوسف علی خان بن نائب

فیض اللہ خان

تعداد اوراق: ۴۱۴

جنگ نامہ ابومسلم جلد دوم

شماره کتاب: ۳۱۰۲ ردیف کتابخانہ: ۲۶۳۶

تعداد اوراق: ۶۹

جنگ نامہ ابومسلم جلد سوم

شماره کتاب: ۳۱۱۳ ردیف کتابخانہ: ۲۶۳۷ م

تعداد اوراق: ۳۹۰

جنگ نامہ محمد حنیفہ

شماره کتاب: ۳۱۱۴ ردیف کتابخانہ: ۷۱۲۴۴۰

گیان پرکاش عرف ہوش افزا

شماره کتاب: ۳۱۱۵ ردیف کتابخانہ: ۵۷۷۸ م

نام مؤلف: سکھرسرج عرف مٹھو لال متخلص بہ چرنداس

بن ترہونداس

سال تصنیف: ۸ - ۱۲۰۷ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۸ ہجریبعد آصف الدولہ پادشاہ اودہ بخط

پر م سکہ

تعداد اوراق: ۳۰۷

نوادق القصص جلد دوم

شماره کتاب: ۳۱۱۶ ردیف کتابخانہ: ۶۸۸۷ م

نام مؤلف: حسین علی مجروح (مرثیہ گو)

سال تصنیف: معنون بنوآب آصف الدوله ابن نواب
شجاع الدوله

بہادر ۱۱۸۸ - ۱۲۱۲ ہجری

تعداد اوراق: ۱۰۳

تاریخ دارابی موسوم بہ قضا و قدر

(مصور)

شماره کتاب: ۳۱۱۶ بردیف کتابخانہ: ۱۵۶

نام مؤلف: محمد غلام رسول بن حافظ شیخ
عبدالرحیم

متخلص بہ دلشاد لاہوری

سال تصنیف: ۱۲۱۱ ہجری

تعداد اوراق: ۲۴۷

قصہ عزیز شاہ و مسعود شاہ

شماره کتاب: ۳۱۱۷ بردیف کتابخانہ: ۵۵۰۲ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۷ ہجری در رامپور عہد
ریاست نواب

احمد علیخان بہادر

تعداد اوراق: ۲۹۷

قصہ عزیز شاہ و مسعود شاہ

شماره کتاب: ۳۱۱۸ بردیف کتابخانہ: ۵۴۸۲ م

تعداد اوراق: ۲۸۱

قصہ عزیز شاہ و مسعود شاہ

شماره کتاب: ۳۱۱۹ بردیف کتابخانہ: ۵۴۵۱ م

سال کتابت و نام کاتب: قبل از ۱۲۶۸ ہجری

تعداد اوراق: ۴۱۴

قصہ ممتاز شاہ

شماره کتاب: ۳۱۲۰ بردیف کتابخانہ: ۵۵۰۷ م

سال کتابت و نام کاتب: آغاز قرن سیزدہم

تعداد اوراق: ۲۹۱

قصہ شاہزادہ گلنار و ملکہ گلفام

شماره کتاب: ۳۱۲۱ بردیف کتابخانہ: ۵۴۷۹ م

نام مؤلف: صفدر علی حنفی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۳ ہجری بخط امانت رای

تعداد اوراق: ۱۷۲

ترجمہ دریای عشق

شماره کتاب: ۳۱۲۲ بردیف کتابخانہ: ۲۸۸۳ م

نام مؤلف: خیالی

تعداد اوراق: ۷

ترجمہ ترکی در زبان فارسی

شماره کتاب: ۳۱۲۳ بردیف کتابخانہ: ۲۷۷۹ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۴۷

قصہ مسعود و حجاج

شماره کتاب: ۳۱۲۴ بردیف کتابخانہ: ۵۵۰۳ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۸ بخط میرمؤمن ولد غلام
حیدر رسول نما

تعداد اوراق: ۷۳

داستان ستنی شدن زن

شماره کتاب: ۳۱۲۴ ردیف کتابخانه: ۲۰۸۹۳

نام مؤلف: محمد امام بخش خورجوی

سال تصنیف: ۱۲۳۹ هجری، ۱۸۲۳ میلادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۰ هجری، ۱۸۶۳ میلادی

تعداد اوراق: ۵

گلستان ارم

شماره کتاب: ۳۱۲۵ ردیف کتابخانه: ۵۵۰۹م

نام مؤلف: منشی منوہرلال فلسفی بن منشی سدانند کا پستہ

متوفی ۱۲۴۸ میلادی

تعداد اوراق: ۲۷۹

گلستان ارم

شماره کتاب: ۳۱۲۵ ردیف کتابخانه: ۲۰۲۴۸

نام مؤلف: ہمو

سال تصنیف: ۱۲۹۹ ہجری بیخظ ناصر نذیر

تعداد اوراق: ۸۶

باغ و بہار

شماره کتاب: ۳۱۲۶ ردیف کتابخانه: ۱۲۸۸م

نام مؤلف: خلیفہ غیاث الدین عزت بن جلال الدین بن شرف

الدین بن نظام الدین رامپوری متوفی ۱۲۶۸ ہجری

سال تصنیف: ۱۲۱۷ ہجری فرمایش مصاحب جنگ ہدایت

مولوی غلام جیلانی رفعت و معنون بہ نواب احمد علیخان بہادر

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۷ ہجری بیخظ مصنف

تعداد اوراق: ۶۳

باغ و بہار

شماره کتاب: ۳۱۲۷ ردیف کتابخانه: ۸۳۸۳ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۴ ہجری لالہ رتن لال منشی دیورہی و

ہپاس خاطر، نواب علیخان بہادر خلد آشیان

تعداد اوراق: ۶۲

قصہ دل و گیندا جلد اول

شماره کتاب: ۳۱۲۸ ردیف کتابخانه: ۵۴۹۰ م

نام مؤلف: ہمو

سال تصنیف: معنون بہ نواب بیگم صاحبہ (غالباً عہد نواب

احمد علی خان والی رامپوری)

سال کتابت و نام کاتب: نسخہ مولف

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۷ ہجری بیخظ مصنف

تعداد اوراق: ۳۹۰

قصہ دل و گیندا جلد دوم

شماره کتاب: ۳۱۲۹ ردیف کتابخانه: ۵۴۹۱ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۳۷۰

قصه دل و گیندا جلد سوم

شماره کتاب: ۳۱۳۰ ردیف کتابخانه: ۵۴۹۲ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۵۵۳

قصه دل و گیندا جلد چهارم

شماره کتاب: ۳۱۳۱ ردیف کتابخانه: ۵۴۹۳ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۴۰۷

قصه دل و گیندا جلد پنجم

شماره کتاب: ۳۱۳۲ ردیف کتابخانه: ۵۴۹۴ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: نسخه مولف

تعداد اوراق: ۳۹۱

قصه دل و گیندا جلد ششم

شماره کتاب: ۳۱۳۳ ردیف کتابخانه: ۵۴۹۴ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۰۸

قصه دل و گیندا جلد هفتم

شماره کتاب: ۳۱۳۴ ردیف کتابخانه: ۵۵۰۰ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۰۸

قصه دل و گیندا جلد هشتم

شماره کتاب: ۳۱۳۵ ردیف کتابخانه: ۵۴۹۷ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۸۳

قصه دل و گیندا جلد نهم

شماره کتاب: ۳۱۳۶ ردیف کتابخانه: ۲۴۹۶ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۶۸

قصه دل و گیندا جلد دهم

شماره کتاب: ۳۱۳۷ ردیف کتابخانه: ۵۴۹۸ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۸۲

داستان طلسم نادر فرنگ

شماره کتاب: ۳۱۳۹ ردیف کتابخانه: ۵۴۹۹ م

تعداد اوراق: ۳۰

زرین نامه معروف به خورشید نامه

شماره کتاب: ۳۱۴۰ ردیف کتابخانه: ۳۴۷۵ م

نام مؤلف: عبد الله خان داستان گو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۸۵۱ هجری ۱۲۶۸ میلادی
محمدعلیم‌الدین

داستان گو برای کتب خانه سرکار رامپور

تعداد اوراق: ۲۸۰

زرین نامہ معروف بہ خورشید نامہ

شمارہ کتاب: ۳۱۴۱ ردیف کتابخانہ: ۳۹۸۳ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۲۷

داستان مہر لقا

شمارہ کتاب: ۳۱۴۲ ردیف کتابخانہ: ۴۵۸۰ م

نام مؤلف: اختیار الدولہ قطب الملک رضا علی خان بہادر

بن ضیاء الدولہ مظفر الملک کاظم علیخان بہادر ذوالفقار جنگ

سال تصنیف: ۱۲۸۳ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۳ حسام الدین ایجاد

تعداد اوراق: ۹۴

ریاض قدرت

شمارہ کتاب: ۳۱۴۳ ردیف کتابخانہ: ۳۷۰۹ م

نام مؤلف: محمد قدرت حسین ولد محمد بقا خان خیر آبادی سال تصنیف: ۱۲۸۴ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۳ حسام الدین ایجاد

تعداد اوراق: ۹۴

ریاض قدرت

شمارہ کتاب: ۳۱۴۳ ردیف کتابخانہ: ۳۷۰۹ م

نام مؤلف: محمد قدرت حسین ولد محمد بقا خان خیر آبادی سال تصنیف: ۱۲۸۴ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۳ حسام الدین ایجاد

تعداد اوراق: ۹۴

خیر الخبر

شمارہ کتاب: ۳۱۴۴ ردیف کتابخانہ: ۴۶۵۲ م

نام مؤلف: شاہ عبد المنان

تعداد اوراق: ۱۳

داستان حمزہ ثانی

شمارہ کتاب: ۳۱۴۵ ردیف کتابخانہ: ۳۴۶۸ م

نام مؤلف: حکیم اصغر علیخان داستان گو، لکھنوی متوفی ۱۲۹۶

تعداد اوراق: ۵۲۷

صندلین نامہ (ج ۱)

شمارہ کتاب: ۳۱۴۶ ردیف کتابخانہ: ۴۸۶۹ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۵۸۶

صندلین نامہ (ج ۱)

شمارہ کتاب: ۳۱۴۷ ردیف کتابخانہ: ۴۸۷۰ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱ الف - ۱۳۷ ب

تورج نامہ

شمارہ کتاب: ۳۱۴۷

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱۳۸ ب - ۴۷۶ ب

صندلین نامہ

شماره کتاب: ۳۱۴۸ ردیف کتابخانہ: ۶۶۵۶م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱۰۲

داستان صاحبقران سکندر ثانی دفتر ہفتم معروف بہ رعدالغیب

شماره کتاب: ۳۱۴۹ ردیف کتابخانہ: ۳۵۳۱م

نام مؤلف: حکیم اصغر علیخان داستانگو متوفی ۱۲۹۶

ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۸ ہجریخط مؤلف

تعداد اوراق: ۴۰۴

داستان صاحبقران سکندر ثانی دفتر ہفتم معروف بہ رعدالغیب

شماره کتاب: ۳۱۵۰ ردیف کتابخانہ: ۳۵۳۰م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: نقل نسخہ سابق

تعداد اوراق: ۲۰۳

لعل نامہ

شماره کتاب: ۳۱۵۱ ردیف کتابخانہ: ۵۹۲۳ م

نام مؤلف: بامر نواب فردوس مکانی

تعداد اوراق: ۴۵۵

گلستان عشرت (ج ۱) (داستان سکندر ثانی)

شماره کتاب: ۳۱۵۲ ردیف کتابخانہ: ۳۵۳۳ م

نام مؤلف: شفیع علی خان لکھنوی

سال کتابت و نام کاتب: بخط مؤلف

تعداد اوراق: ۱۷۹

گلستان عشرت (جلد دوم)

شماره کتاب: ۳۱۵۳ ردیف کتابخانہ: ۳۵۳۴ م

نام مؤلف: ہمو

سال تصنیف: بعہد نواب خلد آشیان نواب رامپور

سال کتابت و نام کاتب: ۱۸۷۲ ہجریخط مؤلف

تعداد اوراق: ۲۸۴

گلستان عشرت (جلد سوم)

شماره کتاب: ۳۱۵۴ ردیف کتابخانہ: ۳۵۳۵ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۳۲۰

گلستان عشرت (جلد چہارم)

شماره کتاب: ۳۱۵۵ ردیف کتابخانہ: ۳۵۳۶ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۲۲۵

گلستان عشرت (جلد پنجم)

شماره کتاب: ۳۱۵۶ ردیف کتابخانہ: ۳۵۳۷ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱۰۰

گلستان عشرت (جلد ششم)

شماره کتاب: ۳۱۵۷ ردیف کتابخانہ: ۳۵۳۸ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۲۸۴

گلستان عشرت (جلد ہفتم)

شماره کتاب: ۳۱۵۸ ردیف کتابخانہ: ۳۵۳۹ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۳۰۷

گلستان عشرت (جلد ہشتم)

شماره کتاب: ۳۱۵۹ ردیف کتابخانہ: ۳۵۴۰ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۹ ہجری

تعداد اوراق: ۳۲۴

گلستان عشرت (جلد نہم)

شماره کتاب: ۳۱۶۰ ردیف کتابخانہ: ۳۵۴۱ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱۲۷

طلسم سیارہ

شماره کتاب: ۳۱۶۰ ب ردیف کتابخانہ: ۲۰۸۷۲

نام مؤلف: حکیم فتحیاب خان اخگر بن مظفر خان
گرم بن محمد خان رام پوری

سال تصنیف: ۱۲۹۴ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۹۴ ہجری بیخط مؤلف

تعداد اوراق: ۶۸

ارمغانی

شماره کتاب: ۳۱۶۰ ج ردیف کتابخانہ: ۲۰۸۶۹ م

نام مؤلف: محمد عظیم الدین بن غیاث الدین رام پوری

سال تصنیف: ۱۲۰۲ ہجری

تعداد اوراق: ۶۶

نغمہ شوق

شماره کتاب: ۳۱۶۱ ردیف کتابخانہ: ۱۲۴۱۸ م

نام مؤلف: احمد خان بیخود بن گلاب خان رام پوری

سال تصنیف: نسخہ مؤلف

تعداد اوراق: ۹۴

داستان اسفندیار گیلانی

شماره کتاب: ۳۱۶۰ ج ردیف کتابخانہ: ۲۰۸۹۳ م

نام مؤلف: حکیم فتحیاب خان اخگر بن مظفر خان
گرم بن محمد خان رام پوری

تعداد اوراق: ۶۲

مجموعہ حکایات یوسف شاہ سراج

شماره کتاب: ۳۱۶۲ ج ردیف کتابخانہ: ۴۶۷۳ م

نام مؤلف: محمد جعفر قراچہ داغی متوفی ۱۳۰۰
ہجری

۱۸۸۳ میلادی

تعداد اوراق: ۱ ب - ۳۱ ب

حکایات موسی شوردان ژزر دان یا حکیم نباتات

شماره کتاب: ۳۱۶۲

نام مؤلف: همو

سال تصنیف: بزبان ترکی ۱۲۶۷ هجری ۱۸۸۵ میلادی،
بزبان

فارسی ۱۲۸۵ هجری، ۱۸۶۸ میلادی

تعداد اوراق: ۳۳ ب – ۶۹

دیوان ابی الفرج

شماره کتاب: ۳۱۶۶ ردیف کتابخانه: ۸۵۷۹ م

نام مؤلف: حکیم ابوالفرج مسعود رونی لاهوری متوفی
بعد ۴۸۲ هجری

سال کتابت و نام کاتب: قرن سیزدهم

تعداد اوراق: ۹

حکایت ملا ابراهیم خلیل کیمیاگر

شماره کتاب: ۳۱۶۲ ردیف کتابخانه: ۲۰۸۹۳ م

نام مؤلف: همو

سال تصنیف: بزبان ترکی در ۱۲۶۷ هجری ۱۸۵۰
میلادی،

بزبان فارسی ۱۲۸۹ هجری ۱۸۷۲ میلادی

تعداد اوراق: ۷۰ ب – ۹۰ الف

دیوان ابی الفرج

شماره کتاب: ۳۱۶۷ ردیف کتابخانه: ۸۵۶۸ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۶۹

رباعیات خیام

شماره کتاب: ۳۱۶۷ ب ردیف کتابخانه: ۷۳۸۰

نام مؤلف: غیاثالدین ابوالفتح عمر بن ابراهیم خیالی

نیشاپوری متوفی ۵۱۷ هجری

تعداد اوراق: ۱۱

سرگزشت مرد خسیس

شماره کتاب: ۳۱۶۳ ردیف کتابخانه: ۶۴۰۰ م

سال تصنیف: بزبان ترکی ۱۲۶۹ هجری ۱۸۲۵ میلادی
بزبان فارسی

تعداد اوراق: ۶۶

رباعیات خیام

شماره کتاب: (۴۱۵۳)

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۴۸ هجری

منظومها

دیوان فرخی

شماره کتاب: ۳۱۶۴ ردیف کتابخانه: ۴۱۰ م

نام مؤلف: حکیم ابوالحسن علی بن جولوغ سیستانی

متخلص بفرخی متوفی ۴۲۹ هجری

تعداد اوراق: ۱۵۴

رباعیات خیام

شماره کتاب: (۴۱۵۴)

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۴۸ هجری

دیوان ارزقی

شماره کتاب: ۳۱۶۸ ردیف کتابخانه: ۳۰۵۱ م

نام مؤلف: حکیم ابوبکر (یا ابوالمحا سن) زین الدین اسمعیل

ارزقی هروی متوفی ۵۲۷ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۸ هجری

تعداد اوراق: ۷۱

دیوان احمد جام

شماره کتاب: ۳۱۶۹ ردیف کتابخانه: ۸۵۷۶ م

نام مؤلف: شیخ ابونصر نامقی جامی معروف بژنده پیل

متوفی ۵۳۶ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۸۵ هجری تقریباً ۱۸۶۹ هجری

تعداد اوراق: ۳۷

دیوان ادیب صابر

شماره کتاب: ۳۱۷۰ ردیف کتابخانه: ۸۵۷۹ م

نام مؤلف: شهاب الدین (یا جلال الدین) احمد بن اسمعیل

ادیب صابر هندی متوفی ۵۳۸ هجری یا ۵۴۰ هجری

سال کتابت و نام کاتب: قرن سیزدهم

تعداد اوراق: ۲۰

دیوان سنائی

شماره کتاب: ۳۱۷۱ ردیف کتابخانه: ۵۵۶۲ م

نام مؤلف: ابوالمجد مجدود بن آدم سنائی غزنوی متوفی

۵۴۵ هجری

تعداد اوراق: ۳۴۳

دیوان سنائی

شماره کتاب: ۳۱۷۲ ردیف کتابخانه: ۲۰۴۹ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۴۴

دیوان عبد الواسع

شماره کتاب: ۳۱۷۱ ردیف کتابخانه: ۵۵۶۲ م

نام مؤلف: ملا عبد الواسع جبلی غرjestائی متوفی ۵۵۵

هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۰۸ میلادی

تعداد اوراق: ۴۰

دیوان حسن

(انتخاب)

شماره کتاب: ۳۱۷۴ ردیف کتابخانه: ۸۵۷۹ م

نام مؤلف: سید تاج الدین حسن حسینی غزنوی متوفی ۵۶۵

هجری

تعداد اوراق: ۱۰

دیوان سوزی

شماره کتاب: ۳۱۷۵ ردیف کتابخانه: ۲۶۸۲ م

نام مؤلف: محمد بن علی سوزنی سلیمانی نسفی متوفی ۵۶۹

هجری، ۱۱۷۳ میلادی

تعداد اوراق: ۳

دیوانرشید و طواط

شماره کتاب: ۳۱۷۶ ردیف کتابخانه: ۳۱۱۴ م

نام مؤلف: رشیدالدین محمد بن محمد بن عبد الجلیل
عمری

بلخی متوفی ۵۷۳ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۹۴ بخت غلام حسین خان
برای نواب خلد

آشیان رامپور

تعداد اوراق: ۲۲۰

دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۷۷ ردیف کتابخانه: ۹۶۲۸ م

نام مؤلف: افضل الدین ابراهیم بن علی خاقانی شروانی

متوفی سنه ۵۸۲ هجری

تعداد اوراق: ۴۷۵

دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۷۸ ردیف کتابخانه: ۷۰۸ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۳۹۰

دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۷۹ ردیف کتابخانه: ۷۰۹ م

نام مؤلف: همو

دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۸۰ ردیف کتابخانه: ۹۰۹۸ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۸۵

دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۸۱

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۸۵

دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۸۲ ردیف کتابخانه: ۳۱۰۷ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۷ هجری بخت غلام
محمی الدین برای نواب

خلد آسیان رامپور

تعداد اوراق: ۱ - ۳۲۲ ب

شرح دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۸۳ ردیف کتابخانه: ۴۳۰۳ م

نام مؤلف: محمد بن داؤد بن محمد بن محمود علوی

شادیابادی

سال کتابت و نام کاتب: ۹۳۳ هجری بخت خواجه قاسم

تعداد اوراق: ۴۳۵

شرح دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۸۴ ردیف کتابخانه: ۵۶۹ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۴۲ عالمگیری ۱۱۱۰ هجری
تعداد اوراق: ۴۱۲

شرح دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۸۵ ردیف کتابخانه: ۷۸۵۴م
نام مؤلف: همو
سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۷۰ هجری
تعداد اوراق: ۲۷۸

شرح دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۸۶ ردیف کتابخانه: ۹۰۹۸م
نام مؤلف: همو
تعداد اوراق: ۳۳

شرح دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۸۶ ب ردیف کتابخانه: ۲۰۸۷۹م
نام مؤلف: همو

شرح دیوان خاقانی

شماره کتاب: ۳۱۸۷ ردیف کتابخانه: ۴۳۰۴م
نام مؤلف: عبدالوهاب محمدحسینی حسنی معموری
تعداد اوراق: ۳۰۹

دیوان انوری

شماره کتاب: ۳۱۸۸ ردیف کتابخانه: ۳۲۴م
نام مؤلف: اوحدالدین علی انوری ابیوردی متوفی

۵۸۵ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۲۰ هجری
تعداد اوراق: ۳۰۸

دیوان انوری

شماره کتاب: ۳۱۸۹ ردیف کتابخانه: ۲۲۵۰م
نام مؤلف: همو
سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۶۳ هجری یفرموده میرزا قلندر بیگ
دراکبرآبادی
تعداد اوراق: ۴۶۵

دیوان انوری

شماره کتاب: ۳۱۹۰ ردیف کتابخانه: ۳۲۳م
نام مؤلف: همو
تعداد اوراق: ۳۷۳

دیوان انوری

شماره کتاب: ۳۱۹۱ ردیف کتابخانه: ۵۷۳م
نام مؤلف: همو
سال کتابت و نام کاتب: قبل از سال ۱۱۸۰ هجری
تعداد اوراق: ۳۰۱

دیوان انوری

شماره کتاب: ۳۱۹۲ ردیف کتابخانه: ۹۰۹۸م
نام مؤلف: همو
تعداد اوراق: ۵۰

شرح قصائد انوری

شماره کتاب: ۳۱۹۳ ردیف کتابخانه: ۶۵۰م

نام مؤلف: محمد بن داؤد بن محمد بن محمود علوی

شادیابادی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۷۶ هجری

تعداد اوراق: ۱۴۹

شرح قصائد انوری

شماره کتاب: ۳۱۹۴ ردیف کتابخانه: ۱۰۸۲۳م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: قبل ۱۲۹۱ هجری

شرح قصائد انوری

شماره کتاب: ۳۱۹۵ ردیف کتابخانه: ۴۴۹۳۰م

نام مؤلف: ابوالحسن حسینی فرانی موجود در سال ۱۰۳۸

تعداد اوراق: ۱۴۴

شرح قصائد انوری

شماره کتاب: ۳۱۹۶ ردیف کتابخانه: ۸۵۰۸۰م

نام مؤلف: محمد سعد غالب عظیم آبادی

سال کتابت و نام کاتب: ۲ جلوس محمد شاه

تعداد اوراق: ۹۷

دیوانِ ظهیر

شماره کتاب: ۳۱۹۷ ردیف کتابخانه: ۳۶۲۰م

نام مؤلف: ظهیرالدین ابوالفضل طاهر بن محمد فاریابی

بلخی متوفی ۵۹۲ هجری

تعداد اوراق: ۱۴۴

دیوانِ ظهیر

شماره کتاب: ۳۱۹۸ ردیف کتابخانه: ۱۰۸۳۳م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۰۵

دیوانِ ظهیر

شماره کتاب: ۳۱۹۹ ردیف کتابخانه: ۵۴۱۵م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۳۴

دیوانِ ظهیر

شماره کتاب: ۳۲۰۰ ردیف کتابخانه: ۷۹۷۲م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۱ هجری

تعداد اوراق: ۹۰

دیوانِ مجیر

شماره کتاب: ۳۲۰۱ ردیف کتابخانه: ۳۲۱۲م

نام مؤلف: مجیرالدین بیلقانی متوفی ۵۹۴ هجری

تعداد اوراق: ۱۳۴

دیوانِ مجیر

شماره کتاب: ۳۲۰۲ ردیف کتابخانه: ۳۸۳م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۲۵

دیوان مجیر

شماره کتاب: ۳۲۰۳ ردیف کتابخانه: ۳۲۱۳ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۴۹ هجری

تعداد اوراق: ۶۶

دیوان شرف

شماره کتاب: ۳۲۰۴ ردیف کتابخانه: ۵۶۰۵ م

نام مؤلف: شرف‌الدین محمد فضل الله (یا عبد المومن)

شفرده اصفهانی متوفی تقریباً ۶۰۰ هجری

تعداد اوراق: ۱۶۶

دیوان نظامی

شماره کتاب: ۳۲۰۵ ردیف کتابخانه: ۸۵۸۶ م

نام مؤلف: نظام‌الدین ابومحمد الیاس بن یوسف بن موید

گنجوی متوفی ۵۹۹ هجری

تعداد اوراق: ۳۹

دیوان نظامی

شماره کتاب: ۳۲۰۶ ردیف کتابخانه: ۷۵۲۶ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۹۳۶ میلادی بخط محمد شبلی

تعداد اوراق: ۲۸ نقل از نسخه کلکته

دیوان شمس

شماره کتاب: ۳۲۰۷ ردیف کتابخانه: ۸۵۶۸ م

نام مؤلف: شمس‌الدین بن عبد الکریم طبسی متوفی ۶۲۴

هجری

تعداد اوراق: ۱ ب - ۷ ب

دیوان شمس

شماره کتاب: ۳۲۰۸ ردیف کتابخانه: ۸۵۷۹ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: سنه ۱۲۵۹ هجری

تعداد اوراق: ۲۶

دیوان سیف

شماره کتاب: ۳۲۱۷ ردیف کتابخانه: ۳۵۳ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۲۵ هجری بخط ابی الفتح

تعداد اوراق: ۱۱۰

دیوان رومی معروف به دیوان شمس تبریز

شماره کتاب: ۳۲۱۸ ردیف کتابخانه: ۳۵۷ م

نام مؤلف: جلال‌الدین محمد بن محمد بن حسین بلخی

معروف به مولانا روم متوفی ۶۸۲ هجری

تعداد اوراق: ۵۲۳

دیوان رومی معروف به دیوان شمس تبریز

شماره کتاب: ۳۲۱۹ ردیف کتابخانه: ۳۵۶ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۶۶

دیوان رومی معروف به دیوان شمس تبریز

شماره کتاب: ۳۲۲۰ ردیف کتابخانه: ۳۱۳۸ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۸۳ هجریبخط محمد حسن بن میان فیض

قلی لاهوری

تعداد اوراق: ۲۲۹، اب ۲۱۵ - الف

دیوان مجدھمگر

شماره کتاب: ۳۲۲۳ ردیف کتابخانه: ۸۵۶۸ م

نام مؤلف: مجدالدین ہبتاللہ شیرازی معروف بمجد همگر متوفی ۶۸۶ و یا ۶۹۵ هجری

تعداد اوراق: ۳۳

کلیات سعدی

شماره کتاب: ۳۲۲۴ ردیف کتابخانه: ۱۳۲۵۳ م

نام مؤلف: مصلح الدین ابومحمد عبدالله بن مشرف بن مصلح بن مشرف معروف به سعدی

سال کتابت و نام کاتب: ۹۳۸ هجری

تعداد اوراق: ۳۹۰

کلیات سعدی

شماره کتاب: ۳۲۲۴ ب ردیف کتابخانه: ۷۱۳

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۹۸۹ هجریبخط زین العابدین کاتب یزدی

تعداد اوراق: ۴۵۷

کلیات سعدی

شماره کتاب: ۳۲۲۵ ردیف کتابخانه: ۷۱۳

نام مؤلف: همو

کلیات سعدی

شماره کتاب: ۳۲۲۶ ردیف کتابخانه: ۷۳۷

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۴ هجریبخط ایزد بخش بن امام بخش

خوشنویس بن سعد الله لاهوری

تعداد اوراق: ۳۳۶

دیوان سعدی

شماره کتاب: ۳۲۲۷ ردیف کتابخانه: ۳۵۰ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۳۶۸ هجریبخط سکباسی لال رامپوری

تعداد اوراق: ۲۵۵

دیوان سعدی

شماره کتاب: ۳۲۲۸ ردیف کتابخانه: ۳۱۲۸ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۵ هجری

تعداد اوراق: ۳۰۷

قصائد فرید

شماره کتاب: ۳۲۲۹ ردیف کتابخانه: ۲۶۸۱

نام مؤلف: شیخ فریدالدین احوں اصفہانی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۰۲ ہجری

تعداد اوراق: ۶۰

قصائد فرید

شماره کتاب: ۳۲۳۰ ردیف کتابخانه: ۵۴۱۶

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۴۹

ہفت ہند

شماره کتاب: ۳۲۳۱ ردیف کتابخانه: ۹۳۴ م

نام مؤلف: کمال الدین حسن کاشی متوفی ۷۱۰ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۳۳ بخت محمد

تعداد اوراق: ۲۴

ہفت ہند

شماره کتاب: ۳۲۳۲ ردیف کتابخانه: ۹۳۴ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۱ ہجری بخت محمد الیاس
بفرمایش مختار

الدولہ آفرین علیخان بہادر دلیر جنگ

تعداد اوراق: ۲۵

ہفت ہند

شماره کتاب: ۳۲۳۳ ردیف کتابخانه: ۹۳۶ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۴۵

ہفت ہند

شماره کتاب: ۳۲۳۴ ردیف کتابخانه: ۹۳۵ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۲۴

ہفت ہند

شماره کتاب: ۳۲۳۵ ردیف کتابخانه: ۱۵۰۹

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۲۴

ہفت ہند

شماره کتاب: ۳۲۳۵ ب ردیف کتابخانه: ۲۰۸۶۹

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱۲۷

ہفت ہند

شماره کتاب: ۳۲۳۶ ردیف کتابخانه: ۱۹۲۸

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱۲

ہفت ہند

شماره کتاب: (۳۲۳۶) ردیف کتابخانه: ۲۱۷۵

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: بخت احمد علی نبیرہ حافظ
عبداللہ

تعداد اوراق: ۱۳ - الف

هفت بند

شماره کتاب: ۳۲۳۷ ردیف کتابخانه: ۴۸۳۳

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۹۴ هجری بیخاط الهی بخش
مرجان رقم

تعداد اوراق: ۱۳

هفت بند

شماره کتاب: ۳۲۳۲ ب

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۳

هفت بند

شماره کتاب: ۳۲۳۸ ردیف کتابخانه: ۵۳۸۵

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: قبل ۱۹۰۶ میلادی بخط
نصیرالدین خان

تعداد اوراق: ۲۶

هفت بند

شماره کتاب: ۳۲۳۹ ردیف کتابخانه: ۱۹۵۹

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۳۲۵ هجری بیخاط محمدعلی
خان خوش رقم

تعداد اوراق: ۱۳

هفت بند

شماره کتاب: ۳۲۴۰ ردیف کتابخانه: ۵۸۶۹

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۳۴۴ هجری

تعداد اوراق: ۱۲

هفت بند

شماره کتاب: ۳۲۴۱ ردیف کتابخانه: ۶۶۶۵

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۳۴۹

تعداد اوراق: ۱۲

هفت بند

شماره کتاب: ۳۲۴۲ ردیف کتابخانه: ۱۰۳۷۹

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۳۲۹ هجری بیخاط مظهر علی
خان رام پوری

تعداد اوراق: ۵۴

برهان السعاده

شماره کتاب: ۳۲۴۳

نام مؤلف: سید محمدعلی بن محمد صادق حسینی
نیشاپوری

سال تصنیف: ۱۱۵۰ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۵۰ هجری بیخاط مولف

تحف الاحباب

شماره کتاب: ۳۲۴۳ ب ردیف کتابخانه: ۱۰۳۴۷

نام مؤلف: نصرالله بن میر محمد نصیر خان مشهور با

شرف الدوله طباطبائی

سال تصنیف: ۱۳۳۶ هجری

تعداد اوراق: ۱۶۹

سال تصنیف: ۷۰۲ هجری

شرح هفت بند

شماره کتاب: (۳۱۲۳)

تعداد اوراق: ۴۵۳

کلیات خسرو

شماره کتاب: ۳۲۴۷ ردیف کتابخانه: ۶۵۱ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۶۹

فتح المومنین

شماره کتاب: ۳۲۳۴ ردیف کتابخانه: ۸۹۷۴

نام مؤلف: محمد عسکری بن سید ابوالحسن رضوی

سال تصنیف: عهد امجد علی شاه والی اوده

تعداد اوراق: ۸۰

غرة الکمال

شماره کتاب: ۳۲۴۸ ردیف کتابخانه: ۱۰۸۱۴

نام مؤلف: امیر خسرو دهلوی

سال کتابت و نام کاتب: ۹۱۷ هجری بخط شیخ محمد بن فخرالدین احمد

الکاتب الخافی

تعداد اوراق: ۱۵۵

دیوان سعید

شماره کتاب: ۳۲۴۴ ب ردیف کتابخانه: ۶۵۴

نام مؤلف: (ملک الشعرا) سعید هروی

سال تصنیف: بعد ۷۱۴ هجری

تعداد اوراق: ۱۲۱

غرة اکمال

شماره کتاب: ۳۲۴۹ ردیف کتابخانه: ۳۴۴ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۵۲۷

دیوان شرف

شماره کتاب: ۳۲۴۵ ردیف کتابخانه: ۱۲۲۶۱

نام مؤلف: شیخ شرفالدین ابوعلی قلندر پانی پتی متوفی

۷۲۴ هجری

تعداد اوراق: الف - ۳۱ ب

ظرة اکمال

شماره کتاب: ۳۲۵۰ ردیف کتابخانه: ۳۴۵ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۵۱۵

کلیات خسرو

شماره کتاب: ۳۲۴۶ ردیف کتابخانه: ۳۴۵

نام مؤلف: امیر خسرو دهلوی

غزلیات خسرو

شماره کتاب: ۳۲۵۱ ردیف کتابخانه: ۴۳۵۸

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۳۵۲

رباعیات خسرو

شماره کتاب: ۳۲۵۲ ردیف کتابخانه: ۸۸۷۵

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: بخط مهدی علی خان رام پوری

تعداد اوراق: ۹

دیوان ابن یمین

شماره کتاب: ۳۲۵۳ ردیف کتابخانه: ۵۴۱۲ م

نام مؤلف: امیر فخرالدین محمود بن امیر یمین الدین محمد

مستونی (فی) متوفی ۷۵۴ هجری

تعداد اوراق: ۳۲

دیوان ابن یمین

شماره کتاب: ۳۲۵۴ ردیف کتابخانه: ۳۰۴۴ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۸۳

دیوان ابن یمین

شماره کتاب: ۳۲۵۵ ردیف کتابخانه: ۳۰۴۳ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۲۲

دیوان ابن یمین

شماره کتاب: ۳۲۵۶

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱ب - ۱۵۶ب و ۲۳۵ب - ۳۳۰ب

قصائد بدر چاچ

شماره کتاب: ۳۲۵۷ ردیف کتابخانه: ۷۵۷۲ م

نام مؤلف: مولانا بدرالدین چاچی متوفی ۷۵۴ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۹۰ هجری بخط خان محمد در اکبر آباد

تعداد اوراق: ۹۲

قصائد بدر چاچ

شماره کتاب: ۳۲۵۸

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۰۶

قصائد بدر چاچ

شماره کتاب: ۳۲۵۹ ردیف کتابخانه: ۸۷۹۷ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۹۰ هجری بخط خان محمد در اکبر آباد

تعداد اوراق: ۸۸

قصائد بدر چاچ

شماره کتاب: ۳۲۶۰ ردیف کتابخانه: ۶۴۷۰ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۴ب - ۱۴ب

شرح قصائد بدر

موسوم به کاشف الاسرار

شماره کتاب: ۳۲۶۵ ردیف کتابخانه: ۴۴۹۴ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۶۱ هجری

تعداد اوراق: ۲۲۳

شرح قصائد بدر

شماره کتاب: ۳۲۶۱ ردیف کتابخانه: ۴۴۹۴ م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۲۹ هجری

تعداد اوراق: ۹۲

دیوان عماد فقیه

شماره کتاب: ۳۲۶۶ ردیف کتابخانه: ۷۱۰ م

نام مؤلف: خواجه عمادالدین کرمانی فقی ھ متوفی ۷۷۳

هجری

تعداد اوراق: ۳۲۵

شرح قصائد بدر (ج ۱)

شماره کتاب: ۳۲۶۲ ردیف کتابخانه: ۴۲۲۳ م

نام مؤلف: خلیفہ غیاث الدین عزت بن جلال الدین رامپوری

متوفی ۱۲۶۸ هجری

سال تصنیف: ۱۲۵۷ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۵۷ هجری

تعداد اوراق: ۸۸

دیوان سلمان

شماره کتاب: ۳۲۶۷ ردیف کتابخانه: ۱۱۴۳۴ م

نام مؤلف: خواجه جمال الدین سلمان بن خواجه علاء الدین

محمد ساوجی متوفی ۷۷۹ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۸۱۹ هجری

تعداد اوراق: ۲۸۹

شرح قصائد بدر (ج ۲)

شماره کتاب: ۳۲۶۳ ردیف کتابخانه: ۴۲۲۳ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۸۹

دیوان سلمان

شماره کتاب: ۳۲۶۸ ردیف کتابخانه: ۷۲۹۱ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۸۲۵ هجری بخط فرح الله

تعداد اوراق: ۳۱۷

شرح قصائد بدر (ج ۳)

شماره کتاب: ۳۲۶۴ ردیف کتابخانه: ۴۲۲۴ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۹۵

دیوان سلمان

شماره کتاب: ۳۲۶۹ ردیف کتابخانہ: ۷۱۴ م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۴۰۷

دیوان سلمان

شماره کتاب: ۳۲۷۰ ردیف کتابخانہ: (۸۵۶۸) م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۳۶

قصیدہ بدیعہ

شماره کتاب: (۲۶۸۵)

نام مؤلف: خواجہ جمال الدین سلمن بن محمد ساوجی

تعداد اوراق: ۱ - ۵ الف

قصیدہ بدیعہ

شماره کتاب: ۳۲۷۰ ردیف کتابخانہ: (۱۳۹۱۳) م

نام مؤلف: ہمو

تعداد اوراق: ۱۴

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۷۱ ردیف کتابخانہ: ۳۴۲ م

نام مؤلف: خواجہ شمس الدین محمد شیرازی متخلص
بحافظ

متوفی ۷۹۲ ہجری

سال کتابت و نام کاتب: ۹۲۹ ہجری خط کمال
نیشاپوری نور بخشی

تعداد اوراق: ۱۶۵

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۷۲ ردیف کتابخانہ: ۴۰۷ م

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۹۳۱ ہجری خط سلطان محمد
نور

تعداد اوراق: ۹۴

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۷۲ ب

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: بخط احمد الکا تب

تعداد اوراق: ۱ - ۵۰۸ ب

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۷۳ ردیف کتابخانہ: ۹۷۱ ہجری

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: ۹۷۱ ہجری

دیوان حافظ

(مصور)

شماره کتاب: ۳۲۷۴ ردیف کتابخانہ: ۹۷۳۵

نام مؤلف: ہمو

سال کتابت و نام کاتب: بخط احمد الکا تب

تعداد اوراق: ۱ - ۵۰۸ ب

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۷۵ ردیف کتابخانه: ۹۵۷۴

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۴۲

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۷۶ ردیف کتابخانه: ۹۵۷۴

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۱۲ هجری در احمد آباد

تعداد اوراق: ۱۷۵

دیوان حافظ

(مصور)

شماره کتاب: ۳۲۷۷ ردیف کتابخانه: ۳۳۶ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: قبل از سال ۱۰۱۴ هجری

تعداد اوراق: ۲۰۲

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۷۸ ردیف کتابخانه: ۳۳۹ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۱۳ هجری

تعداد اوراق: ۳۱۱

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۷۹ ردیف کتابخانه: ۱۲۱۲۱

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۱۳

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۰ ردیف کتابخانه: ۳۴۰ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۸۲ هجری خط محمد زاهد

تعداد اوراق: ۲۶۵

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۰ بر دیف کتابخانه: ۱۴۴۸۶

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۷۱

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۱ ردیف کتابخانه: ۱۰۵۵۹

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: قبل از سال ۱۱۶۶ هجری

تعداد اوراق: ۱۹۴

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۲ ردیف کتابخانه: ۷۲۹۰ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۱۱

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۳ ردیف کتابخانه: ۳۰۹۶ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۸۴

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۴ ردیف کتابخانه: ۱۰۳۰۴

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۶۷

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۵ ردیف کتابخانه: ۳۰۹۵ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۱۳

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۶ ردیف کتابخانه: ۳۰۹۸ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۳ هجری
محمدعلیخان بن نوابتهور

خان بهادر بن نواب محمد خان بنگش بهادر غضنفر
جنگ

تعداد اوراق: ۲۷۲

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۷ ردیف کتابخانه: ۳۴۱ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۹ هجری
مکتوب حافظ نورالله

مذکور

تعداد اوراق: ۳۸۶

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۸ ردیف کتابخانه: ۳۲۶۸ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۰۸ هجری
فیض علی رام پوری

تعداد اوراق: ۲۸۱

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۸۹ ردیف کتابخانه: ۳۰۹۹ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۳ هجری

تعداد اوراق: ۲۶۲

دیوان حافظ

(مصور)

شماره کتاب: ۳۲۹۰ ردیف کتابخانه: ۳۳۷ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۷ هجری

تعداد اوراق: ۲۲۳

دیوان حافظ

(مصور)

شماره کتاب: ۳۲۹۱ ردیف کتابخانه: ۳۳۸م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۳۰۱

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۹۲ ردیف کتابخانه: ۳۰۹۳م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۱۸ هجریبیخط خدا بخش
برای نواب

مصطفی خان بهادر

تعداد اوراق: ۳۲۴

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۹۳ ردیف کتابخانه: ۹۹۹۱م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۶۷

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۹۴ ردیف کتابخانه: ۷۷۸۵م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: بخط بلبهدر داس قانون گودر
رام پور

تعداد اوراق: ۲۰۴

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۹۵ ردیف کتابخانه: ۳۳۵م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۷۳

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۹۶ ردیف کتابخانه: ۹۷۶۲م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۷ هجریبیخط ملا نظام
در کشمیر

تعداد اوراق: ۲۱۹

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۹۷ ردیف کتابخانه: ۳۰۹۴م

نام مؤلف: همو

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۹۸ ردیف کتابخانه: ۱۲۴۱۱

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۱۲

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۲۹۹ (مصور جلد)

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۷۲ هجری

تعداد اوراق: ۱۸۲

دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۰۰ ردیف کتابخانه: ۹۹۹۰

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: بخط دکتر فداحسین

قصائد حافظ

شماره کتاب: ۳۳۰۱ ردیف کتابخانه: ۵۴۳۲م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۱۱

مرج البحرين

شماره کتاب: ۳۳۰۲ ردیف کتابخانه: ۴۳۰۲ م

نام مؤلف: سیف‌الدین ابوالحسن عبدالرحمن بن سلمان

متخلص به ختمی

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۲۶ هجری

تعداد اوراق: ۲۳۰

فراس الالافظ

شماره کتاب: ۳۳۰۳ ردیف کتابخانه: ۲۹۸۷

نام مؤلف: مولوی عبید الله خویشگی چشتی

سال تصنیف: عهدشاهجهان

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۳۶

تعداد اوراق: ۴۱۹

شرح دیوان حافظ

شماره کتاب: ۳۳۰۴ ردیف کتابخانه: ۱۱۶۵۵

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۹۲ هجریقبل

تعداد اوراق: ۷۰

شرح اشعار حافظ

شماره کتاب: ۳۳۰۵ ردیف کتابخانه: ۴۱۹۹م

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۷ هجری

تعداد اوراق: الف - ۱۶ ب

غزال رعنا

شماره کتاب: (۳۳۰۵) ردیف کتابخانه: (۴۱۹۹) م

نام مؤلف: مولوی غلام جیلانی متخلص به رفعت رام پوری

متوفی ۱۲۳۴ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۲۴۷ هجری

تعداد اوراق: الف - ۱۷ الف - ۲۵

حافظ فرهنگ

شماره کتاب: (۴۰۶)

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۰۲ هجریخط عثمان عرف افغان قندهاری

تعداد اوراق: ب-۲۹-۴۰ ب

دیوان کمال خجندی

شماره کتاب: ۳۳۰۶ ردیف کتابخانه: ۳۸۰م

نام مؤلف: شیخ کمال‌الدین خجندی تبریزی متوفی ۸۰۳ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۹۷۸ هجریخط فتح خان بن اسرائیل عرف دردی

تعداد اوراق: ۲۴۴

دیوان کمال خجندی

شماره کتاب: ۳۳۰۷

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۰۷ هجری

تعداد اوراق: ۳۰۰

دیوان کمال خجندی

شماره کتاب: ۳۳۰۸ ردیف کتابخانه: ۳۲۰۷ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۰۷ هجری

تعداد اوراق: ۱۵۴

دیوان کمال خجندی

شماره کتاب: ۳۳۰۹ ردیف کتابخانه: ۳۲۰۵ م

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ۲۲۱

دیوان کمال خجندی

شماره کتاب: ۳۳۱۰ ردیف کتابخانه: ۱۲۴۰۸

نام مؤلف: همو

تعداد اوراق: ا ب - ۱۹۸ ب

دیوان کمال خجندی

(انتخاب)

شماره کتاب: ۳۳۱۱ ردیف کتابخانه: ۸۵۸۰ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۸۸ هجری بیخ احمد بیگ
احدی

تعداد اوراق: ۲۱ ب - ۳۳ الف

دیوان کمال خجندی

شماره کتاب: ۳۳۱۲ ردیف کتابخانه: ۱۰۴۰۴ م

نام مؤلف: مولانا محمد شیرین تبریزی متخلص به
مغربی

متوفی ۸۰۹ هجری

تعداد اوراق: ۵۵

دیوان مغربی

شماره کتاب: ۳۲۱۳ ردیف کتابخانه: ۳۲۲۸ م

نام مؤلف: همو

سال کتابت و نام کاتب: ۱۱۵۹ هجری بیخ سید ابراهیم
علی معروف بنظام الدین احمد مانکپوری رضوی برای
مولوی سید شاه رحمت الله

تعداد اوراق: ۱۱ ب - ۷۱ الف

دیوان اسحق اطعمه

شماره کتاب: ۳۳۱۴ ردیف کتابخانه: ۳۰۴۵ م

نام مؤلف: جمال الدین ابواسحق شیرازی معروف به
اسحق

اطعمه متوفی ۸۲۷ هجری

۴۳ عالمگیر سال تصنیف: ۸۰۲ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۴۳ عالمگیر ی ۱۱۱۱ هجری
بخش فیض الله تعداد اوراق: ۸۲

دیوان اسحق اطعمه

شماره کتاب: ۳۳۱۴ بردیف کتابخانه: ۳۸۳۲۶ م

نام مؤلف: همو

دیوان نعمت الله

شماره کتاب: ۳۳۱۵ بردیف کتابخانه: ۳۵۵ م

نام مؤلف: سید نورالدین نعم الله بن عبدالله بن محمد
حسینی

کرمانی ماهانیکهبانی متوفی ۸۳۴ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۰۹ هجری

تعداد اوراق: ۴۳۴

قصیده نعمت الله ولی

نام مؤلف: همو

دیوان مسعود

شماره کتاب: ۳۳۱۶ بردیف کتابخانه: ۳۸۸ م

نام مؤلف:

کرمانی ماهانی کهبانی متوفی ۸۳۴ هجری

سال کتابت و نام کاتب: ۱۰۰۹ هجری

تعداد اوراق: ۴۳۴

◆ ۴.۲ کتابخانه ذاکر حسین،
جامعه ملیہ اسلامیہ، دہلی نو.

نام: تذکرۃ الاتقیا

نویسنده: ملا طغرای مشہدی "شیفتہ" "طغرا"

شماره: ۰۷۰۱، ۰۷۰۲

موضوع: نثر آمیختہ بہ نظم.

نام: چہار عنصر

نویسنده: میرزا عبد القادر بیدل

شماره: ۰۷۰۷، ۰۷۰۸، ۰۷۰۹، ۰۷۱۰، ۰۷۱۱، ۰۷۱۲، ۰۷۱۳

موضوع: نثر.

نام: خیابان گلستان

شرح گلستان، نویسنده: سراج الدین علی خان آرزو

شماره: ۰۷۱۴

موضوع: نثر.

نام: سرو چراغان

نویسنده: طالب علی خان عیشی لکھنوی

شماره: ۰۷۱۸، ۰۷۱۹

موضوع: نثر آمیختہ بہ نظم.

نام: سہ نثر شہوری

نویسنده: نورالدین محمد شہوری ترشیزی

شماره: ۰۷۲۰، ۰۷۲۱، ۰۷۲۲، ۰۷۲۳، ۰۷۲۴، ۰۷۲۵، ۰۷۲۶، ۰۷۲۷، ۰۷۲۸، ۰۷۲۹، ۰۷۳۰، ۰۷۳۱، ۰۷۳۲

موضوع: نثر.

نام: سیمین ورق

نویسنده: ملا طغرای مشہدی "طغرا"

شماره: ۰۷۳۳

موضوع: نثر آمیختہ بہ نظم.

نام: فردوسیہ

نویسنده: ملا طغرای مشہدی "شیفتہ"

"طغرا"، شماره: ۰۷۳۶، ۰۷۳۷، ۰۷۳۸، ۰۷۳۹، ۰۷۴۰

موضوع: نثر.

نام: کنز المعانی

نویسنده: ملا طغرای مشہدی "طغرا"

شماره: ۰۷۴۱، ۰۷۴۲

موضوع: نثر.

نام: گلستان سعدی

نویسنده: سعدی شیرازی

شماره: ۰۷۴۳، ۰۷۴۴، ۰۷۴۵، ۰۷۴۶، ۰۷۴۷، ۰۷۴۸، ۰۷۴۹، ۰۷۵۰، ۰۷۵۱، ۰۷۵۲، ۰۷۵۳، ۰۷۵۴، ۰۷۵۵

موضوع: نثر آمیختہ بہ نظم.

نام: گلستان، شرح

نویسنده: عبد الرسول قریشی ہاشمی

شماره: ۰۷۵۶

موضوع: نثر.

نام: گلستان، شرح

نویسنده: میر محمد نور الله احراری

شماره: ۰۷۵۷

موضوع: نثر.

نام: لطایف و ظرایف

نویسنده: علی فرزند حسین کاشفی

شماره: ۰۷۵۸، ۰۷۵۹، ۰۷۶۰، ۰۷۶۱

موضوع: نثر.

نام: متشابهات ربیعی

نویسنده: ملا طغرای مشهدی "شیفته"، "طغرای"

شماره: ۰۷۶۲، ۰۷۶۳

موضوع: نثر.

نام: مجمع البحرين

نویسنده: ملا طغرای مشهدی

شماره: ۰۷۶۴

موضوع: نثر.

نام: مرآت الفتوح

نویسنده: ملا طغرای مشهدی

شماره: ۰۷۶۶، ۰۷۶۷

موضوع: نثر آمیخته به نظم.

نام: مرتفعات

نویسنده: ملا طغرای مشهدی

شماره: ۰۷۶۸، ۰۷۶۹

موضوع: نظم و نثر.

نام: مینا بازار

نویسنده: نورالدین محمد ظهوری ترشیزی

شماره: ۰۷۷۰، ۰۷۷۱، ۰۷۷۲

موضوع: نثر.

نام: نکات بیدل

نویسنده: مرزا عبد القادر بیدل

شماره: ۰۷۷۴

موضوع: نثر.

نام: نگارستان

نویسنده: مولانا معین الدین اسفراینی یزدی اوه‌ای
جوینی

شماره: ۰۷۷۵

موضوع: نثر.

نام: دیوان اصفی

نویسنده: خواجه آصفی

شماره: ۰۷۷۶، ۰۷۷۷، ۰۷۷۸، ۰۷۷۹

موضوع: نظم.

نام: دیوان اسیر اصفهانی

نویسنده: میرزا جلال "اسیر"

شماره: ۰۷۸۰

موضوع: نظم.

نام: دیوان بدر چاچی

نویسنده: بدرالدین چاچی

شماره: ۰۷۸۶

موضوع: نظم.

نام: دیوان امیر خسرو دهلوی

نویسنده: ابوالحسن خسرو

شماره: ۰۷۸۱

موضوع: نظم.

نام: دیوان برهمن لاهوری

نویسنده: منشی چندر بهان لاهوری برهمن

شماره: ۰۷۸۷

موضوع: نظم.

نام: دیوان انوری

نویسنده: اوحدالدین علی "انوری"

شماره: ۰۷۸۲، ۰۷۸۳

موضوع: نظم.

نام: دیوان ثنایی مشهدی

نویسنده: ثنایی، خواجه حسین ثنایی

شماره: ۰۷۸۸، ۰۷۸۹

موضوع: نظم.

نام: دیوان انوری

شرح، نویسنده: میرزا ابوالحسن حسینی فراهانی

شماره: ۰۷۸۴

موضوع: نظم.

نام: دیوان جامی

نویسنده: نورالدین عبدالرحمن جامی

شماره: ۰۷۹۰، ۰۷۹۱

موضوع: نظم.

نام: دیوان انوری

شرح، نویسنده: محمد بن داود بن محمد شادی آبادی

شماره: ۰۷۸۵

موضوع: نثر.

نام: دیوان جعفر زتلی

نویسنده: میر جعفر زتلی

شماره: ۰۷۹۲

موضوع: نظم.

نام: دیوان حافظ

نویسنده: خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی

شماره: ۰۷۹۳، ۰۷۹۴، ۰۷۹۵، ۰۷۹۶، ۰۷۹۷، ۰۷۹۸، ۰۷۹۹، ۰۸۰۰، ۰۸۰۱

موضوع: نظم.

نام: دیوان حافظ

شرح، نویسنده: شاه بهلول کول برکی جالندهری

شماره:

۰۸۰۲ موضوع: نشر.

نام: دیوان حکیم، نویسنده: حکیم، شماره: ۰۸۰۳

موضوع: نظم.

نام: دیوان خاقانی

نویسنده: افضل‌الدین ابوبدیل ابراهیم

شماره: ۰۸۰۴

موضوع: نظم.

نام: دیوان دانش

نویسنده: میر رضی دانش

شماره: ۰۸۰۵

موضوع: نظم.

نام: دیوان راجا قتال حسینی

نویسنده: یوسف گدا عرف سید راجا و راجوی قتال
حسینی دهلوی دولت آبادی

شماره: ۰۸۰۶

موضوع: نظم.

نام: دیوان سعدی

نویسنده: شیخ سعدی

شماره: ۰۸۰۷

نظم.

نام: دیوان سلمان ساوجی

نویسنده: جمال‌الدین سلمان سلمان ساوجی

شماره: ۰۸۰۸، ۰۸۰۹

موضوع: نظم.

نام: دیوان سلیم

نویسنده: میرزا محمد قلی ترشتی سلیم

شماره: ۰۸۱۰

موضوع: نظم.

نام: دیوان سهیلی

نویسنده: سهیلی

شماره: ۰۸۱۱

موضوع: نظم.

نام: دیوان شرارستان

نویسنده: احمد علی خراسانی قندهاری چشتی

شماره: ۰۸۱۲

موضوع: نظم.

نام: دیوان شمس تبریزی

نویسنده: جلال الدین محمد رومی

شماره: ۰۸۱۳

نظم.

نام: دیوان شوکت بخارایی

نویسنده: محمد اسحاق بخارایی شوکت

شماره: ۰۸۱۴

موضوع: نظم.

نام: دیوان شیدا

نویسنده: فصیح الملک محمد اجمل خان شیدا

شماره: ۰۸۱۵

موضوع: نظم.

نام: دیوان صایب

نویسنده: محمد علی بن عبد الرحیم اصفهانی تبریزی

شماره: ۰۸۱۶، ۰۸۱۷، ۰۸۱۸، ۰۸۱۹، ۰۸۲۰، ۰۸۲۱، ۰۸۲۲، ۰۸۲۳، ۰۸۲۴، ۰۸۲۵، موضوع: نظم.

نام: دیوان ظهوری ترشیزی

نویسنده: نورالدین محمد ترشیزی ظهوری

شماره: ۰۸۲۶، ۰۸۲۷

موضوع: نظم.

نام: دیوان ظهیر فاریابی

نویسنده: ظهیرالدین ابوالفضل بن محمد

شماره: ۰۸۲۸، ۰۸۲۹

موضوع: نظم.

نام: دیوان عرفی شیرازی

نویسنده: جمال الدین محمد عرفی شیرازی

شماره: ۰۸۳۰، ۰۸۳۱، ۰۸۳۲، ۰۸۳۳، ۰۸۳۴، ۰۸۳۵، ۰۸۳۶، ۰۸۳۷

موضوع: نظم.

نام: دیوان عرفی

شرح، نویسنده: قطب الدین فارغ

شماره: ۰۸۳۸

موضوع: نثر.

نام: دیوان عطار نیشابوری

نویسنده: عطار

شماره: ۰۸۳۹

موضوع: نظم.

نام: دیوان عیشی

نویسنده: طالب علی خان عیشی لکهنوی

شماره: ۰۸۴۰

موضوع: نظم.

نام: دیوان غالب دهلوی

نویسنده: میرزا اسد الله خان غالب دهلوی

شماره: ۰۸۴۱

موضوع: نظم.

نام: دیوان فطرت

نویسنده: میرزا معزالدين محمد مشهدي

شماره: ۰۸۴۲

موضوع: نظم.

نام: دیوان قاسم انوار

نویسنده: معين الدين على قاسم

شماره: ۰۸۴۳، ۰۸۴۴

موضوع: نظم.

نام: دیوان قاسم مشهدي

نویسنده: محمد قاسم مشهدي قاسم ديوانه

شماره: ۰۸۴۵

موضوع: نظم.

نام: دیوان قتيل لاهوری

نویسنده: میرزا قتيل لاهوری

شماره: ۰۸۴۶

موضوع: نظم.

نام: دیوان قدسی مشهدي

نویسنده: حاجی محمد جان قدسی مشهدي

شماره: ۰۸۴۷

موضوع: نظم.

نام: دیوان کلیم کاشانی

نویسنده: ابوطالب کلیم

شماره: ۰۸۴۸

موضوع: نظم.

نام: دیوان مخفی

نویسنده: زیب النساء بیگم

شماره: ۰۸۴۹، ۰۸۵۰، ۰۸۵۱، ۰۸۵۲

موضوع: نظم.

نام: دیوان مروی

نویسنده: خواجه حسین مروی

شماره: ۰۸۵۳

موضوع: نظم.

نام: دیوان مشتاق

نویسنده: مشتاق

شماره: ۰۸۵۴

موضوع: نظم.

نام: دیوان مظهر

نویسنده: شمس‌الدين حبيب الله مظهر

شماره: ۰۸۵۵، ۰۸۵۶ ن

موضوع: نظم.

نام: دیوان معین چشتی

نویسنده: خواجه معین الدین حسن بن غیاث الدین
حسن حسینی سجزی چشتی، شماره: ۰۸۵۷
موضوع: نظم.

نام: دیوان مغربی

نویسنده: شمس الدین محمد شیرین مغربی
شماره: ۰۸۵۸، ۰۸۵۹، ۰۸۶۰
موضوع: نظم.

نام: دیوان ناصر علی سرهندی

نویسنده: ناصر علی سرهندی ملقب به علی
شماره: ۰۸۶۱
موضوع: نظم.

نام: دیوان نظیری نیشابوری

نویسنده: محمد حسین نظیری نیشابوری
شماره: ۰۸۶۲، ۰۸۶۳
موضوع: نظم.

نام: دیوان نوا

نویسنده: سید احمد ملقب به نوا دهلوی
شماره: ۰۸۶۴، ۰۸۶۵
موضوع: نظم.

نام: دیوان نویدی

نویسنده: نویدی نیشابوری " نویدی "

شماره: ۰۸۶۶

موضوع: نظم.

نام: دیوان واقف بتالوی لاهوری

نویسنده: نور العین لاهوری " واقف "، " نور العین "
شماره: ۰۸۶۷، ۰۸۶۸
موضوع: نظم.

نام: دیوان وحدت

نویسنده: وحدت
شماره: ۰۸۶۹
موضوع: نظم.

نام: دیوان وحید

نویسنده: میرزا محمد طاهر وحید قزوینی
شماره: ۰۸۷۰ ن
موضوع: نظم.

نام: دیوان هلالی جغتایی

نویسنده: مولانا بدرالدین جغتایی استر آبادی "
هلالی "
شماره: ۰۸۷۱، ۰۸۷۲
موضوع: نظم.

نام: آیینة اسکندری

نویسنده: امیر خسرو دهلوی
شماره: ۰۸۷۳

موضوع: نظم.

نام: اسرار رحمت

نویسنده: رحمت

شماره: ۰۸۷۵

موضوع: نظم.

نام: اسکندر نامه

نویسنده: نظامی گنجوی

شماره: ۰۸۷۶، ۰۸۷۷، ۰۸۷۸، ۰۸۷۹، ۰۸۸۰، ۰۸۸۱، ۰۸۸۲

موضوع: نظم.

نام: اسکندر نامه، شرح

نویسنده: جبرائیل فقیر قریشی سندهی

شماره: ۰۸۸۳

موضوع: نثر.

نام: اسکندر نامه

شرح، نویسنده: فیض الله متخفص به جواد ابراهیم

شماره: ۰۸۸۴

موضوع: نثر.

نام: اسکندر نامه، شرح

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۸۸۵

موضوع: نثر.

نام: اسکندر نامه

شرح، نویسنده: صاحبزاده فیروزالدین

شماره: ۰۸۸۶، ۰۸۸۷

موضوع: نثر.

نام: بوستان

نویسنده: سعدی شیرازی

شماره: ۰۸۸۸، ۰۸۸۹، ۰۸۹۰، ۰۸۹۱، ۰۸۹۲، ۰۸۹۳

موضوع: نظم.

نام: بوستان، شرح

نویسنده: عبد الواسع هانسوی

شماره: ۰۹۰۳

موضوع: نظم.

نام: بوستان، شرح

نویسنده: نامعلوم

شماره: ۰۹۰۴

موضوع: نثر.

نام: بوستان

شرح، نویسنده: علیم الله حسنی چشتی جالندهری

شماره: ۰۹۰۵، ۰۹۰۶

موضوع: نثر.

نام: بهرام گور

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۰۷

موضوع: نظم.

نام: بیسر نامه

نویسنده: فریدالدین عطار نیشابوری

شماره: ۰۹۰۸، ۰۹۰۹، ۰۹۱۰، ۰۹۱۱

موضوع: نظم.

نام: پند نامه

نویسنده: عطار نیشابوری

شماره: ۰۹۱۲، ۰۹۱۳، ۰۹۱۴

موضوع: نظم.

نام: تحفه الاحرار

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی

شماره: ۰۹۱۵

موضوع: نظم.

نام: تحفه العراقین

نویسنده: افضل الدین ابوبدیل ابراهیم

شماره: ۰۹۱۶، ۰۹۱۷

موضوع: نظم.

نام: تحفه العراقین

شرح نویسنده: عبد السلام فرند شیخ عبد الکبیر

شماره، ۰۹۱۸

موضوع: نشر.

نام: تحفه نصایح

نویسنده: یوسف گدا

شماره: ۰۹۱۹، ۰۹۲۰

موضوع: نظم.

نام: تضمین کریم

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۲۱

موضوع: نظم.

نام: تفاؤل

نویسنده: نعمت الله کرمانی

شماره: ۰۹۲۲، ۰۹۲۳

موضوع: نظم.

نام: جُنگنامه

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۲۴

موضوع: نظم.

نام: حسن گلوسوز

نویسنده: حکیم محمد حسن خوانساری زلالی

شماره: ۰۹۲۵

موضوع: نظم.

نام: رمز العشق

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۳۱، ۰۹۳۲

موضوع: نظم.

نام: خطاب فاضل

نویسنده: مفتی میر عباس شوشتری لکهنوی

شماره: ۰۹۲۶

موضوع: نظم.

نام: زاد المسافرین

نویسنده: رکن الدین حسین بن عالم

شماره: ۰۹۳۳

موضوع: نظم.

نام: دول رانی خضر خان

نویسنده: امیر خسرو دهلوی

شماره: ۰۹۲۷

موضوع: نظم.

نام: ساقی نامه

نویسنده: نورالدین محمد ترشیزی "ظهوری"

شماره: ۰۹۳۴، ۰۹۳۵

موضوع: نظم.

نام: رباعیات

نویسنده: جامی

شماره: ۰۹۲۸، ۰۹۲۹

موضوع: نظم.

نام: سبحة الابرار

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی

شماره: ۰۹۳۶

موضوع: نظم.

نام: رباعیات عمر خیام

نویسنده: خیام نیشابوری

شماره: ۰۹۳۰

موضوع: نظم.

نام: سحر حلال

نویسنده: اهلی شیرازی

شماره: ۰۹۳۷

موضوع: نظم.

نام: سلمان و ابسال

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی
شماره: ۰۹۳۸، ۰۹۳۹
موضوع: نظم.

نام: شرح قصیده برده

نویسنده: ملا محمود
شماره: ۰۹۴۶
موضوع: نثر.

نام: سلسله الذهب

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی
شماره: ۰۹۴۰، ۰۹۴۱
موضوع: نظم.

نام: شرح قصیده برده

نویسنده: نا معلوم
شماره: ۰۹۴۷، ۰۹۴۸
موضوع: نثر.

نام: سوز و گداز

نویسنده: ملا محمد رضا، نوعی خبوشانی
شماره: ۰۹۴۲
موضوع: نظم.

نام: شرح قصیده بوصیری

نویسنده: ابوعلی محمد ارتضا صفوی جوفاموی بخاری
شماره: ۰۹۴۹
موضوع: نثر.

نام: شاهنامه فردوسی

نویسنده: فردوسی
شماره: ۰۹۴۳، ۰۹۴۴
موضوع: نظم.

نام: شرح قصیده خمربه

نویسنده: محمد یحیی معروف به نور محمد بن خلیفه
عبد الرحیم حنفی قادری، شماره: ۰۹۵۰
موضوع: نثر.

نام: شاه و درویش

نویسنده: نورالدین جغتایی "هلالی"
شماره: ۰۹۴۵
موضوع: نظم.

نام: شرح قصیده غوثیه

نویسنده: غلام محیی الین بن دوست محمد دهلوی
شماره: ۰۹۵۱
موضوع: نظم.

نام: شرفنامه

نویسنده: نظام الدین الیاس معروف به نظامی گنجوی

شماره: ۰۹۵۲

موضوع: نظم.

نام: شیر و شکر

نویسنده: بهاءالدین محمد "بهای"

شماره: ۰۹۵۳

موضوع: نظم.

نام: شیرین و خسرو

نویسنده: امیر خسرو دهلوی

شماره: ۰۹۵۴، ۰۹۵۵

موضوع: نظم.

نام: طلسمات

نویسنده: نا معلوم، شماره: ۰۹۵۶

موضوع: نظم.

نام: ظفر نامه

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۵۷

موضوع: نظم.

نام: فتوح الحرمین

نویسنده: ملا محیی‌الدین لاری

شماره: ۰۹۵۸، ۰۹۵۹

موضوع: نظم.

نام: فرهنگ ظهوری

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۶۰

موضوع: نظم.

نام: قران السعیدین

نویسنده: امیر خسرو دهلوی

شماره: ۰۹۶۱، ۰۹۶۲، ۰۹۶۳، ۰۹۶۴، ۰۹۶۵، ۰۹۶۶

موضوع: نظم.

نام: قران السعیدین، شرح

نویسنده: نور محمد معروف به نور الحق شاه دهلوی

شماره: ۰۹۶۷

موضوع: نشر.

نام: قصاید خاقانی

نویسنده: خاقانی

شماره: ۰۹۶۸

موضوع: نظم.

نام: قصاید خاقانی

شرح، نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۶۹

موضوع: نشر.

نام: قصاید عرفی شیرازی

نویسنده: جمال‌الدین محمد عرفی شیرازی

شماره: ۰۹۷۰

موضوع: نظم.

نام: قصه کامروپ

نویسنده: میرزا محمد مراد لایق جونیپوری

شماره: ۰۹۷۱

موضوع: نظم.

نام: قصیده در مدح نواب رامپور

نویسنده: سنجر

شماره: ۰۹۷۲

موضوع: نظم.

نام: قصیده در نعت پیامبر

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۷۳

موضوع: نظم.

نام: قصیده رایبی

نویسنده: عطار نیشابوری

شماره: ۰۹۷۴، ۰۹۷۵، ۰۹۷۶، ۰۹۷۷، ۰۹۷۸

موضوع: نظم.

نام: قصیده عرفانی

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۷۹

موضوع: نظم.

نام: قصیده نعمت خان عالی

نویسنده: نورالدین محمد شیرازی معروف به نعمت خان عالی

شماره: ۰۹۸۰

موضوع: نظم.

نام: کاغذ نامه

نویسنده: شیخ لطف الله لطفی

شماره: ۰۹۸۱

موضوع: نظم.

نام: کریمه

نویسنده: مشرف‌الدین مصلح سعدی شیرازی

شماره: ۰۹۸۲، ۰۹۸۳، ۰۹۸۴، ۰۹۸۵، ۰۹۸۶

موضوع: نظم.

نام: کلیات شفای اصفهانی

نویسنده: شرف‌الدین حسن

شفای اصفهانی

شماره: ۰۹۸۷

موضوع: نظم.

نام: کلیات صایب

نویسنده: صایب تبریزی

شماره: ۰۹۸۸

موضوع: نظم.

نام: گزیده اشعار صایب

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۸۹

موضوع: نظم.

نام: گلدسته اخلاق

نویسنده: احمد علی

شماره: ۰۹۹۰

موضوع: نظم.

نام: گلدسته حسن

نویسنده: یکتای لاهوری

شماره: ۰۹۹۱ ن

موضوع: نظم.

نام: گلشن راز

نویسنده: شیخ محمود شبستری

شماره: ۰۹۹۲، ۰۹۹۳، ۰۹۹۴

موضوع: نظم.

نام: گلشن راز، شرح

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۰۹۹۵

موضوع: نظم.

نام: گل کشتی

نویسنده: سید عبد العالی قمی اصفهانی متخفص به
"نجات"

شماره: ۰۹۹۶، ۰۹۹۷

موضوع: نظم.

نام: گل کشتی

شرح، نویسنده: زخمی لکهنوی بریلوی

شماره: ۰۹۹۸

موضوع: نظم.

نام: گنج فقر

نویسنده: محمد باقی بالله سمرقندی دهلوی

شماره: ۰۹۹۹

موضوع: نظم.

نام: لب لباب مثنوی معنوی

انتخاب، نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۰۰۰

موضوع: نظم.

نام: لب لباب معنوی

نویسنده: کمال الدین حسین

شماره: ۱۰۰۱

موضوع: نظم.

نام: لیلی و مجنون

نویسنده: نظامی گنجوی

شماره: ۱۰۰۲، ۱۰۰۳، ۱۰۰۴

موضوع: نظم.

نام: لیلی و مجنون

نویسنده: هاتفی جامی

شماره: ۱۰۰۵، ۱۰۰۶

موضوع: نظم.

نام: مثنوی انوری

نویسنده: مولانا انوری

شماره: ۱۰۰۷

موضوع: نظم.

نام: مثنوی باغ مراد

نویسنده: میر امامی

شماره: ۱۰۰۸

موضوع: نظم.

نام: مثنوی بو علی قلندر

نویسنده: شاه شرف الدین بو علی قلندر پانی پتی

شماره: ۱۰۰۹

موضوع: نظم.

نام: مثنوی خلد برین

نویسنده: وحشی بافقی کمال الدین یزدی

شماره: ۱۰۱۰

موضوع: نظم.

نام: مثنوی شاه بو علی قلندر

نویسنده: شاه شرف الدین بو علی قلندر پانی پتی

شماره: ۱۰۱۱، ۱۰۱۲، ۱۰۱۳،

۱۰۱۴ موضوع: نظم.

نام: مثنوی عرفانی

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۰۱۵ ن

موضوع: نظم.

نام: مثنوی عشقیه

نویسنده: عاشق

شماره: ۱۰۱۶

موضوع: نظم.

نام: مثنوی مرآت

نویسنده: میر حسن بلگرامی

شماره: ۱۰۱۷

موضوع: نظم.

نام: مجموعه رباعیات

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۰۴۹

موضوع: نظم.

نام: مثنوی معنوی

نویسنده: مولانا جلال الدین رومی

شماره: ۱۰۱۸، ۱۰۱۹، ۱۰۲۰، ۱۰۲۱، ۱۰۲۲، ۱۰۲۳، ۱۰۲۴، ۱۰۲۵، ۱۰۲۶، ۱۰۲۷، ۱۰۲۸، ۱۰۲۹، ۱۰۳۰، ۱۰۳۱، ۱۰۳۲، ۱۰۳۳، ۱۰۳۴، ۱۰۳۵، ۱۰۳۶، ۱۰۳۷، ۱۰۳۸، ۱۰۳۹، ۱۰۴۰، ۱۰۴۱، ۱۰۴۲، ۱۰۴۳، ۱۰۴۴

موضوع: نظم.

نام: مجنون و لیلی

نویسنده: امیر خسرو دهلوی

شماره: ۱۰۵۰

موضوع: نظم.

نام: محمود نامه

نویسنده: محمد لاهوری

شماره: ۱۰۵۱، ۱۰۵۲، ۱۰۵۳، ۱۰۵۴

موضوع: نظم.

نام: مثنوی معنوی

شرح نویسنده: مولانا عبد العلی سهالوی

شماره: ۱۰۴۵

موضوع: نظم.

نام: مخزن الاسرار

نویسنده: نظامی گنجوی

شماره: ۱۰۵۵

موضوع: نظم.

نام: مثنوی معنوی

شرح، نویسنده: مولوی شکرالله

شماره: ۱۰۴۶

موضوع: نثر.

نام: مخزن الاسرار، شرح

نویسنده: حاجی جلال قنوجی

شماره: ۱۰۵۶

موضوع: نظم.

نام: مثنوی معنوی

شرح نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۰۴۷، ۱۰۴۸

موضوع: نثر.

نام: مخمس چهارم

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۰۵۷

موضوع: نظم.

نام: مقصود نامه

نویسنده: اعزالدين

شماره: ۱۰۶۵

موضوع: نظم.

نام: مرغوب القلوب

نویسنده: شمس تبریزی

شماره: ۱۰۵۸، ۱۰۵۹، ۱۰۶۰، ۱۰۶۱

موضوع: نظم.

نام: مکاشفات رضوی

نویسنده: محمد رضا ملتانی لاهوری

شماره: ۱۰۶۶

موضوع: نظم.

نام: مطلع الانوار

نویسنده: امیر خسرو دهلوی

شماره: ۱۰۶۲

موضوع: نظم.

نام: منطق الطیر

نویسنده: عطار نیشابوری

شماره: ۱۰۶۷، ۱۰۶۸

موضوع: نظم.

نام: مظهر العجايب

نویسنده: فریدالدین عطار تونی

شماره: ۱۰۶۳

موضوع: نظم.

نام: ناشناخته

نویسنده: ملا عطاء الله

شماره: ۱۰۶۹

موضوع: نظم.

نام: معراج الوارثین

نویسنده: سعدی شیرازی

شماره: ۱۰۶۴

موضوع: نظم.

نام: نان و حلوا

نویسنده: شیخ بهایی محمد بن حسین

شماره: ۱۰۸۱، ۱۰۸۲

موضوع: نظم.

نام: نل و دمن

نویسنده: ابوالفیض "فیضی"

شماره: ۱۰۸۳، ۱۰۸۴

موضوع: نظم.

نام: نیرنگ عشق

نویسنده: میرزا محمد اکرم غنیمت کنجاهی

شماره: ۱۰۸۵، ۱۰۸۶، ۱۰۸۷، ۱۰۸۸

موضوع: نظم.

نام: هشت بهشت

نویسنده: امیر خسرو دهلوی

شماره: ۱۰۸۹

موضوع: نظم.

نام: هفت بند

نویسنده: نورالدین محمد شیرازی

شماره: ۱۰۹۰

موضوع: نظم.

نام: هفت بند کاشی

نویسنده: حسن کاشانی آملی

شماره: ۱۰۹۱

موضوع: نظم.

نام: یوسف و زلیخا

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی

شماره: ۱۰۹۲، ۱۰۹۳، ۱۰۹۴، ۱۰۹۵، ۱۰۹۶، ۱۰۹۷، ۱۰۹۸، ۱۰۹۹، ۱۱۰۰، ۱۱۰۱، ۱۱۰۲، ۱۱۰۳، ۱۱۰۴، ۱۱۰۵

موضوع: نظم.

نام: یوسف و زلیخا

شرح، نویسنده: عبد الواسع هانسوی

شماره: ۱۱۰۶، ۱۱۰۷، ۱۱۰۸

موضوع: نظم.

نام: یوسف و زلیخا

شرح، نویسنده: مولوی رضا

شماره: ۱۱۰۹

موضوع: نشر.

نام: یوسف و زلیخا

شرح، نویسنده: مولوی نظام الدین راجپوت

شماره: ۱۱۱۰

موضوع: نشر.

نام: انتخاب کلام شعرا

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۱۱

موضوع: نظم.

نام: بیاض

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۱۲

موضوع: نظم.

نام: بیاض

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۱۳ ن

موضوع: نظم.

نام: بیاض

نویسنده: نا معلوم

شماره:

۱۱۱۴ موضوع: نظم.

نام: بیاض

نویسنده: نامعلوم

شماره: ۱۱۱۵

موضوع: نظم.

نام: بیاض العاشقین، نویسنده: نا معلوم، شماره: ۱۱۱۶، نظم.

نام: جُنگ، نویسنده: نا معلوم، شماره: ۱۱۱۷، نظم.

نام: جُنگ

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۱۸

موضوع: نظم.

نام: جُنگ

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۱۹

موضوع: نظم.

نام: جُنگ

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۲۰

موضوع: نظم.

نام: جُنگ

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۲۱

موضوع: نظم.

نام: جُنگ

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۲۲

موضوع: نظم.

نام: جُنگ

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۲۳

موضوع: نظم.

نام: جُنْگ

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۲۴

موضوع: نظم.

نام: جُنْگ شعر

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۲۵

موضوع: نظم.

نام: تذکرة الاولیا

نویسنده: عطار نیشابوری

شماره: ۱۱۳۳، ۱۱۳۴، ۱۱۳۵، ۱۱۳۶، زندگی نامه
شاعران

موضوع: نثر.

نام: تذکرة الشعرا

نویسنده: دولت شاه سمرقندی

شماره:

۱۱۳۷ موضوع: نثر.

نام: تذکرة هندی

نویسنده: غلام مصحفی همدانی امروہوی

شماره: ۱۱۳۸

موضوع: نثر.

نام: کلمات الشعرا

نویسنده: محمد افضل دهلوی "سرخوش"

شماره: ۱۱۴۹، ۱۱۵۰

موضوع: نثر.

نام: مرآت الخیال

نویسنده: شیر خان لودی

شماره: ۱۱۵۲

موضوع: نثر.

نام: منتخب هفت اقلیم رازی

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۵۶

موضوع: نثر.

نام: انوار سہیلی

نویسنده: کاشفی بیہقی کمال الدین حسین

شماره: ۱۱۶۶

موضوع: نثر.

نام: بہار دانش

نویسنده: عنایت اللہ کنبہ لاهوری

شماره: ۱۱۶۷، ۱۱۶۸، ۱۱۶۹،

۱۱۷۰ موضوع: نثر.

نام: جامع الحکایات

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۷۱

موضوع: نشر.

نام: جنگنامهٔ پسر شاه مردان علی

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۷۲

موضوع: نشر.

نام: جوانا مرگ

نویسنده: مولانا عبد الغفور

شماره: ۱۱۷۳

موضوع: نشر.

نام: چهار درویش، نویسنده: امیر خسرو دهلوی،

شماره: ۱۱۷۴، ۱۱۷۵، نشر.

نام: حاتم طایی

نویسنده: نا معلوم

شماره:

۱۱۷۶ موضوع: نشر.

نام: حُسن و عشق

نویسنده: نورالدین محمد شیرازی معروف به نعمن

خان عالی

شماره: ۱۱۷۷، ۱۱۷۸، ۱۱۷۹، ۱۱۸۰

موضوع: نشر.

نام: حکایت

نویسنده: نا معلوم

شماره:

۱۱۸۱ موضوع: نشر.

نام: سخن گفتن مرده با سلمان فارسی

نویسنده: محمد باقر مجلسی اصفهانی

شماره: ۱۱۸۲

موضوع: نشر.

نام: طوطی نامه

نویسنده: ضیاءالدین نخشی

شماره: ۱۱۸۳، ۱۱۸۴، ۱۱۸۵، ۱۱۸۶

موضوع: نشر.

نام: عاشور نامه و جنگ امیر محمد حنفیه

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۸۷

موضوع: نشر.

نام: عطر بهار

نویسنده: نذیرالدین حسن شایق بن غلام محیی‌الدین

اویسی سرهندی، شماره: ۱۱۸۸

موضوع: نشر.

نام: عیار دانش

نویسنده: شیخ ابوالفضل "علامی"

شماره: ۱۱۸۹

موضوع: نثر.

نام: گلریز

نویسنده: ضیاءالدین نخشی

شماره: ۱۱۹۵

موضوع: نثر.

نام: فرمایش رشیدی

نویسنده: محمد تقی جعفری حسینی

شماره: ۱۱۹۰

موضوع: نثر.

نام: لطایف السعادت

نویسنده: سید انشاء الله

شماره: ۱۱۹۶

موضوع: نثر.

نام: قصص الانبیاء

نویسنده: خواجه امام ابواسحاق و ابراهیم بن اسمعیل
بن فیروز بن شیبان سنکویه، شماره: ۱۱۹۱

موضوع: نثر.

نام: ماه دو هفته

نویسنده: خواجه امالی (خواجه الهامی)

شماره: ۱۱۹۷

موضوع: نثر.

نام: قصه تمیم انصاری

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۹۲

موضوع: نثر.

نام: مهر و ماه

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۹۸

موضوع: نثر.

نام: قصه هفت محفل

نویسنده: کریم‌الدین ولد محمد عابد خان

شماره: ۱۱۹۳

موضوع: نثر.

نام: ناشناخته

نویسنده: ابن محمد احمد

شماره: ۱۱۹۹

موضوع: نثر.

نام: کارستان

نویسنده: منیر لاهوری

شماره: ۱۱۹۴

موضوع: نثر.

نام: نا شناخته

نویسنده: محمد تقی جعفری "خیال"

شماره: ۱۲۰۰

موضوع: نثر.

نام: معنیات جامی

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی

شماره: ۱۴۹۶

موضوع: نظم.

نام: ترجمه جوگ باشست

نویسنده: حبیب الله

شماره:

۱۶۳۵ موضوع: نثر.

نام: ترجمه گیتا

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۶۳۶

موضوع: نثر.

نام: ترجمه مت اچھرا

نویسنده: لعل بهاری ولد رای براری

شماره: ۱۶۳۷

موضوع: نثر.

نام: سر اکبر

نویسنده: محمد دارا شکوه "قادری"

شماره: ۱۶۳۸، ۱۶۳۹

موضوع: نثر.

نام: سری بهاگوت

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۶۴۰

موضوع: نثر.

نام: لطایف السعادت

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۶۴۱

موضوع: نثر.

نام: سنگھاسن بتیسی

نویسنده: بهاری مل ولد ملک خست بن کنسو بن
ارجن بک

شماره: ۱۶۴۲

موضوع: نثر.

نام: قصه رام چندر

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۶۴۳

موضوع: نثر.

نام: مجمع البحرين

نویسنده: محمد دارا شکوه

شماره: ۱۶۴۴

موضوع: نشر.

نام: مفرح القلوب

نویسنده: تاج‌الدین مفتی الملکی

شماره: ۱۶۴۵

موضوع: نشر.

نام: مه‌بهارت

نویسنده: ملا عبد القادر بدایونی

میر غیاث‌الدین علی نقیب خان، ملا شاه محمد
سلطان تہانیسری و ابوالفیض فیضی، شماره: ۱۶۴۶

موضوع: نشر.

◆ ۳. کتابخانه جامعہ ہمدرد،
دہلی نو.

نام: جوش بلبل

نویسنده: ملا طغرا مشہدی

شماره ۱۰۳۹

موضوع: نثر

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۲

ذکر: تفسیر دیوان حافظ. نستعلیق، کرم خوردہ. برگ

نام: چہار عنصر

نویسنده: ابوالمعانی میرزا عبد القادر بیدل عظیم
آبادی

شماره: ۱۰۴۰

موضوع: نثر آمیختہ بہ نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۹۶

ذکر:

نام: حدیقہ وصال

نویسنده: محمد فایق، نثر

شماره: ۱۰۴۱

برگ: ۱۴، نثر.

نام: حل مشکلات گلستان

نویسنده: جنید بن عبد اللہ موسوی

شماره: ۱۰۴۲ و ۱۰۴۳، نثر.

نام: دُر نثر، نویسنده نا معلوم

شماره ۱۰۴۴

موضوع: نثر.

نام: سراج منیر

نویسنده: سراج الدین علی خان شاہ جہان آبادی

شماره: ۱۰۴۵

موضوع: نثر.

نام: سہ نثر ظہوری

نویسنده: مولانا ظہوری ترشیزی

شماره: ۱۰۴۶، ۱۰۴۷، ۱۰۴۸، ۱۰۴۹، ۱۰۵۰، ۱۰۵۱،
نثر.

نام: صبح صادق

نویسنده: ملک الشعرا قاضی محمد صادق اختر

شماره ۱۰۵۲، نثر.

نام: قصہ بہرام گور

نویسنده: سید حسین شاہ

شماره: ۱۰۵۳، نثر.

نام: کشف الاستار عن وجوہ مشکلات الاشعار

نویسنده: شاہ محمد افضل الہ آبادی

شماره: ۱۰۵۴

موضوع: نثر.

نام: گلستان

نویسنده: شیخ سعدی، شماره: ۱۰۵۵، ۱۰۵۶، ۱۰۵۷، ۱۰۵۸، ۱۰۵۹، ۱۰۶۰، ۱۰۶۱، ۱۰۶۲، ۱۰۶۳

موضوع: نثر و نظم آمیخته.

نام: گلستان، شرح

نویسنده: عبد الرسول بن شهاب‌الدین بن عبد الله قریشی هاشمی

شماره: ۱۰۶۴

موضوع: نثر.

نام: گلگشت خیابان

نویسنده: ترابی

شماره: ۱۰۶۵

موضوع: نثر.

نام: مقامات حمیدی

نویسنده: قاضی حمیدالدین ابوبکر

شماره: ۱۰۶۶، ۱۰۶۷

موضوع: نثر.

نام: مناظره منشی لچه‌می رام دهلوی با نازک مزاجان لکهنوی

نویسنده: منشی لچه‌می رام غیور دهلوی

شماره: ۱۰۶۸

موضوع: نثر.

نام: مینا بازار

نویسنده: نورالدین محمد ظهروی ترشیزی

شماره: ۱۰۷۰، ۱۰۶۹، ۱۰۷۳، ۱۰۷۲، ۱۰۷۱

موضوع: نثر.

نام: نو بهار

نویسنده: منشی افراسیاب خان

شماره: ۱۰۷۴

موضوع: نثر.

نام: دیوان اسیر

نویسنده: میرزا جلال اسیر بن میرزا مؤمن اصلهانی
شهرستانی

شماره: ۱۰۷۵، ۱۰۷۶

موضوع: نظم.

نام: دیوان انوری

نویسنده: حکیم اوحالدین علی انوری

شماره: ۱۰۷۷

موضوع: نظم.

نام: دیوان اهلی شیرازی

نویسنده: محمد بن یوسف اهلی ترشیزی

شماره: ۱۰۷۸

موضوع: نظم.

نام: دیوان بدرچاچی

نویسنده: بدرالدین چاچی

شماره: ۱۰۷۹، ۱۰۸۰

موضوع: نظم.

نام: دیوان بیدل

نویسنده: ابوالمعانی میرزا عبد القادر بیدل عظیم آبادی

شماره: ۱۰۸۱

موضوع: نظم.

نام: دیوان حافظ

نویسنده: شمس الدین محمد حافظ شیرازی

شماره: ۱۰۸۲، ۱۰۸۳، ۱۰۸۴، ۱۰۸۵، ۱۰۸۶، ۱۰۸۷، ۱۰۸۸، ۱۰۸۹، ۱۰۹۰، ۱۰۹۱، ۱۰۹۲

موضوع: نظم.

نام: دیوان حافظ، شرح

نویسنده: نامعلوم

شماره: ۱۰۹۳

موضوع: نظم.

نام: دیوان خاقانی

نویسنده: افضل الدین بدیل خاقانی شروانی

شماره: ۱۰۹۴

موضوع: نظم.

نام: دیوان خاقانی

شرح، نویسنده: محمد بن داود بن محمد شادی آبادی علوی

شماره: ۱۰۹۵، ۱۰۹۶

موضوع: نظم.

نام: دیوان خاموش

نویسنده: رای صاحب رام دهلوی خاموش

شماره: ۱۰۹۷، ۱۰۹۸

موضوع: نظم.

نام: دیوان خسرو

نویسنده: ابوالحسن خسرو دهلوی

شماره: ۱۰۹۹

موضوع: نظم.

نام: دیوان رنگین

نویسنده: سعادت یارخان رنگین دهلوی

شماره: ۱۱۰۰

موضوع: نظم.

نام: دیوان سلمان ساوجی

نویسنده: جمال الدین سلمان ساوجی

شماره: ۱۱۰۱

موضوع: نظم.

نام: دیوان شاد

نویسنده: شاد

شماره: ۱۱۰۲

موضوع: نظم.

نام: دیوان صایب

نویسنده: محمدعلی صایب اصفهانی

شماره: ۱۱۰۳، ۱۱۰۴، ۱۱۰۵

موضوع: نظم.

نام: دیوان صیدی

نویسنده: میر سید علی صیدی تهرانی

شماره: ۱۱۰۶

موضوع: نظم.

نام: دیوان ظهوری

شرح، نویسنده: نامعلوم

شماره: ۱۱۰۷

موضوع: نظم.

نام: دیوان ظهیر فاریابی

نویسنده: ظهیر فاریابی

ظهیرالدین ابوالفضل طاهر

شماره: ۱۱۰۸، ۱۱۰۹

موضوع: نظم.

نام: دیوان عراقی

نویسنده: فخرالدین ابراهیم همدانی عراقی

شماره: ۱۱۱۰

موضوع: نظم.

نام: دیوان عسکری

نویسنده: عسکری بلگرامی

شماره: ۱۱۱۱

موضوع: نظم.

نام: دیوان عشقی

نویسنده: عشقی

شماره: ۱۱۱۲

موضوع: نظم.

نام: دیوان عطار

نویسنده: خواجه فریدالدین عطار نیشابوری

شماره: ۱۱۱۳

موضوع: نظم.

نام: دیوان غنی

نویسنده: ملا محمد طاهر کشمیری غنی

شماره: ۱۱۱۴

موضوع: نظم.

نام: دیوان فیضی

نویسنده: ابوالفیض فیضی دکنی

شماره: ۱۱۱۵

موضوع: نظم.

نام: دیوان ناصر علی

نویسنده: ناصر علی سرهندی

شماره: ۱۱۲۱، ۱۱۲۲

موضوع: نظم.

نام: دیوان کلیم

نویسنده: ابوطالب کلیم کاشانی

شماره: ۱۱۱۶

موضوع: نظم.

نام: دیوان ناصر علی

شرح، نویسنده: جان محمد ناظم

شماره: ۱۱۲۳

موضوع: نظم.

نام: دیوان محتشم

نویسنده: محتشم کاشانی

شماره: ۱۱۱۷

موضوع: نظم.

نام: دیوان نیار

نویسنده: نثار

شماره: ۱۱۲۴، ۱۱۲۵

موضوع: نظم.

نام: دیوان محمود لاهوری

نویسنده: مولانا محمد محمود لاهوری

شماره: ۱۱۱۸

موضوع: نظم.

نام: دیوان نظیری نیشابوری

نویسنده: محمد حسین نظیری نیشابوری

شماره: ۱۱۲۶

موضوع: نظم.

نام: دیوان مظهر

نویسنده: شمس‌الدین حبیب‌الله مظهر دهلوی

شماره: ۱۱۱۹

موضوع: نظم.

نام: دیوان واقف

نویسنده: شیخ نورالعین لاهوری واقف

شماره: ۱۱۲۷، ۱۱۲۸

موضوع: نظم.

نام: دیوان مغربی

نویسنده: شمس‌الدین محمد شیرین مغربی تبریزی

شماره: ۱۱۲۰

موضوع: نظم.

نام: دیوان هلالی

نویسنده: نورالدین جغتایی هلالی

شماره: ۱۱۲۹

موضوع: نظم.

نام: کارنامه فیض

نویسنده: محمد شفیع بن شاه محمد بن شیخ
راج‌الدین عرف راجو سنبلی زبیری، شماره: ۱۱۳۰

موضوع: نظم.

نام: کلیات الهام

نویسنده: الهام

شماره: ۱۱۳۱

موضوع: نظم.

نام: کلیات انوری

نویسنده: اوحدالدین علی بن اسحاق ابیوردی انوری

شماره: ۱۱۳۲

موضوع: نظم.

نام: کلیات جامی

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی

شماره: ۱۱۳۳

موضوع: نظم.

نام: کلیات شوکت

نویسنده: محمد اسحاق بخارایی شوکت

شماره: ۱۱۳۴

موضوع: نظم.

نام: کلیات کلیم

نویسنده: ابوطالب کلیم کاشان

شماره: ۱۱۳۵

موضوع: نظم.

نام: ارث منظوم

نویسنده: نامعلوم

شماره: ۱۱۳۶

موضوع: نظم.

نام: اسرار نامه

نویسنده: فریدالدین عطار نیشابوری

شماره: ۱۱۳۷

موضوع: نظم.

نام: اشعار در مدح خواجه معین‌الدین چشتی

نویسنده: امام‌الدین بن دیوان منیرالدین

شماره: ۱۱۳۸

موضوع: نظم.

نام: اعتقادنامه

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی

شماره: ۱۱۳۹

موضوع: نظم.

نام: انجمن خاقان

نویسنده: محمد فاضل

شماره: ۱۱۴۰

موضوع: نظم.

نام: باغستان

نویسنده: محمد سعد عظیم آبادی

شماره: ۱۱۴۱

موضوع: نثر.

نام: باغ و بهار

نویسنده: مولانا غیاث الدین عزت

شماره: ۱۱۴۲

موضوع: نظم.

نام: بحث نامه

نویسنده: منشی تهاکر داس خورم

شماره: ۱۱۴۳

موضوع: نظم.

نام: برق لامع

نویسنده: نامعلوم

شماره: ۱۱۴۴

موضوع: نظم.

نام: برهان صدیقی

نویسنده: نامعلوم

شماره: ۱۱۴۵

موضوع: نظم.

نام: بوستان

نویسنده: سعدی شیرازی

شماره: _____

۱۱۴۶، ۱۱۴۷، ۱۱۴۸، ۱۱۴۹، ۱۱۵۰، ۱۱۵۱، ۱۱۵۲، ۱۱۵

۳

موضوع: نظم.

نام: بوستان، شرح

نویسنده: مولوی شیخ قادر علی و سید ریاض علی

شماره: ۱۱۵۴

موضوع: نثر.

نام: بوستان

شرح، نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۵۵

موضوع: نثر.

نام: بهار بیخزان

نویسنده: قاضی محمد صادق خان اختر

شماره: ۱۱۵۶

موضوع: نثر.

نام: بیاض

نویسنده: نامعلوم

شماره: ۱۱۵۷

موضوع: نظم.

نام: بیاض شعر

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۵۸

موضوع: نظم.

نام: پندنامه

نویسنده: خواجه فریدالدین عطار نیشابوری

شماره: ۱۱۵۹، ۱۱۶۰

موضوع: نظم.

نام: تحفه الاحرار

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی

شماره: ۱۱۶۱، ۱۱۶۲

موضوع: نظم.

نام: تحفه العراقيين

نویسنده: حکیم افضل الدین بدیل

شماره: ۱۱۶۳، ۱۱۶۴، ۱۱۶۵

موضوع: نظم.

نام: تحفه النصایح

نویسنده: یوسف گدا شاه راجو قتال دهلوی

شماره: ۱۱۶۶، ۱۱۶۷، ۱۱۶۸

موضوع: نظم.

نام: تذکره الاعجاز

نویسنده: نامعلوم

شماره: ۱۱۶۹.

نام: ترجیع بند، نویسنده: شیخ عبد الحق چشتی

شماره: ۱۱۷۰

موضوع: نظم.

نام: حدیقه الحقیقه

نویسنده: ابوالمجد محدود سنایی غزنوی

شماره: ۱۱۶۲

موضوع: نظم.

نام: تحفه العراقيين

نویسنده: حکیم افضل الدین بدیل

شماره: ۱۱۶۳، ۱۱۶۵، ۱۱۶۴

موضوع: نظم.

نام: تحفه النصایح، نویسنده: یوسف گدا شاه راجو قتال دهلوی

شماره: ۱۱۶۶، ۱۱۶۷، ۱۱۶۸

موضوع: نظم.

نام: تذكرة الاعجاز

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۱۶۹

موضوع: نظم.

نام: ترجیع بند

نویسنده: شیخ عبد الحق چشتی

شماره: ۱۱۷۰.

نام: حدیقه الحقیقه

نویسنده: ابوالمجد محدود بن آدم سنایی غزنوی

شماره: ۱۱۷۱، ۱۱۷۲

موضوع: نظم.

نام: حملة حیدری

نویسنده: میرزا محمد رفیع خان مشهدی شاهجهان آبادی باذل

شماره: ۱۱۷۳ موضوع: نظم.

نام: خسرو و شیرین

نویسنده: نظام‌الدین الیاس نظامی گنجوی

شماره: ۱۱۷۴

موضوع: نظم.

نام: دوازده بند کاشی

نویسنده: محتشم کاشانی

شماره: ۱۱۷۵

موضوع: نظم.

نام: رباعیات سرمد

نویسنده: سرمد دهلوی

شهید، شماره: ۱۱۷۶

موضوع: نظم.

نام: رساله جواهر منظوم

نویسنده: نامعلوم

شماره: ۱۱۷۷

موضوع: نظم.

نام: زاد المسافرین

نویسنده: رکن‌الدین حسین معروف به امیر سادات و امیر حسینی هروی بن عالم غوری

شماره: ۱۱۷۸، ۱۱۷۹، ۱۱۸۰

موضوع: نظم.

نام: ساقی نامه

نویسنده: مولانا نورالدین ظهوری ترشیزی ظهوری

شماره: ۱۱۸۱، ۱۱۸۲، ۱۱۸۳، ۱۱۸۴

موضوع: نظم.

نام: سبحة الابرار

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی

شماره: ۱۱۸۵

موضوع: نظم.

نام: سکندر نامه

نویسنده: نظام‌الدین الیاس نظامی گنجوی

شماره: ۱۱۸۶، ۱۱۸۷، ۱۱۸۸، ۱۱۸۹، ۱۱۹۰، ۱۱۹۱، ۱۱۹۲، ۱۱۹۳، ۱۱۹۴

موضوع: نظم.

نام: سکندر نامه، شرح

نویسنده: محمد سیف الله احمد آبادی

شماره: ۱۱۹۵

موضوع: نظم.

نام: سکندر نامه

شرح، نویسنده: نا معلوم

شماره:

۱۱۹۶ موضوع: نثر.

نام: سلسله الذهب

نویسنده: نورالدین عبد الرحمن جامی

شماره: ۱۱۹۷، ۱۲۰۲، ۱۲۰۱، ۱۲۰۰، ۱۱۹۹، ۱۱۹۸

موضوع: نظم.

نام: شاهنامه فردوسی

نویسنده: فردوسی، شماره: ۱۲۰۳، ۱۲۰۴

موضوع: نظم.

نام: شرح قصیده سریان

نویسنده: ضیاءالدین نخشب دهلوی

شماره: ۱۲۰۵

موضوع: نثر.

نام: شرح مخزن الاسرار

نویسنده: عبد العزیز

شماره: ۱۲۰۶

موضوع: نثر.

نام: شیرین و خسرو

نویسنده: امیر خسرو دهلوی

شماره: ۱۲۰۷ موضوع: نظم.

نام: صفات العاشقین

نویسنده: نورالدین جغتایی هلالی

شماره: ۱۲۰۸

موضوع: نظم.

نام: ضروری

نویسنده: امین شماره: ۱۲۰۹

موضوع: نظم.

نام: عطایی نامه

عطایی اوده ای

شیخ شاه محمود قانونگو

شماره: ۱۲۱۰.

نام: غزلیات نظیری

نویسنده: میرزا محمد حسین نظیری نیشابوری

شماره: ۱۲۱۱

موضوع: نظم.

نام: قصاید عرفی

نویسنده: جمال الدین محمد عرفی شیرازی

شماره: ۱۲۱۹

موضوع: نظم.

نام: فتوح الحرمین

نویسنده: ملا محیی الدین لاری

شماره: ۱۲۱۲

موضوع: نظم.

نام: قصاید عرفی

شرح، نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۲۰

موضوع: نثر.

نام: فرهاد و شیرین

نویسنده: کمال الدین یزدی وحشی

شماره: ۱۲۱۳

موضوع: نظم.

نام: قصیده برده ترجمه

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۲۱

موضوع: نظم.

نام: قران السعیدین

نویسنده: ابوالحسن خسرو دهلوی

شماره: ۱۲۱۴، ۱۲۱۷، ۱۲۱۶، ۱۲۱۵

موضوع: نظم.

نام: قصیده برده، شرح

نویسنده: محمدعلی

شماره: ۱۲۲۲

موضوع: نثر.

نام: قران السعیدین

شرح، نویسنده: امیر خسرو دهلوی

شماره: ۱۲۱۸

موضوع: نثر.

نام: قصیده عظمی

نویسنده: مولانا امین الله

شماره: ۱۲۲۳

موضوع: نظم.

نام: قصیده ناشناخته

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۲۴

موضوع: نظم.

نام: زبده اشعار

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۳۰

موضوع: نظم.

نام: قصیده نعتیه

نویسنده: منشی عابد علی سندیلوی تمنا

شماره: ۱۲۲۵

موضوع: نظم.

نام: گزیده اشعار حافظ

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۳۱

موضوع: نظم.

نام: کریم

نویسنده: شیخ سعدی شیرازی

شماره: ۱۲۲۶، ۱۲۲۷

موضوع: نظم.

نام: گزیده اشعار شعرای قدیم فارسی

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۳۲

موضوع: نظم.

نام: کریم

شرح، نویسنده: مولوی محمد ارشد

شماره: ۱۲۲۸

موضوع: نثر.

نام: گلشن ابرار

نویسنده: شمس‌الدین محمد کاتبی ترشیزی
نیشابوری

شماره: ۱۲۳۳

موضوع: نظم

نام: کفایه الاسلام

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۲۹

موضوع: نظم

نام: گلشن راز

نویسنده: محمود شبستری

شماره: ۱۲۳۴

موضوع: نظم.

گلشن راز، شرح

نویسنده: شمس‌الدین محمد بن یحیی اسیری
لاهیجی

شماره: ۱۲۳۵

موضوع: نشر.

نام: لب لباب مثنوی

نویسنده: کمال الدین حسین

شماره: ۱۲۳۶

موضوع: نظم.

نام: لیلی و مجنون

نویسنده: نظام الدین الیاس نظامی گنجوی

شماره: ۱۲۳۷

موضوع: نظم.

نام: ما مقیمان

نویسنده: علاءالدین اودی

شماره: ۱۲۳۸

موضوع: نظم.

نام: مثنوی

نویسنده: محمد فاخر زایز عباسی اله آبادی

شماره: ۱۲۳۹

موضوع: نظم.

نام: مثنوی، حل

نویسنده: شاه محمد افضل اله آبادی

شماره: ۱۲۴۰

موضوع: نظم.

نام: مثنوی اخلاقی

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۴۱

موضوع: نظم.

نام: مثنوی بحر مواج

نویسنده: شیخ احسان الله کرمانی

شماره: ۱۲۴۲

موضوع: نظم.

نام: مثنوی بو علی قلندر

نویسنده: شاه شرف الدین بو علی قلندر

شماره: ۱۲۴۳

موضوع: نظم.

نام: مثنوی چندر بدن

نویسنده: سید ارشاد علی

شماره: ۱۲۴۴

موضوع: نظم.

نام: مثنوی طوبی

نویسنده: میر عبد الجلیل

شماره: ۱۲۴۵، ۱۲۴۶

موضوع: نظم.

نام: مثنوی معنوی

نویسنده: مولانا روم

شماره: ۱۲۴۷، ۱۲۴۸، ۱۲۴۹، ۱۲۵۰، ۱۲۵۱، ۱۲۵۲، ۱۲۵۳، ۱۲۵۴، ۱۲۵۵، ۱۲۵۶، ۱۲۵۷، ۱۲۵۸، ۱۲۵۹، ۱۲۶۰

موضوع: نظم.

نام: مثنوی معنوی

برگزیده، نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۶۱

موضوع: نظم.

نام: مثنوی معنوی

شرح، نویسنده: شاه میر محمد نور الله احراری دهلوی

شماره: ۱۲۶۲

موضوع: نثر.

نام: مثنوی معنوی

شرح، نویسنده: عبد العلی بحر العلوم اکهنوی

شماره: ۱۲۶۳، ۱۲۶۴

موضوع: نظم.

نام: مثنوی معنوی، شرح

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۶۵

موضوع: نثر.

نام: مثنوی معنوی

شرح، نویسنده: عبد اللطیف عباسی گجراتی

شماره: ۱۲۶۶

موضوع: نثر.

نام: مثنوی معنوی آثار پر انوار

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۶۷

موضوع: نظم.

نام: مجموعه

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۶۸

موضوع: نظم.

نام: مجموعه اشعار در منقبت ایمة اظهارة

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۶۹

موضوع: نظم.

نام: مجموعه شعر

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۷۰

موضوع: نظم.

نام: مجموعه کلام

نویسنده: شنکر داس

شماره: ۱۲۷۱

موضوع: نظم.

نام: مجموعه گزیده اشعار

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۷۲

موضوع: نظم.

نام: محمود نامه

نویسنده: محمود لاهوری

شماره: ۱۲۷۳

موضوع: نظم.

نام: محمود و ایاز

نویسنده: محمد حسن زلالی خوانساری

شماره: ۱۲۷۴

موضوع: نظم.

نام: مختصر منظوم

نویسنده: مولانا خیر الله جامی

شماره: ۱۲۷۵

موضوع: نظم.

نام: مخزن احمدی

نویسنده: قاضی محمد یوسف احمدی مخزن

شماره: ۱۲۷۶

موضوع: نظم.

نام: مرآة الخيال

نویسنده: ابوالمعانی میرزا عبد القادر بیدل عظیم آبادی

شماره: ۱۲۷۷

موضوع: نظم.

نام: معراج القبول

نویسنده: محمد فاخر زایر عباسی اله آبادی

شماره: ۱۲۷۸، نظم.

نام: مناقب اولیاء، نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۷۹

موضوع: نظم.

نام: منصور نامه

نویسنده: عطار نیشابوری

شماره: ۱۲۸۰

موضوع: نظم.

نام: منطق الطیر

نویسنده: عطار نیشابوری

شماره: ۱۲۸۱، ۱۲۸۲

موضوع: نظم.

نام: منقبت

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۸۳

موضوع: نظم.

نام: می رن

نویسنده: قطب الدین

شماره: ۱۲۸۴

موضوع: نظم.

نام: نا شناخته

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۸۵

موضوع: نظم.

نام: نان و حلوا

نویسنده: بهاءالدین محمد عاملی

شماره: ۱۲۸۶

موضوع: نظم.

نام: نجات المسلمین

نویسنده: عبد النبی جامی

شماره: ۱۲۸۷

موضوع: نظم.

نام: نسخه نظم مسایل فی علم مسایل

نویسنده: خیر الله اوجینی

شماره: ۱۲۸۸

موضوع: نظم.

نام: نظم چشتی

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۲۸۹

موضوع: نظم.

نام: نل و دمن، نویسنده: ابوالفیض فیضی دکنی

شماره: ۱۲۹۰، ۱۲۹۲، ۱۲۹۱

موضوع: نظم.

نام: نور الاسلام

نویسنده: محمد فاخر زایر عباسی اله آبادی

شماره: ۱۲۹۳

موضوع: نظم.

نام: نور السنه

نویسنده: محمد فاخر زایر عباسی اله آبادی

شماره: ۱۲۹۴

موضوع: نظم.

نام: نیرنگ عشق

نویسنده: محمد اکرم غنیمت کنجاهی

شماره: ۱۲۹۵، ۱۲۹۶، ۱۲۹۸، ۱۲۹۷، ۱۲۹۹، ۱۳۰۰، ۱۳۰۱

۱۳۰۲، ۱۳۰۳، ۱۳۰۴، موضوع: نظم.

نام: نیرنگ عشق، شرح

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۳۰۵

موضوع: نشر.

نام: وصلت نامه

نویسنده: عطار نیشابوری

شماره: ۱۳۰۶

موضوع: نظم.

موضوع: نظم.

نام: یوسف و زلیخا

نویسنده: ملا فرخ حسین هروی فرزند رضایی
سبزواری

شماره: ۱۳۱۹

موضوع: نظم.

نام: هدایت الفراسه

نویسنده: هدایت الله

شماره: ۱۳۰۷

موضوع: نظم.

نام: یوسف و زلیخا

شرح، نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۳۲۰

موضوع: نثر.

نام: هفت بند

نویسنده: ملا حسن کاشانی

شماره: ۱۳۰۸

موضوع: نظم.

نام: انوار سهیلی

نویسنده: حسین واعظ کاشفی

شماره: ۱۳۷۶، ۱۳۷۷

موضوع: نظم.

نام: هفت بند کاشی، شرح

نویسنده: سید محمد بن سید عسکری

شماره: ۱۳۰۹

موضوع: نظم.

نام: بوستان خیال

نویسنده: میر محمد تقی جعفری حسینی احمد
آبادی گجراتی خیال

شماره: ۱۳۷۸

موضوع: نظم.

نام: هفت پیکر

نویسنده: نظام‌الدین الیاس نظامی گنجوی

شماره: ۱۳۱۰

موضوع: نظم.

نام: بهار دانش

نویسنده: شیخ عنایت الله کنبوه لاهوری

نام: یوسف و زلیخا

نویسنده: نوالدین عبد الرحمن جامی

شماره: ۱۳۱۱، ۱۳۱۲، ۱۳۱۳، ۱۳۱۴، ۱۳۱۵، ۱۳۱۶، ۱۳۱۷، ۱۳۱۸

نام: طوطی نامه	شماره: ۱۳۷۹، ۱۳۸۰، ۱۳۸۳، ۱۳۸۲، ۱۳۸۱، ۱۳۸۴، ۱۳۸۵، ۱۳۸۶، ۱۳۸۷، نشر.
نویسنده: محمد خداوند قادری	
شماره:	
۱۳۹۴ موضوع: نشر.	نام: جامع الحکایات
نام: عجایب القصص	نویسنده: نا معلوم، شماره: ۱۳۸۸
نویسنده: عبد الواحد محمد مفتی	موضوع: نشر.
شماره: ۱۳۹۵	
موضوع: نشر.	نام: حکایات
	نویسنده: نا معلوم
نام: عیار دانش	شماره: ۱۳۸۹، ۱۳۹۰
نویسنده: شیخ ابوالفضل علامی	موضوع: نشر.
شماره: ۱۳۹۶	
موضوع: نشر.	نام: حمزه نامه
	نویسنده: شاه ناصرالدین محمد
نام: قصه اکر و گل	شماره: ۱۳۹۱
نویسنده: نا معلوم	موضوع: نشر.
شماره: ۱۳۹۷	
موضوع: نشر.	نام: شاهزاده بهرام
	نویسنده: نا معلوم
نام: قصه جلال الدین حیدر	شماره: ۱۳۹۲
نویسنده: نا معلوم	موضوع: نشر.
شماره: ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، ۱۴۰۰	
موضوع: نشر.	نام: شعله آه
	نویسنده: لچهن سنگه غیور دهلوی
نام: قصه سه درویش	شماره: ۱۳۹۳
نویسنده: نا معلوم	موضوع: نشر.

شماره: ۱۴۰۱ ن

موضوع: نثر.

موضوع: نثر.

نام: گلستان ارم

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۴۰۷

موضوع: نثر.

نام: قصه شاهزاده بینش

نویسنده: کشن چیتن بوس

شماره: ۱۴۰۲

موضوع: نثر.

نام: مجموعه حکایات

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۴۰۸

موضوع: نثر.

نام: قصه ملک محمد شاه وفادار و گیتی افروز
پری

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۴۰۳

موضوع: نثر.

نام: مجموعه حکایات

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۴۰۹

موضوع: نثر.

نام: کارستان

نویسنده: ابوالبرکات منیر لاهوری

شماره: ۱۴۰۴

موضوع: نثر.

نام: نکات دلاویز در طی حکایات طیبیت انگیز

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۴۱۰

موضوع: نثر آمیخته به نظم.

نام: کلیله و دمنه

نویسنده: بید پای

شماره: ۱۴۰۵

موضوع: نثر.

نام: هفت سیر حاتمی

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۱۴۱۱

موضوع: نثر.

نام: گشایشنامه

نویسنده: راج کرن بن بهوانی داس فدایی رهتکی

شماره: ۱۴۰۶

شماره: ۱

صفحہ: ۱

اسم: ابر گہر بار

نویسنده: غالب دہلوی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۳۲

صفحہ: ۷

اسم: انیس الاحباء.

نویسنده: موهن لال انیس

موضوع: نثر

تاریخ: ۱۷۷۹-۸۰ م.

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۱۱

صفحہ: ۳

اسم: عجایب العجب

نویسنده: اسحاق

موضوع: نثر.

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۳۳

صفحہ: ۷

اسم: انجمن خلوت

نویسنده: محمد علی رفعت

موضوع: نظم

تاریخ: ۱۹۰۴ م.

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۳۱

صفحہ: ۷

اسم: اندرز نامہ

نویسنده: شیخ غلا مصطفیٰ

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۳۳-۳۴ م.

تعداد اوراق:

شماره: ۳۵

صفحہ: ۸

اسم: انوار حقیقت

نویسنده: فرزند علی فرخ

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۸۶ م.

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۳۶

صفحه: ۸

اسم: انوار سهیلی

نویسنده: واعظ

موضوع: نثر

تاریخ: ۱۷۹۶م.

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۳۷

صفحه: ۸

اسم: انوار سهیلی

نویسنده: واعظ

موضوع: نثر

تاریخ: ۱۸۰۳م.

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۳۸

صفحه: ۸

اسم: انوار سهیلی

نویسنده: واعظ

موضوع: نثر

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۳۹

صفحه: ۹

اسم: انوار سهیلی

نویسنده: واعظ

موضوع: نثر

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۴۱

صفحه: ۹

اسم: انوار سهیلی

نویسنده: واعظ

موضوع: نثر

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۴۷

صفحه: ۱۰

اسم: عطایی نامه

نویسنده: عطایی

موضوع: نظم.	نویسنده: بدری نات عاشق
تاریخ: بدون تاریخ.	موضوع: نشر.
تعداد اوراق:	تاریخ: ۱۸۲۱ م.
ذکر:	تعداد اوراق:
	ذکر:

شماره: ۴۹

صفحه: ۱۱

اسم: آتش کده

نویسنده: آذر اصفهانی.

موضوع: نشر.

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۵۲

صفحه: ۱۱

اسم: بدیع القصیص

نویسنده:

موضوع: نشر.

تاریخ: ۱۸۴۰ م.

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۵۰

صفحه: ۱۱

اسم: بدایع الرضا.

نویسنده: رضا علی.

موضوع: نشر.

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۵۳

صفحه: ۱۱

اسم: باغ دلارا

نویسنده: شانکر نات نادر.

موضوع: نشر.

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۵۱

صفحه: ۱۱

اسم: بدایع الرضا.

شماره: ۵۵

صفحه: ۱۲

اسم: بہار دانش.

نویسنده: شیخ عنایت اللہ.

موضوع: نثر.

تاریخ: ۱۲۲۲ ھ (۱۸۰۷ م)

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۵۶

صفحہ: ۱۲

اسم: بہار دانش.

نویسنده: شیخ عنایت اللہ.

موضوع: نثر.

تاریخ: ۱۳۲۰ م.

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۵۷

صفحہ: ۱۲

اسم: بہار دانش.

نویسنده: شیخ عنایت اللہ

موضوع: نثر.

تاریخ: ۱۸۲۴ م.

تعداد اوراق: ۳۳۰

ذکر:

شماره: ۵۸

صفحہ: ۱۲

اسم: بہار دانش

نویسنده: شیخ عنایت اللہ

موضوع: نثر.

تاریخ: ۱۸۹۸ م.

تعداد اوراق: ۳۸۲

ذکر:

شماره: ۵۹

صفحہ: ۱۲

اسم: بہار دانش.

نویسنده: شیخ عنایت اللہ

موضوع: نثر.

تاریخ: ۱۸۴۶ م.

تعداد اوراق: ۳۵۶

ذکر:

شماره: ۶۰

صفحہ: ۱۸

اسم: بہار دانش.

نویسنده: شیخ عنایت اللہ

موضوع: نثر.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۳۸

ذکر:

شماره: ۶۱	شماره: ۷۱
صفحہ: ۱۳	صفحہ: ۱۵
اسم: بہار دانش	اسم: بیاض.
نویسنده: شیخ عنایت اللہ	نویسنده:
موضوع: نثر.	موضوع: نظم.
تاریخ: ۱۷۲۷	تاریخ:
تعداد اوراق: ۴۰۴	تعداد اوراق: ۱۰۲
ذکر:	ذکر:
شماره: ۶۴	شماره: ۷۲
صفحہ: ۱۳	صفحہ: ۱۵
اسم: بہار دانش.	اسم: بیاض
نویسنده: شیخ عنایت اللہ	نویسنده:
موضوع: نثر.	موضوع: نظم.
تاریخ:	تاریخ:
تعداد اوراق:	تعداد اوراق: ۵۳
ذکر:	ذکر:
شماره: ۶۵	شماره: ۷۳
صفحہ: ۱۳	صفحہ: ۱۵
اسم: بہار اقبال.	اسم: بیاض.
نویسنده: قاضی محمد صادق خان.	نویسنده:
موضوع: نظم.	موضوع: نظم.
تاریخ: ۱۲۴۵ھ (۱۸۲۹ م)	تاریخ:
تعداد اوراق: ۲۹	تعداد اوراق: ۲۲
ذکر:	ذکر:

شماره: ۷۷	شماره: ۷۴
صفحه: ۱۶	صفحه: ۱۵
اسم: بیاض	اسم: بیاض
نویسنده:	نویسنده:
موضوع: نظم.	موضوع: نظم.
تاریخ:	تاریخ:
تعداد اوراق: ۲۰۶	تعداد اوراق: ۱۴۴
ذکر:	ذکر:
شماره: ۷۸	شماره: ۷۵
صفحه: ۱۶	صفحه: ۱۵
اسم: بیاض	اسم: بیاض
نویسنده:	نویسنده:
موضوع: نظم.	موضوع: نظم.
تاریخ:	تاریخ: ۱۹۱۲ م.
تعداد اوراق: ۲۱۲	تعداد اوراق: ۲۲۰
ذکر:	ذکر:
شماره: ۷۹	شماره: ۷۶
صفحه: ۱۶	صفحه: ۱۵
اسم: بیاض.	اسم: بیاض
نویسنده:	نویسنده:
موضوع: نظم.	موضوع: نظم.
تاریخ:	تاریخ: ۱۶۰۲ م.
تعداد اوراق: ۸۳	تعداد اوراق: ۲۰۶
ذکر:	ذکر:

شماره: ۸۰

صفحہ: ۱۶

اسم: بیاض.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۷۶

ذکر:

شماره: ۸۱

صفحہ: ۱۶

اسم: بیاض

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۳۱ م.

تعداد اوراق: ۳۶

ذکر:

شماره: ۸۲

صفحہ: ۱۶-۱۷

اسم: بیاض.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۱۲

ذکر:

شماره: ۸۴

صفحہ: ۱۷

اسم: بیاض احسن استر آبادی.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۸۰

ذکر:

شماره: ۸۵

صفحہ: ۱۷

اسم: بیاض گلزار.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۸۶

ذکر:

شماره: ۸۶

صفحہ: ۱۷

اسم: بیاض کنھیا لال راعزاده

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۹۹ م.

تعداد اوراق: ۳۴۲

ذکر:

شماره: ۸۷

صفحه: ۱۷

اسم: بیاض شعرا

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۱۸

ذکر:

شماره: ۸۸

صفحه: ۱۸

اسم: بیاض الشعراء

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۸۵

ذکر:

شماره: ۹۴

صفحه: ۱۹

اسم: برهان قاطع

نویسنده: محمد حسین قاطع

موضوع: نثر.

تاریخ: ۱۰۶۲ هـ (۱۶۵۲م)

تعداد اوراق: ۸۰۸

ذکر:

شماره: ۹۵

صفحه: ۱۹

اسم: برهان قاطع

نویسنده: محمد حسین قاطع

موضوع: نثر.

تاریخ: بدون تاریخ.

تعداد اوراق: ۷۱۶

ذکر:

شماره: ۹۶

صفحه: ۱۹

اسم: بوستان خیال

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۰۸ م.

تعداد اوراق: ۱۵۴

ذکر:

شماره: ۹۷

صفحه: ۱۹

اسم: بوستان خیال.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: بدون تاریخ.

تعداد اوراق: ۱۶۴

ذکر:

شماره: ۹۸

صفحہ: ۲۰

اسم: بوستان سعدی.

نویسنده: سعدی

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۲۹ م.

تعداد اوراق: ۲۲۷

ذکر:

شماره: ۹۹

صفحہ: ۲۰

اسم: بوستان سعدی.

نویسنده: سعدی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۴۵ م.

تعداد اوراق: ۴۳۹

ذکر:

شماره: ۱۰۰

صفحہ: ۲۰

اسم: بوستان سعدی.

نویسنده: سعدی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۸۴

ذکر:

شماره: ۱۰۱

صفحہ: ۲۱

اسم: بوستان سعدی.

نویسنده: سعدی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۸۱

ذکر:

شماره: ۱۰۲

صفحہ: ۲۰

اسم: بوستان سعدی

نویسنده: سعدی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۷۲

ذکر:

شماره: ۱۰۳

صفحہ: ۲۰

اسم: بوستان سعدی.

نویسنده: سعدی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۸۵-۸۶

تعداد اوراق: ۳۱۲

ذکر:

شماره: ۱۰۴

صفحه: ۲۰

اسم: چهار آینه = مثنوی شیدا و گلرو

نویسنده:

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۱۰۵

صفحه: ۲۱

اسم: چهار باغ

نویسنده: عبد الفتاح گیلانی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۳۸ م.

تعداد اوراق: ۹۲

ذکر:

شماره: ۱۰۶

صفحه: ۲۱

اسم: چهار گلزار.

نویسنده: مولانا نثار علی.

موضوع: نثر.

تاریخ: ۱۸۴۴ م.

تعداد اوراق: ۱۱۳

ذکر:

شماره: ۱۰۷

صفحه: ۲۱

اسم: چهار گلزار.

نویسنده: امبا پرساد.

موضوع: نثر.

تاریخ: ۱۸۵۰ م.

تعداد اوراق: ۱۷۱

ذکر:

شماره: ۱۰۸

صفحه: ۲۱

اسم: چهار عنصر.

نویسنده: عبد القادر بیدل

موضوع: نثر.

تاریخ: ۱۷۳۲ م.

تعداد اوراق: ۲۵۰

ذکر:

شماره: ۱۰۹

صفحه: ۲۱

اسم: چهار عنصر.

نویسنده: میرزا عبد القادر بیدل.

موضوع: نثر.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۰۲

تعداد اوراق: ۵۶۰

ذکر:

شماره: ۱۱۴

صفحه: ۲۲

اسم: چشمه فیض.

نویسنده: فیض.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۸۶م.

تعداد اوراق: ۳۵

ذکر:

شماره: ۱۱۵

صفحه: ۲۲

اسم: چراغ هدایت.

نویسنده: سیراج‌الدین علی خان آرزو.

موضوع: نثر.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۰۱

ذکر:

شماره: ۱۲۴

صفحه: ۲۴

اسم: دقایق الانشاء

نویسنده: رنجور

موضوع: نثر و نظم.

ذکر:

شماره: ۱۱۰

صفحه: ۲۱

اسم: چهار عنصر.

نویسنده: میرزا عبد القادر بیدل.

موضوع: نثر.

تاریخ: ۱۷۶۴م.

تعداد اوراق: ۲۴۹

ذکر:

شماره: ۱۱۱

صفحه: ۲۲

اسم: چهار عنصر.

نویسنده: میرزا عبد القادر بیدل.

موضوع: نثر.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۶۰

ذکر:

شماره: ۱۱۲

صفحه: ۲۲

اسم: چمنستان شعراء

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تاریخ: ۱۸۱۴م.

تعداد اوراق: ۱۹۱

ذکر:

شماره: ۱۲۵

صفحه: ۲۴

اسم: دقایق الانشاء

نویسنده: رنجور داس.

موضوع: نشر و نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۲۷

ذکر:

شماره: ۱۲۸

صفحه: ۲۵

اسم: دستور همت

نویسنده: محمد مراد.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۲۴م.

تعداد اوراق: ۳۰۴

ذکر:

شماره: ۱۲۹

صفحه: ۲۵

اسم: دستور محبت.

نویسنده: لچھمن ناراین.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۴۵م.

تعداد اوراق: ۳۲

ذکر:

شماره: ۱۳۰

صفحه: ۲۵-۲۶

اسم: دستور شگوف

نویسنده: بوپات رای.

موضوع: نشر.

تاریخ: ۱۲۷۰ه (۱۸۵۳م)

تعداد اوراق: ۱۳۹

ذکر:

شماره: ۱۳۱

صفحه: ۲۶

اسم: دستور شگوف

نویسنده: بوپات رای.

موضوع: نشر.

تاریخ: ۱۲۳۹ه (۱۸۲۳م)

تعداد اوراق: ۱۱۳

ذکر:

شماره: ۱۳۷

صفحه: ۲۷

اسم: دیوان عبد القادر جیلانی تکملہ منظومہ

نویسنده:	اسم: دیوان آہی چغتایی.
موضوع: نظم.	نویسنده: آہی چغتایی
تاریخ: ۱۷۳۴م.	موضوع: نظم.
تعداد اوراق:	تاریخ: ۱۹۰۸م.
ذکر:	تعداد اوراق: ۸۲
	ذکر:

شماره: ۱۳۸

صفحه: ۲۷	شماره: ۱۴۱
اسم: دیوان ادهم.	صفحه: ۲۸
نویسنده: ادهم میرزا ابراہیم.	اسم: دیوان اہلی شیرازی.
موضوع: نظم.	نویسنده: آقا محمد عاشق
تاریخ:	موضوع: نظم.
تعداد اوراق: ۷۲	تاریخ:
ذکر:	تعداد اوراق: ۸۰۸
	ذکر:

شماره: ۱۳۹

صفحه: ۲۷	شماره: ۱۴۲
اسم: دیوان آفرین.	صفحه: ۲۸
نویسنده: "آفرین" شاه فقیر اللہ آفرین.	اسم: دیوان احمدی
موضوع: نظم.	نویسنده: احمد جام.
تاریخ:	موضوع: نظم.
تعداد اوراق: ۴۰۲	تاریخ:
ذکر:	تعداد اوراق: ۲۱۳
	ذکر:

شماره: ۱۴۰

صفحه: ۲۷-۲۸

شماره: ۱۴۳

صفحہ: ۲۸

اسم: دیوان احمدی

نویسنده: احمد جام.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۹۸

ذکر:

شماره: ۱۴۶

صفحہ: ۲۹

اسم: دیوان انوری

نویسنده: انوری

موضوع: نظم.

تاریخ: بدون تاریخ

تعداد اوراق: ۶۷۸

ذکر:

شماره: ۱۴۴

صفحہ: ۲۸

اسم: دیوان احسن مع مثنوی ناصر علی سرھندی.

نویسنده: ظافر خان احسن، ناصر علی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۲۵

ذکر:

شماره: ۱۴۷

صفحہ: ۲۹

اسم: دیوان انوری

نویسنده: انوری

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۷۸

ذکر:

شماره: ۱۴۵

صفحہ: ۲۹

اسم: دیوان انور شاہ

نویسنده: انور شاہ

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۵۸

ذکر:

شماره: ۱۴۸

صفحہ: ۲۹

اسم: دیوان آصفی.

نویسنده: آصفی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۶۴۷ م.

تعداد اوراق: ۱۹۵

ذکر:

شماره: ۱۴۹

صفحه: ۲۹

اسم: دیوان آصفی.

نویسنده: آصفی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۷۴

ذکر:

شماره: ۱۵۰

صفحه: ۳۰

اسم: دیوان آصفی

نویسنده: آصفی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۵۰

ذکر:

شماره: ۱۵۱

صفحه: ۳۰

اسم: دیوان عاشق

نویسنده: عاشق

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۳۶

ذکر:

شماره: ۱۵۲

صفحه: ۳۰

اسم: دیوان اسیر.

نویسنده: اسیر اصفهانی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۲۳۶ هـ (۱۸۲۰ م)

تعداد اوراق: ۲۵۰

ذکر:

شماره: ۱۵۳

صفحه: ۳۰

اسم: دیوان اسیر.

نویسنده: اسیر اصفهانی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۰

ذکر:

شماره: ۱۵۴

صفحه: ۳۰

اسم: دیوان اسیر.

نویسنده: اسیر اصفهانی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۶۶

ذکر:

شماره: ۱۵۶

صفحہ: ۳۱

اسم: دیوان اسیر.

نویسنده: اسیر اصفہانی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۵۴

ذکر:

شماره: ۱۵۷

صفحہ: ۳۱

اسم: دیوان آذر اصفہانی.

نویسنده: حاجی لطف علی بیغ.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۹۹م.

تعداد اوراق: ۱۲۸

ذکر:

شماره: ۱۵۸

صفحہ: ۳۱

اسم: دیوان بدر چاچ

نویسنده: بدرالدین چاچ

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۲۱۶ھ (۱۸۰۱م)

تعداد اوراق: ۱۴۸

ذکر:

شماره: ۱۵۹

صفحہ: ۳۱

اسم: دیوان بدر چاچ

نویسنده: بدرالدین چاچ

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۴۱-۴۲م.

تعداد اوراق: ۲۰۰

ذکر:

شماره: ۱۶۰

صفحہ: ۳۲

اسم: دیوان بدر چاچ

نویسنده: بدرالدین چاچ

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۱۰

ذکر:

شماره: ۱۶۱

صفحہ: ۳۲

اسم: دیوان برکت

نویسنده: برکت علی خان.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۲۱م.

تعداد اوراق: ۳۹۴

ذکر:

شماره: ۱۶۲

صفحه: ۳۲

اسم: دیوان بیدل میرزا.

نویسنده: میرزا عبد القادر بیدل.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۱۶۳

صفحه: ۳۲

اسم: دیوان بیدل.

نویسنده: میرزا عبد القادر بیدل.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۳۹

ذکر:

شماره: ۱۶۴

صفحه: ۳۲

اسم: دیوان بیتاب بلگرامی.

نویسنده: محمد حیات.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۹۰۲ م.

تعداد اوراق: ۲۰۷

ذکر:

شماره: ۱۶۴

صفحه: ۳۲

اسم: دیوان برهمن

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۹۰۲ م.

تعداد اوراق: ۲۰۷

ذکر:

شماره: ۱۶۵

صفحه: ۳۳

اسم: دیوان برهمن

نویسنده: منشی چندر بهان برهمن.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۰۵ م.

تعداد اوراق: ۱۰۸

ذکر:

شماره: ۱۶۶

صفحه: ۳۳

اسم: دیوان دانش.

نویسنده: میرزا ناصر دانش.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۲۳ م.

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۱۶۷

صفحہ: ۳۳

اسم: دیوان درد فزوینی.

نویسنده: درد فزوینی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۶۴

ذکر:

شماره: ۱۶۸

صفحہ: ۳۳

اسم: دیوان فایض

نویسنده: منشی فایض محمد فایض.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۵۱

ذکر:

شماره: ۱۶۹

صفحہ: ۳۳

اسم: دیوان فخری

نویسنده: فخری

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۵۶

ذکر:

شماره: ۱۷۰

صفحہ: ۳۴

اسم: دیوان فصیحی هروی.

نویسنده: میرزا فصیحی انصاری.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۲۰

ذکر:

شماره: ۱۷۲

صفحہ: ۳۴

اسم: دیوان غنی.

نویسنده: ملا محمد طاهر.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۳۰

ذکر:

شماره: ۱۷۳

صفحہ: ۳۴

اسم: دیوان غنی کشمیری.

نویسنده: ملا محمد طاهر.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۱۷۴	شماره: ۱۷۶
صفحہ: ۳۴	صفحہ: ۳۵
اسم: دیوانی غنی کشمیری.	اسم: دیوان حافظ.
نویسنده: غنی کشمیری.	نویسنده: حافظ.
موضوع: نظم.	موضوع: نظم.
تاریخ: ۱۸۱۴ م.	تاریخ:
تعداد اوراق: ۴۷	تعداد اوراق: ۴۷۳
ذکر:	ذکر:
شماره: ۱۷۵	شماره: ۱۷۷
صفحہ: ۳۵	صفحہ: ۳۵
اسم: دیوان غوث	اسم: دیوان حافظ.
نویسنده: سید غلام غوث.	نویسنده: حافظ
موضوع: نظم.	موضوع: نظم.
تاریخ: ۱۷۹۶ م.	تاریخ:
تعداد اوراق: ۸۹	تعداد اوراق: ۳۷۰
ذکر:	ذکر:
شماره: ۱۷۵	شماره: ۱۷۸
صفحہ: ۳۵	صفحہ: ۳۵
اسم: دیوان حافظ.	اسم: دیوان حافظ
نویسنده: حافظ شیرازی.	نویسنده: حافظ
موضوع: نظم.	موضوع: نظم.
تاریخ:	تاریخ: ۱۸۱۲-۱۳ م.
تعداد اوراق: ۴۷۳	تعداد اوراق: ۳۳۱
ذکر:	ذکر:

شماره: ۱۷۹

صفحہ: ۳۵

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ

موضوع: ۱۷۱۳-۱۴

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۱۸۰

صفحہ: ۳۶

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۹۰

ذکر:

شماره: ۱۸۱

صفحہ: ۳۶

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۶۲۰ م.

تعداد اوراق: ۳۱۰

ذکر:

شماره: ۱۸۲

صفحہ: ۳۶

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۰۲

ذکر:

شماره: ۱۸۳

صفحہ: ۳۶

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۷۶

ذکر:

شماره: ۱۸۴

صفحہ: ۳۶

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۴۴ م.

تعداد اوراق: ۴۹۰

ذکر:

شماره: ۱۸۵

صفحہ: ۳۷

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۴۸

ذکر:

شماره: ۱۸۶

صفحہ: ۳۷

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۶۸۲-۸۳م.

تعداد اوراق: ۳۸۰

ذکر:

شماره: ۱۸۷

صفحہ: ۳۷

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۰۰

ذکر:

شماره: ۱۸۸

صفحہ: ۳۷

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۴۱

ذکر:

شماره: ۱۸۹

صفحہ: ۳۷

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۰۸-۹

تعداد اوراق: ۳۶۰

ذکر:

شماره: ۱۹۰

صفحہ: ۳۷

اسم: دیوان حافظ.

نویسنده: حافظ.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۱۵

ذکر:

شماره: ۱۹۱

صفحہ: ۳۸

اسم: دیوان حیدر.

نویسنده: حیدر علی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۲۸ م.

تعداد اوراق: ۱۲۰

ذکر:

شماره: ۱۹۲

صفحہ: ۳۸

اسم: دیوان حزین.

نویسنده: شیخ محمد علی جیلانی حزین.

موضوع: نظم

تاریخ:

تعداد اوراق: ۹۷۳

ذکر:

شماره: ۱۹۴

صفحہ: ۳۸

اسم: دیوان ہلالی.

نویسنده: بدرالدین ہلالی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۴۱ م.

تعداد اوراق: ۱۴۸

ذکر:

شماره: ۱۹۵

صفحہ: ۳۸

اسم: دیوان ہلالی.

نویسنده: بدرالدین ہلالی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۹۸ م.

تعداد اوراق: ۱۳۷

ذکر:

شماره: ۱۹۶

صفحہ: ۳۹

اسم: دیوان ہلالی.

نویسنده: بدرالدین ہلالی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۴۱ م.

تعداد اوراق: ۱۶۷

ذکر:

شماره: ۱۹۷

صفحہ: ۳۹

اسم: دیوان حسین - دیوان حسن.

نویسنده: حسین - حسن.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۳۴ م. - ۱۸۶۳ م.

تعداد اوراق: ۶۸۰

ذکر:

شماره: ۱۹۸

صفحہ: ۳۹

اسم: دیوان ابن یمین.

نویسنده: ابن یمین.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۴۴ م.

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۱۹۹

صفحہ: ۳۹

اسم: دیوان عشرتی.

نویسنده: سید محمد خان "عشرتی".

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۷۵

ذکر:

شماره: ۲۰۱

صفحہ: ۴۰

اسم: دیوان جامی.

نویسنده: نورالدین عبد الرحمان جامی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۰۶

ذکر:

شماره: ۲۰۲

صفحہ: ۴۰

اسم: دیوان جامی.

نویسنده: نورالدین جامی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۸۸۴ هـ (۱۴۷۹ م)

تعداد اوراق: ۶۹۸

ذکر:

شماره: ۲۰۳

صفحہ: ۴۰

اسم: دیوان جامی.

نویسنده: نورالدین جامی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۹۷۹ هـ (۱۵۷۱ م)

تعداد اوراق: ۱۲۷

ذکر:

شماره: ۲۰۴

صفحہ: ۴۰

اسم: دیوان کلیم.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۷۹ م.

تعداد اوراق: ۳۶۴

ذکر:

شماره: ۲۰۵

صفحہ: ۴۰

اسم: دیوان کلیم.

نویسنده: کلیم.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۹۴ م.

تعداد اوراق: ۴۵۶

ذکر:

شماره: ۲۰۶

صفحہ: ۴۰

اسم: دیوان کلیم.

نویسنده: کلیم ہمدانی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۶۱

ذکر:

شماره: ۲۰۷

صفحہ: ۴۱

اسم: دیوان کاتبی

نویسنده: محمد کاتبی.

موضوع: نظم

تاریخ: ۱۸۸۴ م.

تعداد اوراق: ۱۵۷

ذکر:

شماره: ۲۰۸

صفحہ: ۴۱

اسم: دیوان خاقانی.

نویسنده: خاقانی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۱۴

ذکر:

شماره: ۲۰۹

صفحہ: ۴۱

اسم: دیوان خاقانی.

نویسنده: خاقانی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۴۳

ذکر:

شماره: ۲۱۰

صفحہ: ۴۱

اسم: دیوان لعل ایروانی.

نویسنده: میرزا آقا علی حکیم.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۹۰۳ م.

تعداد اوراق: ۱۲۴

ذکر:

نویسنده:	شماره: ۲۱۱
موضوع: نظم.	صفحه: ۴۱
تاریخ:	اسم: دیوان مغربی.
تعداد اوراق: ۱۴۴	نویسنده: ملا محمد شیرین
	موضوع: نظم.
شماره: ۲۱۵	تاریخ: ۱۸۷۰ م.
صفحه: ۴۲	تعداد اوراق: ۱۹۳
اسم: دیوان مخفی.	شماره: ۲۱۲
نویسنده: مخفی.	صفحه: ۴۱
موضوع: نظم.	اسم: دیوان مغربی.
تاریخ:	نویسنده: ملا محمد شیرین.
تعداد اوراق: ۱۹۰	موضوع: نظم.
	تاریخ:
شماره: ۲۱۶	تعداد اوراق: ۱۰۱
صفحه: ۴۲	
اسم: دیوان مسعود بیگ	شماره: ۲۱۳
نویسنده: مسعود بیگ	صفحه: ۴۲
موضوع: نظم.	اسم: دیوان مغربی.
تاریخ: ۱۷۷۴-۷۵ م.	نویسنده: ملا محمد شیرین
تعداد اوراق: ۲۰۸	موضوع: نظم.
	تاریخ:
شماره: ۲۱۷	تعداد اوراق: ۴۵
صفحه: ۴۳	
اسم: دیوان مظہر جان جانان.	شماره: ۲۱۴
نویسنده: مظہر جان جانان.	صفحه: ۹۲
موضوع: نظم.	اسم: دیوان مغربی، رسالہ ارشاد السالکین، رقعه حضرت معین الدین چشتی، مثنوی میان عبد القدیر.

تاریخ: ۱۸۰۸ م.

تعداد اوراق: ۸۴

شماره: ۲۱۸

صفحه: ۴۳

اسم: دیوان میر صیدی طهرانی.

نویسنده: میر صیدی "علی"

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۲۳۸ هـ (۱۸۲۲ م)

تعداد اوراق: ۶۵

شماره: ۲۱۹

صفحه: ۴۳

اسم: دیوان میرزا جلال اسیر.

نویسنده: اسیر اصفهانی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۸۲

شماره: ۲۲۰

صفحه: ۴۳

اسم: دیوان محی

نویسنده: محی

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۲۸ م.

تعداد اوراق:

شماره: ۲۲۱

صفحه: ۴۳

اسم: دیوان ممتاز

نویسنده: ممتاز

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۸۸ م.

تعداد اوراق: ۲۰۰

شماره: ۲۲۲

صفحه: ۴۴

اسم: دیوان مبتلا

نویسنده: آجودهیا پرساد مبتلا.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۹۵ م.

تعداد اوراق: ۱۶۱

شماره: ۲۲۳

صفحه: ۴۴

اسم: دیوان محتشم کاشی.

نویسنده: محتشم کاشی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۲۴

شماره: ۲۲۴

صفحه: ۴۴

اسم: دیوان نجات اصفهانی.

نویسنده: نجات اصفهانی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۹

شماره: ۲۲۵

صفحه: ۴۴

اسم: دیوان ناصر علی.

نویسنده: ناصر علی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۴۶

شماره: ۲۲۶

صفحه: ۴۴

اسم: دیوان ناصر علی.

نویسنده: ناصر علی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۵۷

تعداد اوراق:

شماره: ۲۲۷

صفحه: ۴۵

اسم: دیوان ناصر علی.

نویسنده: ناصر علی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۱۹ م.

تعداد اوراق: ۱۵۲

شماره: ۲۲۸

صفحه: ۴۵

اسم: دیوان ناصر علی.

نویسنده: ناصر علی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۳۸ م.

تعداد اوراق: ۱۶۰

شماره: ۲۳۰

صفحه: ۴۵

اسم: دیوان نوید

نویسنده: نورالدین

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۴۹ م.

تعداد اوراق: ۱۰۲

شماره: ۲۳۱

صفحہ: ۴۵

اسم: دیوان ناظر.

نویسنده: محمدعلی ناظر.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۳۶-۳۷

تعداد اوراق: ۳۱۰

شماره: ۲۳۳

صفحہ: ۴۶

اسم: دیوان ناظر.

نویسنده: محمدعلی ناظر.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۹۸-۹۹م.

تعداد اوراق: ۱۹۸

شماره: ۲۳۴

صفحہ: ۴۶

اسم: دیوان نیاز.

نویسنده: نیاز.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۹۴

شماره: ۲۳۵

صفحہ: ۴۶

اسم: دیوان نسبتی.

نویسنده: نسبتی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۳۲م.

تعداد اوراق: ۵۵

شماره: ۲۳۶

صفحہ: ۴۶

اسم: دیوان قاسم.

نویسنده: قاسم انور

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۰۵

شماره: ۲۳۷

صفحہ: ۴۶

اسم: دیوان قاسم.

نویسنده: قاسم انور.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۱۴

شماره: ۲۳۸

صفحہ: ۴۶

اسم: دیوان قتیل.

تعداد اوراق: ۸۲

شماره: ۲۴۵

صفحه: ۴۸

اسم: دیوان ساحر

نویسنده: ساحر

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۷۰ م.

تعداد اوراق: ۱۲۶

شماره: ۲۴۶

صفحه: ۴۸

اسم: دیوان صائب

نویسنده: میرزا صائب

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۸۹ م.

تعداد اوراق: ۸۹۰

شماره: ۲۴۷

صفحه: ۴۸

اسم: دیوان سلمان

نویسنده: جمال‌الدین سلمان.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۸۳ م.

تعداد اوراق: ۶۰۹

نویسنده: میرزا قتیل.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۴۸

شماره: ۲۳۹

صفحه: ۴۷

اسم: دیوان قتیل.

نویسنده: میرزا قتیل.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۷۲۰

شماره: ۲۴۰

صفحه: ۴۷

اسم: دیوان قوسی

نویسنده: قوسی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق:

شماره: ۲۴۱

صفحه: ۴۷

اسم: دیوان قوسی

نویسنده: قوسی مشهدی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

شماره: ۲۴۸

صفحہ: ۴۸

اسم: دیوان شاہی.

نویسنده: امیر شاہی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۸۵ م.

تعداد اوراق:

ذکر

شماره: ۲۴۹

صفحہ: ۴۹

اسم: دیوان شایق

نویسنده: غلام حسین شایق.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۲۳ م.

تعداد اوراق: ۳۴۵

ذکر

شماره: ۲۵۰

صفحہ: ۴۹

اسم: دیوان شایق.

نویسنده: غلام حسین شایق.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر

شماره: ۲۵۱

صفحہ: ۴۹

اسم: دیوان شمس تبریزی.

نویسنده: رومی

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۱۲ م.

تعداد اوراق: ۴۰۲

ذکر

شماره: ۲۵۲

صفحہ: ۴۹

اسم: دیوان شاپور

نویسنده: خواجہ شاپور

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۳۸

ذکر

شماره: ۲۵۳

صفحہ: ۴۹

اسم: دیوان شرف قزروینی.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۷

ذکر

شماره: ۲۵۹

صفحہ: ۵۱

اسم: دیوان تجلی

نویسنده: تجلی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۷۷

ذکر:

شماره: ۲۶۰

صفحہ: ۵۱

اسم: دیوان توفیق.

نویسنده: توفیق.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۹۶

ذکر:

شماره: ۲۶۱

صفحہ: ۵۱

اسم: دیوان طیب

نویسنده: شتعان طیب.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۲۳ م.

تعداد اوراق: ۹۱۴

ذکر:

شماره: ۲۶۲

صفحہ: ۵۱

اسم: دیوان اعجوبہ

نویسنده: اعجوبہ

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۳۲۰، ۱۹۰۲ م.

تعداد اوراق: ۱۱۱

ذکر:

شماره: ۲۶۳

صفحہ: ۵۱

اسم: دیوان عرفی

نویسنده: عرفی شیرازی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۵۹

ذکر:

شماره: ۲۶۴

صفحہ: ۵۲

اسم: دیوان عرفی شیرازی.

نویسنده: عرفی شیرازی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۱۹، ۱۲۳۵ م.

تعداد اوراق: ۱۹۸

ذکر:

شماره: ۲۶۵

صفحه: ۵۲

اسم: دیوان عرفی

نویسنده: عرفی شیرازی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۲۵۴ هـ، ۱۸۳۸ م.

تعداد اوراق: ۱۷۶

ذکر:

شماره: ۲۶۶

صفحه: ۵۲

اسم: دیوان واعظ.

نویسنده: میرزا رفعی‌الدین واعظ.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۳۵

ذکر:

شماره: ۲۶۶

صفحه: ۵۲

اسم: دیوان واعظ.

نویسنده: میرزا رفعی‌الدین واعظ.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۳۵

ذکر:

شماره: ۲۶۷

صفحه: ۵۲

اسم: دیوان ولی دشت بیاضی

نویسنده: مولانا ولی

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۸۵ م.

تعداد اوراق: ۲۲۶

ذکر:

شماره: ۲۶۸

صفحه: ۵۲

اسم: دیوان واقف لاهوری.

نویسنده: نور العین واقف

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۵۶ م.

تعداد اوراق: ۲۶۷

ذکر:

شماره: ۲۶۹

صفحه: ۵۳

اسم: دیوان ظهیر فاریابی.

نویسنده: ظهیر الدین.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۷۱

ذکر:

شماره: ۲۷۰

صفحہ: ۵۳

اسم: دیوانِ ذکا

نویسنده: خوب چند ذکا.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۳

ذکر:

شماره: ۲۷۲

صفحہ: ۵۳

اسم: دیوانِ ذره

نویسنده: ذره

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۲۷ م.

تعداد اوراق: ۱۰۱

ذکر:

شماره: ۲۷۳

صفحہ: ۵۳

اسم: دیوانِ ظہوری

نویسنده: نورالدین ظہوری.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۷۶۷

ذکر:

شماره: ۲۷۴

صفحہ: ۵۳

اسم: دیوانِ ظہوری

نویسنده: نورالدین ظہوری.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۴۷ م.

تعداد اوراق: ۴۲۹

ذکر:

شماره: ۲۷۵

صفحہ: ۵۴

اسم: دیوانِ ظہوری

نویسنده: نورالدین ظہوری

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۶۸

ذکر:

شماره: ۲۷۶

صفحہ: ۵۴

اسم: دیوانِ ظہوری

نویسنده: نورالدین ظہوری

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۸۲

ذکر:

شماره: ۲۷۷

صفحہ: ۵۴

اسم: دیوان ظہوری

نویسنده: نورالدین ظہوری.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۴۱

ذکر:

شماره: ۲۷۸

صفحہ: ۵۴

اسم: دیوان ظہوری

نویسنده: نورالدین ظہوری

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۰۲

ذکر:

شماره: ۲۸۴

صفحہ: ۵۵

اسم: فرهنگ عبد الواسع هانسوی

نویسنده: عبد الواسع

موضوع: نثر

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۰۲

ذکر:

شماره: ۲۸۵

صفحہ: ۵۵

اسم: فرهنگ بہار دانش.

نویسنده:

موضوع: نثر

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۵

ذکر:

شماره: ۲۸۶

صفحہ: ۵۵

اسم: فرهنگ گلستان و بوستان.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۳۴ م.

تعداد اوراق: ۲۲۶

ذکر:

شماره: ۲۸۷

صفحہ: ۵۶

اسم: فرهنگ جهانگیری.

نویسنده: اینجو

موضوع: نثر

تاریخ:

تعداد اوراق: ۹۴۱

ذکر:

شماره: ۲۸۹

صفحہ: ۵۶

اسم: فرمانِ جعفر.

نویسنده: قاتل

موضوع:

تاریخ: ۱۲۰۶ هـ (۱۷۹۱ م)

تعداد اوراق: ۲۸۱

ذکر:

شماره: ۲۹۷

صفحہ: ۵۸

اسم: (۱) گنجینۂ رموز. (۲) جواهر منظوم.

نویسنده: امام بخش سہبایی

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۲۶۰ هـ (۱۸۴۴ م)

تعداد اوراق: ۲۷۳

ذکر:

شماره: ۲۹۸

صفحہ: ۵۸

اسم: غزلیاتِ فرخ.

نویسنده: فرخ فرخ آبادی.

موضوع: نظم.

تاریخ: بدون تاریخ.

تعداد اوراق: ۳۱

ذکر:

شماره: ۲۹۹

صفحہ: ۵۸

اسم: غزلیاتِ حسن دہلوی و غزالی مشہدی.

نویسنده: حسن دہلوی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۳

ذکر:

شماره: ۳۰۰

صفحہ: ۵۹

اسم: غزلیاتِ کمال.

نویسنده: شیخ کمال الدین.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۸۶.

ذکر:

شماره: ۳۰۱

صفحہ: ۵۹

اسم: غزلیاتِ ریاض.

نویسنده: ریاض.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۱

ذکر:

شماره: ۳۰۲

صفحه: ۵۹

اسم: غزلیاتِ سر خوش.

نویسنده: سر خوش اکبر آبادی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۹۸ م.

تعداد اوراق: ۳۵

ذکر:

شماره: ۳۰۵

صفحه: ۶۰

اسم: گل کشتی.

نویسنده: عبد النجاد.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۶۰ م.

تعداد اوراق: ۲۳

ذکر:

شماره: ۳۰۶

صفحه: ۶۰

اسم: گاستانِ سعدی.

نویسنده: سعدی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۳۵ م.

تعداد اوراق: ۲۱۰

ذکر:

شماره: ۳۰۷

صفحه: ۶۰

اسم: گلستانِ سعدی.

نویسنده: سعدی

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۹۵ م.

تعداد اوراق: ۲۲۲

ذکر:

شماره: ۳۰۸

صفحه: ۶۰

اسم: گلستانِ سعدی

نویسنده: سعدی

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۱۵ م

تعداد اوراق: ۲۷۶

ذکر:

شماره: ۳۰۹

صفحه: ۶۰

اسم: گلستانِ سعدی.

نویسنده: سعدی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۳۴

ذکر:

شماره: ۳۱۰

صفحه: ۶۱

اسم: گلستان سعدی

نویسنده: سعدی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۸۴

ذکر:

شماره: ۳۱۱

صفحه: ۶۱

اسم: گلستان سعدی.

نویسنده: سعدی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۴۵

ذکر:

شماره: ۳۱۲

صفحه: ۶۱

اسم: گلستان سعدی.

نویسنده: سعدی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۳۹

ذکر:

شماره: ۳۱۳

صفحه: ۶۱

اسم: گلستان سعدی.

نویسنده: سعدی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۱

ذکر:

شماره: ۳۱۴

صفحه: ۶۱

اسم: (۱) گلستان سعدی (۲) بوستان سعدی.

نویسنده: سعدی

موضوع: (۱) نثر و نظم آمیخته (۲) نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۱۱.

ذکر:

شماره: ۳۱۵

صفحه: ۶۱

اسم: گلشن راز.

نویسنده: شیخ محمود شبثری

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۲

ذکر:

شماره: ۳۱۶

صفحه: ۶۱

اسم: گلشن صبا گنجینه نشاط

شماره: ۳۱۷

صفحه: ۶۲

اسم: گشایش نامه

نویسنده: رام گرن

موضوع: داستان

تاریخ: ۱۸۴۷ م.

تعداد اوراق: ۱۲۸ م.

ذکر:

شماره: ۳۱۸

صفحه: ۶۲

اسم: گشایش نامه

نویسنده: رام گرن

موضوع: داستان

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۴۸

ذکر:

شماره: ۳۱۹

صفحه: ۶۲

اسم: گل دستة فصاحت

نویسنده: لطف الله فایق

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۳۲۰

صفحه: ۶۲

اسم: گلستان سعدی

نویسنده: سعدی

موضوع: نثر و نظم آمیخته

تاریخ: ۱۸۳۷ م.

تعداد اوراق: ۲۸۸

ذکر:

شماره: ۳۲۱

صفحه: ۶۲

اسم: گلستان و بوستان سعدی = اندرز نامه

نویسنده:

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۳۲۲

صفحه: ۶۲

اسم: گلزار حال

نویسنده:

موضوع:

تاریخ: م. ۲۱-۱۷۲۰

تعداد اوراق: ۲۰۸

ذکر:

شماره: ۳۲۳

صفحه: ۶۳

اسم: حدایق البلاغت.

نویسنده: شمس الدین.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۵۶

ذکر:

شماره: ۳۲۶

صفحه: ۶۳

اسم: هفت اختر

نویسنده: قاض محمد اختر.

موضوع:

تاریخ: ۱۲۴۵ ه (۱۸۲۹م)

تعداد اوراق: ۱۱۱

ذکر:

شماره: ۳۲۷

صفحه: ۱۶۳

اسم: هفت بند.

نویسنده: محمد محسن کاشی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۶

ذکر:

شماره: ۳۳۰

صفحه: ۶۵

اسم: هفت پیکر نظامی.

نویسنده: جمال الدین نظامی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۱۹۷ م.

تعداد اوراق: ۳۳۹

ذکر:

شماره: ۳۳۱

صفحه: ۶۵

اسم: (۱) هنگامه عشق. (۲) کارنامه عشق.

نویسنده: (۱) رای رایان آنند. (۲) رام مخلص.

موضوع:

تاریخ: ۱۸۳۴ م.

تعداد اوراق: ۲۹۰

ذکر:

شماره: ۳۳۴

صفحه: ۶۵

اسم: حاتم نامه

نویسنده:

موضوع:

موضوع: نشر.
تاریخ: ۱۸۴۵ م.
تعداد اوراق: ۵۹
ذکر:

شماره: ۳۴۵

صفحه: ۶۷
اسم: حسن و عشق.
نویسنده: نعمت خان.
موضوع: نظم.
تاریخ: ۱۸۳۱ م.
تعداد اوراق: ۷۴
ذکر:

شماره: ۳۶۰

صفحه: ۶۹
اسم: انشاء جلیل بلگرامی.
نویسنده: جلیل بلگرامی.
موضوع: نشر.
تاریخ:
تعداد اوراق: ۱۳۱
ذکر:

شماره: ۳۶۳

صفحه: ۷۰
اسم: انشاء مادھو رام.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۴۰

ذکر:

شماره: ۳۳۵

صفحه: ۶۵
اسم: حاتم نامہ
نویسنده:
موضوع:

تاریخ: ۱۸۵۸ م.

تعداد اوراق: ۴۲۷

ذکر:

شماره: ۳۳۶

صفحه: ۶۵
اسم: حاتم نامہ
نویسنده:
موضوع:

تاریخ: ۱۸۴۴ م.

تعداد اوراق: ۳۴۰

ذکر:

شماره: ۳۴۴

صفحه: ۶۷
اسم: ہوش افزا.
نویسنده: کبیر خان.

نویسنده: مادهو رام.

موضوع: نشر.

تاریخ: ۱۸۵۲م.

تعداد اوراق: ۲۳۰

ذکر:

شماره: ۳۶۴

صفحه: ۷۰

اسم: انشاء مادهو رام.

نویسنده: مادهو رام.

موضوع: نشر.

تاریخ: ۱۸۲۸م.

تعداد اوراق: ۲۰۰

ذکر:

شماره: ۳۶۸

صفحه: ۷۱

اسم: انشاء طاهر وحید.

نویسنده: میرزا طاهر وحید.

موضوع: نشر.

تاریخ: ۱۸۲۲م.

تعداد اوراق: ۲۵۵

ذکر:

شماره: ۳۶۹

صفحه: ۷۱

اسم: انشاء طاهر وحید.

نویسنده: میرزا طاهر وحید.

موضوع: نشر.

تاریخ: ۱۸۳۰-۳۱م.

تعداد اوراق: ۲۴۶

ذکر:

شماره: ۳۷۰

صفحه: ۷۱

اسم: انشاء طاهر وحید.

نویسنده: میرزا طاهر وحید.

موضوع: نشر.

تاریخ: ۱۸۲۷-۲۸م.

تعداد اوراق: ۲۴۶

ذکر:

شماره: ۳۷۱

صفحه: ۷۱

اسم: انشاء ظهوری

نویسنده: ظهوری

موضوع: نشر.

تاریخ: ۱۷۷۶م.

تعداد اوراق: ۹۳

ذکر:

شماره: ۳۷۲

صفحہ: ۷۲

اسم: انشاء ظہوری

نویسنده: ظہوری

موضوع: نثر.

تاریخ: م. ۱۶-۱۸۱۵

تعداد اوراق: ۷۱

ذکر:

شماره: ۳۷۳

صفحہ: ۷۲

اسم: انشاء ظہوری

نویسنده: ظہوری

موضوع: نثر.

تاریخ: ۵۱-۱۷۵۰ م.

تعداد اوراق: ۷۹

ذکر:

شماره: ۳۷۵

صفحہ: ۷۲

اسم: انتخاب دیوان ناصر علی

نویسنده: شیخ ناصر علی

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۴۶ م

تعداد اوراق: ۱۵۶

ذکر:

شماره: ۳۷۶

صفحہ: ۷۲

اسم: انتخاب غزلیاتِ رضا.

نویسنده: میر رضا گجراتی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۱۳ م.

تعداد اوراق: ۲۱

ذکر:

شماره: ۳۷۷

صفحہ: ۷۲

اسم: انتخاب مثنوی

نویسنده: حسین بین علی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۲۱

ذکر:

شماره: ۳۷۹

صفحہ: ۷۳

اسم: انتخاب رباعیات.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۹۰

ذکر:

شماره: ۳۸۰

صفحه: ۷۳

اسم: انتخاب ساقی نامه

نویسنده: میر محمد جعفر گجراتی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۹۰۴م.

تعداد اوراق: ۵۶

ذکر:

شماره: ۳۸۳

صفحه: ۷۴

اسم: اقتباسات.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۸۴

ذکر:

شماره: ۳۸۶

صفحه: ۷۴

اسم: اسکندر نامه

نویسنده: نظامی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۸۰

ذکر:

شماره: ۳۸۷

صفحه: ۷۴

اسم: اسکندر نامه بحری

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۷۴

ذکر:

شماره: ۳۸۸

صفحه: ۷۵

اسم: اسکندر نامه بحری

نویسنده: پاندد بانکا رام.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۳۵م.

تعداد اوراق: ۲۸۵

ذکر:

شماره: ۳۸۹

صفحه: ۷۵

اسم: اسکندر نامه

نویسنده: نظامی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۱۳

تعداد اوراق: ۶۳۲

ذکر:

شماره: ۳۹۰

صفحه: ۷۵

اسم: اسکندر نامہ

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۴۷ م.

تعداد اوراق: ۵۴۰

ذکر:

شماره: ۳۹۱

صفحه: ۷۵

اسم: اسکندر نامہ

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۵۲ م.

تعداد اوراق: ۴۷۱

ذکر:

شماره: ۳۹۲

صفحه: ۷۵

اسم: اسکندر نامہ

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۹۴ م.

تعداد اوراق: ۳۶۴

ذکر:

شماره: ۳۹۳

صفحه: ۷۵

اسم: اسکندر نامہ

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۸۶

ذکر:

شماره: ۳۹۴

صفحه: ۷۵

اسم: اسکندر نامہ

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۷۶

ذکر:

شماره: ۳۹۵

صفحه: ۷۵-۷۶

اسم: اسکندر نامہ

نویسنده: نظامی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۴۲

ذکر:

شماره: ۳۹۶

صفحه: ۷۶

اسم: اسکندر نامہ

نویسنده: نظامی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۴۷۲

ذکر:

شماره: ۳۹۷

صفحه: ۷۶

اسم: اسکندر نامہ

نویسنده: نظامی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۸۱ م.

تعداد اوراق: ۴۰۵

ذکر:

شماره: ۳۹۸

صفحه: ۷۶

اسم: عطرِ بہار دانش.

نویسنده: بدرالدین سر ہندی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۵۲

ذکر:

شماره: ۳۹۹

صفحه: ۷۶

اسم: عیار دانش.

نویسنده:

موضوع:

تاریخ: ۱۷۳۳ م.

تعداد اوراق: ۲۷۰

ذکر:

شماره: ۴۰۰

صفحه: ۷۶

اسم: عیار دانش.

نویسنده: ابوالفضل.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۱۲

ذکر:

شماره: ۴۰۱

صفحه: ۷۶-۷۷

اسم: عیار دانش.

نویسنده: ابوالفضل.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۷۳۶

ذکر:	شماره: ۴۱۱
شماره: ۴۰۶	صفحه: ۷۹
صفحه: ۷۷-۷۸	اسم: کلمات الشعرا
اسم: جان پہچان.	نویسنده: میرزا محمد افضل سرخوش.
نویسنده: عبد الوسیٰ ہنسوی	موضوع:
موضوع:	تاریخ: ۱۲۵۷ھ یا ۱۸۴۲ م.
تاریخ: ۱۲۵۷ھ یا ۱۸۴۲ م.	تعداد اوراق: ۷۹
تعداد اوراق: ۲۶	ذکر:
ذکر:	شماره: ۴۱۷
شماره: ۴۰۷	صفحه: ۸۰
صفحه: ۷۸	اسم: کارستان منیر.
اسم: جنگ نامہ	نویسنده: عبد البرکات منیر.
نویسنده: نعمت خان "علی"	موضوع:
موضوع:	تاریخ: ۱۸۵۰ م.
تاریخ:	تعداد اوراق: ۱۵۹
تعداد اوراق: ۹۲	ذکر:
ذکر:	شماره: ۴۲۱
شماره: ۴۱۰	صفحه: ۸۰
صفحه: ۷۸-۷۹	اسم: کشف المحجوب.
اسم: کلام فارسی.	نویسنده: ہجویری.
نویسنده:	موضوع:
موضوع:	تاریخ: ۱۶۹۲-۹۳ م.
تاریخ:	تعداد اوراق: ۲۱۲
تعداد اوراق: ۲۲۲	ذکر:
ذکر:	

شماره: ۴۳۹

صفحہ: ۸۴

اسم: (۱) خمسۂ نظامی. (۲) خمسۂ امیر خسرو دہلوی.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۸۴۸

ذکر:

شماره: ۴۴۴

صفحہ: ۸۴

اسم: خسرو شیرین نظامی.

نویسنده: نظامی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۷۰۳ م.

تعداد اوراق:

ذکر:

شماره: ۴۴۰

صفحہ: ۸۴

اسم: مخسۂ نظامی.

نویسنده: نظامی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۵۰۱ م.

تعداد اوراق: ۲۸۸

ذکر:

شماره: ۴۵۳

صفحہ: ۸۷

اسم: کلیات عیشی.

نویسنده: طالب علی خان "عیشی".

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۲۴۳ ه یا ۱۸۲۷ م.

تعداد اوراق: ۶۷۶.

ذکر:

شماره: ۴۴۱

صفحہ: ۸۴

اسم: خریطۂ جواہر یا کارنامۂ شعرا

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۶۹۱ م.

تعداد اوراق: ۹۳.

ذکر:

شماره: ۴۵۴

صفحہ: ۸۷

اسم: کلیات انوری

نویسنده: انوری

موضوع: نظم

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۵۶

ذکر:

شماره: ۴۶۳

صفحہ: ۸۹

اسم: لیلی و مجنون

نویسنده: ہاتفی جامی

موضوع: نظم

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۹۲

ذکر:

شماره: ۴۶۴

صفحہ: ۸۹

اسم: لیلی و مجنون

نویسنده: ہاتفی

موضوع: نظم

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۸۸

ذکر:

شماره: ۴۶۵

صفحہ: ۸۹

اسم: لیلی و مجنون

نویسنده: مکتبی

موضوع: نظم

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۷۰

ذکر:

شماره: ۴۶۶

صفحہ: ۸۹

اسم: لیلی و مجنون

نویسنده: ہاتفی

موضوع: نظم

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۲۳

ذکر:

شماره: ۴۷۳

صفحہ: ۹۱

اسم: مہابہارت

نویسنده: عبد القادر و دیگران

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۷۲۰

ذکر:

شماره: ۴۷۴

صفحہ: ۹۱

اسم: مہابہارت

نویسنده: عبد القادر و دیگران

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۷۸۵

ذکر

شماره: ۴۷۵

صفحہ: ۹۱

اسم: مہابھارت

نویسنده: عبد القادر و دیگران.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۸۰

ذکر:

شماره: ۴۷۶

صفحہ: ۹۱

اسم: مہابھارت

نویسنده: عبد القادر و دیگران.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۶۲

ذکر:

شماره: ۴۷۷

صفحہ: ۹۱

اسم: مہابھارت

نویسنده: عبد القادر و دیگران.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۰۵

ذکر:

شماره: ۴۷۸

صفحہ: ۹۱

اسم: مہابھارت.

نویسنده: عبد القادر و دیگران.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۸۹۱

ذکر

شماره: ۴۷۹

صفحہ: ۹۲

اسم: مہابھارت

نویسنده: عبد القادر و دیگران.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۹۸

ذکر

شماره: ۴۸۰

صفحہ: ۹۲

اسم: مہابھارت

نویسنده: عبد القادر و دیگران.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۲۰

ذکر

شماره: ۴۸۱

صفحہ: ۹۲

اسم: مہابھارت

نویسنده: عبد القادر و دیگران.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۲۰

ذکر

شماره: ۴۸۲

صفحہ: ۹۲

اسم: محمود و ایاز

نویسنده: مولانا زلالی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۵۰

ذکر

شماره: ۴۸۴

صفحہ: ۹۲

اسم: مجلس میرزا بیدل

نویسنده: میرزا بیدل.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۳۰

ذکر

شماره: ۴۸۶

صفحہ: ۹۳

اسم: مجمع البحرين.

نویسنده: کاتبی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۷

ذکر

شماره: ۴۸۹

صفحہ: ۹۳

اسم: مجموعه انتخاب دواوین.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۸۲

ذکر

شماره: ۴۹۱

صفحہ: ۹۴

اسم: مجموعه قصاید.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۳۸

ذکر

شماره: ۴۹۳

صفحه: ۹۴

اسم: (۱) مجموعه القصاید نخلی بخاری. (۲) مجموعه قصاید گرامی بخاری.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۹۸

ذکر

شماره: ۴۹۵

صفحه: ۹۴

اسم: مجموعه رباعیات فارسی.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۰۹

ذکر

شماره: ۴۹۶

صفحه: ۹۴

اسم: مجموعه افکار جلد اول

نویسنده:

موضوع: نثر

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۶۷

ذکر

شماره: ۴۹۷

صفحه: ۹۵

اسم: مجموعه الغرایب.

نویسنده: مهدی.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۲۷

ذکر

شماره: ۴۹۸

صفحه: ۹۵

اسم: مجمع الصنایع

نویسنده:

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۵۸

ذکر

شماره: ۴۹۹

صفحه: ۹۵

اسم: مجنون و لیلی.

نویسنده: امیر خسرو.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۷۴

ذکر

شماره: ۵۰۰

صفحه: ۹۵

اسم: مکاتب الاخلاص.

نویسنده:

موضوع:

تاریخ: ۴۴-۱۸۴۳ م.

تعداد اوراق: ۱۵۰

ذکر

شماره: ۵۰۵

صفحه: ۹۶

اسم: منار الضوابط.

نویسنده: شاه عبد البسیط.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۵۳

ذکر

شماره: ۵۰۶

صفحه: ۹۶

اسم: مناظر الانوار.

نویسنده: عبد الرزاق.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۰۴

ذکر

شماره: ۵۰۸

صفحه: ۹۷

اسم: منطق الطیر.

نویسنده: عطار.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۹۶-۱۰۹۶ هـ (۱۶۸۴ م)

تعداد اوراق: ۳۳۶

ذکر

شماره: ۵۱۶

صفحه: ۹۸

اسم: مثنوی اکبر نامه

نویسنده: مولوی حمید الله.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۲۶۰ هـ (۴۵-۱۸۴۴ م)

تعداد اوراق: ۳۹۳

ذکر:

شماره: ۵۱۷

صفحه: ۹۸

اسم: مثنویات خمسۀ نظامی.

نویسنده: نظامی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۱۶

ذکر

شماره: ۵۱۸

صفحه: ۹۸

اسم: مثنویات سلیم تهرانی.

نویسنده: محمد سلیم.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۳۶

ذکر

شماره: ۵۱۹

صفحه: ۹۸

اسم: مثنوی بو علی شاه "قلندر"

نویسنده: بو علی شاه "قلندر"

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۸

ذکر

شماره: ۵۲۰

صفحه: ۹۹

اسم: مثنوی غنیمت.

نویسنده: غنیمت کنجاهی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۲۲

ذکر

شماره: ۵۲۱

صفحه: ۹۹

اسم: مثنوی هفت بحر.

نویسنده: ماهتاب رای مسکین.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۱۰

ذکر

شماره: ۵۲۲

صفحه: ۹۹

اسم: مثنوی هشت بهشت.

نویسنده: امیر خسرو دهلوی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۲۹

ذکر

شماره: ۵۲۳

صفحه: ۹۹

اسم: مثنوی هشت بهشت.

نویسنده:

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۳۰

ذکر

شماره: ۵۲۴

صفحه: ۱۰۰

اسم: مثنوی هشت بهشت.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۱۲

ذکر

شماره: ۵۲۵

صفحه: ۱۰۰

اسم: مثنوی هشت بهشت.

نویسنده:

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۶۶

ذکر

شماره: ۵۲۶

صفحه: ۱۰۰

اسم: مثنوی محمود و ایاز.

نویسنده: حکیم زلالی

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۲۴

ذکر

شماره: ۵۲۷

صفحه: ۱۰۰

اسم: مثنوی معنوی

نویسنده: مولانا رومی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۰۴

ذکر

شماره: ۵۲۸

صفحه: ۱۰۰

اسم: مثنوی معنوی

نویسنده: مولانا رومی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۷۷۴

ذکر

شماره: ۵۲۹

صفحه: ۱۰۰

اسم: مثنوی مولوی معنوی

نویسنده: مولانا رومی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۹۲۸

ذکر

شماره: ۵۴۱

صفحہ: ۱۰۳

اسم: مثنوی نل و دمن.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۴۱

ذکر

شماره: ۵۴۲

صفحہ: ۱۰۳

اسم: مثنوی نان و حلوا

نویسنده: شیخ بہاء الدین عامل.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۸

ذکر

شماره: ۵۴۳

صفحہ: ۱۰۳

اسم: مثنوی نان و حلوا

نویسنده: عاملی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۹

ذکر

شماره: ۵۴۴

صفحہ: ۱۰۳

اسم: مثنوی ناصر علی.

نویسنده: ناصر علی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۴

ذکر

شماره: ۵۴۵

صفحہ: ۱۰۳

اسم: مثنوی ناصر علی.

نویسنده: ناصر علی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۵

ذکر

شماره: ۵۴۶

صفحہ: ۱۰۴

اسم: (۱) مثنوی روضۂ فیض. (۲) رسالۂ علم مناظرہ.

نویسنده: (۱) فیض. (۲) عبد الرحمان جامی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۶۵

ذکر

شماره: ۵۴۹

صفحه: ۱۰۵

اسم: مثنوی شاه بو علی قلندری.

نویسنده:

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق:

ذکر

شماره: ۸۱۶

صفحه: ۱۵۱

اسم: شاه نامه

نویسنده: فردوسی

موضوع: نظم

تاریخ: بدون تاریخ

تعداد اوراق: ۴۷۲

ذکر:

شماره: ۸۱۷

صفحه: ۱۵۱

اسم: شاه نامه

نویسنده: فردوسی

موضوع: نظم

تاریخ: بدون تاریخ

وضع فعلی: کرم خورده و پاره شده

تعداد اوراق: ۱۱۰۹

ذکر:

شماره: ۸۱۸

صفحه: ۱۵۱

اسم: شاهنامه

نویسنده: فردوسی

موضوع: نظم

تاریخ: بدون تاریخ

تعداد اوراق: ۵۷۶

ذکر:

شماره: ۸۱۹

صفحه: ۱۵۱

اسم: شاهنامه

نویسنده: فردوسی

موضوع: نظم

تاریخ: بدون تاریخ

تعداد اوراق: ۱۱۲۹

ذکر:

شماره: ۸۲۱

صفحه: ۱۵۲

اسم: شاهنامه

نویسنده: فردوسی طوسی

موضوع: نظم

تاریخ: بدون تاریخ

تعداد اوراق: ۲۸۱

ذکر:

شماره: ۸۲۲

صفحه: ۱۵۲

اسم: شکرستان

تدوین کننده: خیالی رام

موضوع:

تاریخ: ۱۷۵۷-۵۸

تعداد اوراق: ۱۰۸

ذکر:

شماره: ۸۲۳

صفحه: ۱۵۲

اسم: شمع مجلس

تدوین کننده: احمد بیغ

موضوع: نظم

تاریخ: بدون تاریخ

تعداد اوراق: ۲۴۶

ذکر:

شماره: ۸۲۴

صفحه: ۱۵۲

اسم: شمشیر خانی

نویسنده: توکل بیغ

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۰۸

ذکر:

شماره: ۸۲۵

صفحه: ۱۵۲

اسم: شرفنامه بحری

نویسنده: نظامی

موضوع: نظم

تاریخ: ۱۷۳۸ م.

تعداد اوراق: ۲۲۳

ذکر:

شماره: ۸۲۶

صفحه: ۱۵۳

اسم: شرح گل گشتی

نویسنده:

موضوع: نظم

تاریخ:

تعداد اوراق: ۹۶.

ذکر:

شماره: ۸۲۷

صفحه: ۱۵۳

اسم: شرح گلستان

نویسنده:

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۰۶

ذکر:

شماره: ۸۲۹

صفحه: ۱۵۳

اسم: شرح حسن و عشق

نویسنده: میرزا نور الدین

موضوع: نظم

تاریخ: ۱۸۳۵-۳۶ م.

تعداد اوراق: ۲۴۸

ذکر:

شماره: ۸۳۰

صفحه: ۱۵۳

اسم: شرح اسکندر نامه بری

نویسنده:

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۶

ذکر:

شماره: ۸۳۱

صفحه: ۱۵۳

اسم: شرح جوهر التركيب

نویسنده: شیو رام "جوهر"

موضوع:

تاریخ: ۱۲۳۵ هـ، ۱۸۱۹ م.

تعداد اوراق: ۱۸۴

ذکر:

شماره: ۸۳۲

صفحه: ۱۵۴

اسم: شرح مخزن الاسرار

نویسنده:

تاریخ: ۱۶۸۱-۸۲ م.

تعداد اوراق: ۱۸۹

ذکر:

شماره: ۸۳۳

صفحه: ۱۵۴

اسم: شرح مثنوی

نویسنده:

موضوع: نظم

تمام یا ناتمام: نا تمام.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۳۸

ذکر:

شماره: ۸۳۵

صفحه: ۱۵۴

اسم: (۱) شرح قصاید عرفی. (۲) قصاید عرفی.

نویسنده:	اسم: شعله آه
موضوع: نظم.	نویسنده: لُج مَن سیگ.
تاریخ: ۱۸۳۴-۳۵.	موضوع:
تعداد اوراق: ۴۳۴.	تاریخ: ۱۸۴۵ م.
ذکر:	تعداد اوراق: ۲۷۹
	ذکر:
شماره: ۸۳۶	شماره: ۸۴۸
صفحه: ۱۵۴-۱۵۵.	صفحه: ۱۵۶-۱۵۷.
اسم: شرح تحفته العراقین	اسم: (۱) سبخته الابرار. (۲) بدون اسم.
نویسنده:	نویسنده: جامی.
موضوع:	موضوع: نظم.
تاریخ: ۱۶۴۷، ۱۰۵۷ م.	تاریخ:
تعداد اوراق: ۱۶۰	تعداد اوراق: ۱۴۲.
ذکر:	ذکر:
شماره: ۸۳۷	شماره: ۸۴۹
صفحه: ۱۵۵	صفحه: ۱۵۷
اسم: شواهد ثبوت.	اسم: صبح صادق.
نویسنده: جامی	نویسنده: اختر.
موضوع:	تاریخ: ۱۷۶۹-۷۰ م.
تاریخ: ۱۷۶۹-۷۰ م.	تعداد اوراق: ۴۵.
تعداد اوراق: ۶۷۳.	ذکر:
ذکر:	
شماره: ۸۴۶	شماره: ۸۵۱
صفحه: ۱۵۶	صفحه: ۱۵۷

اسم: سرودِ جان نواز.	صفحہ: ۱۶۲
نویسنده: مونیم.	اسم: تذکرہ
موضوع: نظم.	نویسنده:
تاریخ: ۱۸۰۴ م.	موضوع:
تعداد اوراق: ۲۶۳.	تاریخ:
ذکر:	تعداد اوراق: ۳۱۹.
	ذکر:
شماره: ۸۷۴	
صفحہ: ۱۶۱	شماره: ۸۸۲
اسم: ترجمۂ فسانۂ عجایب.	صفحہ: ۱۶۲
نویسنده: میرزا محمد رضا حکیم.	اسم: تذکرہ دولت شاہ
موضوع:	نویسنده: دولت شاہ سمرقندی
تاریخ: ۱۸۳۱ م.	موضوع:
تعداد اوراق: ۳۳۰	تاریخ: ۱۸۲۳-۲۴ م.
ذکر:	تعداد اوراق: ۳۷۵
	ذکر:
شماره: ۸۷۶	
صفحہ: ۱۶۱	شماره: ۸۸۳
اسم: ترجمۂ کتابِ بسنتِ راج	صفحہ: ۱۶۲
نویسنده: کنا ہیا لال.	اسم: تذکرہ نتایج الافکار
موضوع:	نویسنده: قدرت اللہ
تاریخ: ۱۸۶۶ م.	موضوع:
تعداد اوراق: ۱۳۶.	تاریخ: ۱۸۵۱-۵۲ م.
ذکر:	تعداد اوراق: ۴۷۷
	ذکر:
شماره: ۸۸۱	

شماره: ۸۸۴

صفحه: ۱۶۳

اسم: تذکره سر خوش

نویسنده: محمد افضل سرخوش

موضوع:

تاریخ: ۱۸۸۵ م.

تعداد اوراق: ۱۱۹

ذکر:

شماره: ۸۸۵

صفحه: ۱۶۳

اسم: تذکره شیخ علی حزین.

نویسنده: شیخ علی حزین.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۷

ذکر:

شماره: ۸۸۶

صفحه: ۱۶۳

اسم: تذکره شعرا

نویسنده:

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۴۰

ذکر:

شماره: ۸۸۹

صفحه: ۱۶۳-۱۶۴

اسم: تذکره الاولیا.

نویسنده: عطار نیشابوری

موضوع:

تاریخ: ۱۷۳۶ م.

تعداد اوراق: ۱۲۴۷.

ذکر:

شماره: ۸۹۶

صفحه: ۱۶۵

اسم: تحفته العراقین.

نویسنده: خاقانی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۱۵۰ هـ، ۱۷۳۷ م.

تعداد اوراق: ۲۵۰

ذکر:

شماره: ۸۹۷

صفحه: ۱۶۵

اسم: تحفته العراقین

نویسنده: خاقانی.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۱۳.

ذکر:

شماره: ۹۰۲

صفحه: ۱۶۶

اسم: (۱) تحفته الاحرار جامی. (۲) یوسف و زلیخا.

نویسنده: جامی.

موضوع: نظم

تاریخ:

تعداد اوراق: ۵۱۲.

ذکر:

شماره: ۹۰۳

صفحه: ۱۶۶

اسم: تحفته المجالس.

نویسنده:

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۲۲

ذکر:

شماره: ۹۰۵

صفحه: ۱۶۶-۱۶۷

اسم: طوطی نامه

نویسنده: ضیاء نخشبى.

موضوع:

تاریخ: ۱۷۸۸ م.

تعداد اوراق: ۳۷۶.

ذکر:

شماره: ۹۰۶

صفحه: ۱۶۷

اسم: طوطی نامه

نویسنده: ضیاء نخشبى.

موضوع:

تاریخ: ۱۶۳۷-۳۸.

تعداد اوراق: ۴۶۴.

ذکر:

شماره: ۹۰۷

صفحه: ۱۶۷

اسم: تذک تیموری

نویسنده: امیر تیمور

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۴۵

ذکر:

شماره: ۹۰۸

صفحه: ۱۶۷

اسم: تذک تیموری

نویسنده: امیر تیمور

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۷۴.

ذکر:

شماره: ۹۱۲

صفحہ: ۱۶۸

اسم: (۱) واقع غدر. (۲) مثنوی. (۳) وقایع سرتابی سپاہ تلنگ.

نویسنده: بہاری لال کتوجی.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۷۶.

ذکر:

شماره: ۹۱۳

صفحہ: ۱۶۸

اسم: وقایع حیدر آباد.

نویسنده: نعمت خان علی.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۱۷.

ذکر:

شماره: ۹۱۴

صفحہ: ۱۶۸

اسم: وقایع حیدر آباد.

نویسنده: نعمت خان علی.

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۸۹.

ذکر:

شماره: ۹۲۵

صفحہ: ۱۷۰

اسم: یوسف زلیخا.

نویسنده: جامی.

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۳۵۴.

ذکر:

شماره: ۹۲۶

صفحہ: ۱۷۰

اسم: یوسف زلیخا

نویسنده: جامی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۱۸۰۹ م.

تعداد اوراق: ۲۷۰.

ذکر:

شماره: ۹۲۷

صفحہ: ۱۷۰

اسم: یوسف زلیخا

نویسنده: جامی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۱۹۴.

ذکر:

شماره: ۹۲۸

صفحه: ۱۷۰

اسم: یوسف زلیخا.

نویسنده: جامی

موضوع: نظم.

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۸۰

ذکر:

شماره: ۹۳۲

صفحه: ۱۷۱

اسم: زاد المسارفين.

نویسنده: میر حسینی.

موضوع: نظم.

تاریخ: ۷۲۰ هـ، ۱۳۲۰ م.

تعداد اوراق: ۱۵۱.

ذکر:

شماره: ۹۳۳

صفحه: ۱۷۱

اسم: ظفر نامه

نویسنده:

موضوع:

تاریخ:

تعداد اوراق: ۲۱.

ذکر:

شماره: ۹۳۴

صفحه: ۱۷۱

اسم: ظفر نامه بزرجمهر و بندر نامه لقمان.

نویسنده:

موضوع:

تاریخ: ۱۸۱۳ م.

تعداد اوراق: ۱۳

ذکر:

شماره: ۹۳۶

صفحه: ۱۷۲

اسم: ذوقیه

نویسنده: عثمان ابن الله داد.

موضوع:

تاریخ: بدون تاریخ.

تعداد اوراق: ۱۱۰.

ذکر:

شماره: ۹۳۷

صفحه: ۱۷۲

اسم: زبدۃ الحقایق.

نویسنده:

موضوع:

تاریخ: بدون تاریخ.

تعداد اوراق: ۳۳۴

ذکر:

◆ ۴.۵ کتابخانه ذاکر حسین،
دهلی کهنہ.

نام: بوستان، نویسنده: سعدی شیرازی

شماره: جی - ۴۵۸

نام: دیوان حافظ شیرازی

نویسنده: شمس الدین حافظ،

شماره: ۳۳۳۴۳.

نام: قران السعدین ۱۱۷۳ هـ

نویسنده: امیر خسرو دهلوی

، شماره: ۹۱۵۳.

نام: تحفۃ السیر الشریفہ

نویسنده: ابوالحسن بن جناب

شماره: جی - ۵۳۸

نام: قصیدۂ غیبہ

نویسنده: عبد القادر جیلانی

شماره: جی - ۵۳۷.

نام: شرح رسالۂ غوثیہ

نویسنده: سراج الدین

شماره: جی - ۵۳۶.

نام: منظوم وصایا

نویسنده: حکیم لقمان

شماره: جی - ۳۹۴.

نام: دیوان جلال اسیر

نویسنده: جلال اسیر

شماره: ۲۹۷۱۹.

نام: سہ نثر ظہوری ۱۲۳۱ هـ

نویسنده: ظہوری ترشیرزی

شماره: جی - ۳۹۶.

نام: مثنوی صریر، نویسنده: صریر

شماره: ۹۲۷۲.

نام: ذکر حضرت علی (ع)

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۲۹۷۲۰.

نام: روضۃ الشہدا

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۸۹۷۷.

نام: کتاب الصرف ۱۲۴۶ هـ

نویسنده: نا معلوم

شماره: ۹۶۲۵.

نام: مثنوی عرفی

نویسنده: عرفی شیرازی

شماره: ۳۳۳۴۴

نام: شب‌نم و شاداب

نویسنده: بیدل

شماره: ۹۳۶۸

نام: مکاتیب غوث الاعظم

نویسنده: عبد القادر جیلانی

شماره: جی - ۳۹۷

نام: لطایف الطوائف ۱۰۹۸

نویسنده: حسین واعظ کاشفی

شماره: ۹۳۲۹

نام: دارا شکوه و بابا لعل جی بیراگی سؤال و جواب

نویسنده: دارا شکوه

شماره: ۹۳۳۶

نام: تصویر محبت ۱۱۳۸ هـ

نویسنده: فقیر شمس‌الدین

شماره: ۹۱۷۰

نام: وقایع امیر تیمور مقاله اول

نویسنده: تیمور امیر

شماره: ۹۳۹۹

نام: اعجاز نما لغت

نویسنده: اعجاز

شماره: ۱۰۶۵۳

نام: عالمگیر نامه

نویسنده: محمد کاظم

شماره: ۹۴۳۰

نام: سکندر نامه

نویسنده: نظامی گنجوی

شماره: ناقص (پوسیده و خراب شده).

نام: اسرار الاولیا

نویسنده: بدرالدین اسحاق

شماره: ندارد.

نام: کتاب تصوف شیعه مسلک

نویسنده: نا معلوم

شماره: ناقص.

نام: دیوان سعدی ۱۲۵۶ هـ

نویسنده: سعدی شیرازی

شماره: ۵۳۶۴۰

نام: مکاتیب ۱۱۸۰ هجری

نویسنده: خدا بخش انصاری

شماره: ندارد.

نام: کتاب نل و دمن

نویسنده: نامعلوم

شماره: ندارد.

نام: خلاصه تاریخ از ابتدا راجه یودیستر

نویسنده: سُجان رای بهنداری

شماره: ۳۹۱۵۱.

نام: گلستان

نویسنده: سعدی شیرازی

شماره: ندارد.

منابع:

- ادبیات اسلامی هند، آنه ماری شیمل، ترجمه یعقوب اژند، تهران، امیر کبیر، ۱۳۷۳ ه. ش.
- ادبیات فارسی در میان هندیان - دکتر سیدعبدالله - ترجمه دکتر محمداسلمخان، تهران، ۱۳۷۱.
- اندیشه ایرانی فرهنگ هندی - دکتر سیدمهدی حسینی اسفیدواجانی، ترجمه دکتر سیدمهدی حسینی اسفیدواجانی، ۱۳۹۱.
- ایران نامه تألیف پرفسور عباس شوشتری، ص ۱۰۶.
- تأثیر اسلام در فرهنگ هند - نوشته تاراچند - ترجمه علی پیرنیا، شرکت انتشاراتی پاژنگ، کریم خان زند، نبش ماهشهر، صلاک ۲۲، تهران، ۱۳۷۴.
- تاریخ ادبیات فارسی هند در دوره خلجیان، تألیف ضیاءالدین برنی به تصحیح مولوی سید احمد خان، چاپ کلکته، ۱۸۶۲، ص - ۱۵-۱۶.
- تاریخ بلعمی، ص - ۹۴۵-۹۴۷.
- تاریخ تمدن اسلام، جلد سوم، ص - ۲۸۱-۲۸۲.
- تاریخ تمدن، مشرق زمین گاهواره تمدن، میل دورانت، متجمان احمد آرام، شاشابی و امیر حسین آریانپور، سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی تهران، ۱۳۶۷.
- تاریخ دولتهای اسلامی و خاندانهای حکومتگر، استانلی لین پول و. بار تولد، خلیل ادهم، احمد سعید سیمان، ترجمه صادق سجدی.
- تاریخ هندوستان از دوره باستان تا عروج سلطنت مغول از جان سی مارشن.
- تجربه‌های زبان فارسی در علم از رضا صادقی مهر، مجموعه مقالات سمینار زبان فارسی زبان علم، چاپ اول، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۲.
- تذکره نویسی فارسی در هند و پاکستان - دکتر سیدعلیرضا نقوی، چاپ علی اکبر علمی، تهران، ۱۳۸۳.
- خزانه عامره - غلامعلی آزاد بلگرامی - دکتر ناصر نیکوبخت - شکیل اسلم بیک، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی - تهران ۱۳۹۰.
- خلاصه شاهنامه فردوسی، ص - ۶۶۰-۶۶۸.

دانشنامه ادب فارسی - ادب فارسی در شبه قاره هند، پاکستان، بنگلادش) جلد چهارم - ا - ی - به سرپرستی حسن انوشه، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۷۵.

راهنمای زبانهای ایرانی، جلد اول زبانهای ایرانی، باستان و ایرانی میانه، رودریگر اشمیت، ترجمه آرمان بختیاری و همکاران، انتشارات، قفوس، چاپ اول زمستان ۱۳۸۲.

ردپای فلسفه هند در شعر پارسی - دکتر او.بی.اس. جووپی، ترجمه دکتر شهریار مشیری - انتشارات آگاهان ایده، ۱۳۷۸.

روزنامه همشهری ۱۳۸۷/۰۶/۲۶.

ریشه‌های زبان فارسی ادبی از ژیلبر لازار، مجله ایران نامه، پاییز ۱۳۷۲، شماره: ۴۴، ص - ۵۶۹ - ۵۸۴.
زبان و ادب فارسی در شبه قاره هند از دکتر جلالی نایی.

زبان و ادب فارسی در هند، کیومرث امیری، تهران، وزارت ارشاد اسلامی، ۱۳۷۴.

زبان و ادبیات فارسی: وجود چند واژه بیگانه به زبان فارسی گزندی وارد نمی سازد از سید محمد علوی مقدم، مجله "حافظ" نیمه دوم مرداد ۱۳۸۵، شماره: ۳۳، ص - ۴۶ - ۴۹.

سرزمین هند، بررسی تاریخی و اجتماعی و سیاسی و ادبی هندوستان از ادوار باستان تا عصر حاضر، علی اصغر حکمت، دانشگاه تهران، ۱۳۳۷.

سلسله‌های اسلامی، نوشته کلیفورد ادموند بوسورت، ترجمه فریدون بدره ای، از انتشارات بنیاد فرهنگ ایران.

ضرورت و موانع واژه‌سازی از سید علاءالدین طباطبایی، مجله نشر دانش، سال، بهار ۱۳۸۰، شماره: ۱، ص - ۲۸ - ۳۳.

فرهنگ‌نویسی فارسی در هند و پاکستان، تألیف دکتر شهریار نقوی، از انتشارات اداره کل نگارش وزارت فرهنگ، ۱۳۴۱، ص - ۲۳.

فوت کوزه گری: مثل‌های فارسی و داستانهای آن از مصطفی رحمان دوست، انتشارات مدرسه، تهران، ۱۳۸۷.

فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه جامعه ملیه اسلامی، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی راینی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، هند، سال ۱۳۷۷ ه. ش.

فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه رضا رامپور، ناشر: دکتر وقار الحسن صدیقی، جلد اول، دوم، کتابخانه رضا رامپور (هند)، ۱۹۹۷ م.

فهرست نسخه‌های خطی فارسی، کتابخانه جامعه همدرد، تغلق آباد، دهلی نو، مرکز تحقیقات فارسی، رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دهلی نو، ۱۳۷۷ ه. ش.

قندِ پارسی، شماره ۴۱-۴۲، تابستان - پاییز ۱۳۸۷ ه. ش، ص - ۵۰۹ - ۵۳۸، رایزن فرهنگی خانه فرهنگ ایران، دهلی نو، هند.

کاروان هند، احمد گلچین معانی، آستان قدس رضوی، مشهدی، ۱۳۶۹.

گنجینه سخن، ذبیح الله صفا، امیر کبیر.

لباب الالباب، ج ۲، ص - ۵۷.

مجله ارمغان، شماره ۸-۹، سال دهم، ص - ۵۶۹.

مقالات شعر در ایران سال پنجم مجله مهر، جلد دوم، سبک شناسی فصل نثر فنی.

واژه گزینی و استقلال زبان فارسی از حسین معصومی همدانی، مجله نشر دانش سال بهار ۱۳۸۲، شماره: ۱، ص - ۰۲ - ۰۷.

واژه‌های برابر فرهنگستان ایران از حسن کیانوش، انتشارات سروش، ۱۳۸۱.

هفت اقلیم، امین احمد رازی، به سعی محمد اسحاق کلکته ۱۳۸۳ ه. ش.

هم اندیشی انجمنهای علمی و برون سپاری واژه گزینی، فرهنگستان زبان فارسی آذر ۱۳۹۰.

1. A Descriptive Catalogue of the Persian Manuscripts in the Banaras Hindu University Library by Dr. Amrit Lal Ishrat, B.H.U. press, Varansi, India.
2. A Vedic night of the moon in Palynesia, Vol. I, July 1934, Calcutta Oriental Journal, India.
3. An International Handbook of the Science of Language and Society by Ulrich Ammon, Norbert Dittmar etc., Walter de Gruyter, 2006, p- 1912.
4. Bharat ka Itihaas by Jawaharlal Nehru, Sasta Sahitya Prakashan, New Delhi, India (Hindi).
5. Confrontation and Assimilation, Hindu Muslim Identities in Medieval India by Asha Shukla Chaubey, Think India quarterly journal, p- 13, 14, 15.

6. Dictionary of Indi- Persian literature by Nabi Hadi, Pub: Indira Gandhi National Centre for the Arts, New Delhi, India, Publication: Shakti Malik, Abhinav Publications , New Delhi, India, p- 551.
7. Discovery of India by Pandit Jawaharlal Nehru, Sasta Sahitya Prakashan, New Delhi, India.
8. Encyclopedia Iranica, “ Iran, VI. Iranian languages and scripts, 2006.
9. Encyclopedia Iranica, “Iran, VI. Iranian languages & scripts”, 2006.
10. Essays on Persian literature by Prof. Nazir Ahmed, Idarah –i- Adabiyat-i- Delhi, 2005.
11. History of Jahangir by Beni Prasad, Pub: Indian Press, India, 5th edition 1962, p- 418.
12. History of Medieval India (Sultanate period & Mughal Period) by V.D. Mahajan, S. Chand & Company Ltd. , New Delhi, India, 2010.
13. History of Shahjahan of Delhi by V.P. Saxena, p- 250.
14. History of the Persian Language in the East (Central Asia) by Richard Nelson Frye, December 2011.
15. Indian History by S.R. Myneni, Allah Abad Law Agency, Faridabad, India, 2011.
16. Madhyakaalin Bharatiya Sanskriti by Dr. Laeek Ahmad, p- 63, lesson- 5, Farsi sahitya ka Itihaas, Sharda Pustak Bhavan, Allah Abad, India. (Hindi).
17. Mughal Contribution to Indian Literature by Writinghood.
18. Persian literature by C.A. Storey, London, 1929.
19. Persian loanwords in English by Alan S. Kaye, 2004, English Today, p- 20-24.
20. Sanskrit Sahitya ki Anmol Dharohar by Rajesh Sarkar (under publishing). (Hindi).
21. Semitic on Iranian in Linguistic convergence and areal diffusion: case studies from Iranian, Semitic and Turkic editors Eva Agnes Csato, Bo isaksson, Bo Utas, Carina Jahani from Routledge, 2005, p- 71.
22. The Cambridge History of India edited by Lt. Colonel Sir Wolseley Haig, Vol. III, reprint in Delhi in 1965.
23. The Golden Age of Persia by Richard Nelson Frye, London: Butler & Tanner Ltd. , 1989.
24. The languages of Political Islam in India b Muzaffar Alam, Permanent Black, 2004.
25. The making of early medieval India by Brajadulal Chattopadhyaya, Oxford University Press, 2010.

26. The Rise of the New Persian Language by Richard Nelson Frye in Cambridge History of Iran, Vol. IV, Cambridge University Press, p- 595 - 632.

27. What of Persian & the Lingua Franca of the new century by Sam Sasan Shoamanesh, Huffington Post, Dec. 2011.

منابع اینترنتی:

- <http://samskrutam.com/sanskrit/miscellaneous/misc-sanskrit-quotes.aspx?sectionmiscellaneous>
- <http://www.noormags.com/view/fa/articlepage/64668?sta%D9%86%D8%B3%D8%AE%D9%87%20%D9%81%D8%A7%D8%B1%D8%B3%DB%8C%20%D8%AF%D8%B1%20%D9%87%D9%86%D8%AF>
- <http://www.noormags.com/view/fa/articlepage/614046?sta%D9%86%D8%B3%D8%AE%D9%87%20%D9%81%D8%A7%D8%B1%D8%B3%DB%8C%20%D8%AF%D8%B1%20%D9%87%D9%86%D8%AF>
- <http://www.noormags.com/view/fa/articlepage/58827?sta%DA%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8%D8%AE%D8%A7%D9%86%D9%87%20%D8%B1%D8%B6%D8%A7%20%D8%B1%D8%A7%D9%85%D9%BE%D9%88%D8%B1>

Abstract:

Iran and India, the two representative nations of Asia have been in the friendly relationship with each other since the ancient time and no another two nations could be found in such a close friendly relationship continuously for the centuries. After the arrival of Islam, the relation between these two countries became stronger and touched to its peak. It can be said that there were Iran and Iranians who took Islam to India and contributed a lot for the spread and flourishing of Islam there, that's why in today's Indian Islam there are many glimpses of Iranian culture visible and one of them is the **Persian manuscripts** which came in existence during the Islamic reign in Indian subcontinent as Persian was the royal court's and elite class language then. The Persian manuscripts which are remaining since those days narrate the hard works of the Muslim scholars which is a very interesting topic for researchers and the lovers of Persian language and literature. The following **doctoral thesis** is also influenced by the same factor in that I tried my best to introduce the Persian manuscripts of prose and poetry available in the five famous libraries of India.

Key words: persian manuscripts, islam in india, india & iran, iran's influence on india, Indian libraries, Islamic heritage in india.

University of Tehran

Faculty of literature and humanities

Introduction the Persian manuscripts available in the five famous libraries of India

By:

Berna Karagözoğlu

Under Supervision of:

PhD Abdolreza Seif

A thesis submitted to the Graduate Studies Office
In partial fulfillment of the requirements
For the degree of PhD in
Persian language and literature

2013